

II

(Atti mhux leġiżlattivi)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT TA' IMPLIMENTAZZJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2016/1377

tal-4 ta' Awwissu 2016

li jistabbilixxi r-rekwiżiti komuni għall-fornituri ta' servizzi u s-sorveljanza fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru/fis-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u funzjonijiet oħrajn tan-netwerk tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru, iħassar ir-Regolament (KE) Nru 482/2008, ir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011 u (UE) Nru 1035/2011 u jemenda r-Regolament (UE) Nru 677/2011

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Frar 2008 dwar regoli komuni fil-kamp tal-avjazzjoni civili u li jstabbilixxi Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni, u li jħassar id-Direttiva tal-Kunsill 91/670/KEE, ir-Regolament (KE) Nru 1592/2002 u d-Direttiva 2004/36/KE ⁽¹⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 8b(6) tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 550/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni tal-ajru fl-ajru uniku Ewropew ⁽²⁾ u b'mod partikolari l-Artikoli 4 u 6 tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (KE) Nru 551/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu tal-ispace tal-arja fl-ajru uniku Ewropew ⁽³⁾, u b'mod partikolari l-Artikolu 6(7) tiegħu,

Billi:

- (1) Ir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1034/2011 ⁽⁴⁾ u (UE) Nru 1035/2011 ⁽⁵⁾ jistabbilixxu rekwiżiti dwar is-sorveljanza tas-sikurezza fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u rekwiżiti komuni għall-forniment ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, rispettivament. Dawn ir-rekwiżiti tal-ahħar iridu jiġu rrispettati mill-fornituri ta' servizzi kkonċernati sabiex jinharġulhom iċ-ċertifikati msemmijin fl-Artikolu 7(1) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u fl-Artikolu 8b(2) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008. Dawk ir-Regolamenti jistabbilixxu wkoll rekwiżiti li jikkonċernaw lill-awtoritajiet kompetenti, li huma responsabbli għall-hruġ ta' dawk iċ-ċertifikati u l-eżerċitar ta' kompiti ta' sorveljanza u infurzar, b'konformità mal-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁶⁾, l-Artikoli 2 u 7(7) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u l-Artikoli 10 u 22a tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

⁽¹⁾ ĠU L 79, 19.3.2008, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 10.

⁽³⁾ ĠU L 96, 31.3.2004, p. 20.

⁽⁴⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1034/2011 tas-17 ta' Ottubru 2011 dwar is-sorveljanza tas-sikurezza fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u s-servizzi ta' navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 691/2010 (ĠU L 271, 18.10.2011, p. 15).

⁽⁵⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 1035/2011 tas-17 ta' Ottubru 2011 li jistabbilixxi rekwiżiti komuni għall-forniment ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 482/2008 u (UE) Nru 691/2010 (ĠU L 271, 18.10.2011, p. 23).

⁽⁶⁾ Ir-Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jippreskrivi l-qafas għall-holqien tal-Ajru Uniku Ewropew (ĠU L 96, 31.3.2004, p. 1).

- (2) Ir-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011 u (UE) Nru 1035/2011 iservu b'mod partikolari għall-implimentazzjoni, fi stadju inizjali, tar-rekwiżiti essenzjali li jikkonċernaw il-forniment ta' ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru ("ATM/ANS") stipulati fir-Regolament (KE) Nru 216/2008, b'mod partikolari sabiex tiġi żgurata konformità mal-Artikoli 8b u 22a tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u l-Anness Vb tiegħu u sabiex ikunu jistgħu jitnedew l-ispezzjonijiet ta' standardizzazzjoni b'konformità mal-Artikolu 24 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (3) Ir-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011 u (UE) Nru 1035/2011 issa għandhom jiġu komplimentati u aġġornati, fid-dawl tal-progress tekniku. Għandu jiġi ċċarat ukoll li, sabiex il-fornituri tas-servizzi jinharġilhom certifikat u jkunu jistgħu jżommuh, jew sabiex jagħmlu dikjarazzjoni, b'konformità ma' dan ir-Regolament, huma jridu jikkonformaw, u jibqgħu konformi ma' daww ir-rekwiżiti kif ukoll mar-rekwiżiti essenzjali msemmijin fl-Artikolu 8b(1) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008. Barra minn hekk, għandha tiġi żgurata konsistenza bejn daww ir-rekwiżiti u r-rekwiżiti stipulati fir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 ⁽¹⁾, (UE) Nru 1178/2011 ⁽²⁾, (UE) Nru 139/2014 ⁽³⁾ u (UE) 2015/340 ⁽⁴⁾, biex b'hekk nimxu lejn "approċċ ta' sistema totali", li jippermetti li jittiehed approċċ loġiku u teknologikament konsistenti fl-oqsma varji. Għaldaqstant, ir-rekwiżiti stabbiliti fir-Regolamenti ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011 u (UE) Nru 1035/2011 issa għandhom jiġu stabbiliti f'Regolament uniku wiehed u r-Regolamenti (UE) Nru 1034/2011 u (UE) Nru 1035/2011 għandhom jiġu jithassru.
- (4) Ir-regoli komuni għaċ-ċertifikazzjoni u għas-sorveljanza tal-fornituri ta' servizzi kkonċernati huma essenzjali sabiex tiżdied il-fiducia tal-Istati Membri fis-sistemi rispettivi tagħhom. Għaldaqstant, sabiex jiġi żgurat l-ogħla livell ta' sikurezza u sigurtà għandhom jissahħu r-rekwiżiti uniformi għall-forniment ta' servizzi u għas-sorveljanza tagħhom. Dan għandu jiżgura l-forniment sikur u ta' kwalità għolja tas-servizzi għall-fini ta' navigazzjoni bl-ajru u r-rikonoxximent reċiproku taċ-ċertifikati madwar l-Unjoni, u b'hekk se tiżdied il-libertà ta' moviment u se titjieb id-disponibilità ta' daww is-servizzi.
- (5) Sabiex jiġi żgurat approċċ armonizzat għaċ-ċertifikazzjoni u għas-sorveljanza, il-miżuri li jridu jiġu implimentati għas-sigurtà tas-sistemi, il-kostitwenti fl-użu u d-dejta għandhom jiġu koordinati bejn l-Istati Membri, il-blokk ta' spazju tal-ajru funzjonali ("FABs") u n-netwerk għandhom jiġu fformati mis-servizzi, il-funzjonijiet u l-prodotti għandhom jiġu offruti mill-fornituri ta' servizzi, bil-Maniġer tan-Netwerk (NM), l-ajrudromi u persuni oħrajn li jipprovdu l-infrastruttura necessarja għall-operazzjonijiet ta' titjriet.
- (6) Filwaqt li huwa rikonoxxut li l-ġestjoni tas-sikurezza tiżgura l-identifikazzjoni, il-valutazzjoni u l-minimizzazzjoni tar-riskji għas-sikurezza u l-vulnerabbiltajiet tas-sigurtà li għandhom impatt fuq is-sikurezza, ir-rekwiżiti marbutin mal-valutazzjoni tas-sikurezza tal-bidliet fis-sistema funzjonali minn organizzazzjoni ċċertifikata għandhom ikomplu jiġu elaborati. Daww ir-rekwiżiti għandhom jiġu adottati fid-dawl tal-integrazzjoni tar-rekwiżiti marbutin mal-ġestjoni tal-bidliet fl-istruttura regolatorja komuni għas-sikurezza tal-avjazzjoni ċivili, kif ukoll l-esperjenza miksuba mill-partijiet ikkonċernati u l-awtoritajiet kompetenti fil-qasam tas-sorveljanza tas-sikurezza.
- (7) Sabiex jiġi żgurat livell għoli ta' sikurezza tal-avjazzjoni ċivili fl-Unjoni, il-miżuri stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom jirriflettu l-ogħla livell ta' żvilupp tekniku fis-sikurezza tal-avjazzjoni, inklużi l-aħjar prattiki u l-progress xjentifiku u tekniku fil-qasam tas-servizzi meteoroloġiċi. Għaldaqstant, dan ir-Regolament għandu jkun imsejjes fuq l-Istandards u l-Prattiki Rakkomandati tal-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali ("ICAO"), b'mod partikolari l-Anness 3 tal-ICAO dwar is-"Servizz Meteoroloġiku għan-Navigazzjoni Internazzjonali bl-Ajru", filwaqt li jislet it-tagħlimiet miksubin mill-esperjenza fil-forniment tas-servizzi meteoroloġiċi fl-Unjoni u madwar id-dinja u jiżgura proporzjonalità għad-daqs, it-tip u l-komplessità tal-fornitur tas-servizzi meteoroloġiċi.
- (8) Iku xieraq li titrawwem kultura ta' sikurezza bħala aspekk tas-sistemi ta' ġestjoni tal-fornituri ta' servizzi b'tali mod li jippromwovi l-fehim u t-titjib fit-tali sistemi, filwaqt li tiġi rikonoxxuta l-htieġa li jkomplu jissahħu s-sistemi ta' ġestjoni, speċjalment bl-integrazzjoni tar-rapportar affidabbli tal-okkorrenzi.

(1) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 965/2012 tal-5 ta' Ottubru 2012 li jstabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-operazzjonijiet bl-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 296, 25.10.2012, p. 1).

(2) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1178/2011 tat-3 ta' Novembru 2011 li jstabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati mal-ekwipaġġi tal-ajruplani tal-avjazzjoni ċivili skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 311, 25.11.2011, p. 1).

(3) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 139/2014 tat-12 ta' Frar 2014 li jstabbilixxi rekwiżiti u proċeduri amministrattivi b'rabta mal-ajrudromi skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 44, 14.2.2014, p. 1).

(4) Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/340 tal-20 ta' Frar 2015 li jstabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati maċ-ċertifikati u l-liċenzji tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 u li jhassar ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 805/2011 (ĠU L 63, 6.3.2015, p. 1).

- (9) Għandhom jiġu stabbiliti rekwiżiti komuni għaċ-ċertifikazzjoni u s-sorveljanza ta' fornituri ta' servizzi tad-dejta ("DAT") sabiex jiġi żgurat li l-fornituri ta' dejta ajrunawtika għall-użu abbord inġenji tal-ajru, jipproċessaw id-dejta b'mod xieraq li jissodisfa r-rekwiżiti dwar l-utenti finali tal-isparju tal-ajru u jippermetti għal operazzjonijiet sikuri ta' Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni ("PBN").
- (10) Għandu jiġi speċifikat liema awtoritajiet huma responsabbli għall-kompiti marbutin maċ-ċertifikazzjoni, is-sorveljanza u l-infurzar fir-rigward tal-fornituri ta' servizzi li huma soġġetti għal dan ir-Regolament, b'konformità mal-kriterju stabbilit fl-Artikolu 7(2) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u l-kompiti tal-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni ("l-Aġenzija") skont l-Artikolu 22a tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, u minghajr ħsara għar-rekwiżiti tal-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 550/2004. L-Aġenzija għandha tkun l-awtorità kompetenti għall-fornituri ta' servizzi tad-dejta u għall-Maniġer tan-Netwerks, fid-dawl tal-għamla u l-iskala tas-servizzi pprovduti. Sabiex jintlaħqu l-oġġettivi tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, b'mod partikolari l-oġġettivi stipulati fl-Artikolu 2(2)(d) tiegħu, u l-oġġettiv stipulat fl-Artikolu 1(3) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, xieraq ukoll li r-rekwiżiti għall-awtoritajiet kompetenti jiġu allinjati mal-progress fil-kunċetti ta' ġestjoni tas-sikurezza tal-ICAO, b'mod partikolari l-introduzzjoni tas-sistema ta' ġestjoni tal-awtoritajiet, kif ukoll fl-implimentazzjoni tal-Programm ta' Sikurezza tal-Istat (SSP) u fl-iżguraw tal-koordinazzjoni bejn daww l-awtoritajiet.
- (11) Għandu jiġi ċċarat li, meta jeżerċitaw il-kompiti tagħhom ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar skont dan ir-Regolament, l-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu indipendenti minn kwalunkwe fornitur ta' servizz, billi tiġi żgurata separazzjoni adegwata ta' daww l-awtoritajiet minn daww il-fornituri, tal-inqas fil-livell funzjonali, u jiġi evitat kwalunkwe kunflitt ta' interess possibbli. L-iskop huwa li jiġu garantiti l-oġġettività u l-imparzjalità ta' daww l-awtoritajiet u li jiġi żgurat li l-eżerċizzju tal-kompiti tagħhom skont dan ir-Regolament huwa ta' kwalità għolja.
- (12) L-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni ("l-Aġenzija") għandha tistabbilixxi database b'informazzjoni rilevanti marbuta mal-awtoritajiet kompetenti, sabiex thaffef l-ispezzjonijiet ta' standardizzazzjoni tal-awtoritajiet kompetenti u l-koordinazzjoni magħhom, kif ukoll sabiex tgħin lill-Kummissjoni fit-tweqqif tal-kompiti tagħha.
- (13) Bil-għan li jiġi żgurat li r-rekwiżiti għall-fornituri ta' servizzi stipulati f'dan ir-Regolament ikunu rrispettati l-hin kollu u li l-awtoritajiet kompetenti jkunu jistgħu jeżerċitaw il-kompiti tagħhom b'mod effettiv skont dan ir-Regolament, b'konformità mal-Artikolu 4(3) u 4(4) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, daww l-awtoritajiet għandhom jingħataw ċerti setghat investigattivi speċifiċi, minbarra l-possibbiltà li jwettqu investigazzjonijiet u sħarriġijiet imsemmijin fl-Artikolu 2(2) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u l-Artikolu 10(2) u (3) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008. Xieraq li jiġi ċċarat li daww is-setghat għandhom jiġu eżerċitati skont ir-regoli applikabbli tal-ligi nazzjonali, filwaqt li jiġi rrispettat għadd ta' elementi speċifiċi, li huma mfasslin sabiex jiżguraw bilanċ ġust bejn id-drittijiet u l-interessi kollha inkwistjoni f'każ partikolari.
- (14) Għal raġunijiet ta' konsistenza u faċilità ta' applikazzjoni, id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 482/2008 ⁽¹⁾ għandhom jiġu integrati f'dan ir-Regolament ukoll u għalhekk, ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 482/2008 għandu jithassar.
- (15) Ir-rekwiżiti tal-Artikoli 12 u 21 tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 677/2011 ⁽²⁾ u l-Anness VI għalih għandhom jiġu integrati f'dan ir-Regolament sabiex jiġi żgurat approċċ armonizzat għall-fornituri ta' servizzi kollha. Għalhekk, daww id-dispożizzjonijiet għandhom jithassru.
- (16) Il-Persunal tal-Prodotti Elettronici tas-Sikurezza tat-Traffiku tal-Ajru ("ATSEP") li jkun impjegat minn fornitur ta' ATM/ANS jew il-Maniġer tan-Netwerk għandu jkun soġġett għal skema armonizzata ta' taħriġ u valutazzjoni tal-kompetenzi. Dak il-fornitur ta' servizzi jew il-Maniġer tan-Netwerk għandu jara wkoll li l-persunal tal-organizzazzjonijiet ikkuntrattati għandu l-kwalifiki xierqa. Għaldaqstant, f'dan ir-Regolament għandhom jiddaħhlu dispożizzjonijiet dettaljati dwar it-taħriġ u l-valutazzjoni tal-kompetenzi tat-tali persunal.
- (17) L-industrija tal-ajrunawtika u l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri għandhom jingħataw biżżejjed żmien sabiex jadattaw għall-qafas regolatorju l-ġdid stabbilit minn dan ir-Regolament u sabiex jibdlu ċ-ċertifikati mahruġin qabel id-data ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 482/2008 tat-30 ta' Mejju 2008 li jistabbilixxi sistema ta' garanzija tas-sigurtà tas-software li għandha tiġi implimentata mill-fornituri tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda l-Anness II għar-Regolament (KE) Nru 2096/2005 (ĠU L 141, 31.5.2008, p. 5).

⁽²⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 677/2011 tas-7 ta' Lulju 2011 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-implimentazzjoni tal-funzjonijiet tan-netwerk tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru (ATM) u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 691/2010 (ĠU L 185, 15.7.2011, p. 1.)

- (18) Il-fornituri ta' servizzi tad-dejta għandhom jithallew sabiex, fuq bażi volontarja, japplikaw għal u jinghataw iċ-ċertifikati rilevanti eżatt mad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament sabiex, bħala entitajiet li mhumix soġġetti għar-Regolament (UE) Nru 1035/2011 iżda li huma soġġetti għall-prattika ta' hruġ ta' l-tri ta' Aċċettazzjoni (LoA) volontarji mill-EASA, ikunu jistgħu jibbenefikaw minn applikazzjoni bikrija ta' dan ir-Regolament f'dan ir-rigward u r-rikonoxximent reċiproku ta' dawn iċ-ċertifikati. Applikazzjoni bikrija bħal din ta' dan ir-Regolament fir-rigward tal-fornituri ta' servizzi tad-dejta jehles lill-operaturi tal-inġenji tal-ajru mir-responsabbiltajiet ta' sorveljanza tagħhom anki meta jikkuntrattaw is-servizzi ta' fornituri tad-dejta, ladarba l-fornitur ikun iċċertifikat għal bażijiet tad-dejta ajrunawtiċi. Meta fornitur ta' servizzi tad-dejta jhaddem din il-possibbiltà u jinhariglu ċertifikat, għandu jkun marbut bir-rekwiziti applikabbli ta' dan ir-Regolament.
- (19) Id-dispożizzjonijiet li jinsabu fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 ⁽¹⁾ għandhom ikunu kkomplementati b'aspetti marbutin mal-forniment ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru, sabiex tiġi żgurata konsistenza tal-forniment tas-servizzi mal-azzjonijiet tal-bdoti u tal-persunal tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru u r-rekwiziti stipulati f'dak ir-Regolament.
- (20) L-aċċettabbiltà tas-sikurezza ta' kwalunkwe bidla proposta minn fornitur ta' servizz għandha tiġi vvalutata fuq il-bażi tal-analiżi tar-riskji mgarrba bl-introduzzjoni ta' bidla fis-sistema funzjonali tagħha, differenzjata permezz ta' kriterji ta' valutazzjoni oġġettivi kwantitattivi jew kwalitattivi, jew taħlita mit-tnejn, li trid tiġi stabbilita f'livell lokali.
- (21) Il-miżuri stipulati f'dan ir-Regolament huma bbażati fuq l-opinjoni tal-Aġenzija skont l-Artikoli 17(2)(b) u 19(1) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (22) Il-miżuri stipulati f'dan ir-Regolament huma konformi mal-opinjoni tal-Kumitat stabbilit bl-Artikolu 5(3) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004,

ADOTTAT DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

Dan ir-Regolament jistabbilixxi r-rekwiziti komuni għall-forniment tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru ("ATM/ANS") u funzjonijiet oħrajn tan-netwerk tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru ("ATM") għat-traffiku tal-ajru ġenerali, b'mod partikolari għall-persuni ġuridiċi jew fiżiċi li jipprovdu dawk is-servizzi u l-funzjonijiet u għall-awtoritajiet kompetenti u l-entitajiet ikkwalifikati li jaġixxu fisimhom u li jeżerċitaw il-kompiti ta' ċertifikkazzjoni, sorveljanza u infurzar fir-rigward ta' dawk il-fornituri ta' servizzi.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet fl-Anness I u d-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) id-definizzjonijiet fl-Artikolu 2 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, hlief għad-definizzjoni ta' "ċertifikat" fl-Artikolu 2(15) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004;
- (2) "fornitur ta' servizzi" tfisser kwalunkwe persuna ġuridika jew fiżika li tipprovdi funzjonijiet u/jew servizzi ta' ATM/ANS kif definiti fl-Artikolu 3(q) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u/jew funzjonijiet oħrajn tan-netwerk tal-ATM, b'mod individwali jew fi grupp għat-traffiku tal-ajru ġenerali;
- (3) "Maniġer tan-Netwerk" tfisser il-korp stabbilit fuq il-bażi tal-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 551/2004 sabiex iwettaq il-kompiti stipulati f'dak l-Artikolu u fl-Artikoli 3 u 4 tar-Regolament (UE) Nru 677/2011.

⁽¹⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012 li jistabbilixxi regoli komuni tal-ajru u dispożizzjonijiet operattivi dwar is-servizzi u l-proċeduri fin-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011 u r-Regolamenti (KE) Nru 1265/2007, (KE) Nru 1794/2006, (KE) Nru 730/2006, (KE) Nru 1033/2006 u (UE) Nru 255/2010 (ĠU L 281, 13.10.2012, p. 1).

Artikolu 3

Il-forniment tal-ATM/ANS u l-funzjonijiet tan-netwerk tal-ATM

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-ATM/ANS u l-funzjonijiet tan-netwerk tal-ATM xierqa jiġu pprovduti skont dan ir-Regolament b'mod li jiffaċilita t-traffiku tal-ajru ġenerali, filwaqt li jqisu l-kunsiderazzjonijiet marbutin mas-sikurezza u r-rekwiżiti tat-traffiku.

2. Meta l-Istati Membri jadottaw dispożizzjonijiet oħrajn li jikkomplimentaw dan ir-Regolament fuq kwalunkwe kwistjoni li jiddeċiedi fuqha Stat Membru skont dan ir-Regolament, daww id-dispożizzjonijiet għandhom isegwu l-istandards u l-prattiki rakkomandati stabbiliti mill-Konvenzjoni ta' Chicago. Meta jintużaw id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 38 tal-Konvenzjoni ta' Chicago, minbarra li jinnotifikaw lill-ICAO, l-Istati jridu jinnotifikaw lill-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea ("l-Aġenzija") b'gustifikazzjoni valida mhux sa iktar tard minn xahrejn wara li jkunu ġew adottati d-dispożizzjonijiet addizzjonali.

3. B'konformità mal-Konvenzjoni ta' Chicago, l-Istati Membri għandhom jipubblikaw daww id-dispożizzjonijiet addizzjonali permezz tal-pubblikazzjonijiet ta' informazzjoni ajrunawtika tagħhom.

4. Meta Stat Membru jiddeċiedi li jorganizza l-forniment ta' servizzi speċifiċi tat-traffiku tal-ajru f'ambjent kompetittiv, dak l-Istat Membru għandu jieh u l-miżuri xierqa kollha sabiex jiżgura li l-fornituri ta' daww is-servizzi la jkollhom imġiba li jkollha bhala l-objettiv jew l-effett tagħha l-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni, u lanqas ma jkollhom imġiba li twassal għal abbuż minn pożizzjoni dominanti skont il-liġi nazzjonali u l-liġi tal-Unjoni applikabbli.

Artikolu 4

Awtorità kompetenti

1. L-awtorità kompetenti responsabbli għall-hruġ ta' ċertifikati lil u, fejn rilevanti, ir-rikonoxximent ta' riċevuta ta' dikjarazzjonijiet li jsiru mill-fornituri ta' servizzi soġġetti għal dan ir-Regolament u għas-sorveljanza u l-infurzar ta' daww id-fornituri ta' servizzi għandha tkun l-awtorità superviżorja nazzjonali, kif imsemmi fl-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, tal-Istat Membru fejn il-persuna ġuridika jew fiżika li qieghda tapplika għaċ-ċertifikat jew li qieghda tagħmel id-dikjarazzjoni għandha l-post tal-operat ewlieni tagħha jew, jekk hu l-każ fejn għandha l-uffiċċju reġistrat tagħha, sakemm l-Aġenzija ma tkunx l-awtorità kompetenti skont l-Artikolu 22a tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, il-fornituri ta' servizzi tad-dejta u l-Maniġer tan-Netwerk għandhom jitqiesu li huma fornituri ta' servizzi pan-Ewropej li fir-rigward tagħhom, b'konformità mal-Artikolu 22a(c) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, l-Aġenzija hija l-awtorità kompetenti.

2. L-awtoritajiet kompetenti msemmijin fil-paragrafu 1 għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stipulati fl-Anness II.

3. Meta wiehed mill-fornituri ta' servizzi kkonċernati jkun organizzazzjoni li fir-rigward tagħha l-Aġenzija hija l-awtorità kompetenti, l-awtoritajiet kompetenti tal-Istat Membru kkonċernat għandhom jikkordinaw mal-Aġenzija sabiex jiżguraw li jiġu ssodisfati r-rekwiżiti stipulati fil-punti ATM/ANS.AR.A.005(b)(1), (2) u (3) tal-Anness II:

(a) meta l-fornituri ta' servizzi jipprovdu servizzi fir-rigward ta' blokko tal-ispazju tal-ajru funzjonali (FABs) li jestendu tul l-ispazju tal-ajru li jaqa' taht ir-responsabbiltà ta' iktar minn Stat Membru wiehed, kif imsemmi fl-Artikolu 2(3) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004; jew

(b) meta l-fornituri ta' servizzi jipprovdu servizzi transfruntiera tan-navigazzjoni bl-ajru kif imsemmi fl-Artikolu 2(5) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004.

4. Meta Stat Membru jkun innomina jew stabbilixxa iktar minn awtorità wahda skont l-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 jew kif imsemmi fl-Artikolu 2(3) sa (6) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 sabiex jeżerċitaw il-kompiti ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar skont dan ir-Regolament, huwa għandu jiżgura li l-oqsma ta' kompetenza ta' kull wahda minn daww l-awtoritajiet huma definiti biċ-ċar, b'mod partikolari f'termini ta' responsabbiltajiet u limitazzjoni ġeografika u tal-ispazju tal-ajru. F'dan il-każ, daww l-awtoritajiet għandhom jistabbilixxu l-koordinazzjoni bejniethom, fuq il-bażi ta' arrangamenti bil-miktub, sabiex jiżguraw sorveljanza u infurzar effettivi fir-rigward tal-fornituri kollha ta' servizzi li lilhom haġġulhom ċertifikati jew, fejn rilevanti, li għamlulhom dikjarazzjonijiet.

5. Meta jeżerċitaw il-kompiti tagħhom ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar skont dan ir-Regolament, l-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu indipendenti minn kwalunkwe fornitur ta' servizzi. Dik l-indipendenza għandha tinkiseb permezz ta' separazzjoni adegwata, tal-anqas fil-livell funzjonali, bejn dawk l-awtoritajiet kompetenti u l-fornituri ta' servizzi. F'dan il-kuntest, l-Istati Membri għandu jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti.

6. L-Istati Membri u, meta l-Aġenzija tkun l-awtorità kompetenti, il-Kummissjoni, għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti ma jippermettux li l-persunal tagħhom ikun involut fl-eżerċizzju tal-kompiti ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar ta' dik l-awtorità skont dan ir-Regolament, meta jkun hemm indikazzjonijiet li t-tali involviment jista' jirriżulta, b'mod dirett jew indirett, f'kunflitt ta' interess, b'mod partikolari b'rabta ma' interessi familjari jew finanzjarji.

7. L-Aġenzija għandha żżomm bażi tad-dejta tad-dettalji ta' kuntatt tal-awtoritajiet kompetenti msemmijin fil-paragrafu 1. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Aġenzija bl-ismijiet u l-indirizzi tal-awtorità jew l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, u kwalunkwe bidliet sussegwenti fihom.

8. L-Istati Membri u, meta l-Aġenzija tkun l-awtorità kompetenti, il-Kummissjoni, għandhom jistabbilixxu r-rizorsi u l-kapaċitajiet neċessarji meħtieġa mill-awtoritajiet kompetenti sabiex jeżerċitaw dawk il-kompiti, b'konformità mal-Artikolu 4(4) tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 u l-Artikolu 22a tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, filwaqt li jqisu l-fatturi rilevanti kollha, inkluża valutazzjoni mwettqa mill-awtoritajiet kompetenti rispettivi sabiex jiġu stabbiliti r-rizorsi meħtieġa għall-eżerċizzju tal-kompiti tagħhom skont dan ir-Regolament.

9. Meta jkunu meħtieġa jagħmlu dan sabiex jeżerċitaw il-kompiti tagħhom ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jingħataw is-setgħa li:

- (a) jitolbu lill-fornituri ta' servizzi soġġetti għas-sorveljanza tagħhom, jipprovdu l-informazzjoni neċessarja kollha;
- (b) jitolbu lil kwalunkwe rappreżentant, maniġer jew membru ieħor tal-persunal ta' dawk il-fornituri ta' servizzi jipprovdu spjegazzjonijiet orali dwar kwalunkwe fatt, dokument, oġġett, proċedura jew kwistjoni oħra rilevanti għas-sorveljanza tal-fornitur tas-servizzi;
- (c) jidhlu fi kwalunkwe bini u art, inklużi siti operazzjonali, u mezzi ta' trasport ta' dawk il-fornituri ta' servizzi;
- (d) jeżaminaw, jikkuppjaw jew jieħdu siltiet minn kwalunkwe dokument, rekord jew dejta li jkollhom dawk il-fornituri ta' servizzi jew li jkollhom aċċess għalihom, ikun xi jkun il-mezz li fuqu tkun maħżuna l-informazzjoni inkwistjoni;
- (e) iwettqu awditi, valutazzjonijiet, investigazzjonijiet u spezzjonijiet ta' dawk il-fornituri ta' servizzi.

10. Meta jkunu meħtieġa jagħmlu dan sabiex jeżerċitaw il-kompiti tagħhom ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jingħataw is-setgħa wkoll li jeżerċitaw is-setgħat stipulati fl-ewwel subparagrafu b'rabta mal-organizzazzjonijiet ikkuntrattati soġġetti għas-sorveljanza tal-fornituri ta' servizzi, kif imsemmi fil-punt ATM/ANS.OR.B.015 tal-Anness III.

11. Is-setgħat ta' dan il-paragrafu għandhom jiġu eżerċitati skont il-liġi nazzjonali tal-Istat Membru fejn isehhu l-attivitajiet inkwistjoni, b'kunsiderazzjoni xierqa tal-htieġa li jiġi żgurat eżerċitar effettiv ta' dawk is-setgħat u tad-drittijiet u l-interessi leġittimi tal-fornitur ta' servizzi u kwalunkwe persuna terza kkonċernata, u b'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità. Meta b'konformità mal-liġi nazzjonali applikabbli tkun meħtieġa l-awtorizzazzjoni bil-quddiem mill-awtorità ġudizzjarja tal-Istat Membru kkonċernat sabiex l-awtoritajiet jidhlu fil-bini, fl-art jew fil-mezz ta' trasport kif imsemmi fil-punt (c), dawk is-setgħat għandhom jiġu eżerċitati biss wara li tkun inkisbet awtorizzazzjoni bil-quddiem bħal din.

12. Meta teżerċita s-setgħat ta' dan il-paragrafu, l-awtorità kompetenti għandha tiżgura li l-membri tal-persunal tagħha u, fejn rilevanti, kwalunkwe espert ieħor li jiehu sehem fl-attivitajiet inkwistjoni, ikunu awtorizzati kif xieraq.

13. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jieħdu jew iniedu kwalunkwe miżura ta' infurzar xierqa neċessarja sabiex jaraw li l-fornituri ta' servizzi li jkunu hargulhom ċertifikat jew, fejn rilevanti, li għamlulhom dikjarazzjoni jikkonformaw u jkomplu jikkonformaw mar-rekwiziti ta' dan ir-Regolament.

*Artikolu 5***Fornituri ta' servizzi**

Il-fornituri ta' servizzi għandhom jingħataw ċertifikat u jkunu intitolati sabiex jeżerċitaw il-privileġġi mogħtijin fi hdan l-ambitu ta' dak iċ-ċertifikat, meta jikkonformaw u jkomplu jikkonformaw, minbarra r-rekwiżiti msemmijin fl-Artikolu 8b(1) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, mar-rekwiżiti li ġejjin:

- (a) għall-fornituri ta' servizzi kollha, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (b) sa (l) kif applikabbli u r-rekwiżiti tal-punt (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness III (Parti-ATM/ANS.OR), Subpartijiet A u B;
- (b) għall-fornituri ta' servizzi għajr il-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru ("ATS"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness III (Parti-ATM/ANS.OR), Subparti C;
- (c) għall-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru ("ANS"), għall-fornituri tal-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru ("ATFM") u għall-Maniġer tan-Netwerk, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness III (Parti-ATM/ANS.OR), Subparti D;
- (d) għall-fornituri tal-ATS, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness IV (Parti-ATS);
- (e) għall-fornituri ta' servizzi meteoroloġiċi ("MET"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness V (Parti-MET);
- (f) għall-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika ("AIS"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness VI (Parti-AIS);
- (g) għall-fornituri ta' servizzi tad-dejta ("DAT"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness VII (Parti-DAT);
- (h) għall-fornituri ta' servizzi tal-komunikazzjoni, tan-navigazzjoni jew tas-sorveljanza ("CNS"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness VIII (Parti-CNS);
- (i) għall-fornituri tal-ATFM, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness IX (Parti-ATFM);
- (j) għall-fornituri ta' ġestjoni tal-ispazju tal-ajru ("ASM"), minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness X (Parti-ASM);
- (k) għall-fornituri ta' disinn tal-ispazju tal-ajru u/jew tad-disinn tal-proċedura, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness XI (Parti-ASD), meta daww ir-rekwiżiti jiġu adottati mill-Kummissjoni;
- (l) għall-Maniġer tan-Netwerk, minbarra r-rekwiżiti tal-punti (a), (b), (c) u (m), ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Anness XII (Parti-NM);
- (m) għall-fornituri kollha tas-servizzi, minbarra r-rekwiżiti tal-punt (a), ir-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fl-Anness XIII (Parti-PERS).

*Artikolu 6***Dikjarazzjoni mill-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjiriet**

Meta l-Istati Membri jippermettu lill-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjiriet sabiex jiddikjaraw il-kapaċità u l-mezzi tagħhom ta' rilaxx tar-responsabbiltajiet assoċjati mas-servizzi pprovduti skont l-Artikolu 8b(3) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, daww il-fornituri għandhom jissodisfaw, minbarra r-rekwiżiti msemmijin fl-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, ir-rekwiżiti stabbiliti f'ATM/ANS.OR.A.015 fl-Anness III għal dan ir-Regolament.

*Artikolu 7***Ċertifikati eżistenti**

1. Iċ-ċertifikati mahruġin skont ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011 għandhom jitqiesu li nharġu b'konformità ma' dan ir-Regolament.
2. L-Istati Membri għandhom jibdlu ċ-ċertifikati msemmijin fil-paragrafu 1 b'ċertifikati konformi mal-format stipulat fl-Appendiċi 1 tal-Anness II sa mhux iktar tard mill-1 ta' Jannar 2021.

*Artikolu 8***Thassir u emenda**

1. Jithassar ir-Regolament (KE) Nru 482/2008.
2. Jithassar ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1034/2011.
3. Jithassar ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011.
4. Jithassru l-Artikoli 12 u 21 tar-Regolament (KE) Nru 677/2011 u l-Anness VI ta' dak ir-Regolament.

*Artikolu 9***Id-dhul fis-sehh**

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2019.

Madankollu, l-Artikolu 5 għandu japplika mid-data ta' dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament fir-rigward ta' fornitur ta' servizzi tad-dejta, meta dak il-fornitur japplika għal ċertifikat b'konformità ma' dik id-dispożizzjoni.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, l-4 ta' Awwissu 2016.

Għall-Kummissjoni
Il-President
Jean-Claude JUNCKER

ANNEX I

DEFINIZZJONIJIET TAT-TERMINI UŻATI FL-ANNESSI II SA XIII

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

1. "Mezzi Accettabbli ta' Konformità (AMC)" tfisser standards mhux vinkolanti adottati mill-Aġenzija sabiex juru l-mezzi li bihom tiġi stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu;
2. "Xogħol fl-ajru" tfisser operazzjoni ta' inġenji tal-ajru li fihom inġenju tal-ajru jintuża għal servizzi speċjalizzati bħall-agrikoltura, il-kostruzzjoni, il-fotografija, l-istharrig, l-osservazzjoni u l-pattulja, it-tiftix u s-salvataġġ jew ir-reklami fl-ajru, eċċ.;
3. "Sommarju klimatoloġiku tal-ajrudrom" tfisser sommarju konċiż tal-elementi meteoroloġiċi speċifiċi f'ajrudrom, abbażi ta' dejta statistika;
4. "Tabella klimatoloġika tal-ajrudrom" tfisser tabella li tipprovdi dejta statistika fuq l-okkorrenza osservata ta' element meteoroloġiku wieħed jew iktar f'ajrudrom;
5. "Elevazzjoni tal-ajrudrom" tfisser l-elevazzjoni tal-ogħla punt tal-erja tal-inżul;
6. "Servizz ta' informazzjoni dwar it-titjir tal-ajrudrom (AFIS)" tfisser servizz ta' informazzjoni dwar it-titjir u servizz ta' twissija għat-traffiku tal-ajrudrom f'ajrudrom;
7. "Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom" tfisser uffiċċju responsabbli għall-forniment ta' servizz meteoroloġiku għall-ajrudrom;
8. "Twissija tal-ajrudrom" tfisser informazzjoni maħruġa minn uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom rigward l-okkorrenza jew l-okkorrenza mistennija ta' kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jistgħu jhallu effett hażin fuq l-inġenji tal-ajru li jkunu fuq l-art, inklużi inġenji tal-ajru pparkjati u fuq il-faċilitajiet u s-servizzi tal-ajrudrom;
9. "Dejta ajrunawtika" tfisser rappreżentazzjoni ta' fatti, kuncetti jew struzzjonijiet ajrunawtiċi f'għamla formalizzata adattata għall-komunikazzjoni, l-interpretazzjoni jew l-ipproċessar.
10. "Bażi ta' dejta ajrunawtika" tfisser gabra ta' dejta ajrunawtika organizzata u rrangata bħala sett ta' dejta strutturata, maħzun b'mod elettroniku fuq sistemi, li huwa validu għal perjodu ddedikat u jista' jiġi aġġornat.
11. "Servizz ajrunawtiku fiss (AFS)" tfisser servizz tat-telekomunikazzjoni bejn punti fissi speċifiċi pprovduti qabelhejn għas-sikurezza u n-navigazzjoni bl-ajru u għall-operazzjoni regolari, effiċjenti u ekonomika tas-servizzi bl-ajru;
12. "Netwerk fiss tat-telekomunikazzjoni ajrunawtika (AFTN)" tfisser sistema dinjija ta' ċirkwiti fissi ajrunawtiċi pprovduti, bħala parti mill-AFS, għall-iskambju ta' messaġġi u/jew ta' dejta diġitali bejn stazzjonijiet ajrunawtiċi fissi li jkollhom l-istess karatteristiċi tal-komunikazzjoni kompatibbli;
13. "Informazzjoni ajrunawtika" tfisser informazzjoni li tirriżulta mill-assemblaġġ, mill-analizi u mill-ifformattjar tad-dejta ajrunawtika.
14. "Dejta għall-immappjar tal-ajrudromi" tfisser id-dejta miġbura għall-fini ta' gbir tal-informazzjoni għall-immappjar tal-ajrudromi.
15. "Bażi ta' dejta għall-Immappjar tal-Ajrudromi (AMDB)" tfisser gabra tad-dejta għall-immappjar tal-ajrudromi organizzata u rrangata bħala sett ta' dejta strutturata.
16. "Stazzjon meteoroloġiku ajrunawtiku" tfisser stazzjon li jagħmel osservazzjonijiet u rapporti meteoroloġiċi għall-użu fin-navigazzjoni bl-ajru;

17. "Rapport dwar l-ajru" tfisser rapport minn inġenju tal-ajru waqt titjira mhejji f'konformità mar-rekwiżiti għall-pożizzjoni, u r-rapportar operazzjonali u/jew meteoroloġiku;
18. "Inġenju tal-ajru" tfisser kwalunkwe magna li tista' tikseb sostenn fl-atmosfera mir-reazzjonijiet tal-arja għajr ir-reazzjonijiet tal-arja ma' wiċċ id-dinja;
19. "Messaggj AIRMET" tfisser informazzjoni mahruġa minn uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika rigward l-okkorrenza jew l-okkorrenza mistennija ta' fenomeni speċifikati tat-temp fir-rotta li jistgħu jaffettwaw is-sikurezza ta' operazzjonijiet ta' livell baxx tal-inġenji tal-ajru u tal-iżvilupp ta' dawk il-fenomeni fil-hin u l-ispazju, u li ma kinitx diġà inkluża fit-tbassir mahruġ għal titjiriet ta' livell baxx fir-reġjun ta' informazzjoni dwar it-titjir ikkonċernat jew subżona tiegħu;
20. "Persunal tal-apparati elettronici tas-sikurezza tat-traffiku tal-ajru (ATSEP)" tfisser kwalunkwe persunal awtorizzat li huwa kompetenti sabiex jopera, imantni, jirrilaxxa minn, u jirritorna f'operazzjonijiet apparati tas-sistema funzjonali;
21. "Unità tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru" hija terminu ġeneriku li jfisser, skont il-każ, "unità ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru", "ċentru ta' informazzjoni dwar it-titjir", "unità ta' servizz ta' informazzjoni dwar it-titjir tal-ajrudrom" jew "uffiċċju tar-rappurtar tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru";
22. "Ajrudrom alternattiv" tfisser ajrudrom li jista' jipproċedi lejha inġenju tal-ajru meta jsir impossibbli jew mhux rakkomandabbli li jipproċedi lejha jew li jinżel fl-ajrudrom tal-inżul ippjanat meta jkun disponibbli s-servizzi u l-facilitajiet neċessarji, meta jkun jistgħu jiġu ssodisfati r-rekwiżiti tal-prestazzjoni tal-inġenju tal-ajru u li jkun operazzjonali fil-hin ta' użu mistenni;
23. "Mezzi alternattivi ta' konformità (AltMOC)" huma dawk li jipproponu alternattiva għal AMC eżistenti, jew dawk li jipproponu mezzi ġodda sabiex tkun stabbilita l-konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u mar-Regoli ta' Implimentazzjoni tiegħu, li għaliha ma jkun gie adottat l-ebda AMC assoċjat mill-Aġenzija;
24. "Altitudni" tfisser id-distanza vertikali ta' livell, ta' punt jew ta' oġġett meqjusin bhala punt, imkejjel mil-livell medju tal-baħar (MSL);
25. "Ċentru ta' kontroll tal-erja (ACC)" tfisser unità stabbilita sabiex tipprovdi servizz ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru lil titjiriet ikkontrollati f'erjas ta' kontroll taht il-ġurisdizzjoni tagħha;
26. "Tbassir tal-erja għal titjiriet ta' livell baxx" tfisser tbassir ta' fenomeni tat-temp għal reġjun ta' informazzjoni dwar it-titjir jew subżona tiegħu, mahruġ sabiex ikopri s-saff ta' taht il-livell 100 tat-titjira (jew inqas mil-livell 150 tat-titjira f'żoni muntanjużi, jew oghla, jekk ikun hemm bżonn);
27. "Navigazzjoni tal-erja (RNAV)" tfisser metodu ta' navigazzjoni li jippermetti t-tħaddim ta' inġenji tal-ajru fi kwalunkwe rotta mixtieqa tat-titjira sa fejn ilahhqu l-ghajnuniet ta' navigazzjoni bbażati fuq l-art jew fl-ispazju jew fil-limiti tal-kapaċità ta' għajnuniet awtonomi, jew b'taħlita ta' dawn;
28. "Argument" tfisser dikjarazzjoni li tkun sostnuta b'inferenzi minn korp ta' evidenza.
29. "ASHTAM" tfisser serje speċjali ta' NOTAM li jinnotifikaw permezz ta' format speċifiku ta' bidla fl-attività ta' vulkan, żbroff ta' vulkan u/jew shaba ta' rmied volkaniku li hija ta' importanza għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru;
30. "Funzjonijiet tan-netwerk tal-ATM" tfisser il-funzjonijiet imwettqin mill-Maniġer tan-Netwerk skont ir-Regolament (UE) Nru 677/2011;
31. "Awditu" tfisser proċess sistematiku, indipendenti u ddokumentat sabiex tinkiseb evidenza u sabiex din tiġi evalwata b'mod oġġettiv sabiex jiġi deċiż sa fejn huma ssodisfati r-rekwiżiti;

32. "Sors awtoritattiv" tfisser:
  - (a) awtorità(jiet) tal-Istat, jew
  - (b) organizzazzjoni li qabel kienet rikonoxxuta mill-awtorità tal-Istat li toriġina u/jew tippubblika dejta li tissodisfa r-Rekwiżiti dwar il-Kwalità tad-Dejta (DQRs) kif speċifikat minn dak l-Istat;
33. "Sistema ta' osservazzjoni awtomatika" tfisser sistema ta' osservazzjoni li tkejjel, tikseb u tirrapporta l-elementi meħtieġa kollha mingħajr interazzjoni umana;
34. "Impriża tal-avjazzjoni" tfisser entità, persuna jew organizzazzjoni, għajr il-fornituri ta' servizzi rregolati minn dan ir-Regolament li hija affettwata minn jew taffettwa servizz furnut minn fornitur ta' servizz;
35. "Pawża" tfisser perjodu ta' żmien fil-perjodu tax-xogħol li fih kontrollur tat-traffiku tal-ajru mhuwiex meħtieġ li jahdem, għal skopijiet ta' rkupru;
36. "Applikazzjoni tal-inġenju tal-ajru ċertifikata" tfisser applikazzjoni ta' softwer approvata mill-Aġenzija bhala parti mill-inġenju tal-ajru soġġett għall-Artikolu 4 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008;
37. "Shaba ta' importanza operazzjonali" tfisser shaba bl-gholi tal-baži tas-shab taht l-1 500 m (5 000 pied) jew taht l-ogħla altitudni minima tas-settur, liema minnhom ikun l-akbar, jew shaba kumulunimbu (cumulonimbus) jew shaba kumulu (cumulus) għolja fi kwalunkwe għoli;
38. "Operazzjoni tat-trasport kummerċjali bl-ajru (CAT)" tfisser kwalunkwe operazzjoni li tinvolvi t-trasport ta' passiġġieri, merkanzija jew posta bi hlas jew kumpens ieħor ta' valur;
39. "Erja ta' kontroll" tfisser spazju tal-ajru kkontrollat li jestendi " fuq minn limitu speċifiku 'l fuq minn wiċċ id-dinja;
40. "Stress minn incident kritiku" tfisser il-manifestazzjoni ta' reazzjonijiet emozzjonali, fiżiċi u/jew fl-imġiba mhux tas-soltu u/jew estremi minn individwu wara li jsehħ avveniment jew incident;
41. "Kwalità tad-dejta" tfisser grad jew livell ta' kunfidenza li d-dejta pprovduta tissodisfa r-rekwiżiti tad-dejta tal-utent f'termini ta' preċiżjoni, riżoluzzjoni, integrità (jew livell ekwivalenti ta' garanzija), traċċabilità, puntwalità, komplettezza u format;
42. "Rekwiżiti tal-Kwalità tad-Dejta (DQRs)" tfisser speċifikazzjoni tal-karatteristiċi tad-dejta (jiġifieri preċiżjoni, riżoluzzjoni, integrità (jew livell ekwivalenti ta' garanzija), traċċabilità, puntwalità, komplettezza u format) sabiex jiġi żgurat li d-dejta hija kompatibbli mal-użu intiż tagħha;
43. "Fornitur tas-servizzi tad-dejta (DAT)" tfisser organizzazzjoni, li hija:
  - (a) Fornitur tad-DAT tat-tip 1 li jipproċessa dejta ajrunawtika sabiex tintuża fuq inġenji tal-ajru u jipprovdi baži ta' dejta ajrunawtika li tissodisfa d-DQRs, skont kundizzjonijiet ikkontrollati, li għalihom ma giet stabbilita ebda kompatibbiltà korrispondenti ta' applikazzjoni fl-ajru/tagħmir;
  - (b) Fornitur tad-DAT tat-tip 2 li jipproċessa dejta ajrunawtika u jipprovdi baži ta' dejta ajrunawtika sabiex jintużaw fuq applikazzjoni/tagħmir iċċertifikati tal-inġenji tal-ajru li jissodisfaw id-DQRs li għalihom giet stabbilita kompatibbiltà ma' dik l-applikazzjoni/dak it-tagħmir.
44. "Alternattiva ta' destinazzjoni" tfisser ajrudrom alternattiv li fih ikun jista' jinżel inġenju tal-ajru jekk isir impossibbli jew mhux rakkomandat li jinżel fl-ajrudrom tal-inżul mahsub;
45. "Dmir" tfisser kwalunkwe kompititu li kontrollur tat-traffiku tal-ajru huwa meħtieġ iwettaq mill-fornitur ta' servizz ta' kontroll tat-traffiku bl-ajru;
46. "Perjodu ta' xogħol" tfisser perjodu li jibda meta kontrollur tat-traffiku tal-ajru jkun meħtieġ mill-fornitur tas-servizz ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru li jirrapporta għal jew ikun disponibbli sabiex jibda x-xogħol u jintemm meta l-kontrollur tat-traffiku tal-ajru jkun lest minn xogħlu;

47. "Elevazzjoni" tfisser id-distanza vertikali ta' punt jew livell, fuq jew b'rabta mal-wiċċ tad-dinja, imkejjejl mil-livell medju tal-baħar;
48. "Ajrudrom alternattiv fir-rotta" tfisser ajrudrom alternattiv li fih ikun jista' jinżel inġenju tal-ajru f'każ li diverzjoni ssir neċessarja meta jkun fir-rotta;
49. "Gheja" tfisser stat psikologiku ta' kapaċità ta' prestazzjoni mentali jew fiżika mnaqqsa li tirriżulta minn nuqqas ta' rqaq jew dgħufija estiza, fażi ċirkadjana jew volum ta' xogħol (attività mentali u/jew fiżika) li jista' jtellif il-prontezza ta' individwu u l-hila tiegħu sabiex iwettaq xogħlu b'mod sikur;
50. "Dokumentazzjoni tat-titjira" tfisser dokumenti, inklużi ċarts jew formoli, li fihom informazzjoni meteoroloġika għal titjira;
51. "Ċentru ta' informazzjoni dwar it-titjir (FIC)" tfisser unità stabbilita sabiex tipprovdi servizz ta' informazzjoni dwar it-titjir u servizz ta' twissija;
52. "Reġjun ta' informazzjoni dwar titjir (FIR)" tfisser spazju tal-ajru b'dimensjonijiet iddefiniti li fihom ikunu pprovduti servizz ta' informazzjoni dwar it-titjir u servizz ta' twissija;
53. "Livell tat-titjira (FL)" tfisser superficje ta' pressjoni atmosferika kostanti li hija relatata ma' datum speċifiku ta' pressjoni, 1 013,2 hectopascals (hPa), u hija sseparata minn superficji oħrajn bħal dawn b'intervalli speċifiċi ta' pressjoni;
54. "Testijiet tat-titjira" hija terminu ġeneriku li, skont il-każ, ifisser "titjiriet għall-fażi ta' żvilupp ta' disinn ġdid (inġenji tal-ajru, sistemi ta' propulsjoni, partijiet u apparati)", "titjiriet sabiex tintwera konformità mal-bażi ta' ċertifikazzjoni jew mad-disinn ta' tip ta' inġenji tal-ajru li jiġu mil-linja ta' produzzjoni", "titjiriet maħsubin sabiex jiġu sperimentati kunċetti ta' disinn ġodda, li jehtieġu manuvri jew profili mhux konvenzjonali li għalihom ikun possibbli li wiehed jöhroġ mill-pakkett diġà approvat ta' inġenju tal-ajru", "jew titjiriet ta' tahrig tat-testijiet tat-titjira";
55. "Tbassir" tfisser stqarrija tal-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennija għal hin jew perjodu speċifikat, u għal erja jew parti speċifikata tal-ispażju tal-ajru;
56. "Tbassir għat-tluġh" tfisser tbassir għal perjodu speċifikat ta' żmien, imhejji minn ufficċju meteoroloġiku ta' ajrudrom, li fih informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet mistennijin fuq il-kumpless tar-runways fir-rigward tad-direzzjoni tar-rih qrib l-art u l-veloċità tar-rih u kwalunkwe varjazzjoni fih, it-temperatura, il-pressjoni (QNH) u kwalunkwe element ieħor miftiehem lokalment;
57. "Sistema funzjonali" tfisser tahlita ta' proċeduri, riżorsi umani u tagħmir, inklużi hardwer u softwer, organizzati sabiex iwettqu funzjoni fi hdan il-kuntest tal-ATM/ANS u funzjonijiet oħrajn tan-netwerk tal-ATM;
58. "Avjazzjoni ġenerali" tfisser kwalunkwe operazzjoni b'inġenji tal-ajru ċivili minbarra xogħol fl-ajru jew trasport kummerċjali bl-ajru;
59. "Dejta tal-punt ta' grilja f'forma diġitali" tfisser dejta meteoroloġika pprocessata bil-kompjuter għal sett ta' punti b'intervalli regolari fuq ċart, għat-trażmissjoni minn kompjueter meteoroloġiku lil kompjueter ieħor f'forma ta' kodiċi xierqa għal użu awtomatizzat;
60. "Materjal ta' gwida (GM)" tfisser materjal mhux vinkolanti żviluppata mill-Aġenzija li jgħin fit-tifsira ta' rekwiżit jew speċifikazzjoni, u li jintuża biex jgħin fl-interpretazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 216/2008, u r-Regoli ta' Implementazzjoni tiegħu u l-AMC;
61. "Tbassir globali fi grilja" tfisser tbassir ta' valuri mistennijin ta' elementi meteoroloġiċi fuq grilja globali b'riżoluzzjoni vertikali u orizzontali definita;
62. "Periklu" tfisser kwalunkwe kundizzjoni, avveniment, jew ċirkustanza li jistgħu jikkaġunaw effett ta' ħsara;
63. "Għoli" tfisser id-distanza vertikali ta' livell, ta' punt jew ta' oġġett meqjus bħala punt, imkejjejl minn datum speċifikat;

64. "Livell" tfisser terminu ġeneriku relatat mal-pożizzjoni vertikali ta' inġenju tal-ajru li qed itir u tista' tfisser l-gholi, l-altitudni jew il-livell tat-titjira;
65. "Rapport ta' rutina lokali" tfisser rapport meteoroloġiku mahruġ f'intervalli ta' żmien fissi, mahsub biss ghad-disseminazzjoni fl-ajrudrom ta' oriġini fejn saru l-osservazzjonijiet;
66. "Rapport speċjali lokali" tfisser rapport meteoroloġiku mahruġ skont il-kriterji stabbiliti għal osservazzjonijiet speċjali, mahsub biss ghad-disseminazzjoni fl-ajrudrom ta' oriġini fejn saru l-osservazzjonijiet;
67. "Bulettin meteoroloġiku" tfisser test li fih informazzjoni meteoroloġika ppreċeduta minn intestatura xierqa;
68. "Informazzjoni meteoroloġika" tfisser rapport, analiżi, tbassir meteoroloġiċi, u kwalunkwe dikjarazzjoni oħra marbuta ma' kundizzjonijiet meteoroloġiċi eżistenti jew mistennijin;
69. "Osservazzjoni meteoroloġika" tfisser il-kejl u/jew l-evalwazzjoni ta' element meteoroloġiku wiehed jew iktar;
70. "Rapport meteoroloġiku" tfisser dikjarazzjoni ta' kundizzjonijiet meteoroloġiċi osservati marbutin ma' hin u post speċifiċi;
71. "Satellita meteoroloġika" tfisser satellita artifiċjali tad-Dinja li tagħmel osservazzjonijiet meteoroloġiċi u tibghat dawn l-osservazzjonijiet lejn id-Dinja;
72. "Uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika" tfisser uffiċċju li jissorvelja l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jaffettwaw l-operazzjonijiet ta' titjir u jipprovdi informazzjoni dwar l-okkorrenza jew l-okkorrenza mistnienija ta' fenomeni tat-temp speċifikati fir-rotta, perikli naturali u oħrajn li jistgħu jaffettwaw is-sikurezza tal-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru fi ħdan erja ta' responsabbiltà;
73. "Altitudni minima tas-settur (MSA)" tfisser l-inqas altitudni li tista' tintuża u li se tipprovdi qtugħ minimu ta' 300 m (1 000 ft) 'il fuq mill-oġġetti kollha li jinsabu f'żona li tinsab fi ħdan settur ta' ċirklu ta' radju ta' 46 km (25 NM) iffokat fuq punt sinifikanti, il-punt ta' riferiment tal-ajrudrom (ARP) jew il-punt ta' riferiment tal-heliport (HRP);
74. "NOTAM" tfisser avviż imqassam permezz tat-telekomunikazzjoni li jkun fih informazzjoni dwar l-istabbiliment, il-kundizzjoni ta' jew tibdil fi kwalunkwe faċilità, servizz, proċedura jew periklu ajrunawtiku, li l-għarfien dwaru fiż-żmien opportun huwa essenzjali għall-persunal relatat mal-operazzjonijiet ta' titjir;
75. "Ostaklu" tfisser l-oġġetti kollha mwahhla (kemm jekk b'mod temporanju kif ukoll b'mod permanenti) u dawk mobbli, jew partijiet minnhom, li jkunu:
  - (a) qegħdin f'erja mahsuba għall-moviment fuq is-superfiċje ta' inġenju tal-ajru; jew
  - (b) jestendu 'l fuq minn wiċċ iddefinit mahsub sabiex jiproteġi l-inġenji tal-ajru li jkunu qegħdin itiru; jew
  - (c) jinsabu barra minn dawk is-superfiċji definiti u li ġew ivvalutati li huma ta' periklu għan-navigazzjoni bl-ajru.
76. "OPMET" tfisser informazzjoni meteoroloġika operazzjonali li tintuża fl-ippjanar preparatorju jew matul it-titjira tal-operazzjonijiet ta' titjir;
77. "Bank tad-dejta OPMET" tfisser bank tad-dejta stabbilit sabiex jahżen u jqiegħed għad-dispożizzjoni informazzjoni meteoroloġika operazzjonali f'livell internazzjonali għal użu ajrunawtiku;
78. "Servizzi pan-Ewropej" tfisser attività li tkun mahsuba u stabbilita għal utenti fi ħdan l-Istati Membri kollha jew fil-biċċa l-kbira minnhom u li tista' testendi wkoll lil hinn mill-ispazju tal-ajru tat-territorju li fih japplika t-Trattat;

79. "Attività vulkanika qabel l-iżbroff" tfisser attività vulkanika mhux tas-soltu u/jew li qiegħda tiżdied li tista' tkun preludju ta' żbroff ta' vulkan;
80. "Viżibbiltà prevalenti" tfisser l-ikbar valur ta' viżibbiltà, osservat skont id-definizzjoni ta' "viżibbiltà", li jintlaħaq fi hdan tal-inqas nofs taċ-ċirku tax-xefaq jew tal-inqas fi hdan nofs is-superfiċje tal-ajrudrom. Dawn l-erjas jistgħu jinkludu setturi kontigwi jew mhux kontigwi;
81. "Użu problematiku ta' sustanzi psikoattivi" tfisser l-użu ta' sustanza psikoattiva waħda jew iktar minn individwu, b'mod li:
- (a) jikkostitwixxi periklu dirett għall-utent jew jipperikola l-hajjiet, is-saħħa jew il-benesseri ta' oħrajn; u/jew
- (b) jikkawża jew jaggrava problema jew disturb okkupazzjonali, soċjali, mentali jew fiżiku;
82. "Ĉart ta' pronjozi" tfisser tbassir ta' (a) elementi meteoroloġiċi speċifiċi għal hin jew perjodu speċifiku u superfiċje speċifikata jew sehem speċifikat ta' spazju tal-ajru, muri b'mod grafiku fuq ċart;
83. "Sustanzi psikoattivi" tfisser alkohol, opjojdi, kannabinojdi, sedativi u ipnotiċi, kokaina, psikostimulanti oħrajn, alluċinoġeni u solventi volatili, filwaqt li l-kaffeina u t-tabakk huma esklużi;
84. "Ĉentru ta' koordinazzjoni tas-salvataġġ (RCC)" tfisser unità responsabbli għall-promozzjoni tal-organizzazzjoni effiċjenti tas-servizzi ta' tiftix u salvataġġ, u għall-koordinazzjoni tat-twetiq ta' operazzjonijiet ta' tiftix u salvataġġ fi hdan reġjun ta' tiftix u salvataġġ;
85. "Perjodu ta' mistrieh" tfisser perjodu kontigwu u definit ta' żmien, wara u/jew qabel ma jibda l-hin tax-xogħol, li matulu kontrollur tat-traffiku tal-ajru jkun hieles minn kull dmir;
86. "Sistema ta' roster" tfisser l-istruttura tal-perjodi tax-xogħol u ta' mistrieh tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru skont ir-reqwiziti legali u operazzjonali;
87. "Riskju" tfisser il-kombinament tal-probabbiltà globali, jew il-frekwenza tal-okkorrenza ta' effett li jagħmel il-hsara kkaġunat minn periklu u s-severità ta' dak l-effett;
88. "Runway" tfisser erja rettangolari ddefinita f'ajrudrom fuq l-art, ippreparata għall-inżul u għat-tluġ tal-inġenji tal-ajru;
89. "Medda Viżwali tar-Runway (RVR)" tfisser il-medda li minn fuqha l-bdot ta' inġenju tal-ajru li jinsab fuq il-linja taċ-ċentru ta' runway jista' jara l-immakar fuq is-superfiċje tar-runway jew id-dwal li jiddelinjaw ir-runway jew li jidentifikaw il-linja taċ-ċentru tagħha;
90. "Direttiva dwar is-sikurezza" tfisser dokument mahruġ jew adottat minn awtorità kompetenti li jordna liema azzjonijiet għandhom jitwettqu fuq sistema funzjonali jew jstabilixxi restrizzjonijiet fuq l-użu operazzjonali tagħha sabiex terġa' tiġi stabbilita s-sikurezza, f'każijiet li jkun hemm xhieda li turi li inkella s-sikurezza tal-avjazzjoni tista' tiġi compromessa;
91. "Sistema għall-Ġestjoni tas-Sikurezza (SMS)" tfisser approċċ sistematiku għall-ġestjoni tas-sikurezza li jinkludi l-istrutturi organizzattivi neċessarji, ir-responsabbiltajiet, il-politiki u l-proċeduri;
92. "Unità tas-servizzi ta' tiftix u salvataġġ" hija terminu ġeneriku li tkopri, skont il-każ, ċentru ta' koordinazzjoni tas-salvataġġ, subċentru tas-salvataġġ jew stazzjon ta' twissija;
93. "Osservatorju tal-vulkan magħżul" tfisser fornitur, magħżul mill-awtorità kompetenti, li josserva l-attività ta' vulkan jew grupp ta' vuklani u jqiegħed dawn l-osservazzjonijiet għad-dispożizzjoni ta' lista miftiehma ta' benefiċjarji tal-avjazzjoni;
94. "Sistema ta' osservazzjoni semiawtomatika" tfisser sistema ta' osservazzjoni li tippermetti li jiżdiedu l-elementi mkejlin u tehtiēg b'niedem fil-loop sabiex johroġ ir-rapporti xierqa;

95. "Messaġġ SIGMET" tfisser informazzjoni mahruġa minn uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika rigward l-okkorrenza jew l-okkorrenza mistennija ta' fenomeni speċifikati tat-temp fir-rotta li jistgħu jaffettwaw is-sikurezza ta' operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru u dwar l-iżvilupp ta' dawk il-fenomeni fil-hin u l-ispazju;
96. "Ajurrapport speċjali" tfisser rapport meteoroloġiku minn inġenju tal-ajru mahruġ skont il-kriterji fuq il-bażi ta' osservazzjonijiet li jsiru matul it-titjira;
97. "Stress" tfisser l-eżiti esperjenzati minn individwu meta affaċċjat b'kawża potenzjali ("stressant") ta' modifika fil-prestazzjoni tal-bniedem. L-esperjenza tal-istressant tista' thalli impatt fuq il-prestazzjoni tal-individwu b'mod negattiv (distress), b'mod newtrali jew pożittiv (ewstress), skont il-percezzjoni tal-individwu tal-hila tiegħu stess li jkampa taht l-istressant;
98. "Tahriġ ta klassifikazzjoni tas-sistemi u t-tagħmir" tfisser tahriġ imfassal sabiex jagħti għarfien speċifiku dwar is-sistema/it-tagħmir u l-hiliet li jwasslu għal kompetenza operazzjonali;
99. "Dejta mfassla" tfisser dejta ajrunawtika li hija pprovduta mill-operatur tal-inġenju tal-ajru jew il-fornitur tad-DAT fisem l-operatur tal-inġenju tal-ajru u prodott għal dan l-operatur tal-inġenju tal-ajru għall-użu operazzjonali intiz tiegħu;
100. "Ajrudrom alternattiv għat-tluġ" tfisser ajrudrom alternattiv li fih jista' jinzel l-inġenju tal-ajru jekk dan ikun mehtieg ffit wara t-tluġ u fkaż li ma jkunx jista' jintuża l-ajrudrom tat-tluq;
101. "Tbassir tal-Ajrudrom Terminali (TAF)" tfisser dikjarazzjoni konċiża tal-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennijin f'ajrudrom għal perjodu speċifikat;
102. "Terren" tfisser is-superfiċje tad-Dinja li turi karatteristiċi naturali bħal muntanji, għoljiet, promontorji, widien, ilmijiet, silġ permanenti u borra, u li ma tinkludix ostakli;
103. "Limitu" tfisser il-bidu ta' dik il-parti tar-runway li tista' tintuża għall-inżul;
104. "Żona tal-ewwel kuntatt mal-art" tfisser il-parti ta' runway, wara l-limitu, li fiha huwa mahsub li l-ajruplani li jinżlu sejrjn imissu l-ewwel mar-runway;
105. "Ċiklu tropikali" hija terminu ġenerali għal ciklu ta' skala sinottika mhux frontali li jorigina fuq ilmijiet tropikali jew subtropikali b'konvezżjoni organizzata u ċirkulazzjoni tar-riħ qrib l-art ċiklonika definita;
106. "Ċentru konsultattiv dwar iċ-ċiklun tropiku (TCAC)" tfisser ċentru meteoroloġiku li jipprovi informazzjoni ta' notifika lil uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika, ċentri ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja u banek ta' dejta OPMET internazzjonali rigward il-pożizzjoni, id-direzzjoni mbassra u l-veloċità tal-moviment, il-pressjoni ċentrali u r-riħ qrib l-art massimu taċ-ċikluni tropikali;
107. "Viżibilità" tfisser il-viżibilità għal finijiet ajrunawtiċi li hija l-ikbar minn:
  - (a) l-ikbar distanza fejn oġġett iswed b'dimensjonijiet xierqa, li jkun qiegħed qrib l-art, jista' jintlema u jingharaf meta jiġi osservat quddiem sfond jiddi;
  - (b) l-ikbar distanza fejn dwal qrib l-1 000 candelas jistgħu jintlema u jiġu identifikati quddiem sfond mhux mixgħul;
108. "Ċentru Konsultattiv dwar l-Irmied Volkaniku (VAAC)" tfisser ċentru meteoroloġiku li jipprovi informazzjoni ta' notifika lil uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika, ċentri ta' kontroll tal-erja, ċentri ta' informazzjoni dwar it-titjir, ċentri ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja u banek ta' dejta OPMET internazzjonali rigward il-firxa laterali u vertikali u l-moviment imbassar tal-irmied volkaniku fl-atmosfera wara li jiżbroffaw vulkani;

109. “Ċentru tat-Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja (WAFC)” tfisser ċentru meteoroloġiku li jhejji u johroġ tbassiriet importanti tat-temp u tbassiriet tal-ajru ta’ fuq f’forma diġitali fuq bażi globali direttament lill-Istati Membri b’mezzi xierqa bhala parti mis-servizz ajrunawtiku fiss; kif ukoll
  110. “Sistema tat-tbassir tal-erjas madwar id-Dinja (WAFS)” tfisser sistema madwar id-dinja li biha ċ-ċentri ta’ tbassir tal-erjas madwar id-dinja jipprovdu tbassiriet meteoroloġiċi ajrunawtiċi fir-rotta f’formats standardizzati uniformi.
-

ANNEX II

REKWIŻITI GĦALL-AWTORITAJIET KOMPETENTI — IL-FORNIMENT TA' SERVIZZI U FUNZJONIJIET OĦRAJN TAN-NETWERK TAL-ATM**(Parti-ATM/ANS.AR)**

SUBPARTI A — REKWIŻITI ĠENERALI

ATM/ANS.AR.A.001 Kamp ta' applikazzjoni

Dan l-Anness jistabbilixxi r-rekwiżiti għas-sistemi ta' amministrazzjoni u ta' ġestjoni tal-awtoritajiet kompetenti responsabbli għaċ-ċertifikazzjoni, is-sorveljanza u l-infurzar fir-rigward tal-applikazzjoni tar-rekwiżiti stabbiliti fl-Annessi III sa XIII mill-fornituri ta' servizzi soġġetti għal dan ir-Regolament skont l-Artikolu 5.

ATM/ANS.AR.A.005 Kompiti ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar

- (a) L-awtorità kompetenti għandha teżercita kompiti ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar fir-rigward tal-applikazzjoni tar-rekwiżiti applikabbli għall-fornituri ta' servizzi, tissorvelja l-forniment sikur tas-servizzi tagħhom u tivverifika li jissodisfaw ir-rekwiżiti applikabbli.
- (b) L-awtoritajiet kompetenti għandhom jidentifikaw u jeżercitaw ir-responsabbiltajiet għaċ-ċertifikazzjoni, is-sorveljanza u l-infurzar tas-sikurezza b'tali mod li jiżguraw li:

- (1) jeżistu punti speċifiċi ta' responsabbiltà għall-implimentazzjoni ta' kull dispożizzjoni ta' dan ir-Regolament;
- (2) il-mekkaniżmi tas-supervizzjoni tas-sikurezza u r-riżultati tagħhom ikunu viżibbli; kif ukoll
- (3) ikun żgurat l-iskambju rilevanti ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti.

L-awtoritajiet kompetenti kkonċernati għandhom jirrevedu b'mod regolari l-ftehim dwar is-supervizzjoni tal-fornituri ta' servizzi li jipprovdu servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru fi blokko ta' spazju tal-ajru funzjonali (FABs) li jestendu tul l-ispazju tal-ajru li jaq' taht ir-responsabbiltà ta' iktar minn Stat Membru wiehed imsemmijin fl-Artikolu 2(3) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u, fil-każ ta' forniment transfruntier ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru, il-ftehim dwar ir-rikonnoxximent reċiproku tal-kompiti superviżorji msemmijin fl-Artikolu 2(5) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004, kif ukoll l-implimentazzjoni Prattika ta' dawk il-ftehimiet, b'mod partikolari fid-dawl tal-prestazzjoni tas-sikurezza miktuba tal-fornituri ta' servizzi taht is-supervizzjoni tagħhom.

- (c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi l-ftehimiet għall-koordinazzjoni ma' awtoritajiet kompetenti oħrajn għall-bidliet notifikati fis-sistemi funzjonali li jinvolvu lil fornituri ta' servizzi taht is-supervizzjoni ta' awtoritajiet kompetenti oħrajn. Dawn l-arrangamenti għall-koordinazzjoni għandhom jiżguraw l-għażla u r-revizjoni effettivi ta' dawk il-bidliet notifikati, skont l-ATM/ANS.AR.C.025.

ATM/ANS.AR.A.010 Dokumentazzjoni ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar

L-awtorità kompetenti għandha ttipprovdi l-atti leġiżlattivi, l-istandards, ir-regoli, il-pubblikazzjonijiet tekniċi u d-dokumenti relatati lill-persunal rilevanti sabiex dan ikun jista' jaqdi l-kompiti tiegħu u jirrilaxxa r-responsabbiltajiet tiegħu.

ATM/ANS.AR.A.015 Mezzi ta' konformità

- (a) L-Aġenzija għandha tiżviluppa l-Mezzi Aċċettabbli ta' Konformità (AMC) li jistgħu jintużaw sabiex tiġi stabbilita konformità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament. Meta l-AMC jiġu rrispettati, ir-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament għandhom jitqiesu li ġew issodisfati.
- (b) Jistgħu jintużaw mezzi alternattivi ta' konformità (AltMOC) sabiex tiġi stabbilita konformità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

- (c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sistema sabiex b'mod konsistenti tevalwa li l-AltMOC kollha użati minnha stess jew mill-fornituri ta' servizzi taht is-sorveljanza tagħha biex tkun tista' tistabbilixxi konformità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.
- (d) L-awtorità kompetenti għandha tevalwa l-AltMOC kollha proposti minn fornitur ta' servizz skont ATM/ANS.OR.A.020 billi tanalizza d-dokumentazzjoni pprovduta u, jekk tqis li hemm bżonn li tagħmel dan, twettaq spezzjoni tal-fornitur ta' servizz.

Meta l-awtorità kompetenti ssib li l-AltMOC huma biżżejjed sabiex tiżgura li hemm konformità mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament, mingħajr dewmien din għandha:

- (1) tinnotifika lill-applikant li jistgħu jiġu implimentati l-AltMOC u, jekk applikabbli, temenda ċ-ċertifikat tal-applikant kif xieraq;
  - (2) tinnotifika lill-Aġenzija bil-kontenut tagħhom, inklużi kopji tad-dokumentazzjoni rilevanti kollha; kif ukoll
  - (3) tgħarraf lill-Istati Membri l-ohrajn dwar l-AltMOC li ġew aċċettati.
- (e) Meta l-awtorità kompetenti stess tuża AltMOC sabiex tikseb il-konformità mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament; din għandha:
- (1) tqeghedhom għad-dispożizzjoni tal-fornituri ta' servizzi kollha taht is-sorveljanza tagħha; kif ukoll
  - (2) tinnotifika lill-Aġenzija mingħajr dewmien żejjed.

L-awtorità kompetenti għandha tipprovdi lill-Aġenzija b'deskrizzjoni sħiħa tal-AltMOC, inkluża kwalunkwe revizzjoni għall-proċeduri li tista' tkun rilevanti, kif ukoll valutazzjoni li turi li r-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament ġew issodisfati.

ATM/ANS.AR.A.020 Informazzjoni lill-Aġenzija

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tinnotifika lill-Aġenzija mingħajr dewmien f'każ li jkun hemm xi problema sinifikanti bl-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu jew tar-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004 u (KE) Nru 552/2004 (il-leġiżlazzjoni dwar l-Ajru Uniku Ewropew) applikabbli għall-fornituri ta' servizzi.
- (b) Mingħajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁾, l-awtorità kompetenti għandha tipprovdi lill-Aġenzija b'informazzjoni sinifikanti għas-sikurezza li tirriżulta mir-rapporti ta' okkorrenza li tkun irċiviet.

ATM/ANS.AR.A.025 Reazzjoni immedjata għal problema ta' sikurezza

- (a) Mingħajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 376/2014, l-awtorità kompetenti għandha timplimenta sistema biex tiġbor, tanalizza u xxerred informazzjoni ta' sikurezza b'mod xieraq.
- (b) L-Aġenzija għandha timplimenta sistema sabiex tanalizza kif xieraq kwalunkwe informazzjoni rilevanti dwar is-sikurezza ricevuta mingħand l-awtoritajiet kompetenti u mingħajr dewmien żejjed tipprovdi lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni, kif xieraq, kwalunkwe informazzjoni, inklużi rakkomandazzjonijiet jew azzjonijiet korrettivi li għandhom jittiehdu, li jkunu neċessarji sabiex jirreagixxu fi żmien opportun għal problema ta' sikurezza li tinvolvi lill-fornituri ta' servizzi.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 376/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 dwar ir-rappurtar, l-analiżi u s-segwitu ta' okkorrenzi fl-avjazzjoni ċivili, li jemenda r-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jhassar id-Direttiva 2003/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u r-Regolamenti tal-Kummissjoni (KE) Nru 1321/2007 u (KE) Nru 1330/2007 (ĠU L 122, 24.4.2014, p. 18).

- (c) Kif tirċievi l-informazzjoni msemmija f'(a) u (b), l-awtorità kompetenti għandha tiegħu miżuri adegwati sabiex tindirizza l-problema ta' sikurezza, inkluża dik tal-ħruġ ta' direttivi dwar is-sikurezza skont l-ATM/ANS.AR.A.030.
- (d) Il-miżuri meħudin skont il-punt (c) għandhom jiġu notifikati minnufih lill-fornituri ta' servizzi kkonċernati sabiex jirrispettawhom, b'konformità mal-ATM/ANS.OR.A.060. L-awtorità kompetenti għandha tinnotifika wkoll b'dawk il-miżuri lill-Aġenzija u, meta tkun meħtieġa azzjoni kkombinata, lill-awtoritajiet kompetenti l-oħrajn ikkonċernati.

ATM/ANS.AR.A.030 Direttivi dwar is-sikurezza

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tohroġ direttiva dwar is-sikurezza meta tiddetermina l-eżistenza ta' kundizzjoni ta' nuqqas ta' sikurezza f'sistema funzjonali li tkun teħtieġ azzjoni immedjata.
- (b) Id-direttiva dwar is-sikurezza għandha tintbagħat lill-fornituri ta' servizzi kkonċernati, u tal-inqas għandu jkun fiha din l-informazzjoni:
- (1) l-identifikazzjoni tal-kundizzjoni ta' nuqqas ta' sikurezza;
  - (2) l-identifikazzjoni tas-sistema funzjonali milquta;
  - (3) l-azzjonijiet meħtieġa u l-ġustifikazzjoni għalihom;
  - (4) il-limitu ta' żmien għat-twettiq tal-azzjonijiet meħtieġa; kif ukoll
  - (5) id-data tad-dhul fis-seħh tagħha.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tghaddi kopja tad-direttiva dwar is-sikurezza lill-Aġenzija u lil kwalunkwe awtorità kompetenti oħra kkonċernata fi żmien xahar mindu tinhareġ.
- (d) L-awtorità kompetenti għandha tivverifika l-konformità tal-fornituri ta' servizzi mad-direttivi applikabbli dwar is-sikurezza.

SUBPARTI B — ĠESTJONI (ATM/ANS.AR.B)

ATM/ANS.AR.B.001 Sistema ta' ġestjoni

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi u tmantni sistema ta' ġestjoni, inklużi tal-inqas l-elementi li ġejjin:
- (1) il-politiki u l-proċeduri ddokumentati sabiex tiddeskrivi l-organizzazzjoni, il-mezzi u l-metodi tagħha sabiex tikseb konformità mar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu kif ikun hemm b'żonn għall-eżerċizzju tal-kompiti ta' ċertifikazzjoni, sorveljanza u infurzar tagħha skont dan ir-Regolament. Il-proċeduri għandhom jinżammu aġġornati u jservu bħala d-dokumenti bażiċi ta' hidma f'dik l-awtorità kompetenti għall-kompiti relatati kollha;
  - (2) għadd suffiċjenti ta' impjegati, inklużi l-ispetturi, sabiex taqdi l-kompiti tagħha u tirrilaxxa r-responsabbiltajiet tagħha skont dan ir-Regolament. Dawn l-impjegati għandhom ikunu kkwalfikati biex iwettqu l-kompiti allokatilhom u għandu jkollhom l-għarfien u l-esperjenza meħtieġa, kif ukoll it-taħriġ fuq il-lant tax-xogħol u taħriġ rikorrenti meħtieġ biex jiżguraw kompetenza kontinwa. Għandu jkun hemm sistema fis-seħh sabiex tkun tista' tiġi pplanata d-disponibbiltà tal-impjegati, sabiex ikun żgurat it-twettiq xieraq tal-kompiti kollha;
  - (3) faċilitajiet u uffiċċji adegwati biex jitwettqu dawk il-kompiti allokatilhom;
  - (4) proċess biex jiġu ssorveljati l-konformità tas-sistema ta' ġestjoni mar-rekwiżiti rilevanti u l-adegwatezza tal-proċeduri, inkluż l-istabbiliment ta' proċess ta' awditjar intern u ta' proċess ta' mmaniġġjar tar-riskji għas-sikurezza. Il-monitoraġġ tal-konformità għandu jinkludi sistema ta' rispons tas-sejbiet tal-awditjar lill-manigment superjuri tal-awtorità kompetenti biex jiżgura l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet korrettivi kif ikun il-b'żonn; kif ukoll

- (5) persuna jew grupp ta' persuni li jkunu responsabbli għall-funzjoni ta' monitoraġġ tal-konformità u li fl-aħhar mill-aħhar iwiegħu biss lill-manigment superjuri tal-awtorità kompetenti b'rabta ma' dan.
- (b) L-awtorità kompetenti għandha tahtar, għal kull qasam ta' attività li tinkludi sistema ta' ġestjoni, persuna jew persuni li jkollhom ir-responsabbiltà generali għall-ġestjoni tal-kompitu/i rilevanti.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi proċeduri għall-partecipazzjoni fi skambju reċiproku tal-informazzjoni u l-ghajnuna kollha meħtieġa ma' awtoritajiet kompetenti oħra kkonċernati, inkluż skambju dwar is-sejbiet kollha identifikati u l-azzjonijiet kollha ta' segwitu meħudin bhala riżultat ta' ċertifikazzjoni u sorveljanza tal-fornituri ta' servizzi li jwettqu attivitajiet fit-territorju ta' Stat Membru, iżda li jkunu ċertifikati mill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru ieħor jew mill-Aġenzija.
- (d) Kopja tal-proċeduri marbutin mas-sistema ta' ġestjoni u tal-emendi tagħhom għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Aġenzija għall-ghanijiet tal-istandardizzazzjoni.

ATM/ANS.AR.B.005 Allokazzjoni tal-kompiti lil entitajiet ikkwalifikati

- (a) L-awtorità kompetenti tista' talloka l-kompiti tagħha marbutin ma' ċertifikazzjoni jew is-sorveljanza tal-fornituri ta' servizzi skont dan ir-Regolament, għajr il-hruġ ta' ċertifikati nfushom, lil entitajiet ikkwalifikati. Meta talloka dawn il-kompiti, l-awtorità kompetenti għandha tiżgura li din ikollha:
- (1) sistema fis-seħh biex tivverifika, fil-bidu u b'mod kontinwu, li l-entità kkwalfikata hija konformi mal-Anness V għar-Regolament (KE) Nru 216/2008. Din is-sistema u r-riżultati tal-valutazzjonijiet għandhom jiġu ddokumentati; kif ukoll
- (2) li hija tkun stabbiliet ftehim iddokumentat mal-entità kkwalfikata, li jkun approvat miż-żewġ partijiet fil-livell manigerjali xieraq, li jiddefinixxi b'mod ċar:
- (i) il-kompiti li għandhom jitwettqu;
- (ii) id-dikjarazzjonijiet, ir-rapporti u r-rekords li għandhom jiġu pprovduti;
- (iii) il-kundizzjonijiet tekniċi li għandhom jintlaħqu fit-twettiq ta' dawn il-kompiti;
- (iv) il-kopertura tar-responsabbiltà relatata; kif ukoll
- (v) il-protezzjoni mogħtija lil informazzjoni miksuba meta jitwettqu t-tali kompiti.
- (b) L-awtorità kompetenti għandha tiżgura li l-proċess ta' awditjar intern, u l-proċess ta' mmanigġjar tar-riskji għas-sikurezza meħtieġa skont l-AATCO.AR.B.001(a)(4), ikopru l-kompiti kollha li jsiru f'isimha mill-entità kkwalfikata.

ATM/ANS.AR.B.010 Bidliet fis-sistema ta' ġestjoni

- (a) L-awtorità kompetenti għandu jkollha sistema fis-seħh sabiex tidentifika l-bidliet li jaffettwaw il-hila tagħha li twettaq il-kompiti tagħha u tirrilaxxa r-responsabbiltajiet tagħha skont dan ir-Regolament. Din is-sistema għandha tippermettilha tiehu azzjoni, kif xieraq, sabiex tara li s-sistema ta' ġestjoni tibqa' adegwata u effettiva.
- (b) L-awtorità kompetenti għandha taġġorna s-sistema ta' ġestjoni tagħha sabiex tirrifletti kwalunkwe bidla f'dan ir-Regolament fil-hin opportun, sabiex tiżgura implimentazzjoni effettiva.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tinnotifika lill-Aġenzija dwar bidliet sinifikanti li jaffettwaw il-hila tagħha sabiex twettaq il-kompiti tagħha u tirrilaxxa r-responsabbiltajiet tagħha skont dan ir-Regolament

ATM/ANS.AR.B.015 Żamma tar-rekords

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi sistema ta' żamma tar-rekords li tipprovdi għall-ħażna adegwata, l-aċċessibilità u t-traċċabilità affidabbli ta':
- (1) il-politiki u l-proċeduri dokumentati tas-sistema ta' ġestjoni;
  - (2) it-taħriġ, il-kwalifikazzjoni, u l-awtorizzazzjoni ta' persunal kif meħtieġ mill-ATM/ANS.AR.B.001(a)(2);
  - (3) l-allokazzjoni tal-kompiti, li tkopri l-elementi meħtieġa skont l-ATM/ANS.AR.B.005, kif ukoll id-dettalji tal-kompiti allokat;
  - (4) il-proċessi ta' ċertifikazzjoni u/jew dikjarazzjoni;
  - (5) id-deżinjazzjonijiet tal-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru u ta' servizzi meteoroloġiċi, kif xieraq;
  - (6) iċ-ċertifikazzjoni u s-sorveljanza ta' fornituri ta' servizzi li jwettqu attivitajiet fit-territorju tal-Istat Membru, iżda li jkunu ċertifikati mill-awtorità kompetenti ta' Stat Membru ieħor jew mill-Aġenzija, skont kif miftiehem bejn daww l-awtoritajiet;
  - (7) l-evalwazzjoni u n-notifika lill-Aġenzija ta' AltMOC proposti mill-fornituri ta' servizzi u l-valutazzjoni tal-AltMOC użati mill-awtorità kompetenti stess;
  - (8) il-konformità tal-fornituri ta' servizzi mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament wara l-ħruġ taċ-ċertifikat jew, fejn rilevanti, is-sottomissjoni ta' dikjarazzjoni, inklużi r-rapporti tal-awditi kollha, li jkopru s-sejbiet, l-azzjonijiet korrettivi, u d-data ta' tmim l-azzjoni, u l-osservazzjonijiet kif ukoll rekords oħrajn marbutin mas-sikurezza;
  - (9) il-miżuri ta' infurzar meħudin;
  - (10) informazzjoni dwar is-sikurezza, id-direttivi dwar is-sikurezza u l-miżuri ta' segwitu; kif ukoll
  - (11) l-użu tad-dispożizzjonijiet dwar il-flessibilità skont l-Artikolu 14 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008.
- (b) L-awtorità kompetenti għandha żżomm lista taċ-ċertifikati kollha maħruġa lil fornituri ta' servizzi minnha u tad-dikjarazzjonijiet li tkun irċiviet.
- (c) Ir-rekords kollha għandhom jinżammu għal perjodu minimu ta' 5 snin wara li ċ-ċertifikat ma jibqax validu jew id-dikjarazzjoni tiġi rtirata, soġġetta għal-liġi applikabbli dwar il-protezzjoni taddeġta.

SUBPARTI Ċ — SUPERVIŻJONI, ĊERTIFIKAZZJONI U INFURZAR (ATM/ANS.AR.C)**ATM/ANS.AR.C.001 Monitoraġġ tal-prestazzjoni tas-sikurezza**

- (a) L-awtoritajiet kompetenti għandhom jissorveljaw u jivvalutaw b'mod regolari l-prestazzjoni tas-sikurezza tal-fornituri ta' servizzi taħt is-superviżjoni tagħhom.
- (b) L-awtoritajiet kompetenti għandhom jużaw ir-riżultati tal-monitoraġġ tal-prestazzjoni tas-sikurezza, speċjalment fis-superviżjoni tagħhom imsejsa fuq ir-riskji.

ATM/ANS.AR.C.005 Iċ-ċertifikazzjoni, id-dikjarazzjoni u l-verifika tal-konformità tal-fornituri ta' servizzi mar-rekwiżiti

- (a) Fi hdan il-kuntest tal-ATM/ANS.AR.B.001(a)(1), l-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi proċess sabiex tivverifika:
- (1) il-konformità tal-fornituri ta' servizzi mar-rekwiżiti applikabbli stipulati fl-Annessi III sa XIII, u kwalunkwe kundizzjoni applikabbli marbuta maċ-ċertifikat qabel il-ħruġ ta' dak iċ-ċertifikat. Iċ-ċertifikat għandu jinhareġ skont l-Appendiċi 1 ta' din il-Parti;

- (2) il-konformità ma' kwalunkwe obbligu marbut mas-sikurezza fl-att tad-deżinjazzjoni mahruġ skont l-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 550/2004;
- (3) il-konformità ssokkata mar-rekwiżiti applikabbli tal-fornituri ta' servizzi taht is-superviżjoni tagħha;
- (4) l-implimentazzjoni tal-obiettivi tas-sikurezza, ir-rekwiżiti dwar is-sikurezza u kundizzjonijiet oħrajn marbutin mas-sikurezza identifikati f'dikjarazzjonijiet tal-verifika tas-sistemi, inkluża kwalunkwe dikjarazzjoni ta' konformità jew idoneità għall-użu ta' kostitwenti tas-sistemi mahruġin skont ir-Regolament (KE) Nru 552/2004; kif ukoll
- (5) l-implimentazzjoni ta' direttivi dwar is-sikurezza, l-azzjonijiet korrettivi u l-miżuri ta' infurzar.

(b) Il-proċess imsemmi fil-paragrafu (a) għandu:

- (1) ikun ibbażat fuq proċeduri dokumentati;
- (2) ikun sostnut minn dokumentazzjoni maħsuba b'mod speċifiku sabiex tipprovi lill-persunal tagħha bi gwida sabiex iwettaq il-kompiti tiegħu marbutin maċ-ċertifikazzjoni, is-sorveljanza u l-infurzar;
- (3) jipprovi lill-organizzazzjoni kkonċernata b'indikazzjoni tar-riżultati tal-attività ta' ċertifikazzjoni, soreljanza u infurzar;
- (4) ikun ibbażat fuq awditi, reviżjonijiet u spezzjonijiet imwettqin mill-awtorità kompetenti;
- (5) fir-rigward tal-fornituri ta' servizzi ċertifikati, jipprovi lill-awtorità kompetenti l-evidenza meħtieġa sabiex issostni aktar azzjonijiet, inklużi l-miżuri previsti mill-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004, l-Artikolu 7(7) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004 u mill-Artikoli 10, 25 u 68 tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 f'sitwazzjonijiet fejn ma jkunux qegħdin jitharsu r-rekwiżiti; kif ukoll
- (6) fir-rigward tal-fornituri ta' servizzi li jaġhmlu dikjarazzjonijiet, jipprovi lill-awtorità kompetenti bl-evidenza sabiex tiehu azzjoni ta' rimedju, jekk tkun xierqa, li tista' tinkludi azzjonijiet ta' infurzar, inkluż, fejn xieraq, skont il-liġi nazzjonali.

ATM/ANS.AR.C.010 Sorveljanza

(a) L-awtorità kompetenti, jew l-entitajiet ikkwalifikati li jaġixxu fisimha, għandhom iwettqu awditi, b'konformità mal-Artikolu 4(9).

(b) L-awditi msemmijin fil-paragrafu (a) għandhom:

- (1) jipprovdur lill-awtorità kompetenti b'evidenza ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli u mal-arranġamenti ta' implimentazzjoni;
- (2) ikunu indipendenti minn kwalunkwe attività tal-awditjar intern imwettqa mill-fornitur ta' servizz;
- (3) ikopru arranġamenti ta' implimentazzjoni shah jew elementi tagħhom, u proċessi u servizzi;
- (4) jistabbilixxu jekk:
  - (i) l-arranġamenti ta' implimentazzjoni jikkonformawx mar-rekwiżiti applikabbli;
  - (ii) l-azzjonijiet meħudin jikkonformawx mal-arranġamenti ta' implimentazzjoni u mar-rekwiżiti applikabbli; kif ukoll
  - (iii) ir-riżultati tal-azzjonijiet meħudin jaqblux mar-riżultati mistennijin mill-arranġamenti ta' implimentazzjoni.

- (c) Fuq il-bażi tal-evidenza li jkollha għad-dispożizzjoni tagħha, l-awtorità kompetenti għandha tissorvelja l-konformità ssokkata mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament tal-fornituri ta' servizzi taht is-supervizjoni tagħha.

ATM/ANS.AR.C.015 Programm ta' supervizjoni

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi programm ta' supervizjoni u taġġornah kull sena filwaqt li tqis l-għamla speċifika tal-fornituri ta' servizzi, il-kumplessità tal-attivitajiet tagħhom, ir-riżultati tal-attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u/jew supervizjoni fl-imghoddi u dan għandu jkun ibbażat fuq il-valutazzjoni tar-riskji assoċjati. Għandu jinkludi awditi, li għandhom:

- (1) ikopru l-oqsma kollha ta' tħassib potenzjali għas-sikurezza, b'enfasi fuq dawk l-oqsma fejn ikunu ġew identifikati xi problemi;
- (2) ikopru l-fornituri ta' servizzi kollha taht is-supervizjoni tal-awtorità kompetenti;
- (3) ikopru l-mezzi implimentati mill-fornitur ta' servizz sabiex tiġi żgurata l-kompetenza tal-persunal;
- (4) jiżguraw li l-awditi jsiru b'mod proporzjonat għal-livell tar-riskju li jġibu magħhom l-operazzjonijiet u s-servizzi pprovduti tal-fornitur ta' servizz; kif ukoll
- (5) jiżguraw li għall-fornituri ta' servizzi taht is-supervizjoni tagħha, jiġi applikat ċiklu ta' ppjanar tas-supervizjoni li ma jaqbiżx l-24 xahar.

Iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-sorveljanza jista' jitqassar jekk ikun hemm evidenza li l-prestazzjoni tas-sikurezza tal-fornitur ta' servizz tkun naqset.

Għal fornitur ta' servizz iċċertifikat mill-awtorità kompetenti, iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-supervizjoni jista' jiġi estiż sa massimu ta' 36 xahar jekk l-awtorità kompetenti tkun stabbilixxiet li, matul l-24 xahar ta' qabel:

- (i) il-fornitur ta' servizz ikun wera identifikazzjoni effettiva tal-perikli tas-sikurezza tal-avjazzjoni u ġestjoni tar-riskji assoċjati; kif ukoll
- (ii) il-fornitur ta' servizz wera konformità kontinwa mar-rekwiżiti ta' ġestjoni tal-bidliet skont ATM/ANS.OR.A.040 u ATM/ANS.OR.A.045; kif ukoll
- (iii) ma tkun inħarġet ebda sejba tal-livell 1; kif ukoll
- (iv) l-azzjonijiet korrettivi kollha ġew implimentati fi hdan il-perjodu ta' żmien aċċettat jew estiż mill-awtorità kompetenti kif definit fl-ATM/ANS.AR.C.050.

Jekk, minbarra dan li ntqal hawn fuq, il-fornitur ta' servizz ikun stabbilixxa sistema ta' rapportar kontinwa effettiva għall-awtorità kompetenti fuq il-prestazzjoni tas-sikurezza u l-konformità regolatorja tal-fornitur ta' servizz, li tkun ġiet approvata mill-awtorità kompetenti, iċ-ċiklu ta' ppjanar tas-supervizjoni jista' jiġi estiż sa massimu ta' 48 xahar;

- (6) jiżguraw li tkun segwita l-implimentazzjoni tal-azzjonijiet korrettivi;
  - (7) ikunu soġġetti għal konsultazzjoni mal-fornituri ta' servizzi kkonċernati u notifika wara din; kif ukoll
  - (8) jindikaw l-intervall previst tal-ispezzjonijiet tas-siti differenti, jekk jeżisti.
- (b) L-awtorità kompetenti tista' tiddeċiedi li timmodifika l-oġettivi u l-ambitu tal-awditi ppjanati minn qabel, inklużi revizjonijiet dokumentarji u awditi addizzjonali, kull meta jinqala' l-bżonn.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tiddeċiedi liema arrangamenti, elementi, servizzi, funzjonijiet, postijiet fiżiċi u attivitajiet għandhom jiġu awditjati fi żmien speċifikat.

- (d) L-osservazzjonijiet u s-sejbiet tal-awditi mahruġin skont ATM/ANS.AR.C.050 għandhom jiġu ddokumentati. Dawn tal-ahhar għandhom ikunu appoġġati minn evidenza, u jkunu identifikati skont ir-rekwiżiti applikabbli u l-arranġamenti ta' implimentazzjoni tagħhom li jkunu l-bażi li fuqhom twettaq l-awditu.
- (e) Għandu jitfassal rapport tal-awditjar, li jinkludi d-dettalji tas-sejbiet u l-osservazzjonijiet, li jiġi kkomunikat lill-fornitur ta' servizz ikkonċernat.

ATM/ANS.AR.C.020 Il-ħruġ ta' ċertifikati

- (a) Skont il-proċess stabbilit fl-ATM/ANS.AR.C.005(a), malli tircievi applikazzjoni għall-ħruġ ta' ċertifikat lil fornitur ta' servizz, l-awtorità kompetenti għandha tivverifika l-konformità tal-fornitur ta' servizz mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament.
- (b) L-awtorità kompetenti tista' titlob kwalunkwe awditu, spezzjoni jew valutazzjoni li tqis neċessarji qabel ma toħroġ dan iċ-ċertifikat.
- (c) Iċ-ċertifikat għandu jinhareġ għal perjodu mhux limitat. Il-privileġġi tal-attivitàjiet li l-fornitur ta' servizz ikun approvat li jwettaq għandhom ikunu speċifikati fil-kundizzjonijiet ta' forniment tas-servizzi marbutin maċ-ċertifikat.
- (d) Meta sejba tal-livell 1 tibqa' miftuħa, iċ-ċertifikat ma għandux jinhareġ. F'ċirkustanzi eċċezzjonali, sejba (jew sejbiet), li mhijjex tal-livell 1, għandha tiġi vvalutata u mmitigata kif ikun hemm bżonn mill-fornitur ta' servizz u qabel ma jinhareġ iċ-ċertifikat l-awtorità kompetenti għandha tapprova pjan ta' azzjoni korrettiva għall-gheluq tas-sejba (jew sejbiet).

ATM/ANS.AR.C.025 Bidliet

- (a) Malli tircievi notifika għal bidla skont l-ATM/ANS.OR.A.045, l-awtorità kompetenti għandha tirrispetta l-ATM/ANS.AR.C.030, ATM/ANS.AR.C.035 u ATM/ANS.AR.C.040.
- (b) Malli tircievi notifika għal bidla skont l-ATM/ANS.OR.A.040(a)(2) li tehtieg l-approvazzjoni minn qabel, l-awtorità kompetenti għandha:
- (1) tivverifika l-konformità tal-fornitur ta' servizz mar-rekwiżiti applikabbli qabel ma toħroġ l-approvazzjoni tal-bidla; kif ukoll
  - (2) tiehu azzjoni xierqa minnufih, mingħajr hsara għal kwalunkwe miżura ta' infurzar addizzjonali, meta l-fornitur ta' servizz jimplementa bidliet li jehtieġu l-approvazzjoni minn qabel bla ma jkun irċieva l-approvazzjoni tal-awtorità kompetenti kif spjegat fil-punt (1).
- (c) Sabiex fornitur ta' servizz ikun jista' jimplementa l-bidliet fis-sistema ta' ġestjoni tiegħu u/jew fis-sistema ta' ġestjoni tas-sikurezza tiegħu, kif applikabbli, mingħajr approvazzjoni minn qabel skont l-ATM/ANS.OR.A.040 (b), l-awtorità kompetenti għandha tapprova proċedura li tiddefinixxi l-ambitu tat-tali bidliet u li tiddekrivi kif it-tali bidliet se jiġu notifikati u mmaniġġjati. Fil-proċess ta' sorveljanza kontinwu, l-awtorità kompetenti għandha tivvaluta l-informazzjoni pprovduta fin-notifika sabiex tivverifika jekk l-azzjonijiet meħudin jikkonformawx mal-proċeduri approvati u r-rekwiżiti applikabbli. F'każ li jkun hemm xi nuqqas ta' konformità, l-awtorità kompetenti għandha:
- (1) tinnotifika lill-fornitur ta' servizz dwar in-nuqqas ta' konformità u titlob li jsiru bidliet oħrajn; kif ukoll
  - (2) fil-każ ta' sejbiet tal-livell 1 u tal-livell 2, taġixxi skont l-ATM/ANS.AR.C.050.

ATM/ANS.AR.C.030 Approvazzjoni ta' proċeduri ta' ġestjoni tal-bidliet għal sistemi funzjonali

- (a) L-awtorità kompetenti għandha tirrevedi:
- (1) dawk il-proċeduri jew kwalunkwe modifika materjali għal dawk il-proċeduri sottomessa mill-fornitur ta' servizz skont l-ATM/ANS.OR.B.010(b); kif ukoll

(2) kwalunkwe devjazzjoni mill-proċeduri msemmijin f'(1) għal bidla partikolari, meta tintalab minn fornitur ta' servizz skont l-ATM/ANS.OR.B.010(c)(1).

(b) L-awtorità kompetenti għandha tapprova l-proċeduri, il-modifiki u d-devjazzjonijiet imsemmijin fil-punt (a) meta tkun stabbilixxiet li huma neċessarji u biżżejjed għall-fornitur ta' servizz sabiex juri l-konformità mal-ATM/ANS.OR.A.045, ATM/ANS.OR.C.005, ATS.OR.205, u ATS.OR.210, kif applikabbli.

ATM/ANS.AR.C.035 Deciżjoni sabiex tiġi riveduta bidla notifikata għas-sistema funzjonali

(a) Malli tirċievi notifika skont l-ATM/ANS.OR.A.045(a)(1), jew malli tirċievi informazzjoni modifikata skont l-ATM/ANS.OR.A.045(b), l-awtorità kompetenti għandha tiehu deciżjoni dwar jekk tirrevedix il-bidla jew le. L-awtorità kompetenti għandha titlob kwalunkwe informazzjoni addizzjonali meħtieġa minghand il-fornitur ta' servizz sabiex issostni din id-deciżjoni.

(b) L-awtorità kompetenti għandha tistabbilixxi l-htieġa għal reviżjoni bbażata fuq kriterji speċifiċi, validi u ddokumentati li, tal-inqas, jiżguraw li l-bidla notifikata hija riveduta jekk it-tahlita tal-probabbiltà li l-argument ikun kumpless jew mhux familjari għall-fornitur ta' servizz u s-severità tal-konsegwenzi possibbli tal-bidla tkun sinifikanti.

(c) Meta l-awtorità kompetenti tiddeciedi fuq il-bżonn ta' reviżjoni fuq il-bażi ta' kriterji oħrajn ibbażati fuq ir-riskju minbarra l-punt (b), dawn il-kriterji għandhom ikunu speċifiċi, validi u ddokumentati.

(d) L-awtorità kompetenti għandha tinforma lill-fornitur ta' servizz dwar id-deciżjoni tagħha li tirrevedi bidla notifikata f'sistema funzjonali u, fuq talba, tipprovdi l-ġustifikazzjoni assoċjata lill-fornitur ta' servizz.

ATM/ANS.AR.C.040 Reviżjoni ta' bidla notifikata għas-sistema funzjonali

(a) Meta l-awtorità kompetenti tirrevedi l-argument għal bidla notifikata, din għandha:

(1) tivvaluta l-validità tal-argument ipprezentat fir-rigward tal-ATM/ANS.OR.C.005(a)(2) jew ATS.OR.205(a)(2); kif ukoll

(2) tikkoordina l-attivitajiet tagħha ma' awtoritajiet kompetenti oħrajn, kull meta jkun hemm bżonn.

(b) L-awtorità kompetenti għandha:

(1) tapprova l-argument imsemmi fil-punt (a)(1), bil-kundizzjonijiet fejn applikabbli, meta jintwera li huwa validu u tgharraf lill-fornitur ta' servizz dwar dan, jew

(2) tiċhad l-argument imsemmi fil-punt (a)(1) u tgharraf lill-fornitur ta' servizz flimkien ma' ġustifikazzjoni ta' appoġġ.

ATM/ANS.AR.C.045 Dikjarazzjonijiet tal-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir

(a) Malli tirċievi dikjarazzjoni minghand fornitur tas-servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li bihsiebu jipprovdi dawn is-servizzi, l-awtorità kompetenti għandha tivverifika li d-dikjarazzjoni jkun fiha l-informazzjoni kollha mitluba mill-ATM/ANS.OR.A.015 u tgharraf lil dak il-fornitur ta' servizz li tkun irċeviet id-dikjarazzjoni.

(b) Jekk id-dikjarazzjoni ma jkunx fiha l-informazzjoni mitluba, jew ikun fiha informazzjoni li tindika nuqqas ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli, l-awtorità kompetenti għandha tinnotifika lill-fornitur tas-servizzi tas-servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir dwar in-nuqqas ta' konformità u titlob aktar informazzjoni. Jekk ikun hemm bżonn, l-awtorità kompetenti għandha twettaq awditu tal-fornitur tas-servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir. Jekk in-nuqqas ta' konformità jkun ikkonfermat, l-awtorità kompetenti għandha tiehu azzjoni kif iddefinit fl-ATM/ANS.AR.C.050.

(c) L-awtorità kompetenti għandha żżomm rekord tad-dikjarazzjonijiet tal-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li sarulha skont dan ir-Regolament.

ATM/ANS.AR.C.050 Sejbiet, azzjonijiet korrettivi u miżuri ta' infurzar

- (a) L-awtorità kompetenti għandu jkollha sistema kif tanalizza s-sejbiet għas-sinifikanza tagħhom u tiddeċiedi fuq il-miżuri ta' infurzar fuq il-bażi tar-riskju għas-sikurezza li jgħib miegħu n-nuqqas ta' konformità tal-fornitur tas-servizz.
- (b) F'ċirkustanzi li fihom ma jkun hemm ebda riskju addizzjonali għas-sikurezza jew dan ikun baxx hafna b'miżuri ta' mitigazzjoni xierqa immedjati, l-awtorità kompetenti tista' taċċetta l-forniment ta' servizzi sabiex tiżgura l-kontinwità tas-servizz filwaqt li jkunu qegħdin jittieħdu l-azzjonijiet korrettivi.
- (c) L-awtorità kompetenti għandha tohròg sejba tal-livell 1 meta jinstab xi nuqqas ta' konformità serju mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu kif ukoll ir-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004, u (KE) Nru 552/2004 u r-regoli ta' implimentazzjoni tagħhom, mal-proċeduri u l-manwali tal-fornitur tas-servizz, mal-patti tal-kundizzjonijiet taċ-ċertifikat jew maċ-ċertifikat, mal-att ta' dezinjazzjoni, jekk applikabbli, jew mal-kontenut ta' dikjarazzjoni li għib magħha riskju sinifikanti għas-sikurezza tat-titjira jew inkella tixhet dubju fuq il-kapaċità tal-fornitur tas-servizz sabiex ikompli bl-operazzjonijiet.

Is-sejbiet tal-livell 1 għandhom jinkludu, iżda mhumiex limitati għal:

- (1) promulgazzjoni ta' proċeduri operazzjonali u/jew forniment ta' servizz b'tali mod li jintroduċi riskju sinifikanti għas-sikurezza tat-titjira;
  - (2) kisba jew żamma tal-validità taċ-ċertifikat tal-fornitur ta' servizz bil-falsifikazzjoni tal-evidenza dokumentata pprezentata;
  - (3) evidenza ta' malprassi jew użu frawdolenti taċ-ċertifikat tal-fornitur ta' servizz; kif ukoll
  - (4) nuqqas ta' maniġer responsabbli.
- (d) L-awtorità kompetenti għandha tohròg sejba tal-livell 2 meta jinstab xi nuqqas ta' konformità iehor mar-rekwiżiti applikabbli tar-Regolament (KE) Nru 216/2008 u r-regoli ta' implimentazzjoni tiegħu kif ukoll ir-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004, u (KE) Nru 552/2004 u r-regoli ta' implimentazzjoni tagħhom, mal-proċeduri u l-manwali tal-fornitur tas-servizz jew mal-patti tal-kundizzjonijiet taċ-ċertifikat jew maċ-ċertifikat, jew mal-kontenut ta' dikjarazzjoni.
- (e) Meta ssir sejba, matul superviżjoni jew b'xi mezz iehor, l-awtorità kompetenti għandha, minghajr hsara għall-azzjoni addizzjonali meħtieġa mir-Regolament (KE) Nru 216/2008 u dan ir-Regolament, kif ukoll ir-Regolamenti (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004, u (KE) Nru 552/2004 u r-regoli ta' implimentazzjoni tagħhom, tikkomunika s-sejba lill-fornitur ta' servizz bil-miktub u teħtieġ li tittieħed azzjoni korrettiva li tindirizza n-nuqqas(ijiet) ta' konformità identifikati.
- (1) Fil-każ ta' sejbiet tal-livell 1, l-awtorità kompetenti għandha tieħu azzjoni immedjata u xierqa u tista', jekk xieraq, tillimita, tissospendi jew thassar iċ-ċertifikat shih jew parti minnu filwaqt li tiżgura l-issoktar tas-servizzi diment li s-sikurezza ma tkunx friskju, u f'każ tal-Maniġer tan-Netzwerk, għandha tgharraf lill-Kummissjoni. Il-miżura meħuda għandha tiddependi fuq il-firxa tas-sejba u għandha tibqa' sakemm il-fornitur ta' servizz jieħu azzjoni korrettiva li tirnexxi.
  - (2) Fil-każ ta' sejbiet tal-livell 2, l-awtorità kompetenti għandha:
    - (i) tagħti lill-fornitur ta' servizz perjodu sabiex jimplementa azzjoni korrettiva inkluż fi pjan ta' azzjoni xieraq għall-għamla tas-sejba; kif ukoll
    - (ii) tivvaluta l-azzjoni korrettiva u l-pjan ta' implimentazzjoni li jipproponi l-fornitur ta' servizz u, jekk il-valutazzjoni tikkonkludi li huma suffiċjenti sabiex jindirizzaw in-nuqqas(ijiet) ta' konformità, taċċettahom.

- (3) Fil-każ ta' sejbiet tal-livell 2, meta l-fornitur ta' servizz jonqos milli jissottometti pjan ta' azzjoni korrettiva li huwa aċċettabbli għall-awtorità kompetenti fid-dawl tas-sejba, jew meta l-fornitur ta' servizz jonqos milli jwettaq l-azzjoni korrettiva fi hdan il-perjodu ta' żmien aċċettat jew estiż mill-awtorità kompetenti, is-sejba tista' tiżdied għal sejba tal-livell 1, u tittiehed azzjoni stipulata fil-punt (e)(1).
- (f) Għal dawk il-każijiet li ma jkunux jehtieġu sejbiet tal-livell 1 u 2, l-awtorità kompetenti tista' tohrog osservazzjonijiet.
-

Appendiċi 1

ĊERTIFIKAT GĦALL-FORNITUR TA' SERVIZZ**UNJONI EWROPEA****AWTORITÀ KOMPETENTI****ĊERTIFIKAT GĦALL-FORNITUR TA' SERVIZZ**

[NUMRU TAĊ-ĊERTIFIKAT/NRU TAL-HARĠA]

Skont ir-Regolament (UE) Nru .../... u soġġetta għall-kundizzjonijiet speċifikati hawn taht, l-[awtorità kompetenti] bil-preżenti tiċċertifika

[ISEM IL-FORNITUR TA' SERVIZZ]

[INDIRIZZ TAL-FORNITUR TA' SERVIZZ]

bħala Fornitur ta' Servizz bil-privileġġi, kif elenkat fil-kundizzjonijiet dwar il-forniment ta' servizz meħmużin.

KUNDIZZJONIJIET:

Dan iċ-ċertifikat huwa maħruġ soġġett għall-kundizzjonijiet u l-ambitu tal-forniment ta' servizzi u funzjonijiet kif elenkat fil-kundizzjonijiet meħmużin dwar il-forniment ta' servizzi.

Dan iċ-ċertifikat huwa validu filwaqt li l-fornitur ta' servizz iċċertifikat jibqa' konformi mar-Regolament (UE) Nru .../... u r-regolamenti applikabbli l-oħrajn u, fejn rilevanti, mal-proċeduri fid-dokumentazzjoni tal-fornitur ta' servizz kif jeħtieġ ir-Regolament (UE) Nru .../..., Parti-XXXX.

Soġġett għall-konformità mal-kundizzjonijiet imsemmijin hawn fuq, dan iċ-ċertifikat għandu jibqa' validu sakemm iċ-ċertifikat jiġi ċedut, ristrett, sospiż jew jithassar.

Data tal-hruġ:

Iffirmat:

[Awtorità kompetenti]

FORNITUR TA' SERVIZZ**ĊERTIFIKAT****KUNDIZZJONIJIET GĦALL-FORNIMENT TAS-SERVIZZ**

Hemża maċ-ċertifikat tal-fornitur ta' servizz:

[NUMRU TAĊ-ĊERTIFIKAT/NRU TAL-HARĠA]

[ISEM IL-FORNITUR TA' SERVIZZ]

kiseb il-privileġġi li jipprovdi l-ambitu li ġej ta' servizzi/funzjonijiet:

(Ingassa l-linji kif xieraq)

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru (ATS) (****)	Kontroll tat-Traffiku tal-Ajru (ATC)	Servizz tal-Kontroll tal-Erja	
		Servizz tal-Kontroll tal-Avvicinament	
		Servizz tal-Kontroll tal-Ajrudrom	
	Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir (FIS)	Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir tal-Ajrudrom (AFIS)	
		Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir fir-Rotta (FIS fir-rotta)	
Servizz ta' Konsulenza	mhux applikabbli		
Ġestjoni tal-Fluss tat-Traffiku tal-Ajru (ATFM)	ATFM	Forniment tal-ATFM lokali	
Ġestjoni tal-Ispazju tal-Ajru (ASM)	ASM	Forniment tas-servizz lokali tal-ASM (tattiku/ASM Livell 3)	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru (ATS) għat-testijiet tat-titjira (**)/(****)	Kontroll tat-Traffiku tal-Ajru (ATC)	Servizz tal-Kontroll tal-Erja	
		Servizz tal-Kontroll tal-Avviċinament	
		Servizz tal-Kontroll tal-Ajrudrom	
	Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir (FIS)	Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir tal-Ajrudrom (AFIS)	
		Servizz ta' Informazzjoni dwar it-Titjir fir-Rotta (FIS fir-rotta)	
	Servizz ta' Konsulenza	mhux applikabbli	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza (CNS)	Komunikazzjoni (C)	Servizz Ajrunawtiku Mobbli (komunikazzjoni mill-ajru għall-art)	
		Servizz Ajrunawtiku Fiss (komunikazzjoni mill-art għall-art)	
		Servizz Ajrunawtiku Satellitari Mobbli (AMSS)	
	Navigazzjoni (N)	Forniment ta' sinjal NDB fl-ispazju	
		Forniment ta' sinjal VOR fl-ispazju	
		Forniment ta' sinjal SME fl-ispazju	
		Forniment ta' sinjal ILS fl-ispazju	
		Forniment ta' sinjal MLS fl-ispazju	
		Forniment ta' sinjal GNSS fl-ispazju	
	Sorveljanza (S)	Forniment ta' dejta mis-Sorveljanza Primarja (PS)	
		Forniment ta' dejta mis-Sorveljanza Sekondarja (SS)	
		Forniment ta' Dejta dwar is-Sorveljanza Dipendenti Awtomatika (ADS)	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi ta' Informazzjoni Ajrunawtika (AIS)	AIS	Forniment tas-servizz tal-AIS shiħ	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi tad-Dejta (DAT)	Tip 1	Forniment tad-DAT tat-Tip 1 jawtorizza l-forniment ta' bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi fil-formats li ġejjin: [lista tal-formats tad-dejta ġeneriċi] Forniment tad-DAT tat-Tip 1 ma jawtorizzax il-forniment ta' bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi direttament lill utenti finali/operaturi ta' inġenji tal-ajru.	
	Tip 2	Forniment tad-DAT tat-Tip 2 jawtorizza l-forniment ta' bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi lill utenti finali/operaturi ta' inġenji tal-ajru għall-applikazzjoni fl-ajru/ għat-tagħmir segwenti, li għalihom intweriet li hemm konformità: [Manifattur] Applikazzjoni/Mudell tat-tagħmir [XXX], Nru tal-Part [YYY] iċċertifikati	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjoni	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Servizzi Meteoroloġiċi (MET)	MET	Uffiċċju ta' Osservazzjoni Meteoroloġika	
		Uffiċċji Meteoroloġiċi tal-Ajrudrom	
		Stazzjonijiet Meteoroloġiċi	
		VAAC	
		WAFC	
		TCAC	
Kundizzjonijiet (**)			

Servizzi/Funzjonijiet	Tip ta' Servizz/Funzjonijiet	Ambitu tas-Servizz/Funzjoni	Limitazzjonijiet (*)
Funzjonijiet tan-netwerk tal-ATM	Disinn tal-ERN	mhux applikabbli	
	Riżorsi skarsi	Frekwenza tar-radju	
		Kodiċi tat-transponder	
	ATFM	Forniment tal-ATFM ċentrali	
Kundizzjonijiet (**)			

Data tal-hruġ:

Iffirmat: [Awtorità kompetenti]

Għall-Istat Membru/EASA

(*) kif stipulat mill-awtorità kompetenti

(**) fejn neċessarju

(***) jekk l-awtorità kompetenti tqis li hemm bżonn li jsir hekk sabiex tistabbilixxi rekwiżiti addizzjonali

(****) ATS ikopri servizz ta' twissija.

ANNEX III

REKWIŻITI KOMUNI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI

(Parti-ATM/ANS.OR)

SUBPARTI A — REKWIŻITI ĠENERALI (ATM/ANS.OR.A)

ATM/ANS.OR.A.001 Kamp ta' applikazzjoni

B'konformità mal-Artikolu 5, dan l-Anness jstabilixxi r-rekwiżiti li għandhom jissodisfaw il-fornituri ta' servizzi soġġetti għal dan ir-Regolament.

ATM/ANS.OR.A.005 Applikazzjoni għal ċertifikat ta' fornitur ta' servizz

(a) Applikazzjoni għal ċertifikat ta' fornitur ta' servizz jew emenda f'ċertifikat eżistenti għandha ssir f'forma u manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti, filwaqt li jitqiesu r-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament.

(b) Skont l-Artikolu 5, sabiex jikseb iċ-ċertifikat, il-fornitur ta' servizz għandu jikkonforma mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament, li huma:

(1) ir-rekwiżiti msemmijin fl-Artikolu 8b(1) tar-Regolament (UE) Nru 216/2008;

(2) ir-rekwiżiti komni stabbiliti f'dan l-Anness; kif ukoll

(3) ir-rekwiżiti speċjali stabbiliti fl-Annessi IV sa XIII, meta daww ir-rekwiżiti jkunu applikabbli fid-dawl tas-servizzi li l-fornitur ta' servizz jipprovdli jew jippjana li jipprovdli.

ATM/ANS.OR.A.010 Applikazzjoni għal ċertifikat limitat

(a) Minkejja l-ATM/ANS.OR.A.010(b), il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jista' japplika għal ċertifikat limitat għall-forniment ta' servizzi fl-ispażju tal-ajru taħt ir-responsabbiltà tal-Istat Membru fejn għandu l-post prinċipali tal-operat jew, jekk jeżisti, fejn jinsab l-uffiċċju registrat tiegħu, meta jipprovdli jew jippjana li jipprovdli servizz biss fir-rigward ta' waħda jew iktar mill-kategoriji li ġejjin:

(1) hidma mill-ajru;

(2) avjazzjoni ġenerali;

(3) trasport kummerċjali bl-ajru limitat għal inġenji tal-ajru b'inqas minn 10 tunnelli ta' massa massima waqt it-tluġ jew inqas minn 20 sit tal-passiġġieri;

(4) trasport kummerċjali bl-ajru b'inqas minn 10 000 moviment fis-sena, indipendentement mil-massa massima waqt it-tluġ u n-numru ta' sits tal-passiġġieri; għall-finijiet ta' din id-dispożizzjoni, "movimenti" tfisser, f'sena partikolari, il-medja tul it-tliet snin ta' qabel tan-numru totali ta' tluġ u nżul.

(b) Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru li ġejjin jistgħu japplikaw għal ċertifikat limitat ukoll:

(1) fornitur ta' servizz tan-navigazzjoni bl-ajru, għajr fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru, b'faturat annwali gross ta' EUR 1 000 000 jew inqas b'rabta mas-servizzi li jipprovdli jew jippjana li jipprovdli; kif ukoll

(2) fornitur ta' servizz tan-navigazzjoni bl-ajru li jipprovdli servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir tal-ajrudrom billi jopera b'mod regolari mhux iktar minn pożizzjoni tax-xogħol waħda fi kwalunkwe ajrudrom.

(c) Kif stabbilit mill-awtorità kompetenti, fornitur ta' servizz tan-navigazzjoni bl-ajru li japplika għal ċertifikat limitat skont il-punti (a) jew (b)(1) għandu jikkonforma, tal-inqas, mar-rekwiżiti li ġejjin:

(1) ATM/ANS.OR.B.001 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali;

- (2) ATM/ANS.OR.B.005 Is-sistema ta' ġestjoni;
  - (3) ATM/ANS.OR.B.020 Ir-rekwiżiti tal-persunal kif ukoll
  - (4) ATM/ANS.OR.A.075 Forniment miftuħ u trasparenti ta' servizzi, f'dan l-Anness; kif ukoll
  - (5) ir-rekwiżiti speċifiċi stabbiliti fl-Annessi IV, V, VI u VIII, meta daww ir-rekwiżiti jkunu applikabbli fid-dawl tas-servizzi li jipprovdi jew jippjana li jipprovdi l-fornitur ta' servizz, skont l-Artikolu 5.
- (d) Kif stabbilit mill-awtorità kompetenti, il-fornitur ta' servizz tan-navigazzjoni bl-ajru li japplika għal ċertifikat limitat skont il-punt (b)(2) għandu jikkonforma, tal-inqas, mar-rekwiżiti stabbiliti fil-punti (c)(1) sa (c)(4) u mar-rekwiżiti speċifiċi stipulati fl-Anness IV.
- (e) Applikant għal ċertifikat limitat għandu jissottometti applikazzjoni lill-awtorità kompetenti f'forma u manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.A.015 Dikjarazzjoni tal-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir

- (a) Skont l-Artikolu 6, fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir jista' jiddikjara l-hila u l-mezzi tiegħu li jirrilaxxa r-responsabbiltajiet marbutin mas-servizzi pprovduti meta, minbarra r-rekwiżiti msemmijin fl-Artikolu 8b(1) tar-Regolament (UE) Nru 216/2008, jissodisfa r-rekwiżiti li ġejjin:
- (1) il-fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir jipprovdi, jew jippjana li jipprovdi, is-servizzi tiegħu billi jopera b'mod regolari mhux iktar minn pożizzjoni tax-xogħol wahda; jew
  - (2) daww is-servizzi huma ta' xorta temporanja, għal durata miftiehma mal-awtorità kompetenti bhala necessarja sabiex tiġi żgurata garanzija ta' sikurezza proporzjonali.
- (b) Fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li jiddikjara l-attivitajiet tiegħu għandu:
- (1) jipprovdi lill-awtorità kompetenti bl-informazzjoni rilevanti kollha qabel ma jibda l-operazzjonijiet, f'forma u manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti;
  - (2) jipprovdi lill-awtorità kompetenti b'lista tal-mezzi alternattivi ta' konformità użati, skont l-ATM/ANS.OR.A.020;
  - (3) iżomm il-konformità mar-rekwiżiti applikabbli u mal-informazzjoni mogħtija fid-dikjarazzjoni;
  - (4) jinnotifika lill-awtorità kompetenti bi kwalunkwe bidla fid-dikjarazzjoni tiegħu jew fil-mezz ta' konformità li juża billi jissottometti dikjarazzjoni emendata; kif ukoll
  - (5) jipprovdi s-servizzi tiegħu skont il-manwal tal-operazzjonijiet tiegħu u jirrispetta d-dispożizzjonijiet rilevanti kollha li jinsabu fih.
- (c) Qabel ma jieqaf jipprovdi s-servizzi tiegħu, il-fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li jiddikjara l-attivitajiet tiegħu għandu jinnotifika lill-awtorità kompetenti fi hdan perjodu stabbilit mill-awtorità kompetenti.
- (d) Fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li jiddikjara l-attivitajiet tiegħu għandu jirrispetta r-rekwiżiti li ġejjin:
- (1) ATM/ANS.OR.A.001 Kamp ta' applikazzjoni;
  - (2) ATM/ANS.OR.A.020 Mezzi ta' konformità
  - (3) ATM/ANS.OR.A.035 Turija ta' konformità;

- (4) ATM/ANS.OR.A.040 Bidliet – ġenerali;
  - (5) ATM/ANS.OR.A.045 Bidliet fis-sistema funzjonali;
  - (6) ATM/ANS.OR.A.050 Faċilitazzjoni u kooperazzjoni;
  - (7) ATM/ANS.OR.A.055 Sejbiet u azzjonijiet korrettivi;
  - (8) ATM/ANS.OR.A.060 Reazzjoni immedjata għal problema ta' sikurezza;
  - (9) ATM/ANS.OR.A.065 Rapportar ta' okkorrenzi;
  - (10) ATM/ANS.OR.B.001 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali;
  - (11) ATM/ANS.OR.B.005 Is-sistema ta' ġestjoni;
  - (12) ATM/ANS.OR.B.020 Ir-rekwiżiti tal-persunal
  - (13) ATM/ANS.OR.B.035 Manwali tal-operazzjonijiet; kif ukoll
  - (14) ATM/ANS.OR.D.020 Responsabbiltà u kopertura tal-assigurazzjoni, f'dan l-Anness; kif ukoll
  - (15) ir-rekwiżiti speċifiċi stabbiliti fl-Anness IV.
- (e) Fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir li jiddikjara l-attivitajiet tiegħu għandu jibda bl-operazzjonijiet biss wara li jirċievi l-konferma tar-riċevuta tad-dikjarazzjoni minghand l-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.A.020 Mezzi ta' konformità

- (a) Il-fornitur ta' servizz jista' juża mezzi alternattivi ta' konformità (AltMOC) għall-AMC adottati mill-Aġenzija sabiex jistabbilixxi konformità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.
- (b) Meta l-fornitur ta' servizz ikun jixtieq juża AltMOC, qabel ma jimplementahom, għandu jipprovdi lill-awtorità kompetenti b'deskrizzjoni shiha tal-AltMOC. Id-deskrizzjoni għandha tinkludi kwalunkwe revizzjoni fil-manwali jew fil-proċeduri li tista' tkun rilevanti, kif ukoll valutazzjoni li turi konformità mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

Fornitur tas-servizz jista' jimplementa dawn il-mezzi alternattivi ta' konformità soġġett għall-approvazzjoni minn qabel mill-awtorità kompetenti, u meta din tirċievi n-notifika kif previst fl-ATM/ANS.AR.A.015(d).

ATM/ANS.OR.A.025 Validità ssokkata ta' ċertifikat

- (a) Ċertifikat ta' fornitur ta' servizz għandu jibqa' validu diment li:
  - (1) il-fornitur ta' servizz jibqa' konformi mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament, inklużi dawk li jikkonċernaw il-faċilitazzjoni u l-kooperazzjoni għall-finijiet tal-eżerċizzju tas-setgħat tal-awtoritajiet kompetenti u dawk li jikkonċernaw il-ġestjoni ta' sejbiet kif speċifikat fl-ATM/ANS.OR.A.050 u ATM/ANS.OR.A.055 rispettivament;

kif ukoll
  - (2) iċ-ċertifikat ma jkunx ingħata lura, ġie sospiż jew ikun thassar.
- (b) Meta jingħata lura jew jithassar, iċ-ċertifikat għandu jintbagħat lura lill-awtorità kompetenti minghajr dewmien.

ATM/ANS.OR.A.030 Validità ssoktata ta' dikjarazzjoni ta' fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir

Dikjarazzjoni li ssir mill-fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir skont l-ATM/ANS.OR.A.015 għandha tibqa' valida diment li:

- (a) is-servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir jibqgħu konformi mar-rekwiżiti applikabbli ta' dan ir-Regolament, inklużi dawk li jikkonċernaw il-facilitazzjoni u l-kooperazzjoni għall-finijiet tal-eżerċizzju tas-setgħat tal-awtoritajiet kompetenti u dawk li jikkonċernaw il-ġestjoni ta' sejbiet kif speċifikat fl-ATM/ANS.OR.A.050 u ATM/ANS.OR.A.055 rispettivament;

kif ukoll

- (b) id-dikjarazzjoni ma tkunx ġiet irtirata mill-fornitur tat-tali servizzi u lanqas ma titneħħielha r-registrazzjoni mill-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.A.035 Turija ta' konformità

Fornitur ta' servizz għandu jipprovi l-evidenza rilevanti kollha sabiex juri li huwa konformi mar-rekwiżi applikabbli ta' dan ir-Regolament, meta jintalab jagħmel dan mill-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.A.040 Bidliet — ġenerali

- (a) In-notifika u l-ġestjoni ta':

(1) bidla fis-sistema funzjonali jew bidla li taffettwa s-sistema funzjonali għandha titwettaq skont l-ATM/ANS.OR.A.045; kif ukoll

(2) bidla fil-forniment ta' servizz, is-sistema ta' ġestjoni tal-fornitur ta' servizz u/jew is-sistema ta' ġestjoni tas-sikurezza, li ma taffettwax is-sistema funzjonali, għandha ssir skont il-punt (b).

- (b) Kwalunkwe bidla msemmija fil-punt (a)(2) għandha tehtieg l-approvazzjoni qabel l-implimentazzjoni, sakemm bidla bħal din ma tkunx notifikata u ġestita skont proċedura approvata mill-awtorità kompetenti kif stipulat fl-ATM/ANS.AR.C.025(c).

ATM/ANS.OR.A.045 Bidliet fis-sistema funzjonali

- (a) Fornitur ta' servizz li jippana bidla fis-sistema funzjonali tiegħu għandu:

(1) jinnotifika lill-awtorità kompetenti dwar il-bidla;

(2) jipprovi lill-awtorità kompetenti, jekk jintalab jagħmel dan, kwalunkwe informazzjoni addizzjonali li tippermetti lill-awtorità kompetenti tiddeċiedi dwar jekk tirrevedix l-argument għall-bidla; kif ukoll

(3) jgħarraf lil fornituri ta' servizzi oħrajn u, fejn possibbli, lil imprizi tal-avjazzjoni affettwati mill-bidla ppanata.

- (b) Wara li jinnotifika bidla, il-fornitur ta' servizz għandu jgħarraf lill-awtorità kompetenti kull meta l-informazzjoni pprovduta skont il-punti (a)(1) u (2) tiġi modifikata b'mod materjali, u l-fornituri ta' servizzi u l-imprizi tal-avjazzjoni rilevanti kull meta l-informazzjoni pprovduta skont il-punt (a)(3) tiġi notifikata b'mod materjali.

- (c) Fornitur ta' servizz għandu jibda jhaddem biss dawk il-partijiet tal-bidla li għalihom ikunu twettqu l-attivitajiet mehtieġa mill-proċeduri msemmijin fl-ATM/ANS.OR.B.010.

- (d) Jekk il-bidla tkun soġġetta għal revizzjoni mill-awtorità kompetenti skont l-ATM/ANS.AR.C.035, il-fornitur ta' servizz għandu jippermetti biss dawk il-partijiet tal-bidla li għalihom l-awtorità kompetenti tkun approvat l-argument sabiex jithaddmu.

- (e) Meta bidla tkun taffettwa lil fornituri oħrajn ta' servizz u/jew imprizi tal-avjazzjoni oħrajn, kif identifikat fil-punt (a)(3), il-fornitur ta' servizz u dawn il-fornituri oħrajn ta' servizzi, f'koordinazzjoni, għandhom jistabbilixxu:

(1) id-dipendenzi ma' xulxin u, fejn possibbli, mal-imprizi tal-avjazzjoni affettwati; kif ukoll

(2) is-suppożizzjonijiet u l-mitigazzjonijiet tar-riskju li huma marbutin ma' iktar minn fornitur wiehed ta' servizzi jew impriża tal-avjazzjoni wahda.

(f) Dawk il-fornituri ta' servizzi affettwati mis-suppożizzjonijiet u l-mitigazzjonijiet tar-riskju msemmin fil-punt (e)(2) għandhom jużaw biss, fl-argument tagħhom għall-bidla, suppożizzjonijiet u mitigazzjonijiet tar-riskji miftehimin u allinjati ma' xulxin u, fejn possibbli, mal-imprizi tal-avjazzjoni.

ATM/ANS.OR.A.050 Faċilitazzjoni u kooperazzjoni

Fornitur ta' servizz għandu jiffaċilita l-ispezzjonijiet u l-awditi mill-awtorità kompetenti jew minn entità kkwalifikata li taġixxi fismu u jrid jikkoopera kif ikun hemm b'zonn għall-eżerċizzju effiċjenti u effettiv tas-setgħat tal-awtoritajiet kompetenti msemmin fil-Artikolu 4(9).

ATM/ANS.OR.A.055 Sejbiet u azzjonijiet korrettivi

Wara li jirċievi n-notifika tas-sejbiet mill-awtorità kompetenti, il-fornitur ta' servizz għandu:

- (a) jidentifika l-kawża ewlenija tan-nuqqas ta' konformità;
- (b) ifassal pjan ta' azzjoni korrettiv li jissodisfa l-approvazzjoni mill-awtorità kompetenti; kif ukoll
- (c) juri implimentazzjoni ta' azzjoni korrettiva li tissodisfa lill-awtorità kompetenti fi hdan il-perjodu ta' żmien propost mill-fornitur ta' servizz u miftiehem minn dik l-awtorità, kif definit fil-ATM/ANS.AR.C.050(e).

ATM/ANS.OR.A.060 Reazzjoni immedjata għal problema ta' sikurezza

Fornitur ta' servizz għandu jimplementa kwalunkwe miżura ta' sikurezza, inklużi derivattivi dwar is-sikurezza, ordnati mill-awtorità kompetenti skont l-ATM/ANS.AR.A.025(c).

ATM/ANS.OR.A.065 Rapportar ta' okkorrenzi

- (a) Fornitur ta' servizz għandu jirrapporta għand l-awtorità kompetenti, u għand kwalunkwe organizzazzjoni oħra mehtieġa mill-Istat Membru fejn il-fornitur ta' servizz jipprovdi s-servizzi tiegħu, kwalunkwe inċident, aċċident u okkorrenza serji kif definiti fir-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u r-Regolament (UE) Nru 376/2014.
- (b) Minghajr hsara għall-punt (a), il-fornitur ta' servizz għandu jirrapporta għand l-awtorità kompetenti u għand l-organizzazzjoni responsabbli għad-disinjar ta' sistema u kostitwenti, jekk ikunu differenti mill-fornitur ta' servizz, kwalunkwe hsara, difett tekniku, li jaqbuza l-limitazzjonijiet tekniċi, okkorrenza, jew ċirkustanza irregolari oħra li pperikolat jew setgħet ipperikolat is-sikurezza tas-servizzi u ma rriżultatx f'inċident jew aċċident serju.
- (c) Minghajr hsara għar-Regolamenti (UE) Nru 996/2010 u 376/2014, ir-rapporti msemmin fil-punti (a) u (b) għandhom isiru fil-forma u l-manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti u jinkludu l-informazzjoni pertinenti kollha dwar l-avveniment magħruf għall-fornitur ta' servizz.
- (d) Ir-rapporti għandhom isiru mill-iktar fis, iżda fi kwalunkwe każ fi żmien 72 siegħa minn mindu l-fornitur ta' servizz ikun identifika d-dettalji tal-avveniment li miegħu jkun marbut ir-rapport, sakemm ma jinqalghux ċirkustanzi eċċezzjonali li ma jippermettux li jsir hekk.
- (e) Minghajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 376/2014, fejn rilevanti, il-fornitur ta' servizz għandu jipproduci rapport ta' segwitu sabiex jipprovdi d-dettalji tal-azzjonijiet li jkun bihsiebu jieħu biex jevita okkorrenzi simili fil-gejjieni, hekk kif jiġu identifikati dawn l-azzjonijiet. Dan ir-rapport għandu jsir fil-forma u l-manjiera stabbiliti mill-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.A.070 Pjanijiet ta' kontinġenza

Fornitur ta' servizz għandu jstabilixxi pjanijiet ta' emerġenza għas-servizzi kollha li jipprovdi fil-każ ta' avvenimenti li jwasslu għal degradazzjoni sinifikanti jew għal interruzzjoni ta' hidmietu.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 996/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ottubru 2010 dwar l-investigazzjoni u l-prevenzjoni ta' aċċidenti u inċidenti fis-settur tal-avjazzjoni ċivili u li jhassar id-Direttiva 94/56/KE (ĠU L 295, 12.11.2010, p. 35).

ATM/ANS.OR.A.075 Forniment miftuħa u trasparenti ta' servizzi,

- (a) Fornitur ta' servizz għandu jipprovdi s-servizzi tiegħu b'mod miftuħ u trasparenti. Għandu jippubblika l-kundizzjonijiet ta' aċċess għas-servizzi tiegħu u l-bidliet fihom u jistabbilixxi proċess ta' konsultazzjoni mal-utenti tas-servizzi tiegħu fuq bażi regolari jew kif ikun hemm b'zonn għal bidliet speċifiċi fil-forniment ta' servizz, jew f'livell individwali jew kollettiv.
- (b) Fornitur ta' servizz ma għandux jiddiskrimina fuq il-baži ta' nazzjonalità jew karatteristiċi oħrajn tal-utent jew il-klassi ta' utenti tas-servizzi tiegħu b'mod li jmur kontra l-liġi tal-Unjoni.

SUBPARTI B — ĠESTJONI (ATM/ANS.OR.B)

ATM/ANS.OR.B.001 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali

Fornitur ta' servizzi għandu jara li jkun kapaċi jipprovdi s-servizzi b'mod sikur, effiċjenti, kontinwu u sostenibbli b'mod konsistenti ma' kwalunkwe livell previst ta' domanda ġenerali għal spazju tal-ajru partikolari. Għal dan il-ghan, għandu jzomm kompetenza u hila teknika u operattiva adegwati.

ATM/ANS.OR.B.005 Is-sistema ta' ġestjoni

- (a) Fornitur ta' servizz għandu jimplementa u jzomm sistema ta' ġestjoni li tinkludi:
- (1) linji ta' responsabbiltà u rendikont fl-organizzazzjoni tiegħu definiti b'mod ċar, inkluż ir-rendikont dirett min-naħa tal-manijer responsabbli;
  - (2) deskrizzjoni tal-filosofiji u l-prinċipji ġenerali tal-fornitur ta' servizz fir-rigward tas-sikurezza, il-kwalità u s-sigurtà tas-servizzi tiegħu, li b'mod kollettiv isawru politika, iffirmata mill-manijer responsabbli;
  - (3) il-mezzi sabiex tiġi verifikata l-prestazzjoni tal-organizzazzjoni tal-fornitur ta' servizz fid-dawl tal-indikaturi tal-prestazzjoni u l-miri tal-prestazzjoni tas-sistema ta' ġestjoni;
  - (4) proċess sabiex jiġu identifikati l-bidliet fl-organizzazzjoni tal-fornitur ta' servizz u l-kuntest li jopera fih, li jstgħu jaffettwaw il-proċessi, il-proċeduri u s-servizzi stabbiliti u, fejn ikun hemm b'zonn, jibdel is-sistema ta' ġestjoni u/jew is-sistema funzjonali sabiex jakkomoda dawk il-bidliet;
  - (5) proċess sabiex jirrevedi s-sistema ta' ġestjoni, jidentifika l-kawżi tal-prestazzjoni li ma tilhaqx livell standard tas-sistema ta' ġestjoni, jistabbilixxi l-implikazzjonijiet tat-tali prestazzjoni mhux ta' livell standard, u jelimina jew jimmitiga t-tali kawżi;
  - (6) proċess sabiex jiġi żgurat li l-persunal tal-fornitur ta' servizz huwa mħarreg u kompetenti sabiex iwettaq xogħlu b'mod sikur, effiċjenti, kontinwu u sostenibbli. F'dan il-kuntest, il-fornitur ta' servizz għandu jistabbilixxi politiki għar-reklutaġġ u t-taħriġ tal-persunal tiegħu; kif ukoll
  - (7) mezz formali ta' komunikazzjoni li jiżgura li l-persunal kollu tal-fornitur ta' servizz ikun jaf bis-siġħ kif inhi s-sistema ta' ġestjoni, li tippermetti sabiex tingħadda informazzjoni kritika u taġħmilha possibbli li jiġu spjegati għaliex ittiehdu ċerti azzjonijiet u għaliex jiġu introdotti jew għaliex jinbidlu l-proċeduri.
- (b) Fornitur ta' servizz għandu jiddokumenta l-proċessi ewlenin kollha tas-sistema ta' ġestjoni, inkluż proċess sabiex il-persunal jiġi mgharraf dwar ir-responsabbiltajiet tiegħu, u l-proċedura għall-emendar ta' dawk il-proċessi.
- (c) Fornitur ta' servizz għandu jistabbilixxi funzjoni li tissorvelja l-konformità tal-organizzazzjoni tiegħu mar-rekwiżiti applikabbli u l-adegwatezza tal-proċeduri. Il-monitoraġġ tal-konformità għandu jinkludi sistema ta' rispons għas-sejbiet lill-manijer responsabbli biex tkun żgurata l-implimentazzjoni effettiva tal-azzjonijiet korrettivi hekk kif ikun meħtieġ.
- (d) Fornitur ta' servizz għandu jissorvelja l-imġiba tas-sistema funzjonali tiegħu u, meta jidentifika prestazzjoni mhux adegwata, għandu jistabbilixxi l-kawżi taġħha u jeliminahom jew, wara li jistabbilixxi l-implikazzjoni tal-prestazzjoni mhux adegwata, jimmitiga l-effetti taġħha.
- (e) Is-sistema ta' ġestjoni għandha tkun tikkorrispondi għad-daqs tal-fornitur ta' servizz u l-kumplessità tal-attivitajiet tiegħu, filwaqt li tqis il-perikli u r-riskji assoċjati magħhom inerenti f'dawk l-attivitajiet.

(f) Fi hdan is-sistema ta' ġestjoni tiegħu, il-fornituri ta' servizzi għandu jstabbilixxi interfaċċji formali mal-fornituri ta' servizzi u l-impriżi tal-avjazzjoni rilevanti sabiex:

(1) jara lil-perikli tas-sikurezza tal-avjazzjoni kkaġunati mill-attivitajiet tiegħu jiġu identifikati u evalwati, u r-riskji assoċjati jiġu ġestiti u mitigati kif xieraq; kif ukoll

(2) jiżgura li jipprovdi s-servizzi tiegħu skont ir-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

(g) Fil-każ li l-fornitur ta' servizz ikollu wkoll ċertifikat ta' operatur ta' ajrudrom, għandu jiżgura li s-sistema ta' ġestjoni tkopri l-attivitajiet kollha fl-ambitu taċ-ċertifikati tiegħu.

ATM/ANS.OR.B.010 Proċeduri ta' ġestjoni tal-bidliet

(a) Fornitur ta' servizz għandu juża l-proċeduri sabiex jimmanigġja, jivvaluta u, jekk ikun hemm bżonn jimmitiga l-impatt tal-bidliet fuq is-sistemi funzjonali tiegħu skont l-ATM/ANS.OR.A.045, ATM/ANS.OR.C.005, ATS.OR.205 u ATS.OR.210, kif applikabbli.

(b) Il-proċeduri msemmijin fil-punt (a) jew kwalunkwe modifika materjali f'dawk il-proċeduri għandhom:

(1) jiġu sottomessi, għal approvazzjoni, mill-fornitur ta' servizz lill-awtorità kompetenti; kif ukoll

(2) ma jintużawx sakemm jiġu approvati mill-awtorità kompetenti.

(c) Meta l-proċeduri approvati msemmijin fil-punt (b) ma jkunux adattati għal bidla partikolari, il-fornitur ta' servizz għandu:

(1) jagħmel talba lill-awtorità kompetenti għal eżenzjoni sabiex jiddevja mill-proċeduri approvati;

(2) jipprovdi d-dettalji tad-devjazzjoni u l-ġustifikazzjoni għall-użu tagħha lill-awtorità kompetenti; kif ukoll

(3) ma jużax id-devjazzjoni qabel ma tiġi approvata mill-awtorità kompetenti.

ATM/ANS.OR.B.015 Attivitajiet kuntrattati

(a) L-attivitajiet kuntrattati jinkludu l-attivitajiet kollha li jaqgħu fl-ambitu tal-operazzjonijiet tal-fornitur ta' servizz, skont il-kundizzjonijiet taċ-ċertifikat, li jitwettqu minn organizzazzjonijiet oħrajn li jew jkunu ċertifikati huma stess sabiex iwettqu t-tali attività jew li, jekk ma jkunux iċċertifikati huma stess, jaħdmu taħt is-supervizjoni tal-fornitur ta' servizz. Fornitur ta' servizz għandu jiżgura li meta jixtri jew jikkuntratta xi sehem mill-attivitajiet tiegħu lil organizzazzjonijiet esterni, l-attività, is-sistema jew il-kostitwenti kuntrattati jew mixtrijin jirrispettaw ir-rekwiżiti applikabbli.

(b) Meta fornitur ta' servizz jikkuntratta xi parti mill-attivitajiet tiegħu lil organizzazzjoni li hija stess mhijiex iċċertifikata skont dan ir-Regolament sabiex twettaq tali attività, għandu jiżgura li l-organizzazzjoni kkuntrattata taħdem taħt is-supervizjoni tiegħu. Il-fornitur ta' servizz għandu jiżgura li l-awtorità kompetenti tingħata aċċess għall-organizzazzjoni kuntrattata, sabiex tara li tinzamm konformità kontinwa mar-rekwiżiti applikabbli skont dan ir-Regolament.

ATM/ANS.OR.B.020 Ir-rekwiżiti tal-persunal

(a) Il-fornitur ta' servizz għandu jahtar maniġer responsabbli, li jkollu l-awtorità li jiżgura li l-attivitajiet kollha jkunu jistgħu jiġu ffinanzjati u eżegwiti skont ir-rekwiżiti applikabbli. Il-maniġer responsabbli għandu jkun responsabbli għall-istabbiliment u ż-żamma ta' sistema effettiva ta' ġestjoni.

(b) Fornitur ta' servizz għandu jiddefinixxi l-awtorità, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet tal-persuni nominati għall-kariga, b'mod partikolari tal-persunal maniġerjali inkarigat mill-funzjonijiet marbutin mas-sikurezza, il-kwalità, is-sigurtà, il-finanzi u r-riżorsi umani, skont kif ikun applikabbli.

ATM/ANS.OR.B.025 Rekwiżiti tal-faċilitajiet

Fornitur ta' servizz għandu jiżgura li jkun hemm faċilitajiet adegwati u xierqa sabiex jitwettqu u jiġu ġestiti l-kompiti u l-attivitajiet kollha skont ir-rekwiżiti applikabbli.

ATM/ANS.OR.B.030 Żamma ta' rekords

- (a) Fornitur ta' servizz għandu jstabbilixxi sistema ta' żamma tar-rekords li tippermetti l-hażna adegwata u t-traċċabbiltà affidabbli tal-attivitàjiet kollha tiegħu, li tkun tkopri b'mod partikolari l-elementi kollha indikati fl-ATM/ANS.OR.B.005.
- (b) Il-format u l-perjodu ta' żamma tar-rekords imsemmijin fil-punt (a) għandhom ikunu speċifikati fil-proċeduri tas-sistema ta' ġestjoni tal-fornitur ta' servizz.
- (c) Ir-rekords għandhom jinħażnu b'mod li jiżgura l-protezzjoni mill-ħsara, mit-tbagħbis u mis-serq.

ATM/ANS.OR.B.035 Manwali tal-operazzjonijiet

- (a) Fornitur ta' servizz għandu jipprovi manwali tal-operazzjonijiet dwar il-forniment ta' servizzi tiegħu u jzommhom aġġornati sabiex ikunu ta' gwida u jkunu jistgħu jintużaw mill-persunal tal-operazzjonijiet.
- (b) Għandu jiżgura li:
  - (1) il-manwali tal-operazzjonijiet ikun fihom l-istruzzjonijiet u l-informazzjoni meħtieġa mill-persunal tal-operazzjonijiet sabiex iwettaq dmirijietu;
  - (2) il-partijiet rilevanti tal-manwali tal-operazzjonijiet ikunu aċċessibbli għall-persunal ikkonċernat; kif ukoll
  - (3) il-persunal tal-operazzjonijiet ikun informat dwar l-emendi fil-manwal tal-operazzjonijiet li japplikaw għal dmirijietu b'mod li jippermettu li l-applikazzjoni tagħhom malli jidhlu fis-seħh.

SUBPARTI Ċ — REKWIŻITI ORGANIZZAZZJONALI SPECIFIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI GĦAJR FORNITURI TAL-ATS (ATM/ANS.OR.C)**ATM/ANS.OR.C.001 Kamp ta' applikazzjoni**

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li jrid jissodisfa l-fornitur ta' servizz għajr il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru, minbarra r-rekwiżiti stipulati fis-Subpartijiet A u B.

ATM/ANS.OR.C.005 Valutazzjoni tal-appoġġ għas-sikurezza u garanzija tal-bidliet fis-sistema funzjonali

- (a) Għal kwalunkwe bidla notifikata skont l-ATM/ANS.OR.A.045(a)(1), il-fornitur ta' servizz għajr il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru għandu:
  - (1) jiżgura li titwettaq valutazzjoni ta' appoġġ ta-sikurezza li tkopri l-kamp ta' applikazzjoni tal-bidla li huwa:
    - (i) l-elementi tat-tagħmir, proċedurali u umani li qegħdin jinbidlu;
    - (ii) l-interfaċċji u l-interazzjonijiet bejn l-elementi li qegħdin jinbidlu u l-bqija tas-sistema funzjonali;
    - (iii) l-interfaċċji u l-interazzjonijiet bejn l-elementi li qegħdin jinbidlu u l-kuntest li fih huma ppjanati li jaħdmu;
    - (iv) iċ-ċiklu tal-hajja tal-bidla mid-definizzjoni sal-operazzjonijiet inkluża t-tranzizzjoni fis-servizz; kif ukoll
    - (v) il-modalitajiet degradati ppjanati; kif ukoll
  - (2) jipprovi garanzija, b'biżżejjed fiduċja, permezz ta' argument shiħ, dokumentat u validu li s-servizz sejjer jaħdem u sejjer ikompli jaħdem kif speċifikat fil-kuntest speċifikat.
- (b) Fornitur ta' servizz għajr fornitur tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandu jiżgura li l-valutazzjoni tal-appoġġ għas-sikurezza msemmija fil-punt (a) tinkludi:
  - (1) verifika li:
    - (i) il-valutazzjoni tikkorrispondi għall-ambitu tal-bidla kif definit fil-punt (a)(1);
    - (ii) is-servizz jaħdem biss kif speċifikat fil-kuntest speċifikat; kif ukoll

(iii) il-mod kif jahdem is-servizz jikkofnorma ma' u ma jmurx kontra xi rekwiżit applikabbli ta' dan ir-Regolament imqiegħed fuq is-servizzi pprovduti mis-sistema funzjonali mibdula; kif ukoll

(2) speċifikazzjoni tal-kriterji ta' monitoraġġ neċessarji sabiex jintwera li s-servizz fornit mis-sistema funzjonali mibdula sejjer jibqa' jahdem kif speċifikat fil-kuntest speċifikat.

SUBPARTI D — REKWIZITI ORGANIZZAZZJONALI SPEĊIFIĊI GĦAL FORNITURI TA' ANS U ATFM U L-MANIĠER TAN-NETWERK (ATM/ANS.OR.D)

ATM/ANS.OR.D.001 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li għandhom jissodisfaw il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru (ANS) u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru (ATFM) u l-Maniġer tan-Netwerk, minbarra r-rekwiżiti stipulati fis-Subpartijiet A, B u C.

ATM/ANS.OR.D.005 Pjanijiet ta' direzzjoni tan-negozju, annwali u tal-prestazzjoni

(a) PJAN TA' DIREZZJONI TAN-NEGOZJU

(1) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru għandhom jipproduċu pjan ta' direzzjoni tan-negozju li jkopri tal-inqas perjodu ta' hames snin. Il-pjan ta' direzzjoni tan-negozju għandu:

(i) jistabbilixxi l-għanijiet u l-miri ġenerali tal-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, u l-istrateġija tagħhom għall-ilhuq tagħhom b'mod konsistenti ma' kwalunkwe pjan ġenerali fit-tul tal-fornitur ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru jew tal-fornitur ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u mar-rekwiżiti rilevanti tal-liġi tal-Unjoni għall-iżvilupp ta' infrastruttura jew teknoloġija oħra; kif ukoll

(ii) fih miri tal-prestazzjoni f'termini ta' sikurezza, kapaċità, ambjent u kosteffiċjenza, skont kif ikun applikabbli skont ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 390/2013⁽¹⁾.

(2) L-informazzjoni elenkata fil-punti (i) u (ii) għandha tkun allinjata mal-pjan ta' prestazzjoni msemmi fl-Artikolu 11 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 u, f'dak li għandu x'jaqsam mad-dejta dwar is-sikurezza, għandha tkun konsistenti mal-Programm ta' Sikurezza tal-Istat imsemmi fl-Istandard 3.1.1 tal-Anness 19 għall-Konvenzjoni ta' Chicago fl-ewwel edizzjoni ta' Lulju 2013.

(3) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru għandhom jipproduċu ġustifikazzjonijiet f'termini ta' sikurezza u ta' negozju għal proġetti kbar ta' investiment inkluż, fejn ikun rilevanti, l-impatt stmat fuq il-miri tal-prestazzjoni xierqa msemmija fil-punt (1)(ii) u għandhom jidentifikaw l-investimenti li jirriżultaw mir-rekwiżiti legali assoċjati mal-implimentazzjoni tal-Programm ta' Ricerka dwar il-Ġestjoni tat-Traffiku bl-Ajru Uniku Ewropew (SESAR).

(b) PJAN ANNWALI

(1) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku għandhom jipproduċu pjan annwali li jkopri s-sena li jmiss li jrid jispeċifika wkoll il-karatteristiċi tal-pjan ta' direzzjoni tan-negozju u jiddeskrivi kwalunkwe bidla fih meta mqabbel mal-pjan ta' qablu.

(2) Il-pjan annwali jrid ikopri d-dispożizzjonijiet li ġejjin dwar il-livell u l-kwalità tas-servizz bħal-livell mistenni tal-kapaċità, tas-sikurezza, tal-harsien ambjentali u ta' kosteffiċjenza:

(i) informazzjoni dwar l-implimentazzjoni tal-infrastruttura l-ġdida jew żviluppi oħrajn, u dikjarazzjoni dwar kif sejjir jikkontribwixxu għat-titjib tal-prestazzjoni tal-fornitur ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru jew tal-fornitur ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, inklużi l-livell u l-kwalità tas-servizz;

(ii) l-indikaturi tal-prestazzjoni, skont kif applikabbli, b'mod konsistenti mal-pjan ta' prestazzjoni msemmi fl-Artikolu 11 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004 li abbażi tagħhom ikunu jistgħu jiġu vvalutati b'mod raġonevoli kemm il-livell tal-prestazzjoni kif ukoll il-kwalità tas-servizz;

(iii) informazzjoni dwar il-miżuri previsti għall-mitigazzjoni tar-riskji għas-sikurezza identifikati mill-fornitur ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, inklużi l-indikaturi tas-sikurezza għal monitoraġġ tar-riskju għas-sikurezza u, fejn ikun xieraq, l-ispiża stmata tal-miżuri ta' mitigazzjoni; kif ukoll

⁽¹⁾ Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 390/2013 tat-3 ta' Mejju 2013 li jistabbilixxi skema ta' prestazzjoni għas-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru u għall-funzjonijiet tan-netwerk (ĠU L 128, 9.5.2013, p. 1).

(iv) il-pożizzjoni finanzjarja fit-terminu qasir tal-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru kif ukoll kwalunkwe bidla fil-pjan ta' direzzjoni tan-negozju jew l-impatti fuqu.

(c) **IL-PARTI TAL-PRESTAZZJONI TAL-PJANIJET**

Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru għandhom jkollhom l-kontenut tal-parti tal-prestazzjoni tal-pjanijiet ta' direzzjoni tan-negozju tagħhom u tal-pjanijiet annwali tagħhom għad-dispożizzjoni tal-Kummissjoni meta titlobhom, bil-kundizzjonijiet stabbiliti mill-awtorità kompetenti skont il-liġi nazzjonali.

ATM/ANS.OR.D.010 Ġestjoni tas-sigurtà

(a) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk għandhom, bħala parti integrali mis-sistema ta' ġestjoni tagħhom kif mehtieg mill-ATM/ANS.OR.B.005, jistabbilixxu sistema ta' ġestjoni tas-sigurtà sabiex jiżguraw:

- (1) is-sigurtà tal-facilitajiet u tal-persunal tiegħu sabiex jimpedixxu interferenza illegali mal-forniment ta' servizzi; kif ukoll
- (2) is-sigurtà ta' dejta operazzjonali li jirċievu, jew jipproduċu, jew inkella jużaw, sabiex l-aċċess għaliha jkun ristrett biss għal dawk li huma awtorizzati.

(b) Is-sistema ta' ġestjoni tas-sigurtà għandha tiddefinixxi:

- (1) il-proċeduri marbutin mal-valutazzjoni u mal-mitigazzjoni tar-riskji għas-sigurtà, il-monitoraġġ u t-titjib tas-sigurtà, ir-reviżjonijiet tas-sigurtà u t-tixrid tal-għarfien miksub;
- (2) il-mezzi mfasslin ta' detezzjoni ta' ksur tas-sigurtà u biex jiġbdu l-attenzjoni tal-persunal bi twissijiet xierqa dwar is-sigurtà; kif ukoll
- (3) il-mezzi kif jiġu kkontrollati l-effetti tal-ksur tas-sigurtà u kif jiġu identifikati l-azzjoni ta' rkupru u l-proċeduri ta' mitigazzjoni sabiex jiġi evitat milli jerġghu jsehhu.

(c) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk għandhom jiżguraw li l-awtorizzazzjoni tas-sigurtà tal-persunal tagħhom, jekk xieraq, u jikkoordinaw mal-awtoritajiet civili u militari rilevanti sabiex jaraw li l-facilitajiet, il-persunal u d-dejta tagħhom ikunu siguri.

(d) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji sabiex jiproteġu s-sistemi, il-kostitwenti fużu u d-dejta tagħhom u jevitaw milli jxekklu n-netwerk b'informazzjoni u theddiet għac-ċibersigurtà li jistgħu johlqu xkiel illegali għall-forniment tas-servizz tagħhom.

ATM/ANS.OR.D.015 Saħħa finanzjarja

KAPAĊITÀ EKONOMIKA U FINANZJARJA

Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu kapaċi jissodisfaw l-obbligi finanzjarji tagħhom, bħal kostijiet fissi u varjabbli tal-operat jew il-kostijiet ta' investiment kapitali. Għandhom jużaw sistema xierqa ta' kontabbiltà tal-ispejjeż. Għandhom juru l-hila tagħhom permezz tal-pjan annwali kif imsemmi fl-ATM/ANS.OR.D.005(b), kif ukoll permezz tal-karti bilanċjali u l-kontijiet, kif applikabbli skont l-istatut legali tagħhom, u jrid isirihom awditu finanzjarji indipendenti b'mod regolari.

ATM/ANS.OR.D.020 Responsabbiltà u kopertura tal-assigurazzjoni

(a) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk għandu jkollhom fis-seħh arranġamenti sabiex ikopru r-riskji marbutin mal-eżekuzzjoni tal-kompiti tagħhom skont il-liġi applikabbli.

(b) Il-metodu użat sabiex tingħata din il-kopertura għandu jkun adattat għat-telf u għad-dannu potenzjali inkwistjoni, filwaqt li jitqiesu l-istatus legali tal-fornituri kkonċernati u l-Maniġer tan-Netwerk u l-livell ta' kopertura tal-assigurazzjoni kummerċjali disponibbli.

(c) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk li huma stess jużaw is-servizzi ta' forniture ta' servizz iehor għandhom jaraw li l-ftehimiet li jikkonkludu għal dak il-għan jispesifikaw l-allokkazzjoni tar-responsabbiltà bejniethom.

ATM/ANS.OR.D.025 Rekwiziti ta' rapportar

- (a) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru għandhom jipprovdu rapport annwali tal-attivitajiet tagħhom lill-awtorità kompetenti.
- (b) Għall-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, ir-rapport annwali jrid ikopri r-riżultati finanzjarji tagħhom, mingħajr hsara għall-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 550/2004, kif ukoll il-prestazzjoni operazzjonali tagħhom u kwalunkwe attività u żvilupp sinifikanti oħrajn b'mod partikolari fil-qasam tas-sikurezza.
- (c) B'konformità mal-Artikolu 20 tar-Regolament (UE) Nru 677/2011, il-Maniġer tan-Netwerk għandu jipprovdi rapport annwali tal-attivitajiet tiegħu lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija. Dan ir-rapport għandu jkopri l-prestazzjoni operazzjonali tiegħu, kif ukoll l-attivitajiet u l-iżviluppi sinifikanti, b'mod partikolari fil-qasam tas-sikurezza.
- (d) Ir-rapporti annwali msemmijin fil-punti (a) u (c) għandhom jinkludu tal-inqas:
- (1) valutazzjoni tal-livell ta' prestazzjoni tas-servizzi pprovduti;
  - (2) għal fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru, il-prestazzjoni tagħhom imqabbla mal-miri tal-prestazzjoni stabbiliti fil-pjan ta' direzzjoni tan-negozju msemmija fl-ATM/ANS.OR.D.005(a), filwaqt li titqabbel il-prestazzjoni attwali kontra l-prestazzjoni stabbilita fil-pjan annwali bl-użu tal-indikaturi tal-prestazzjoni stabbiliti fil-pjan annwali;
  - (3) għall-Maniġer tan-Netwerk, il-prestazzjoni tiegħu mqabbla mal-oġettivi tal-prestazzjoni fil-Pjan ta' Strateġija tan-Netwerk imsemmi fl-Artikolu 2(24) tar-Regolament (UE) Nru 677/2011, filwaqt li l-prestazzjoni attwali titqabbel kontra l-prestazzjoni stipulata fil-Pjan Operazzjonali tan-Netwerk imsemmi fl-Artikolu 2(23) ta' dak ir-Regolament billi jintużaw l-indikaturi tal-prestazzjoni stabbiliti fil-Pjan Operazzjonali tan-Netwerk;
  - (4) spjegazzjoni għad-differenzi mill-miri u l-oġettivi rilevanti u identifikazzjoni tal-miżuri meħtieġa sabiex tigi indirizzata kwalunkwe diskrepanza bejn il-pjanijiet u l-prestazzjoni annwali, matul il-perjodu ta' referenza msemmi fl-Artikolu 11 tar-Regolament (KE) Nru 549/2004;
  - (5) l-iżviluppi fl-operazzjonijiet u fl-infrastruttura,
  - (6) ir-riżultati finanzjarji, meta ma jkunux ippubblikati b'mod separat skont l-Artikolu 12(1) tar-Regolament (KE) Nru 550/2004;
  - (7) informazzjoni dwar il-proċess ta' konsultazzjoni formali mal-utenti tas-servizzi tiegħu; kif ukoll
  - (8) informazzjoni dwar il-politika tar-riżorsi umani.
- (e) Il-fornituri ta' servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru u ta' ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru u l-Maniġer tan-Netwerk għandhom jqiegħdu r-rapporti annwali tagħhom għad-dispożizzjoni tal-Kummissjoni u l-Aġenzija meta dawn jitolbuhom jagħmlu dan. Għandhom jqiegħdu dawk ir-rapporti għad-dispożizzjoni tal-pubbliku wkoll, skont il-kundizzjonijiet li tistabbilixxi l-awtorità kompetenti skont il-liġi tal-Unjoni u nazzjonali.
-

ANNEX IV

REKWIŻITI SPECIFIĊI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU**(Parti-ATS)**

SUBPARTI A — REKWIŻITI ADDIZZJONALI TAL-ORGANIZZAZZJONI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU (ATS.OR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**ATS.OR.100 Sjieda**

(a) Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jinnotifika lill-awtoritajiet kompetenti dwar:

- (1) l-istatus legali tiegħu, l-istruttura tas-sjieda tiegħu u kwalunkwe arrangament li jkollu impatt sinifikanti fuq il-kontroll tal-assi tiegħu,
- (2) kwalunkwe rabta ma' organizzazzjonijiet mhux involuti fil-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni bl-ajru, inklużi l-attivitajiet kummerċjali li fihom huwa involut direttament jew permezz ta' impriżi relatati, li jammontaw għal iżjed minn 1 % tad-dhul mistenni tiegħu; barra minn hekk, għandu jgharraf b'kull bidla fi kwalunkwe azzjonist li jirrappreżenta 10 % jew iktar tat-total tal-partecipazzjoni azzjonarja tiegħu.

(b) Il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jiehu l-miżuri kollha neċessarji sabiex jipprevjeni kwalunkwe sitwazzjoni ta' kunflitt ta' interessi li tista' tikkomprometti l-forniment imparzjali u oġġettiv tas-servizzi tiegħu.

ATS.OR.105 Forniment miftuħ u trasparenti ta' servizz

Minbarra l-ATM/ANS.OR.A.075 tal-Anness III, il-fornitur ta' servizz tat-traffiku tal-ajru la għandu jgħib ruhu b'tali mod li jkollu bhala l-oġġett jew l-effett tiegħu l-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni, u lanqas ma għandu jgħib ruhu b'tali mod li jwassal għal abbuż minn pożizzjoni dominanti skont il-liġi nazzjonali u l-liġi tal-Unjoni applikabbli.

Sezzjoni 2 — Sikurezza tas-servizzi**ATS.OR.200 Sistema ta' ġestjoni tas-sikurezza**

Fornitur tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid ikollu fis-sehħ sistema ta' ġestjoni tas-sikurezza (SMS), li tista' tkun parti integrali mis-sistema ta' ġestjoni mehtieġa fl-ATM/ANS.OR.B.005, li tinkludi l-komponenti li ġejjin:

(1) POLITIKA U OBJETTIVI TAS-SIKUREZZA

- (i) Impenn ta' ġestjoni u responsabbiltà dwar is-sikurezza li għandhom ikunu inklużi fil-politika dwar is-sikurezza;
- (ii) Ir-responsabbiltajiet tas-sikurezza rigward l-implimentazzjoni u l-manutenzjoni tal-SMS u l-awtorità sabiex jittiehdu deċiżjonijiet dwar is-sikurezza;
- (iii) Il-hatra ta' maniġer tas-sikurezza li huwa responsabbli għall-implimentazzjoni u l-manutenzjoni ta' SMS effettiva;
- (iv) Il-koordinazzjoni ta' ppjanar ta' rispons f'emergenzi ma' fornituri oħrajn ta' servizzi u impriżi oħrajn tal-avjazzjoni li jkunu f'interfaċċja mal-fornitur tal-ATS matul il-forniment tas-servizzi tiegħu; kif ukoll
- (v) Dokumentazzjoni dwar l-SMS li tiddekrivi l-elementi kollha tal-SMS, il-proċessi assoċjati tal-SMS u l-outputs tal-SMS.

(2) ĠESTJONI TAR-RISKJU GHAS-SIKUREZZA

- (i) Proċess li jidentifika l-perikli assoċjati għas-servizzi tiegħu li jrid ikun ibbażat fuq tahlita ta' metodi reattivi, proattivi u ta' tbassir tal-ġbir ta' dejta dwar is-sikurezza;

- (ii) Proċess li jiżgura l-analiżi, il-valutazzjoni u l-kontroll tar-riskji għas-sikurezza marbutin mal-perikli identifikati; kif ukoll
- (iii) Proċess li jiżgura li l-kontribuzzjoni tagħhom għar-riskju ta' incidenti tal-inġenji tal-ajru hija minimizzata safejn ikun raġonevolment prattikabbli.

(3) ASSIGURAZZJONI TAS-SIKUREZZA

- (i) Mezzi għall-monitoraġġ u l-kejl tal-prestazzjoni tas-sikurezza sabiex tiġi verifikata l-prestazzjoni tas-sikurezza tal-organizzazzjoni u tiġi vvalidata l-effettività tal-kontrolli tar-riskju għas-sikurezza;
- (ii) Proċess sabiex jiġu identifikati l-bidliet li jistgħu jaffettwaw il-livell ta' riskju għas-sikurezza marbut mas-servizz tiegħu u sabiex jiġu identifikati u ġestiti r-riskji għas-sikurezza li jistgħu jirriżultaw minn dawk il-bidliet; kif ukoll
- (iii) Proċess sabiex tiġi ssorveljata u vvalutata l-effettività tal-SMS sabiex ikun jista' jsir titjib kontinwu fil-prestazzjoni generali tal-SMS.

(4) PROMOZZJONI TAS-SIKUREZZA

- (i) Programm ta' taħriġ li jiżgura li l-persunal huwa mħarreg u kompetenti sabiex iwettaq id-dmirijiet tiegħu marbutin mal-SMS; kif ukoll
- (ii) Komunikazzjoni dwar is-sikurezza li tiżgura li l-persunal ikun jaf bl-implimentazzjoni tal-SMS.

ATS.OR.205 Valutazzjoni tas-sikurezza u garanzija tal-bidliet fis-sistema funzjonali

(a) Għal kwalunkwe bidla notifikata skont l-ATM/ANS.OR.A.045(a)(1), il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid:

(1) jiżgura li titwettaq valutazzjoni tas-sikurezza li tkopri l-kamp ta' applikazzjoni tal-bidla, li huwa:

- (i) l-elementi tat-tagħmir, proċedurali u umani li qegħdin jinbidlu;
- (ii) l-interfaċċji u l-interazzjonijiet bejn l-elementi li qegħdin jinbidlu u l-bqija tas-sistema funzjonali;
- (iii) l-interfaċċji u l-interazzjonijiet bejn l-elementi li qegħdin jinbidlu u l-kuntest li fih huma ppjanati li jaħdmu;
- (iv) iċ-ċiklu tal-ħajja tal-bidla mid-definizzjoni sal-operazzjonijiet inkluża t-tranzizzjoni fis-servizz; kif ukoll
- (v) il-modalitajiet degradati ppjanati tal-operazzjoni tas-sistema funzjonali; kif ukoll

(2) jipprovdi garanzija, b'biżżejjed fiduċja, permezz ta' argument shiħ, dokumentat u validu li l-kriterji tas-sikurezza identifikati bl-applikazzjoni tal-ATS.OR.210 huma validi, sejrin jiġu ssodisfati u jibqgħu ssodisfati.

(b) Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jiżgura li l-valutazzjoni tas-sikurezza msemmija f'(a) tinvolvi:

- (1) l-identifikazzjoni tal-perikli;
- (2) id-determinazzjoni u l-ġustifikazzjoni tal-kriterji tas-sikurezza applikabbli għall-bidla skont l-ATS.OR.210;
- (3) l-analiżi tar-riskji tal-effetti marbutin mal-bidla;
- (4) l-evalwazzjoni tar-riskji u, jekk ikun hemm bżonn, il-mitigazzjoni tar-riskji għall-bidla b'tali mod li tkun tista' tissodisfa l-kriterji applikabbli dwar is-sikurezza;

(5) il-verifika li:

- (i) il-valutazzjoni tikkorrispondi għall-ambitu tal-bidla kif definit fil-punt (a)(1); kif ukoll
- (ii) il-bidla tissodisfa l-kriterji dwar is-sikurezza; kif ukoll

(6) l-ispeċifikazzjoni tal-kriterji ta' monitoraġġ neċessarji sabiex jintwera li s-servizz fornit mis-sistema funzjonali mibdula sejjer jibqa' jissodisfa l-kriterji dwar il-monitoraġġ.

ATS.OR.210 Kriterji dwar is-sikurezza

(a) Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jistabbilixxi l-aċċettabbiltà tas-sikurezza ta' bidla għal sistema funzjonali, fuq il-bażi tal-analiżi tar-riskji mgarrba bl-introduzzjoni tal-bidla, b'distinzzjoni fuq il-bażi tat-tipi ta' operazzjonijiet u klassijiet ta' partijiet ikkonċernati, kif xieraq.

(b) L-aċċettabbiltà tas-sikurezza ta' bidla għandha tiġi vvalutata bl-użu ta' kriterji speċifiċi u verifikabbli tas-sikurezza, flimkien ma' kull kriterju jiġi espress f'termini ta' livell espliċitu u kwantitattiv ta' riskju għas-sikurezza jew kejl ieħor li huwa marbut mar-riskju għas-sikurezza.

(c) Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jiżgura li l-kriterji dwar is-sikurezza:

- (1) huma ġġustifikati għall-bidla speċifika, filwaqt li jkollha tip ta' bidla;
- (2) meta jkunu ssodisfati, ibassru li s-sistema funzjonali wara l-bidla se jkun sikura daqs kemm kienet qabel il-bidla jew il-fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jipprovdi argument li jiġġustifika li:
  - (i) kwalunkwe tnaqqis temporanju fis-sikurezza sejjer jipprova għalih permezz ta' titjib fis-sikurezza fil-gejjieni; jew
  - (ii) kwalunkwe tnaqqis permanenti fis-sikurezza għandu konsegwenzi benefiċjarji oħrajn; kif ukoll
- (3) meta tittiehed b'mod kollettiv, jiżguraw li l-bidla ma tohloqx riskju mhux aċċettabbli għas-sikurezza tas-servizz; kif ukoll
- (4) tappoġġja t-titjib tas-sikurezza kull meta dan ikun raġonevolment prattikabbli.

ATS.OR.215 Rekwiżiti tal-liċenzjar u taċ-ċertifikazzjoni medika għall-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru

Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid jiżgura li l-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru huma lliċenzjati kif suppost u għandhom ċertifikat mediku validu, skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2015/340 ⁽¹⁾.

Sezzjoni 3 — Rekwiżiti speċifiċi tal-fatturi umani għall-fornituri ta' servizzi tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru

ATS.OR.300 Kamp ta' applikazzjoni

Din is-sezzjoni tistabbilixxi r-rekwiżiti li jrid jissodisfa l-fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru fir-rigward tal-prestazzjoni umana sabiex:

- (a) jiġu evitati u mitigati r-riskju li s-servizz ta' kontroll tat-traffiku tal-ajru huwa pprovdut minn kontrolluri tat-traffiku tal-ajru b'użu problematiku ta' sustanzi psikoattivi;
- (b) jiġu evitati u mitigati l-effetti negattivi tal-istress fuq il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tat-traffiku tal-ajru; kif ukoll
- (c) jiġu evitati u mitigati l-effetti negattivi tal-gheja fuq il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tat-traffiku tal-ajru;

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 2015/340 tal-20 ta' Frar 2015 li jistabbilixxi rekwiżiti tekniċi u proċeduri amministrattivi relatati maċ-ċertifikati u l-liċenzji tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru skont ir-Regolament (KE) Nru 216/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 u li jhassar ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 805/2011 (ĠU L 63, 6.3.2015, p. 1).

ATS.OR.305 Responsabbiltajiet tal-fornituri ta' servizzi tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru fir-rigward tal-użu problematiku ta' sustanzi psikoattivi minn kontrolluri tat-traffiku tal-ajru

- (a) Fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru jrid jiżviluppa u jimplimenta politika, bi proċeduri relatati, sabiex jiżgura li l-użu problematiku ta' sustanzi psikoattivi ma jaffettwax il-forniment ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru.
- (b) Minghajr hsara ghad-dispożizzjonijiet stabbiliti fid-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u l-leġislazzjoni nazzjonali applikabbli dwar l-ittestjar ta' individwi, il-fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru jrid jiżviluppa u jimplimenta proċedura oġġettiva, trasparenti u mhux diskriminatorja għall-identifikazzjoni ta' każijiet ta' użu problematiku ta' sustanzi psikoattivi minn kontrolluri tat-traffiku tal-ajru. Din il-proċedura għandha tqis id-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-ATCO.A.015 tar-Regolament (UE) Nru 2015/340.
- (c) Il-proċedura fil-punt (b) għandha tkun approvata mill-awtorità kompetenti.

ATS.OR.310 Stress

Skont l-ATS.OR.200, fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru għandu:

- (a) jiżviluppa u jżomm politika għall-ġestjoni tal-istress tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru, inkluża l-implimentazzjoni ta' programm ta' ġestjoni tal-istress minn inċidenti kritiċi; kif ukoll
- (b) jipprovdi lill-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru bi programmi edukattivi u informattivi dwar il-prevenzjoni ta' stress, inkluż l-istress minn inċidenti kritiċi u taħriġ komplimentari fil-fatturi umani skont is-Sezzjonijiet 3 u 4 tas-Subparti D tal-Anness I għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2015/340.

ATS.OR.315 Għeja

Skont l-ATS.OR.200, fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru għandu:

- (a) jiżviluppa u jżomm politika għall-ġestjoni tal-għeja tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru;
- (b) jipprovdi lill-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru bi programmi informattivi dwar il-prevenzjoni tal-għeja u taħriġ komplimentari fil-fatturi umani skont is-Sezzjonijiet 3 u 4 tas-Subparti D tal-Anness I għar-Regolament (UE) Nru 2015/340.

ATS.OR.320 Sistema/i tar-roster tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru

- (a) Fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru jrid jiżviluppa, jimplimenta u jissorvelja sistema tar-roster sabiex jikkontrolla r-riskji ta' għeja okkupazzjonali tal-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru permezz ta' alternazzjoni tal-perjodi ta' xogħol u mistrieh. Fis-sistema tar-roster, il-fornitur ta' servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru jrid jispeċifika l-elementi li ġejjin:

- (1) il-jiem tax-xogħol konsekuttivi massimi;
- (2) is-sigħat massimi għal kull perjodu ta' xogħol;
- (3) il-hin massimu li fih wiehed jipprovdi servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru bla pawża;
- (4) il-proporzjon ta' perjodi ta' xogħol meta mqabblin ma' pawzi meta wiehed jipprovdi servizz tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru;
- (5) il-perjodi minimi ta' mistrieh;
- (6) il-perjodi ta' xogħol konsekuttivi massimi li jkunu jinkludu hin ta' billejl, jekk applikabbli, skont is-sigħat operazzjonali tal-unità tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru kkonċernata;
- (7) il-perjodu minimu ta' mistrieh wara perjodu tax-xogħol li jinvolvi hin ta' billejl; kif ukoll
- (8) in-numru minimu ta' perjodi ta' mistrieh fi hdan ċiklu tar-roster.

⁽¹⁾ Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwu fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data (ĠU L 281, 23.11.1995, p. 31).

- (b) Fornitur ta' servizzi tal-kontroll tat-traffiku tal-ajru jrid jikkonsulta lil dawk il-kontrolluri tat-traffiku tal-ajru li se jrin ikunu soġġetti għas-sistema tar-roster jew, kif applikabbli skont il-każ, ir-rappreżentanti tagħhom, matul l-iżvilupp u l-applikazzjoni tagħha, sabiex jidentifika u jimmitiga r-riskji li jikkonċernaw l-gheja li jistgħu jkunu dovuti għas-sistema tar-roster stess.

SUBPARTI B — REKWIZITI TEKNIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU (ATS.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali

ATS.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru

- (a) Fornitur ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru jrid ikun kapaċi juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operazzjonali tiegħu huma konformi ma':
- (1) Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 ⁽¹⁾; kif ukoll
  - (2) l-istandards stabbiliti fl-Annessi li ġejjin għall-Konvenzjoni ta' Chicago, safejn ikunu rilevanti għall-forniment ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru fl-ispażju tal-ajru kkonċernat:
    - (i) L-Anness 10 dwar it-telekomunikazzjonijiet ajrunawtiċi, il-Volum II dwar il-proċeduri ta' komunikazzjoni inklużi dawk bi Status ta' PANS fis-6 edizzjoni tiegħu ta' Ottubru 2001, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 89; kif ukoll
    - (ii) minghajr hsara għar-Regolament (UE) Nru 923/2012, l-Anness 11 dwar is-servizzi tat-traffiku tal-ajru fit-13-il edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2001, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża dik Nru 49.
- (b) Minkejja l-punt (a), għal unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru li jipprovdu servizzi għall-ittestjar tat-titjira, l-awtorità kompetenti tista' tispeċifika kundizzjonijiet u proċeduri addizzjonali jew alternattivi għal dawk li jinsabu fil-punt (a) meta tkun meħtieġa tagħmel dan għall-forniment ta' servizzi għall-ittestjar tat-titjira.

⁽¹⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) Nru 923/2012 tas-26 ta' Settembru 2012 li jistabbilixxi regoli komuni tal-ajru u dispożizzjonijiet operattivi dwar is-servizzi u l-proċeduri fin-navigazzjoni bl-ajru u li jemenda r-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) Nru 1035/2011 u r-Regolamenti (KE) Nru 1265/2007, (KE) Nru 1794/2006, (KE) Nru 730/2006, (KE) Nru 1033/2006 u (UE) Nru 255/2010 (ĠU L 281, 13.10.2012, p. 1).

ANNEX V

REKWIŻITI SPECIFIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI METEOROLOĠIĊI**(PartI-MET)****SUBPARTI A — REKWIŻITI ADDIZZJONALI TAL-ORGANIZZAZZJONI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI METEOROLOĠIĊI (MET.OR)****Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali****MET.OR.100 Deġta u informazzjoni meteoroloġiċi**

- (a) Fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi jrid jipprovdi informazzjoni meteoroloġika lil operaturi, membri tal-ekwipaġġ tat-titjira, unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru, unitajiet tas-servizzi ta' tiftix u salvataġġ, operaturi ta' ajrudromi, korpi investigattivi ta' incidenti u aċċidenti, u fornituri ta' servizzi oħrajn u entitajiet tal-avjazzjoni bl-informazzjoni meteoroloġika neċessarja sabiex iwettqu l-funzjonijiet rispettivi tagħhom, kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti.
- (b) Fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi għandu jikkonferma l-preċiżjoni mixtieqa għall-operazzjonijiet li jista' jinkiseb fir-rigward tal-informazzjoni mqassma għall-operazzjonijiet, inkluż is-sors ta' tali informazzjoni, filwaqt li jiżgura wkoll li tali informazzjoni titqassam f'biżżeġjed hin minn qabel, u tiġi aġġornata kif meħtieġ.

MET.OR.105 Żamma ta' informazzjoni meteoroloġika

- (a) Fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi jrid iżomm l-informazzjoni meteoroloġika maħruġa għal perjodu minimu ta' 30 jum mid-data tal-hruġ.
- (b) Din l-informazzjoni meteoroloġika għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni, fuq talba, għal inkjesti u investigazzjonijiet u, għal dawn l-għanijiet, għandha tinzamm sakemm titlesta l-inkjesta jew l-investigazzjoni.

MET.OR.110 Rekwiżiti dwar l-iskambju tal-informazzjoni meteoroloġika

Fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi jrid jiżgura li għandu fis-seħħ sistemi u proċessi, kif ukoll aċċess għal faċilitajiet tat-telekomunikazzjoni adattati sabiex:

- (a) ikun jista' jiskambja informazzjoni meteoroloġika operazzjonali ma' fornituri oħrajn ta' servizzi meteoroloġiċi; kif ukoll
- (b) jipprovdi l-informazzjoni meteoroloġika meħtieġa lill-utenti fiż-żmien opportun.

MET.OR.115 Bulettini meteoroloġiċi

Il-fornituri ta' servizzi meteoroloġiċi responsabbli għaž-żona kkonċernata jrid jipprovdi bulettini meteoroloġiċi lill-utenti rilevanti, permezz tas-servizz ajrunawtiku fiss jew l-internet.

MET.OR.120 Notifika ta' diskrepanzi liċ-Ċentri ta' Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja (WAFC)

Billi juża deġta WAFS BUFR, il-fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi responsabbli għall-erja kkonċernata jrid, jinnotifika lid-WAFC ikkonċernat minnufih jekk isib jew jiġu rrapportati lill-diskrepanzi sinifikanti fir-rigward tat-tbassiriet tat-Temp Sinifikanti tad-WAFS (SIGWX), rigward:

- (a) silġ, turbulenza, shab kumulonimbu li jkun oskurat, spiss, inkorporat jew li jseħh f'linja ta' tempesta ("squall line"), u maltempati tar-ramel/maltempati ta' trab; kif ukoll
- (b) żbroffi ta' vulkani jew hlus ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera ta' importanza għal operazzjonijiet ta' inġenji tal-ajru.

Sezzjoni 2 — Rekwiżiti speċifiċi*Kapitolu 1 — Rekwiżiti għal stazzjonijiet meteoroloġiċi ajrunawtiċi***MET.OR.200 Rapporti meteoroloġiċi u informazzjoni oħra**

- (a) Stazzjoni meteoroloġika ajrunawtika jrid iqassam:

- (1) rapporti ta' rutina lokali f'intervalli fissi, għad-disseminazzjoni biss fl-ajrudrom ta' oriġini;
  - (2) rapporti speċjali lokali, għad-disseminazzjoni biss fl-ajrudrom ta' oriġini; kif ukoll
  - (3) METAR f'intervalli ta' kull nofs siegħa f'ajrudromi li jaqdu operazzjonijiet skedati internazzjonali ta' trasport kummerċjali bl-ajru għat-tqassim lil hinn mill-ajrudrom ta' oriġini.
- (b) Stazzjon meteoroloġiku ajrunawtiku jrid jgħarraf lill-unitajiet tas-servizz tat-traffiku tal-ajru u s-servizz ta' informazzjoni ajrunawtika ta' ajrudrom dwar il-bidliet fl-istatus ta' kapacità ta' servizzjar tat-tagħmir awtomatizzat użat għall-valutazzjoni tal-medda viżwali tar-runway.
  - (c) Stazzjon meteoroloġiku ajrunawtiku jrid jirrapporta mal-unità assoċjata tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru, l-unità tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika, u l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika dwar l-okkorrenza ta' attività vulkanika ta' qabel l-iżbroff, iżbroffi ta' vulkani u shaba ta' rmied volkaniku.
  - (d) Stazzjon meteoroloġiku ajrunawtiku jrid jistabbilixxi lista ta' kriterji sabiex jipprovdi rapporti lokali speċjali f'konsultazzjoni mal-unitajiet u l-operaturi tal-ATS u oħrajn ikkonċernati.

MET.OR.205 Ir-rapportar ta' elementi meteoroloġiċi

F'ajrudromi li jaqdu operazzjonijiet skedati internazzjonali ta' trasport kummerċjali bl-ajru, stazzjon meteoroloġiku jrid jirrapporta:

- (a) id-direzzjoni u l-velocità tar-rih qrib l-art;
- (b) il-viżibbiltà;
- (c) il-medda viżwali tar-runway, jekk applikabbli;
- (d) it-temp attwali fl-ajrudrom u fl-inhawi;
- (e) is-shab;
- (f) it-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida;
- (g) il-pressjoni atmosferika; kif ukoll
- (h) informazzjoni supplimentari meta applikabbli.

Meta l-awtorità kompetenti tawtorizzah, f'ajrudromi li ma jaqdux operazzjonijiet skedati internazzjonali ta' trasport kummerċjali bl-ajru, stazzjon meteoroloġiku ajrunawtiku jista' jirrapporta biss subsett mill-elementi meteoroloġiċi, kif ikun rilevanti għat-tipi ta' titjiriet f'dak l-ajrudrom. Dan is-sett ta' dejta għandu jiġi ppubblikat fil-pubblikazzjoni bl-informazzjoni ajrunawtika.

MET.OR.210 L-osservazzjoni tal-elementi meteoroloġiċi

F'ajrudromi li jaqdu operazzjonijiet skedati internazzjonali ta' trasport kummerċjali bl-ajru, stazzjon meteoroloġiku jrid josserva u/jew ikejje:

- (a) id-direzzjoni u l-velocità tar-rih qrib l-art;
- (b) il-viżibbiltà;
- (c) il-medda viżwali tar-runway, jekk applikabbli;
- (d) it-temp attwali fl-ajrudrom u fl-inhawi;

- (e) is-shab;
- (f) it-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida;
- (g) il-pressjoni atmosferika; kif ukoll
- (h) informazzjoni supplimentari, meta applikabbli:

Meta l-awtorità kompetenti tawtorizzah, fajrudromi li ma jaqdux operazzjonijiet skedati internazzjonali ta' trasport kummerċjali bl-ajru, stazzjon meteoroloġiku ajrunawtika jista' josserva u/jew ikejjel biss subsett mill-elementi meteoroloġiċi, kif ikun rilevanti għat-tipi ta' titjiriet f'dak l-ajrudrom. Dan is-sett ta' dejta għandu jiġi ppubblikat fil-pubblikazzjoni bl-informazzjoni ajrunawtika.

Kapitolu 2 — Rekwiżiti għal uffiċċji meteoroloġiċi tal-ajrudromi

MET.OR.215 T **bassiriet u informazzjoni oħra**

Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu:

- (a) ihejji u/jew jikseb tbassiriet u informazzjoni meteoroloġika rilevanti oħra neċessarja għat-twettiq tal-funzjonijiet rispettivi tiegħu għal titjiriet li huwa kkonċernat bihom, kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti;
- (b) jipprovdi tbassiriet u/jew twissijiet għal kundizzjonijiet meteoroloġiċi lokali fuq ajrudromi li huwa responsabbli għalihom;
- (c) iżomm it-tbassiriet u t-twissijiet taht analiżi kontinwa u johroġ emendi minnufih, meta jkun hemm bżonn, u jhassar kwalunkwe tbassir tal-istess tip li jkun inħareġ qabel għall-istess post u perjodu ta' validità jew parti minnu;
- (d) jipprovdi dokumentazzjoni ta' tgharrif, konsultazzjoni u dwar it-titjira lil membri tal-ekwipaġġ tat-titjira u/jew persunal iehor tal-operazzjonijiet ta' titjir;
- (e) jipprovdi informazzjoni klimatoloġika;
- (f) jipprovdi lill-unità tiegħu ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru assoċjati, l-unità tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika, u l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika b'informazzjoni dwar attività vulkanika ta' qabel l-iżbroff, iżbroffi ta' vulkani u shaba ta' rmied volkaniku.
- (g) jipprovdi, jekk applikabbli, informazzjoni meteoroloġika lil unitajiet ta' servizzi ta' tiftix u salvataġġ u jzomm kollegament mal-unità(jiet) tas-servizzi ta' tiftix u salvataġġ matul operazzjoni ta' tiftix u salvataġġ;
- (h) jipprovdi informazzjoni meteoroloġika lil unitajiet tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika rilevanti, kif ikun hemm bżonn, sabiex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (i) ihejji u/jew jikseb tbassir u informazzjoni meteoroloġika rilevanti oħra neċessarja għat-twettiq tal-funzjonijiet tal-unitajiet tal-ATS skont l-MET.OR.242; kif ukoll
- (j) jipprovdi lill-unità tiegħu ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru assoċjati, l-unità tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika, u l-uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika b'informazzjoni riċevuta dwar il-ħlus ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera.

MET.OR.220 T **bassiriet tal-ajrudromi**

- (a) Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu johroġ tbassiriet tal-ajrudromi bhala TAF fi żmien speċifikat.
- (b) Meta johroġ TAF, l-uffiċċju meteoroloġiku ta' ajrudrom għandu jiżgura li ma jkunx hemm iktar minn TAF wiehed validu fajrudrom fi kwalunkwe mument partikolari.

MET.OR.225 Tbassiriet għall-inżul

- (a) Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu jhejji tbassiriet għall-inżul kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti.
- (b) Dan it-tbassir għall-inżul għandu jinhareġ fil-forma ta' tbassir TREND.
- (c) Il-perjodu ta' validità ta' tbassir TREND għandu jkun ta' saġhtejn (2) minn mindu joħroġ ir-rapport li jagħmel parti mit-tbassir għall-inżul.

MET.OR.230 Tbassiriet għat-tluġ

Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu:

- (a) ihejji tbassiriet għat-tluġ kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti; kif ukoll
- (b) iforni tbassiriet għat-tluġ lil operaturi u membri tal-ekwipaġġ tat-titjira fuq talba fi żmien 3 sigħat qabel il-hin tat-tluq mistenni.

MET.OR.235 Twissijiet tal-ajrudrom u twissijiet u avvizi dwar il-gradjent tar-riħ

Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu:

- (a) jipprovdi informazzjoni ta' twissija tal-ajrudrom;
- (b) jipprovdi twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ għal ajrudromi meta l-gradjent tar-riħ jitqies bħala fattur, skont l-arranġamenti lokali mal-unità u l-operaturi tal-ATS xierqa konċernati;
- (c) joħroġ, fl-ajrudromi fejn il-gradjent tar-riħ jiġi identifikat minn tagħmir b'sensors jew detetturi remoti tal-gradjent tar-riħ awtomatizzati u bbażati fuq l-art, twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ iġġenerati minn dawn is-sistemi; kif ukoll
- (d) iħassar twissijiet meta l-kundizzjonijiet ma jibqgħux isehħu u/jew ma jkunux mistennijin li jsehħu iktar fl-ajrudrom.

MET.OR.240 Informazzjoni għall-użu minn operatur jew ekwipaġġ tat-titjira

(a) Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu jipprovdi lill-operaturi u lill-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira bi:

- (1) tbassiriet li joriginaw mid-WAFS, tal-elementi elenkati fl-MET.OR.275(a)(1) u (2);
- (2) Tbassiriet, METAR jew SPEĊI, inklużi TREND, TAF jew TAF emendati għall-ajrudromi tat-tluq u tal-inżul ipplanat, u għall-ajrudromi tat-tluġ, tar-rotta u dawk alternattivi ta' destinazzjoni;
- (3) tbassiriet tal-ajrudrom għat-tluġ;
- (4) SIGMET u ajrurapporti speċjali rilevanti għar-rotta shiħa;
- (5) informazzjoni ta' notifika dwar irmied volkaniku u cikluni tropikali rilevanti għar-rotta shiħa;
- (6) tbassiriet tal-erja għal titjiriet flivell baxx f'forma ta' ċart imhejjija b'appoġġ tal-hruġ ta' messaġġ AIRMET, u messaġġ AIRMET għal titjiriet flivell baxx rilevanti għar-rotta shiħa;
- (7) twissijiet tal-ajrudromi għall-ajrudrom lokali;
- (8) immaġnijiet satellitari meteoroloġiċi; kif ukoll
- (9) informazzjoni bir-radar tat-temp ibbażat l-art.

(b) Kull meta l-informazzjoni meteoroloġika li sejra tiġi inkluża fid-dokumentazzjoni dwar it-titjira tvarja hafna minn dik imqiegħda għad-dispożizzjoni għall-ippjanar tat-titjira, l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu:

- (1) javża minnufih lill-operatur jew lill-ekwipaġġ tat-titjira kkonċernat; kif ukoll
- (2) jekk prattikabbli, jipprovdi l-informazzjoni meteoroloġika riveduta bi qbil mal-operatur.

MET.OR.242 L-informazzjoni li għandha tiġi pprovduta lill-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru

(a) Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu jipprovdi, skont il-bżonn, it-torri ta' kontroll tal-ajrudrom assoċjat bi:

- (1) ir-rutina lokali u rapporti speċjali, tbassiriet TREND, METAR u TAF u l-emendi għalihom;
- (2) informazzjoni SIGMET u AIRMET, twissijiet u avviżi dwar il-gradjent tar-riħ u twissijiet tal-ajrudromi;
- (3) kwalunkwe informazzjoni meteoroloġika miftiehma lokalment, bħal tbassiriet tal-wiċċ qrib l-art għad-determinazzjoni ta' bidliet tar-runway possibbli;
- (4) informazzjoni riċevuta dwar shaba ta' rmied volkaniku, li għaliha ma tkunx għadha nharġet SIGMET, kif miftiehem bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u t-torri ta' kontroll tal-ajrudrom ikkonċernat; kif ukoll
- (5) informazzjoni riċevuta dwar attività volkanika ta' qabel l-iżbroff u/jew żbroff ta' vulkani kif miftiehem bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u t-torri ta' kontroll tal-ajrudrom ikkonċernat.

(b) Uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom għandu jipprovdi lill-unità ta' kontroll tal-avvicinament assoċjata bi:

- (1) ir-rutina lokali u rapporti speċjali, tbassiriet TREND, METAR u TAF u l-emendi għalihom;
- (2) Informazzjoni SIGMET u AIRMET, twissijiet u avviżi dwar il-gradjent tar-riħ u ajrurapporti speċjali u twissijiet tal-ajrudromi xierqa;
- (3) kwalunkwe informazzjoni meteoroloġika miftiehma lokalment;
- (4) informazzjoni riċevuta dwar shaba ta' rmied volkaniku, li għaliha ma tkunx għadha nharġet SIGMET, kif miftiehem bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u l-unità tal-kontroll tal-avvicinament ikkonċernata; kif ukoll
- (5) informazzjoni riċevuta dwar attività volkanika ta' qabel l-iżbroff u/jew żbroff ta' vulkani kif miftiehem bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u l-unità tal-kontroll tal-avvicinament ikkonċernata.

Kapitolu 3 — Rekwiżiti għal uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika

MET.OR.245 Osservazzjoni meteoroloġika u informazzjoni oħra

Fi hdan l-erja ta' responsabbiltà tiegħu, l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika jrid:

- (a) iżomm osservazzjoni kontinwa fuq il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jaffettwaw l-operazzjonijiet ta' titjir;
- (b) jikkoordina mal-organizzazzjoni responsabbli għall-forniment ta' NOTAM u/jew ASHTAM sabiex jiżgura li l-informazzjoni meteoroloġika dwar l-irmied volkaniku inkluża f'messaġġi SIGMET u NOTAM u/jew ASHTAM hija konsistenti;
- (c) jikkoordina mal-osservatorji tal-vulkani magħżulin sabiex jiġi żgurat li l-informazzjoni dwar l-attività vulkanika tiġi riċevuta b'mod effiċjenti u fil-hin opportun;
- (d) jipprovdi l-VAAC assoċjat b'informazzjoni riċevuta dwar attività volkanika ta' qabel l-iżbroff, żbroff ta' vulkani u shaba ta' rmied volkaniku li għaliha ma tkunx għadha nharġet SIGMET;

- (e) jipprovdi lill-unitajiet tiegħu tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika b'informazzjoni riċevuta dwar il-hlus ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera fl-erja jew l-erjas kontigwi li għalihom iwettaq is-servizzi ta' osservazzjoni u li għalihom għadha ma nharġitx SIGMET; kif ukoll
- (f) jipprovdi liċ-ċentru ta' kontroll tal-erja assoċjata tiegħu u liċ-ċentru ta' informazzjoni dwar it-titjir (ACC/FIC), skont il-bżonn, bi:
- (1) METAR rilevanti, inkluża dejta dwar il-pessjoni attwali għal ajrudromi u postijiet oħrajn, tbassiriet TAF u TREND u emendi għalihom;
  - (2) tbassiriet rilevanti ta' rjieh 'il fuq, temperaturi tal-ajru ta' fuq u fenomeni tat-temp sinifikanti fir-rotta u emendi għalihom, informazzjoni SIGMET u AIRMET u ajrurapporti speċjali xierqa;
  - (3) kwalunkwe informazzjoni meteoroloġika oħra meħtieġa mill-ACC/FIC sabiex jaqdi t-talbiet minn inġenju tal-ajru li jkun qiegħed f'titjira;
  - (4) informazzjoni riċevuta dwar shaba ta' rmied volkaniku, li għaliha ma tkunx għadha nharġet SIGMET, kif miftiehem bejn l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika u l-ACC/FIC;
  - (5) informazzjoni riċevuta dwar il-hlus ta' materjal radjuattiv fl-atmosfera, kif miftiehem bejn l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika u l-ACC/FIC;
  - (6) informazzjoni ta' notifika dwar iċ-ċikluni tropikali mahruġa minn TCAC fl-erja ta' responsabbiltà tiegħu;
  - (7) informazzjoni ta' notifika dwar l-irmied volkaniku mahruġa minn VAAC fl-erja ta' responsabbiltà tiegħu; kif ukoll
  - (8) informazzjoni riċevuta dwar attività volkanika ta' qabel l-iżbroff u/jew żbroff ta' vulkani kif miftiehem bejn l-uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika u l-ACC/FIC.

MET.OR.250 Messaġġi SIGMET

Uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika għandu:

- (a) jipprovdi u jqassam messaġġi SIGMET;
- (b) jiżgura li l-messaġġ SIGMET huwa kkancellat meta l-fenomeni ma jibqgħux isehhu jew ma jibqgħux mistennjin li jsehhu fl-erja koperta mill-messaġġ SIGMET;
- (c) jiżgura li l-perjodu ta' validità ta' messaġġ SIGMET mhuwiex iktar minn 4 sigħat, u fil-każ speċjali ta' messaġġi SIGMET għal shaba ta' rmied volkaniku u ċikluni tropikali, għandu jiġi estiż sa 6 sigħat; kif ukoll
- (d) jiżgura li l-messaġġi SIGMET jinħarġu mhux iktar minn 4 sigħat qabel ma jibda l-perjodu ta' validità, u fil-każ speċjali ta' messaġġi SIGMET għal shaba ta' rmied volkaniku u ċikluni tropikali, malli jsr prattikabbli, iżda mhux iktar minn 12-il siegħa qabel ma jibda l-perjodu ta' validità, u jiġi aġġornat kull 6 sigħat.

MET.OR.255 Messaġġi AIRMET

Uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika għandu:

- (a) jipprovdi u jqassam messaġġi AIRMET meta l-awtorità kompetenti tkun stabbilixxiet li d-densità tat-traffiku li jopera fl-ivell ta' titjir ta' inqas minn 100, jew sa livell ta' titjir 150 f'żoni muntanjużi, jew oghla, fejn ikun hemm bżonn, tiġġustifika l-hruġ u t-tqassim ta' tbassiriet tal-erja għat-tali operazzjonijiet;
- (b) iħassar il-messaġġ AIRMET meta l-fenomeni ma jibqgħux isehhu jew ma jibqgħux mistennjin li jsehhu fl-erja; kif ukoll
- (c) jiżgura li l-perjodu ta' validità ta' messaġġ AIRMET mhuwiex iktar minn 4 sigħat.

MET.OR.260 Tbassiriet tal-erja għal titjiriet flivell baxx

Uffiċċju ta' osservazzjoni meteoroloġika għandu:

- (a) jipprovdi tbassir tal-erja għal titjiriet flivell baxx meta d-densità tat-traffiku li jopera flivell ta' titjir ta' inqas minn 100, jew sa livell ta' 150 f'żoni muntanjużi, jew oġhla, fejn ikun hemm bżonn, tiġġustifika l-hruġ u t-tqassim ta' tbassiriet tal-erja għat-tali operazzjonijiet;
- (b) jiżgura li l-frekwenza tal-hruġ, il-forma, u ż-żmien fiss jew il-perjodu ta' validità tat-tbassir tal-erja għal titjiriet flivell baxx u l-kriterji għall-emendi fih, huma kif stabbiliti mill-awtorità kompetenti; kif ukoll
- (c) jiżgura li t-tbassir tal-erja għal titjiriet flivell baxx imhejji b'apport tal-hruġ ta' messaġġ AIRMET jinharġu kull 6 sigħat għal perjodu ta' validità ta' 6 sigħat u jintbagħat lill-uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika kkonċernati sa mhux iktar tard minn siegħa (1) qabel ma jibda l-perjodu ta' validità tagħhom.

Kapitolu 4 — Rekwiżiti għal Ċentru Konsultattiv dwar l-Irmied Volkaniku (VAAC)

MET.OR.265 Responsabbiltajiet taċ-Ċentru Konsultattiv dwar l-Irmied Volkaniku

Fi hdan l-erja ta' responsabbiltà tiegħu, il-VAAC għandu:

- (a) meta jkun żbroffa vulkan, jew ikun mistenni jiżbroffa, jew jiġi rrapportat irmied volkaniku, jipprovdi informazzjoni ta' notifika rigward il-firxa u t-tbassir taċ-ċaqliq tas-shaba ta' rmied volkaniku lil:
  - (1) iċ-ċellola Ewropea tal-avjazzjoni għall-koordinazzjoni ta' krizijiet;
  - (2) uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika li jaqdu reġjuni ta' informazzjoni dwar titjir fl-erja ta' responsabbiltà tiegħu li tista' tkun affettwata;
  - (3) l-operaturi, iċ-ċentri ta' kontroll tal-erja, u ċ-ċentri ta' informazzjoni dwar it-titjir li jaqdu reġjuni ta' informazzjoni dwar titjir fl-erja ta' responsabbiltà tiegħu li tista' tkun affettwata;
  - (4) ċentri ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja, banek ta' dejta OPMET internazzjonali, uffiċċji NOTAM internazzjonali u ċentri deżinjati bi ftehim dwar in-navigazzjoni bl-ajru reġjonali għall-operazzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni satellitari ta' servizz ajrunawtiku fiss; kif ukoll
  - (5) VAACs ohrajn li l-erjas ta' responsabbiltà tagħhom jistgħu jkunu affettwati.
- (b) jikkoordina mal-osservatorji tal-vulkani magħżulin sabiex jiġi żgurat li l-informazzjoni dwar l-attività vulkanika tiġi riċevuta b'mod effiċjenti u fil-hin opportun;
- (c) jipprovdi l-informazzjoni meteoroloġika ta' notifika msemija fil-punt (a) tal-inqas kull 6 sigħat sakemm is-shaba ta' rmied volkaniku ma tibqax tidher fid-dejta satellitari, ma jasal ebda rapport meteoroloġiku iehor dwar irmied volkaniku mill-erja u ma jiġi rrapportat ebda żbroff iehor tal-vulkan; kif ukoll
- (d) jibqa' josserva għal 24 siegħa.

Kapitolu 5 — Rekwiżiti għal Ċentru Konsultattiv dwar iċ-Ċikluni Tropikali (TCAC)

MET.OR.270 Responsabbiltajiet taċ-Ċentru Konsultattiv dwar iċ-Ċikluni Tropikali

TCAC għandu jgħod:

- (a) informazzjoni ta' notifika rigward il-pożizzjoni taċ-ċentru dwar iċ-ċikluni, id-direzzjoni u l-veloċità taċ-ċaqliq tagħha, il-pessjoni ċentrali u r-riħ massimu qrib l-art viċin iċ-ċentru fil-lingwa sempliċi mqasra lil:
  - (1) uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika fl-erja ta' responsabbiltà tiegħu;
  - (2) TCACs ohrajn li l-erjas ta' responsabbiltà tagħhom jistgħu jkunu affettwati;

- (3) ċentri ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja, banek ta' dejta OPMET internazzjonali u ċentri responsabbli għall-operazzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni satellitari ta' servizz ajrunawtiku fiss; kif ukoll
- (4) informazzjoni ta' notifika aġġornata lil uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika għal kull ċiklu tropikali, skont il-bżonn, iżda tal-inqas kull 6 sigħat.

Kapitolu 6 — Rekwiżiti għal Ċentru tat-Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja (WAFIC)

MET.OR.275 Responsabbiltajiet ta' Ċentru tat-Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja

(a) Id-WAFIC għandu jipprovi, f'forma diġitali:

(1) tbassiriet globali fi grilja ta':

- (i) ir-riħ 'il fuq;
- (ii) it-temperatura u l-umdità tal-ajru ta' fuq;
- (iii) l-altitudni ġeopotenzjali tal-livelli tat-titjir;
- (iv) il-livell tat-titjir u t-temperatura tat-tropopawża;
- (v) id-direzzjoni, il-veloċità u l-livell tat-titjir tar-riħ massimu;
- (vi) is-shab kumulonimbu;
- (vii) is-silġ; kif ukoll
- (viii) it-turbolenza; kif ukoll

(2) tbassiriet globali ta' fenomeni sinifikanti tat-temp (SIGWX), inkluża attività volkanika u hlus ta' materjali radju-attivi.

(b) Id-WAFIC għandu jiżgura li l-prodotti f'forma diġitali tas-sistema ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja jintbagħtu bl-użu ta' tekniki tal-komunikazzjoni tad-dejta binari.

SUBPARTI B — REKWIZITI TEKNIĊI SPECIFIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI METEOROLOĠIĊI (MET.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali

MET.TR.115 Bulettini meteoroloġiċi

(a) Il-bulettini meteoroloġiċi jrid ikun fihom intestatura li tikkonsisti fi:

- (1) identifikatur b'erba' ittri u erba' ċifri;
- (2) l-indikatur tal-post b'erba' ittri tal-ICAO li jikkorrispondi għall-post ġeografiku tal-fornitur ta' servizz meteoroloġiku li jorigina jew jikkumpila l-bullettin meteoroloġiku;
- (3) grupp ta' binhar; kif ukoll
- (4) jekk ikun hemm bżonn, indikatur bi tliet ittri.

(b) Bulettini meteoroloġiċi li fihom informazzjoni meteoroloġika operazzjonali li għandha tintbagħat permezz tal-AFTN għandhom jiġu inkapsulati fil-parti testwali tal-format tal-messaġġ AFTN.

Sezzjoni 2 — Rekwiżiti speċifiċi*Kapitolu 1 — Rekwiżiti tekniċi għal stazzjonijiet meteoroloġiċi ajrunawtiċi***MET.TR.200 Rapporti meteoroloġiċi u informazzjoni oħra**

(a) Rapporti ta' rutina u speċjali lokali u METAR għandu jkun fihom l-elementi li ġejjin fl-ordni indikata:

- (1) l-identifikazzjoni tat-tip ta' rapport;
- (2) indikatur tal-post;
- (3) il-ħin tal-osservazzjoni;
- (4) l-identifikazzjoni ta' rapport awtomatizzat jew nieqes, meta applikabbli;
- (5) id-direzzjoni u l-veloċità tar-riħ qrib l-art;
- (6) il-vizibbiltà;
- (7) il-medda viżwali tar-runway, meta jiġu ssodisfati l-kriterji dwar ir-rapportar;
- (8) it-temp attwali;
- (9) l-ammont ta' shab, it-tip ta' shaba biss għal shab kumulonimbu u kumulu u l-gholi tal-bażi ta' shab jew, meta mkejla, il-vizibbiltà vertikali;
- (10) it-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida;
- (11) il-QNH u, fejn applikabbli, frapporti ta' rutina u speċjali lokali, il-QFE; kif ukoll
- (12) informazzjoni supplimentari, meta applikabbli.

(b) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali:

- (1) jekk ir-riħ qrib l-art jiġi osservat f'iktar minn post wiehed tul ir-runway, il-postijiet li għalihom huma rappreżentati dawn il-valuri għandhom jiġu indikati;
- (2) meta jkun hemm iktar minn runway waħda li qiegħda tintuża u jiġi osservat riħ qrib l-art marbut ma' dawn ir-runways, għandhom jingħataw il-valuri tar-riħ disponibbli għal kull runway, u għandhom jiġu rrapportati r-runways li għalihom jirreferu dawn il-valuri;
- (3) meta l-varjazzjonijiet mid-direzzjoni medja tar-riħ jiġu rrapportati skont l-MET.TR.205(a)(3)(ii)(B), għandhom jiġu rrapportati z-żewġ direzzjonijiet estremi li bejniethom ikun varja r-riħ qrib l-art; kif ukoll
- (4) meta l-varjazzjonijiet mill-veloċità medja tar-riħ (buffuri) jiġu rrapportati skont l-MET.TR.205(a)(3)(iii), dawn għandhom jiġu rrapportati bhala l-valuri massimi u minimi tal-veloċità tar-riħ miksuba.

(c) METAR

- (1) Il-METAR għandu jinħareġ skont il-mudell muri fl-Appendiċi 5 u jitqassam fil-forma ta' kodiċi tal-METAR stipulata mill-World Meteorological Organization.

- (2) Jekk jitqassam f'forma diġitali, il-METAR għandu:
- (i) ikun f'format konformi ma' mudell ta' skambju ta' informazzjoni interoperabbli flivell globali u għandu juża l-lingwaġġ tal-immarkar geografiku (GML); kif ukoll
  - (ii) ikun akkumpanjat mill-metadejta xierqa.
- (3) Il-METAR għandu jiġi pprezentat għat-trażmissjoni mhux iktar tard minn 5 minuti wara l-hin attwali tal-osservazzjoni.
- (d) Informazzjoni dwar il-viżibiltà, il-medda viżwali tar-runway, it-temp attwali u l-ammont ta' shab, it-tip ta' shab u l-gholi tal-baži ta' shab għandha tiġi sostitwita fir-rapporti meteoroloġiċi kollha mit-terminu "CAVOK" meta l-kundizzjonijiet li ġejjin isehhu fl-istess hin bhall-osservazzjoni:
- (1) il-viżibiltà, 10 km jew iktar, u l-inqas viżibiltà ma jiġux irrapportati;
  - (2) l-ebda shaba ta' importanza operazzjonali; kif ukoll
  - (3) ebda temp ta' importanza għall-avjazzjoni.
- (e) Il-lista ta' kriterji sabiex jiġu pprovduti rapporti speċjali lokali għandha tinkludi:
- (1) dawk il-valuri li jikkorrispondu l-iktar mill-qrib għall-minimi operazzjonali tal-operaturi li jużaw l-ajrudrom;
  - (2) dawk il-valuri li jissodisfaw rekwiżiti lokali oħrajn tal-unitajiet tal-ATS u tal-operaturi;
  - (3) zieda fit-temperatura tal-arja ta' 2 °C jew iktar minn dik mogħtija fl-aħħar rapport lokali, jew valur limitu alternattiv kif miftiehem bejn il-fornituri ta' servizzi meteoroloġiċi, l-unità tal-ATS xierqa u l-operaturi kkonċernati;
  - (4) l-informazzjoni supplimentari disponibbli rigward l-okkorrenza ta' kundizzjonijiet meteoroloġiċi sinifikanti fiżżoni ta' avvīcinament u tluġħ;
  - (5) meta jiġu applikati proċeduri ta' tnaqqis tal-istorbju u l-varjazzjoni mill-veloċità medja tar-riħ qrib l-art tkun inbidlet b'5 kt (2.5 m/s) jew iktar minn dik fil-hin tal-aħħar rapport lokali, il-veloċità medja qabel u/jew wara l-bidla li tkun 15 kt (7.5 m/s) jew iktar;
  - (6) meta d-direzzjoni medja tar-riħ qrib l-art tkun inbidlet b'60° jew iktar minn dik mogħtija fl-aħħar rapport, il-veloċità medja qabel u/jew wara l-bidla li tkun 10 kt (5 m/s) jew iktar;
  - (7) meta l-veloċità medja tar-riħ qrib l-art tkun inbidlet b'10 kt (5 m/s) jew iktar minn dik mogħtija fl-aħħar rapport lokali;
  - (8) meta l-varjazzjoni mill-veloċità medja tar-riħ qrib l-art (buffuri) tkun inbidlet b'10 kt (5 m/s) jew iktar minn dik fil-hin tal-aħħar rapport lokali, il-veloċità medja qabel u/jew wara l-bidla li tkun 15 kt (7.5 m/s) jew iktar;
  - (9) meta jsehhu l-bidu, il-waqfien jew il-bidla fl-intensità ta' kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin:
    - (i) precipitazzjoni ffrīzata;
    - (ii) precipitazzjoni moderata jew qawwija, inklużi rxiex tagħha; kif ukoll
    - (iii) maltempata bir-raqhad, bi precipitazzjoni;

- (10) meta jseħhu l-bidu jew il-waqfien ta' kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin:
- (i) ċpar iffriżat; kif ukoll
  - (ii) maltempata bir-razhad, bla precipitazzjoni; kif ukoll
- (11) meta jinbidel l-ammont ta' saff tas-shab inqas minn 1 500 ft (450 m):
- (i) minn SCT jew inqas għal BKN jew OVC; jew
  - (ii) minn BKN jew OVC għal SCT jew inqas.
- (f) Meta jkun miftiehem hekk bejn il-fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi u l-awtorità kompetenti, għandhom jinharġu rapporti speċjali lokali kull meta jseħhu l-bidliet li ġejjin:
- (1) meta r-riħ jinbidel b'valuri ta' importanza operazzjonali. Il-valuri limitu għandhom jiġu stabbiliti mill-fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi f'konsultazzjoni mal-unità tal-ATS xierqa u l-operaturi kkonċernati, filwaqt li jitqiesu l-bidliet fir-riħ li jkunu:
- (i) jehtieġu bidla fir-runway(s) li tkun qiegħda tintuża; kif ukoll
  - (ii) jindikaw li l-komponenti tar-riħ minn wara u trasversali tar-runways inbidlu permezz tal-valuri li jirrappreżentaw il-limiti operazzjonali ewlenin għal inġenji tal-ajru tipiċi li joperaw fl-ajrudrom;
- (2) meta l-viżibbiltà tkun qiegħda titjeb u tinbidel għal jew tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta l-viżibbiltà tkun qiegħda tonqos u tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin:
- (i) 800, 1 500 jew 3 000 m; kif ukoll
  - (ii) 5 000 m, f'każijiet li fihom jiġu operati numri sinifikanti ta' titjiriet skont ir-regoli tat-titjir viżwali;
- (3) meta l-medda viżwali tar-runway tkun qiegħda titjeb u tinbidel għal jew tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta l-medda viżwali tar-runway tkun qiegħda tonqos u tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin: 50, 175, 300, 550 jew 800 m;
- (4) meta jseħhu l-bidu, il-waqfien jew il-bidla fl-intensità ta' kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin:
- (i) maltempata tat-trab;
  - (ii) maltempata tar-ramel; kif ukoll
  - (iii) shaba tromba (tromba jew tromba tal-ilma);
- (5) meta jseħhu l-bidu jew il-waqfien ta' kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin:
- (i) trab, ramel jew borra fil-baxx;
  - (ii) buffuri ta' trab, ramel jew borra; kif ukoll
  - (iii) tempesta;

- (6) meta l-gholi tal-baži tal-iktar saff baxx tas-shab li jaasal sa BKN jew OVC ikun qiegħed jżdid u jinbidel għal jew jgħaddi minn valur wieħed jew iktar minn dawn il-valuri li ġejjin, jew meta l-gholi tal-baži tal-iktar saff baxx tas-shab li jaasal sa BKN jew OVC ikun qiegħed jonqos u jgħaddi minn wieħed jew iktar minn dawn il-valuri li ġejjin:
- (i) 100, 200, 500 jew 1 000 ft (30, 60, 150 jew 300 m); kif ukoll
  - (ii) 1 500 m (450 m), f'każijiet li fihom jiġu operati numri sinifikanti ta' titjiriet skont ir-regoli tat-titjir viżwali;
- (7) meta s-sema tkun oskurata u l-viżibbiltà vertikali tkun qiegħda titjeb u tinbidel għal jew tgħaddi minn wieħed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta l-viżibbiltà vertikali tkun qiegħda tonqos u tgħaddi minn wieħed jew iktar mill-valuri li ġejjin: 100, 200, 500 jew 1 000 ft (30, 60, 150 jew 300 m); kif ukoll
- (8) kwalunkwe kriterju ieħor ibbażat fuq valuri minimi operazzjonali lokali tal-ajrudrom, kif miftehmin bejn il-fornituri ta' servizzi meteoroloġiċi u l-operaturi.

MET.TR.205 Ir-rapportar ta' elementi meteoroloġiċi

(a) Id-direzzjoni u l-velocità tar-riħ qrib l-art

- (1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, id-direzzjoni u l-velocità tar-riħ qrib l-art għandhom jiġu rrapportati fi stadji ta' 10 gradi veri u 1 kt (0.5 m/s) rispettivament.
- (2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rapportar li tkun qiegħda tintuża jrid jitqarreb għall-iktar stadju viċin fl-iskala.
- (3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR:
- (i) għandhom jiġu indikati l-unitajiet tal-kejl użati għall-velocità tar-riħ;
  - (ii) varjazzjonijiet mid-direzzjoni medja tar-riħ matul l-ahħar 10 minuti għandhom jiġu rrapportati kif ġej, jekk il-varjazzjoni totali tkun ta' 60° jew iktar:
    - (A) meta l-varjazzjoni totali tkun ta' 60° jew iktar u inqas minn 180° u l-velocità tar-riħ tkun ta' 3 kt (1.5 m/s) jew iktar, it-tali varjazzjonijiet fid-direzzjoni għandhom jiġu rrapportati bħala ż-żewġ direzzjonijiet estremi li jkun varja r-riħ qrib l-art;
    - (B) meta l-varjazzjoni totali tkun ta' 60° jew iktar u inqas minn 180° u l-velocità tar-riħ tkun inqas minn 3 kt (1.5 m/s), id-direzzjoni tar-riħ għandha tiġi rrapportata bħala varjabbli b'ebda direzzjoni tar-riħ medja; jew
    - (C) meta l-varjazzjoni totali tkun ta' 180° jew iktar, id-direzzjoni tar-riħ għandha tiġi rrapportata bħala varjabbli b'ebda direzzjoni tar-riħ medja;
  - (iii) varjazzjonijiet mill-velocità medja tar-riħ (buffuri), matul l-ahħar 10 minuti għandhom jiġu rrapportati meta l-velocità massima tar-riħ taqbeż il-velocità medja bi:
    - (A) 5 kt (2.5 m/s) jew iktar f'rapporti ta' rutina u speċjali lokali meta jiġu applikati l-proċeduri ta' tnaqqis tal-istorbju; jew
    - (B) 10 kt (5 m/s) jew iktar inkella;
  - (iv) meta tiġi rrapportata velocità tar-riħ ta' inqas minn 1 kt (0.5 m/s), ir-riħ għandu jiġi indikat bħala kalm; kif ukoll
  - (v) meta tiġi rrapportata velocità tar-riħ ta' 100 kt (50 m/s) jew iktar, għandha tiġi indikata li hija iktar minn 99 kt (49 m/s);
  - (vi) meta l-varjazzjonijiet mill-velocità medja tar-riħ (buffuri) jiġu rrapportati skont l-MET.TR.205(a), għandu jiġi rrapportat il-valur massimu tal-velocità tar-riħ miksuba; kif ukoll

(vii) meta l-perjodu ta' 10 minuti jinkludi diskontinwità ċara fid-direzzjoni u/jew il-veloċità tar-rih, għandhom jiġu rrapportati biss il-varjazzjonijiet mid-direzzjoni medja tar-rih u l-veloċità medja tar-rih li jsehhu mindu sehhet id-diskontinwità.

(b) Vizibbiltà

- (1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, il-vizibbiltà tghandu tiġi rrapportata fi stadji ta' 50 m meta l-vizibbiltà tkun inqas minn 800 m; fi stadji ta' 100 m meta tkun 800 m jew iktar, iżda inqas minn 5 km; fi stadji ta' kilometru meta l-vizibbiltà tkun ta' 5 km jew iktar, iżda inqas minn 10 km; u għandha tinghata bhala 10 mg meta l-vizibbiltà tkun ta' 10 km jew iktar, hlief meta jkun japplikaw il-kundizzjonijiet għall-użu tas-CAVOK.
- (2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rrapportar li tkun qiegħda tintuża għandu jitqarreb għall-eqreb stadju inferjuri fl-iskala.
- (3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali, il-vizibbiltà tul ir-runway(s) għandha tiġi rrapportata flimkien mal-unitajiet ta' kejl użati sabiex tiġi indikata l-vizibbiltà.

(c) Il-Medda Viżwali tar-Runway (RVR)

- (1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, l-RVR għandha tiġi rrapportata fi stadji ta' 25 m meta tkun inqas minn 400 m; fi stadji ta' 50 m meta tkun bejn 400 u 800 m; fi stadji ta' 100 m meta tkun iktar minn 800 m.
- (2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rrapportar li tkun qiegħda tintuża għandu jitqarreb għall-eqreb stadju inferjuri fl-iskala.
- (3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR:
  - (i) meta l-RVR tkun oghla mill-valur massimu li jista' jiġi stabbilit bis-sistema użata, għandha tiġi rrapportata bl-użu tal-abbrevjazzjoni "ABV" fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali, u l-abbrevjazzjoni "P" fil-METAR segwita mill-valur massimu li jista' jiġi stabbilit mis-sistema; kif ukoll
  - (ii) meta l-RVR tkun inqas mill-valur minimu li jista' jiġi stabbilit bis-sistema użata, għandha tiġi rrapportata bl-użu tal-abbrevjazzjoni "BLW" fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali, u l-abbrevjazzjoni "M" fil-METAR segwita mill-valur minimu li jista' jiġi stabbilit mis-sistema;
- (4) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali:
  - (i) għandhom jiġu inklużi l-unitajiet tal-kejl użati;
  - (ii) jekk l-RVR tiġi osservata minn post wiehed biss tul ir-runway, bħaż-żona tat-touchdown, għandha tkun inkluża mingħajr ebda indikazzjoni tal-post;
  - (iii) jekk l-RVR tiġi osservata minn iktar minn post wiehed tul ir-runway, il-valur li jirrappreżenta ż-żona tat-touchdown għandu jiġi rrapportat l-ewwel, segwit mill-valuri li jirrappreżentaw il-punt tan-nofs u t-tarf tal-waqfien, u għandhom jiġu indikati l-postijiet li għalihom huma rappreżentati dawn il-valuri; kif ukoll
  - (iv) meta jkun hemm iktar minn runway waħda li qiegħda tintuża, għandhom jiġu rrapportati l-valuri tal-RPR disponibbli għal kull runway, u għandhom jiġu indikati r-runways li għalihom jirreferu l-valuri.

(d) Fenomeni tat-temp attwali

- (1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali, il-fenomeni tat-temp attwali osservati għandhom jiġu rrapportati ftermini tat-tip u l-karatteristiċi u jiġu kkwalifikati fir-rigward tal-intensità, kif xieraq.
- (2) Fil-METAR, il-fenomeni tat-temp attwali osservati għandhom jiġu rrapportati ftermini tat-tip u l-karatteristiċi u jiġu kkwalifikati fir-rigward tal-intensità jew il-grubija għall-ajrudrom, kif xieraq.

(3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, il-karatteristiċi li ġejjin tal-fenomeni tat-temp attwali, kif ikun hemm b'żonn, għandhom jiġu rrapportati bl-użu tal-abbrevjazzjonijiet rispettivi u l-kriterji rilevanti tagħhom, kif xieraq:

(i) Maltempata bir-ragħad (TS)

Użata sabiex tiġi rrapportata maltempata bir-ragħad bi preċipitazzjoni. Meta jinstema' ragħad jew jiġu osservati sajjetti fl-ajrudrom matul il-perjodu ta' 10 minuti qabel il-hin ta' osservazzjoni iżda ma tiġi osservata ebda preċipitazzjoni fl-ajrudrom, l-abbrevjazzjoni "TS" għandha tintuża mingħajr kwalifikazzjoni.

(ii) Iffriżar (FZ)

Qatar tal-ilma jew preċipitazzjoni mkesshin hafna, użata f'tipi ta' fenomeni tat-temp attwali skont l-Appendiċi 5.

(4) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR:

(i) għandha tintuża abbrevjazzjoni wahda jew iktar, sa massimu ta' tlieta, mill-abbrevjazzjonijiet tat-temp attwali, skont il-b'żonn, flimkien ma' indikazzjoni, fejn xieraq, tal-karatteristiċi u l-intensità jew il-qrubija għall-ajrudrom, sabiex tkun tista' tinghata deskrizzjoni shiha tat-temp attwali ta' importanza għall-operazzjonijiet ta' titjir;

(ii) l-indikazzjoni tal-intensità jew il-qrubija, kif xieraq, għandha tiġi rrapportata l-ewwel segwita rispettivament mill-karatteristiċi u t-tip ta' fenomeni tat-temp; kif ukoll

(iii) meta jiġu osservati żewġ tipi differenti ta' temp, għandhom jiġu rrapportati f'żewġ gruppi separati, li fihom l-indikatur tal-intensità jew il-qrubija jirreferi għall-fenomeni tat-temp li jsegwi l-indikatur. Madankollu, tipi differenti ta' preċipitazzjoni li jseħhu fil-hin tal-osservazzjoni għandhom jiġu rrapportati bħala grupp wiehed bit-tip dominanti ta' preċipitazzjoni rrapportata l-ewwel u preċeduta minn kwalifikatur tal-intensità wiehed biss li jirreferi għall-intensità tal-preċipitazzjoni totali.

(e) Shab

(1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, l-gholi tal-baži ta' shab għandha tiġi rrapportata fi stadji ta' 100 ft (30 m) sa 10 000 ft (3 000 m).

(2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rapportar li tkun qiegħda tintuża għandu jitqarreb għall-eqreb stadju inferjuri fl-iskala.

(3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali:

(i) l-unitajiet ta' kejl użati għall-gholi tal-baži ta' shab u l-vizibbiltà vertikali għandhom jiġu indikati; kif ukoll

(ii) meta jkun hemm iktar minn runway wahda li qiegħda tintuża u l-gholi tal-bažijiet ta' shab jiġu osservati bi strumenti għal dawn ir-runways, għandu jiġi rrapportat l-gholi tal-bažijiet ta' shab għal kull runway, u għandhom jiġu indikati r-runways li għalihom jirreferu l-valuri.

(f) It-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida

(1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, it-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida għandhom jiġu rrapportati fi stadji ta' gradi Celcius shah.

(2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rapportar li tkun qiegħda tintuża jrid jitqarreb għall-eqreb grad Celcius shih, b'valuri osservati li jinvolvu 0.5° imqarribin għall-grad Celcius superjuri shih li jmiss.

(3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, għandha tiġi identifikata temperatura ta' inqas minn 0 °C.

(g) Pressjoni atmosferika

- (1) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali u fil-METAR, il-QNH u l-QFE għandhom jiġu kkalkolati fi frazzjoni ta' għaxxa ta' hectopascals u jiġu rrapportati hemm fi stadji ta' hectopascals shah, bl-użu ta' erba' ċifri.
- (2) Kwalunkwe valur osservat li ma joqgħodx fl-iskala ta' rapportar li tkun qiegħda tintuża jrid jitqarreb għall-eqreb hectopascal inferjuri shih.
- (3) Fir-rapporti ta' rutina u speċjali lokali:
  - (i) Il-QNH għandha tiġi inkluża;
  - (ii) Il-QFE għandha tiġi inkluża jekk ikunu jehtigħu l-utenti jew, jekk dan ikun miftiehem lokalment bejn il-fornitur ta' servizzi meteoroloġiċi, l-unità tal-ATS u l-operaturi kkonċernati, fuq bażi regolari;
  - (iii) għandhom jiġu inklużi l-unitajiet tal-kejl użati għall-valuri tal-QNH u l-QFE; kif ukoll
  - (iv) jekk il-valuri tal-QFE huma meħtieġa għal iktar minn runway waħda, għandhom jiġu rrapportati l-valuri tal-QFE meħtieġa għal kull runway, u għandha tiġi indikata r-runway(s) li għaliha jirreferu l-valuri.
- (4) Fil-METAR, il-valuri tal-QNH biss għandhom jiġu inklużi.

MET.TR.210 L-osservazzjoni tal-elementi meteoroloġiċi

L-elementi meteoroloġiċi li ġejjin għandhom jiġu osservati u/jew jitkejlu bi preċiżjoni speċifikata u jitqassmu b'sistema ta' osservazzjoni meteoroloġika awtomatika jew semiawtomatika.

(a) Id-direzzjoni u l-velocità tar-riħ qrib l-art

Għandhom jitkejlu d-direzzjoni medja u l-velocità medja tar-riħ qrib l-art, kif ukoll il-varjazzjonijiet sinifikanti tad-direzzjoni u l-velocità tar-riħ (buffuri), u jiġu rrapportati fi gradi veri u knots, rispettivament.

(1) Għażla tas-sit

L-istrument meteoroloġiku użat sabiex jitkejlu d-direzzjoni u l-velocità tar-riħ qrib l-art għandu jitqiegħed b'tali mod li jipprovdi dejta li tkun tirrappreżenta l-erja li għaliha huma meħtieġa l-kejl.

(2) Skrin

L_iskrin tar-riħ qrib l-art relatat ma' kull sensur għandu jkun jinsab fl-istazzjon meteoroloġiku. L-iskrins fl-istazzjon meteoroloġiku u fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-istess sensuri, u meta jkun hemm bżonn ta' sensuri separati, l-iskrins għandhom ikunu mmarkati biċ-ċar sabiex jiġu identifikati r-runway u s-sezzjoni tar-runway issorveljata minn kull sensur.

(3) Medja

Il-perjodu li fih tittiehed il-medja għall-osservazzjonijiet tar-riħ qrib l-art għandu jkun:

- (i) 2 minuti għal rapporti ta' rutina u speċjali lokali u għal skrins tar-riħ funitajiet tal-ATS; kif ukoll
- (ii) 10 minuti għall-METAR, hliet li meta l-perjodu ta' 10 minuti jkun jinkludi diskontinwità ċara fid-direzzjoni u/jew il-velocità tar-riħ; għall-kisba tal-valuri medji għandha tintuża biss dejta li sseħh wara id-diskontinwità; b'hekk, l-intervall tal-hin f'dawn iċ-ċirkustanzi jrid jitnaqqas b'mod korrispondenti.

(b) Vizibbiltà

- (1) Il-vizibbiltà għandha titkejjel jew tiġi osservata, u tiġi rrapportata f'metri jew kilometri.

(2) Għażla tas-sit

L-istrument meteoroloġiku użat sabiex titkejjel il-vizibbiltà jrid jitqiegħed b'tali mod li jipprovi dejta li tkun tirrappreżenta l-erja li għaliha huma meħtieġa l-kejljet.

(3) Skrins

Meta jintużaw sistemi bi strumenti għall-kejl tal-vizibbiltà, l-iskrins tal-vizibbiltà relatati ma' kull sensur għandhom ikunu jinsabu fl-istazzjon meteoroloġiku. L-iskrins fl-istazzjon meteoroloġiku u fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-istess sensuri, u meta jkun hemm b'żonn ta' sensuri separati, l-iskrins għandhom ikunu mmarkati biċ-ċar sabiex tiġi identifikata l-erja ssorveljata minn kull sensur.

(4) Medja

Il-perjodu tal-medja jrid ikun ta' 10 minuti għall-METAR, hlief li meta l-perjodu ta' 10 minuti li jiġi eżatt qabel l-osservazzjoni jkun jinkludi diskontinwità ċara fil-vizibbiltà, għandhom jintużaw biss dawk il-valuri li jsehhu wara d-diskontinwità għall-kisba tal-valuri medji.

(c) Il-medda viżwali tar-runway (RVR)

(1) Għażla tas-sit

L-istrument meteoroloġiku użat sabiex tiġi vvalutata l-RVR għandu jitqiegħed b'tali mod li jipprovi dejta li tkun tirrappreżenta l-erja li għaliha huma meħtieġa l-osservazzjonijiet.

(2) Sistemi bi strumenti

Għandhom jintużaw sistemi bi strumenti bbażati fq transmissometri jew apparati li jkejlu l-foward-scatter sabiex tiġi vvalutata l-RVR fuq runways maħsubin għal operazzjonijiet ta' nżul u avvċinament bi strumenti tal-Kategoriji II u III, u għal operazzjonijiet ta' avvċinament u nżul bi strumenti tal-Kategorija I kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti.

(3) Skrin

Meta l-RVR tiġi stabbilita b'sistemi bi strumenti, jekk ikun hemm b'żonn, għandu jkun jinstab skrin wiehed jew iktar fl-istazzjon meteoroloġiku. L-iskrins fl-istazzjon meteoroloġiku u fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-istess sensuri, u meta jkun hemm b'żonn ta' sensuri separati, l-iskrins għandhom ikunu mmarkati biċ-ċar sabiex jiġu identifikati r-runway u s-sezzjoni tar-runway issorveljata minn kull sensur.

(4) Medja

(i) Meta jintużaw sistemi bi strumenti għall-valutazzjoni tal-RVR, l-output tagħhom għandu jiġi aġġornat tal-inqas kull 60 sekonda sabiex ikunu jistgħu jiġu pprovduti valuri attwali rappreżentattivi.

(ii) Il-perjodu li fih tittiehed il-medja għall-valuri tal-RVR għandu jkun:

(A) Minuta (1) għal rapporti ta' rutina u speċjali lokali u għal skrins tal-RVR f'unitajiet tal-ATS; kif ukoll

(B) 10 minuti għal METAR, hlief li meta l-perjodu ta' 10 minuti li jiġi eżatt qabel l-osservazzjoni jkun jinkludi diskontinwità ċara fil-valuri tal-RVR; imbagħad, għall-kisba tal-valuri medji għandhom jintużaw biss dawk il-valuri li jsehhu wara id-diskontinwità.

(d) Fenomeni tat-temp attwali

(1) Bħala minimu, għandhom jiġu rrapportati l-fenomeni tat-temp attwali li ġejjin: xita, rxiex, silġ u precipitazzjoni ffrizata, inkluża l-intensità tagħhom, ċpar, ċpar iffriżat u maltempati, inklużi maltempati fl-inhawi.

(2) Għażla tas-sit

L-istrument meteoroloġiku użat sabiex jitkejjel it-temp attwali fl-ajrudrom u fl-inhawi jrid jitqiegħed b'tali mod li jipprovi dejta li tkun tirrappreżenta l-erja li għaliha huma meħtieġa l-kejljet.

(e) Shab

(1) L-ammont ta' shab, it-tip ta' shab u l-gholi tal-baži ta' shab għandhom jiġu osservati u rrapportati skont il-bżonn sabiex jiġu deskritti s-shab ta' importanza operazzjonali. Meta s-sema jkun oskurat, il-viżibbiltà vertikali għandha tiġi osservata u rrapportata, meta titkejjel, minflok l-ammont ta' shab, it-tip ta' shab u l-gholi tal-baži ta' shab. L-gholi tal-baži ta' shab u l-viżibbiltà vertikali għandhom jiġu rrapportati f'piedi.

(2) Għażla tas-sit

L-istrument meteoroloġiku użat sabiex jitkejlu l-ammont u l-gholi tas-shab għandu jitqiegħed b'tali mod li jipprovdidi dejta li tkun tirrappreżenta l-erja li għaliha huma meħtieġa l-kejl.

(3) Skrin

Meta jintuża tagħmir awtomatizzat għall-kejl tal-gholi tal-baži ta' shab, tal-inqas skrin wiehed għandu jkun fl-istazzjon meteoroloġiku. L-iskrins fl-istazzjon meteoroloġiku u fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-istess sensuri, u meta jkun hemm bżonn ta' sensuri separati, l-iskrins għandhom ikunu mmarkati biċ-ċar sabiex tiġi identifikata l-erja srorveljata minn kull sensur.

(4) Livell ta' referenza

(i) L-gholi tal-baži ta' shab għandu jiġi rrapportat f'livell oghla mill-elevazzjoni tal-ajrudrom.

(ii) Meta runway ta' avvicinament ta' preċiżjoni li tkun qiegħda tintuża jkollha elevazzjoni limitu ta' 50 ft (15-il m) jew iktar inqas mill-elevazzjoni tal-ajrudrom, għandu jkun hemm arranġamenti lokali sabiex l-gholi tal-bažijiet ta' shab irrapportat lill-inġenji tal-ajru li jaslu jirreferi għall-elevazzjoni limitu.

(iii) Fil-każ ta' rapporti minn strutturi lil hinn mill-kosta, l-gholi tal-baži ta' shab għandha tinghata 'l fuq mill-livell medju tal-baħar.

(f) It-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida

(1) It-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida għandhom jitkejlu, jintwerew u jiġu rrapportati fi gradi Celcius.

(2) Meta jintuża tagħmir awtomatizzat għall-kejl tat-temperatura tal-arja u t-temperatura tal-punt tan-nida, l-iskrins għandhom ikunu jinsabu fl-istazzjon meteoroloġiku. L-iskrins fl-istazzjon meteoroloġiku u fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru għandhom ikunu relatati mal-istess sensuri.

(g) Pressjoni atmosferika

(1) Il-pressjoni atmosferika għandha titkejjel, u l-valuri tal-QNH u l-QFE għandhom jiġu kkalkolati u rrapportati f'hectopascals.

(2) Skrin

(i) Meta jintuża tagħmir awtomatizzat għall-kejl tal-pressjoni atmosferika, l-iskrins tal-QNH u, jekk ikun hemm bżonn skont l-MET.TR.205(g)(3)(ii), tal-QFE marbutin mal-barometru għandhom ikunu jinsabu fl-istazzjon meteoroloġiku bl-iskrins korrispondenti fl-unitajiet tas-servizzi tat-traffiku tal-ajru xierqa.

(ii) Meta l-valuri tal-QFE jintwerew għal iktar minn runway wahda, l-iskrins għandhom ikunu mmarkati ċari sabiex tiġi identifikata r-runway li għaliha jirreferi l-valur tal-QFE muri.

(3) Livell ta' referenza

Għandu jintuża livell ta' riferiment għall-kalkolu tal-QFE.

*Kapitolu 2 — Rekwiżiti tekniċi għal uffiċċi meteoroloġiċi tal-ajrudromi***MET.TR.215 Tbasir u informazzjoni oħra**

(a) L-informazzjoni meteoroloġika għall-operaturi u l-membri tal-ekwipaġġ tat-titjira għandha:

(1) tkun tkopri t-titjira fir-rigward tal-hin, l-altitudni u l-firxa ġeografika;

- (2) tkun marbuta ma' hinijiet fissi xierqa jew perjodi ta' żmien;
  - (3) testendi għall-ajrudrom ta' nżul ippjanat, u tkopri wkoll il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi mistennijin bejn l-ajrudrom tal-inżul ippjanat u l-ajrudromi alternattivi mfasslin mill-operatur; kif ukoll
  - (4) tkun aġġornata.
- (b) L-informazzjoni meteoroloġika pprovduta liċ-ċentri ta' koordinazzjoni ta' salvataġġ għandha tinkludi l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi li kienu jeżistu fl-ahħar pożizzjoni magħrufa ta' inġenji tal-ajru niqsin u tul ir-rotta pplanata ta' dak l-inġenju tal-ajru b'referenza partikolari għall-elementi li mhumiex qegħdin jiġu distribwiti fir-rutina.
- (c) L-informazzjoni meteoroloġika pprovduta lill-unitajiet tas-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika għandha tinkludi:
- (1) informazzjoni dwar is-servizz meteoroloġiku pplanata sabiex tiddaħhal fil-pubblikazzjoni(jiet) tal-informazzjoni ajrunawtika kkonċernati;
  - (2) informazzjoni neċessarja għat-thejjija ta' NOTAM jew ASHTAM; kif ukoll
  - (3) informazzjoni neċessarja għat-thejjija ta' ċirkulari ta' informazzjoni ajrunawtika.
- (d) L-informazzjoni meteoroloġika inkluża fid-dokumentazzjoni dwar it-titjir għandha tkun rappreżentata kif ġej:
- (1) l-irjieħ fuq iċ-ċarts għandhom jintwerew bi vleġeġ b'rix u pinnuri oskurati fuq grilja densa biżżejjed;
  - (2) it-temperaturi għandhom jintwerew b'ċifri fuq grilja densa biżżejjed;
  - (3) id-dejta dwar ir-riħ u t-temperatura magħżulin mis-settijiet ta' dejta riċevuti minn ċentru ta' tbassir tal-erjas madwar id-dinja għandha tintwera fi grilja b'latitudni/longitudni densa biżżejjed;
  - (4) il-vleġeġ tar-riħ għandhom jieħdu preċedenza fuq it-temperaturi u l-isfond taċ-ċart; kif ukoll
  - (5) l-indikazzjonijiet tal-ġholi għandhom jintwerew u r-referenzi kollha għall-kundizzjonijiet meteoroloġiċi tal-ajrudrom għandhom ikunu espressi f'ġholi fuq l-elevazzjoni tal-ajrudrom.
- (e) Id-dokumentazzjoni dwar it-titjira għandha tinkludi:
- (1) tbassiriet ta' temperaturi ta' riħ 'il fuq u ajru ta' fuq;
  - (2) Fenomeni ta' SIGWX;
  - (3) METAR jew, meta jinħareġ, SPECI għall-ajrudromi tat-tluq u tal-inżul ippjanat, u għall-ajrudromi tat-tluġħ, tar-rotta u dawħ alternattivi ta' destinazzjoni;
  - (4) TAF jew TAF emendati għall-ajrudromi tat-tluq u tal-inżul ippjanat, u għall-ajrudromi tat-tluġħ, tar-rotta u dawħ alternattivi ta' destinazzjoni;
  - (5) messaġġ SIGMET u, meta jinħarġu, messaġġ AIRMET u ajrurapporti speċjali rilevanti għar-rotta shiha; kif ukoll
  - (6) informazzjoni ta' notifika dwar irmied volkaniku u ċikluni tropikali rilevanti għar-rotta shiha.

Madankollu, meta tkun maqbula bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u l-operaturi kkonċernati, id-dokumentazzjoni dwar it-titjir għal titjiriet li jdmu saghtejn jew inqas, wara waqfa qasira jew dawra lura, tista' tkun limitata għall-informazzjoni mehtieġa għall-operazzjoni, iżda d-dokumentazzjoni dwar it-titjira dejjem għandha tinkludi tal-inqas l-informazzjoni meteoroloġika elenkata fil-punti (3), (4), (5) u (6).

- (f) Iċ-ċarts iġġenerati minn tbassiriet diġitali għandhom jitqieghdu għad-dispożizzjoni, kif jehtieġu l-operaturi, għal zoni fissi ta' kopertura kif murija fl-Appendiċi 3.
- (g) Meta t-tbassiriet ta' temperaturi ta' rih 'il fuq u ajru ta' fuq elenkati taht l-MET.OR.275(a)(1) jiġu pprovduti bhala ċart, għandhom ikunu ċarts pronjostiċi bil-hin fiss għal livelli ta' titjiriet kif speċifikati fl-MET.TR.275(b)(3)(i) u (ii). Meta t-tbassiriet ta' fenomeni SIGWX elenkati taht l-MET.OR.275(a)(2) jiġu pprovduti bhala ċart, għandhom ikunu ċarts pronjostiċi bil-hin fiss għal saff atmosferiku limitat minn livelli ta' titjiriet kif speċifikati fl-MET.TR.275(c)(3).
- (h) It-tbassiriet ta' temperaturi ta' rih 'il fuq u ajru ta' fuq u ta' fenomeni SIGWX flivel oġhla mil-livell 100 ta' titjir għandhom ikunu pprovduti malli jkunu disponibbli, u qatt iktar tard minn 3 sigħat qabel it-tluq.
- (i) L-informazzjoni klimatoloġika ajrunawtika għandha tithejja fil-forma ta' tabelli klimatoloġiċi tal-ajrudrom u sommarji klimatoloġiċi tal-ajrudrom.

MET.TR.220 Tbassiriet tal-ajrudromi

(a) It-tbassiriet tal-ajrudromi u l-emendi fihom għandhom jinharġu bhala TAF u għandhom jinkludu, fl-ordni indikat:

- (1) l-identifikazzjoni tat-tip ta' tbassir;
- (2) indikatur tal-post;
- (3) il-hin tal-hruġ ta' tbassir;
- (4) l-identifikazzjoni ta' tbassir nieqes, meta applikabbli;
- (5) id-data u l-perjodu ta' validità tat-tbassir;
- (6) l-identifikazzjoni ta' tbassir imhassar, meta applikabbli;
- (7) ir-rih qrib l-art;
- (8) il-vizibbiltà;
- (9) it-temp;
- (10) is-shab; kif ukoll
- (11) il-bidliet sinifikanti mistennijin f'wieħed jew iktar minn dawn l-elementi matul il-perjodu ta' validità.

(b) It-TAF għandu jinhareġ skont il-mudell muri fl-Appendiċi 4 u jitqassam fil-forma ta' kodiċi tat-TAF.

(c) Il-perjodu ta' validità tat-TAF ta' rutina jrid ikun ta' 9 jew 24 jew 30 siegħa u jrid jiġi pprezentat għat-trażmissjoni mhux qabel siegħa (1) qabel ma jibda l-perjodu ta' validità.

(d) Jekk jitqassam f'forma diġitali, TAF għandu:

- (1) ikun f'format konformi ma' mudell ta' skambju ta' informazzjoni interoperabbli flivell globali;

(2) juża lingwaġġ tal-immarkar ġeografiku (GML); kif ukoll

(3) ikun akkumpanjat mill-metadejta xierqa.

(e) L-elementi meteoroloġiċi inklużi fit-TAF għandhom ikunu:

(1) Ir-riħ qrib l-art

(i) Fit-tbassir tar-riħ qrib l-art, għandha tingħata d-direzzjoni prevalenti mistennija.

(ii) Meta ma jkunx possibbli li titbassar id-direzzjoni prevalenti tar-riħ qrib l-art minhabba li tkun mistennija tvarja, id-direzzjoni tar-riħ imbassra għandha tkun indikata bhala varjabbli bl-użu ta' "VRB".

(iii) Meta r-riħ jitbassar li sejjer ikun inqas minn 1 kt (0.5 m/s), il-veloċità mbassra tar-riħ għandha tiġi indikata bhala kalma.

(iv) Meta l-veloċità massima mbassra taqbez il-veloċità medja mbassra tar-riħ b'10 kt (5 m/s) jew iktar, għandha tiġi indikata l-veloċità massima mbassra tar-riħ.

(v) Meta titbassar veloċità tar-riħ ta' 100 kt (50 m/s) jew iktar, għandha tiġi indikata li hija iktar minn 99 kt (49 m/s).

(2) Vizibbiltà

(i) Meta jitbassar li l-vizibbiltà sejra tkun inqas minn 800 m, għandha tiġi espressa fi stadji ta' 50 m; meta titbassar li sejra tkun 800 m jew iktar, iżda inqas minn 5 km, fi stadji ta' 100 m; meta titbassar li sejra tkun 5 m jew iktar, iżda inqas minn 10 km, fi stadji ta' kilometru; u meta titbassar li sejra tkun 10 km jew iktar, għandha tiġi espressa bhala 10 km, hlief meta jitbassar li jkunu japplikaw il-kundizzjonijiet ta' CAVOK. Il-vizibbiltà prevalenti għandha titbassar.

(ii) Meta l-vizibbiltà titbassar bhala waħda li tvarja f'direzzjonijiet differenti u ma tkunx tista' titbassar il-vizibbiltà prevalenti, għandha tingħata l-inqas vizibbiltà mbassra.

(3) Fenomeni tat-temp

(i) Fenomeni tat-temp wiehed jew iktar, sa massimu ta' tlieta, minn dawn li ġejjin jew taħlitiet tagħhom, flimkien mal-karatteristiċi tagħhom u, fejn xieraq, l-intensità, għandhom jitbassru jekk ikunu mistennijin li jsehhu fl-ajrudrom:

(A) precipitazzjoni ffrizata;

(B) ċpar iffriżat;

(C) precipitazzjoni moderata jew qalila (inklużi rxiex ta' din);

(D) trab, ramel jew borra fil-baxx;

(E) buffuri ta' trab, ramel jew borra;

(F) maltempata tat-trab;

(G) maltempata tar-ramel;

(H) maltempati (bi precipitazzjoni jew mingħajr);

(I) tempesta;

- (J) shaba tromba (tromba jew tromba tal-ilma); kif ukoll
- (K) fenomeni tat-temp ohrajn, kif maqbulin mill-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom mal-unitajiet u l-operaturi tal-ATS ikkonċernati.

(ii) It-tmien mistenni ta' dawk il-fenomeni jrid jiġi indikat bl-abbrevjazzjoni "NSW".

(4) Shab

(i) L-ammont ta' shab għandu jitbassar bl-użu tal-abbrevjazzjonijiet "FEW", "SCT", "BKN" jew "OVC" skont il-bżonn. Meta jkun mistenni li s-sema sejjer jibqa' jew isir oskurat u ma jkunx jista' jitbassar is-shab u jkun hemm informazzjoni dwar il-viżibbiltà vertikali fl-ajrudrom, il-viżibbiltà vertikali għandha titbassar fil-forma "VV" segwita mill-valur imbassar tal-viżibbiltà vertikali.

(ii) Meta jitbassru diversi saffi jew mases ta' shab, l-ammont u l-gholi tal-baži tagħhom għandhom ikunu inklużi fl-ordni li ġejja:

(A) l-iktar saff jew massa baxxi, ikun xi jkun l-ammont, li jitbassru bhala FEW, SCT, BKN jew OVC kif xieraq;

(B) is-saff jew il-massa li jmiss li jgħattu iktar minn 2/8, li jitbassru bhala FEW, SCT, BKN jew OVC kif xieraq;

(C) l-oghla saff jew massa li jmiss li jgħattu iktar minn 4/8, li jitbassru bhala BKN jew OVC kif xieraq; kif ukoll

(D) shab kumulonimbu u/jew shab kumulu, kull meta jitbassar u ma jkunx diġà inkluż taht (A) sa (C).

(iii) L-informazzjoni dwar is-shab għandha tkun limitata għal shab ta' importanza operazzjonali; meta ma tkun imbassra ebda shaba ta' importanza sinifikanti u "CAVOK" ma tkunx adattata, għandha tintuża l-abbrevjazzjoni "NSC".

(f) L-użu ta' gruppi ta' bidliet

(1) Il-kriterji użati għall-inkluzjoni ta' gruppi ta' bidliet fit-TAF jew għall-emendar tat-TAF għandhom ikunu bbażati fuq kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin, jew tahlita tagħhom, li jkunu mbassrin li sejr in jibdeu jew jintemmu jew jinbidlu fl-intensità tagħhom:

(i) ċpar iffriżat;

(ii) precipitazzjoni ffrizata;

(iii) precipitazzjoni moderata jew qalila (inklużi rxiex ta' din);

(iv) maltempata;

(v) maltempata tat-trab; kif ukoll

(vi) maltempata tar-ramel.

(2) Meta jkun hemm bżonn li tiġi indikata bidla fi kwalunkwe wiehed mill-elementi pprovduti fil-punt (a), għandhom jintużaw l-indikaturi tal-bidla "BECMG" jew "TEMPO" segwiti mill-perjodu ta' żmien li matulu hija mistennija li sejra ssehh il-bidla. Il-perjodu ta' żmien għandu jiġi indikat bhala l-bidu u t-tmien tal-perjodu f'UTC ta' sigħat shah. Huma biss dawk l-elementi li tkun mistennija bidla sinifikanti fihom li għandhom jiġu inklużi wara indikatur ta' bidla. Madankollu, fil-każ ta' bidliet sinifikanti fir-rigward tas-shab, għandhom jiġu inklużi l-gruppi kollha ta' shab, inklużi saffi jew mases mhux mistennijin li jinbidlu.

- (3) L-indikatur ta' bidla "BECMG" u l-grupp ta' żmien assoċjat għandhom jintużaw sabiex jiddeskrivu bidliet meta l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi jkunu mistennjin li jilhqgju jew jgħaddu minn valuri limitu speċifikati b'rata regolari jew irregolari u f'hin mhux speċifikat mat il-perjodu ta' żmien. Il-perjodu ta' żmien ma jistax jaqbeż l-4 sigħat.
- (4) L-indikatur ta' bidla "TEMPO" u l-grupp ta' hin assoċjat għandhom jintużaw sabiex jiddeskrivu flutwazzjonijiet temporanji spissi jew mhux spissi mistennjin fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jilhqgju jew jaqbzgju valuri limitu speċifikati u jdumu għal perjodu ta' inqas minn siegħa (1) f'kull każ u, fl-aggregat, ikopru inqas minn nofs il-perjodu ta' tbassir li matulu jkunu mistennjin li se jrid isehħu l-flutwazzjonijiet. Jekk ikun mistenni li flutwazzjoni temporanja se jrid ddum siegħa (1) jew iktar, il-grupp ta' bidla "BECMG" għandu jintuża skont (3) ta' hawn fuq, jew inkella l-perjodu ta' validità jrid jiġi soddiviż skont (5) hawn taht.
- (5) Meta sett wieħed ta' kundizzjonijiet tat-temp prevalenti jkun mistenni li jinbidel b'mod sinifikanti u f'it jew wisq kompletament f'sett differenti ta' kundizzjonijiet, il-perjodu ta' validità jrid jiġi soddiviż f'perjodi awtonomi bl-użu tal-abbrevjazzjoni "FM" segwita minnufih minn grupp ta' hin b'sitt ċifri f'jiem, sigħat u minuti UTC li jindikaw il-hin li fih hija mistennija ssehħ il-bidla. Il-perjodu soddiviż wara l-abbrevjazzjoni "FM" għandu jkun awtonomu u l-kundizzjonijiet kollha mbassrin mogħtijin qabel l-abbrevjazzjoni għandhom jitqiesu inferjuri għal dawk li jiġu wara l-abbrevjazzjoni.

(g) Il-probabbiltà li jsehħ valur alternattiv ta' element jew elementi ta' tbassir għandha tiġi inkluża meta:

- (1) tkun teżisti probabbiltà ta' 30 jew 40 % ta' kundizzjonijiet meteoroloġiċi alternattivi matul perjodu ta' żmien tat-tbassir speċifiku; jew
- (2) tkun teżisti probabbiltà ta' 30 jew 40 % ta' flutwazzjonijiet temporanji fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi matul perjodu ta' żmien tat-tbassir speċifiku.

Dan għandu jkun indikat fit-TAF bl-użu tal-abbrevjazzjoni "PROB" segwita mill-probabbiltà f'għaxriet fil-mija u, fil-każ imsemmi fil-punt (1), il-perjodu ta' żmien li matulu l-valuri jkunu mistennjin japplikaw, jew fil-każ imsemmi fil-punt (2), blużu tal-abbrevjazzjoni "PROB" segwita mill-probabbiltà f'għaxriet fil-mija, l-indikatur ta' bidla "TEMPO" u l-grupp ta' hin assoċjat.

MET.TR.225 Tbassiriet għall-inżul

- (a) It-tbassiriet TREND għandhom jinharġu skont l-Appendiċi 5.
- (b) L-unitajiet u l-iskali użati fit-tbassir TREND għandhom ikunu l-istess bħal dawk użati fir-rapport li jkun meħmuż miegħu.
- (c) It-tbassir TREND għandu jindika bidliet sinifikanti fir-rigward ta' wieħed jew iktar minn dawn l-elementi: ir-riħ qrib l-art, il-vizibbiltà, il-fenomeni tat-temp u s-shab. Huma biss dawk l-elementi li tkun mistennija bidla sinifikanti fihom li għandhom jiġu inklużi. Madankollu, fil-każ ta' bidliet sinifikanti fir-rigward tas-shab, għandhom jiġu inklużi l-gruppi kollha ta' shab, inklużi saffi jew mases mhux mistennjin li jinbidlu. Fil-każ ta' bidla sinifikanti fil-vizibbiltà, il-fenomeni li jikkaguna t-tnaqqs ta' vizibbiltà jrid ikun indikat ukoll. Meta ma tkun mistennija li ssehħ ebda bidla, dan għandu jiġi indikat bit-terminu "NOSIG".
- (1) Ir-riħ qrib l-art
- It-tbassir TREND għandu jindika bidliet fir-riħ qrib l-art li jinvolvu:
- (i) bidla fid-direzzjoni medja tar-riħ qrib l-art ta' 60° jew iktar, il-veloċità medja qabel u/jew wara l-bidla li tkun 10 kt (5 m/s) jew iktar;
- (ii) bidla fil-veloċità medja tar-riħ ta' 10 kt (5 m/s) jew iktar; kif ukoll
- (iii) bidliet fir-riħ permezz ta' valuri ta' importanza operazzjonali.
- (2) Vizibbiltà
- (i) Meta l-vizibbiltà tkun mistennija titjeb u tinbidel għal jew tgħaddi minn wieħed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta jkun mistenni li l-vizibbiltà se jrid tmur għall-aġħar u tgħaddi minn wieħed jew iktar mill-valuri li ġejjin: 150, 350, 600, 800, 1 500 jew 3 000 m, it-tbassir tax-xejra jrid jindika l-bidla.

- (ii) Meta jsir numru sinifikanti ta' titjiriet skont ir-regoli tat-titjir viżwali, it-tbassir għandu jindika wkoll il-bidliet għal jew li jgħaddu minn 5 000 m.
  - (iii) Fit-tbassiriet TREND mehmuzin mal-METAR, il-vizibbiltà għandha tirreferi għall-vizibbiltà prevalenti tat-tbassir.
- (3) Fenomeni tat-temp
- (i) It-tbassir TREND għandu jindika meta jkun mistenni li sejjer jibda, jieqaf jew jinbidel fl-intensità kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin jew tahlita minn dawn:
    - (A) precipitazzjoni ffrizata;
    - (B) precipitazzjoni moderata jew qawwija, inkluzi rxiex tagħha;
    - (C) maltempata bir-raqħad, bi precipitazzjoni;
    - (D) maltempata tat-trab;
    - (E) maltempata tar-ramel; kif ukoll
    - (F) fenomeni tat-temp oħrajn kif maqbulin mill-uffiċċju meteorologiku tal-ajrudrom mal-unitajiet u l-operaturi tal-ATS ikkonċernati.
  - (ii) It-tbassir TREND għandu jindika meta jkun mistenni li sejjer jibda jew jieqaf kwalunkwe wiehed mill-fenomeni tat-temp li ġejjin jew tahlita minn dawn:
    - (A) ċpar iffriżat;
    - (B) trab, ramel jew borra fil-baxx;
    - (C) buffuri ta' trab, ramel jew borra;
    - (D) maltempata bir-raqħad (bla precipitazzjoni);
    - (E) tempesta; kif ukoll
    - (F) shaba tromba (tromba jew tromba tal-ilma).
  - (iii) In-numru totali ta' fenomeni rrapportati fi (i) u (ii) ma jistax jaqbez it-tlieta.
  - (iv) It-tmim mistenni tal-fenomeni tat-temp għandu jiġi indikat bl-abbrevjazzjoni "NSW".
- (4) Shab
- (i) Meta l-għoli tal-baži ta' saff ta' shab ta' firxa ta' BKN jew OVC ikun mistenni li jiżdied u jinbidel għal jew jgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta l-għoli ta' baži ta' saff ta' shab ta' firxa ta' BKN jew OVC ikun mistenni li jonqos u jgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin: 100, 200, 500, 1 000 u 1 500 ft (30, 60, 150, 300 u 450 m), it-tbassir TREND għandu jindika l-bidla.
  - (ii) Meta l-għoli ta' baži ta' saff ta' shab ikun inqas jew ikun mistenni li sejjer jonqos taħt jew jitla' fuq l-1 500 ft (450 m), it-tbassir TREND għandu jindika wkoll il-bidliet fl-ammont ta' shab mill-FEW, jew l-SCT li jiżdiedu għal BKN jew OVC, jew bidliet minn BKN jew OVC li jonqsu għal FEW jew SCT.
  - (iii) Meta ma tkun imbassra ebda shaba ta' importanza sinifikanti u "CAVOK" ma tkunx adattata, għandha tintuża l-abbrevjazzjoni "NSC".

(5) Viżibbiltà vertikali

Meta jkun mistenni li s-sema sejjer jibqa' jew isir oskurat u jkun hemm osservazzjonijiet tal-viżibbiltà disponibbli fl-ajrudrom, u jkun imbassar li l-viżibbiltà vertikali sejra titjeb jew tinbidel għal jew tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin, jew meta jkun imbassar li l-viżibbiltà sejra tmur għall-agħar u tgħaddi minn wiehed jew iktar mill-valuri li ġejjin: 100, 200, 500 jew 1 000 ft (30, 60, 150 jew 300 m), it-tbassir TREND għandu jindika l-bidla.

(6) Kriterji addizzjonali

L-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u l-utenti jistgħu jiftiehem fuq kriterji addizzjonali li sejr in jintużaw, fuq il-bażi ta' valuri minimi operazzjonali tal-ajrudrom.

(7) L-użu ta' gruppi ta' bidliet

(i) Meta tkun mistennija ssehh bidla, it-tbassir TREND għandu jibda b'wiehed mill-indikaturi ta' bidla "BECMG" jew "TEMPO".

(ii) L-indikatur ta' bidla "BECMG" għandu jintuża sabiex jiddeskrivi bidliet fit-tbassir meta l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi jkunu mistennijin li jilhq u jgħaddu minn valuri speċifikati b'rata regolari jew irregolari. Il-perjodu li matulu, jew fil-hin li fih, ikun previst li sejra ssehh il-bidla jrid jiġi indikat bl-użu tal-abbrevjazzjonijiet "FM", "TL" jew "AL", skont il-każ, kull waħda segwita minn grupp ta' hin f'sigħat u minuti.

(iii) L-indikatur ta' bidla "TEMPO" jrid jintuża sabiex jiddeskrivi flutwazzjonijiet temporanji tat-tbassir mistennijin fil-kundizzjonijiet meteoroloġiċi li jilhq u jaqbuż valuri speċifikati u jdumu għal perjodu ta' inqas minn siegħa (1) f'kull każ u, fl-aggregat, ikopru inqas minn nofs il-perjodu li matulu jkunu mistennijin li sejr in isehhu l-flutwazzjonijiet. Il-perjodu li matulu jkun imbassar li sejr in isehhu l-flutwazzjonijiet temporanji jrid jiġi indikat bl-użu tal-abbrevjazzjonijiet "FM" u/jew "TL", skont il-każ, kull waħda segwita minn grupp ta' hin f'sigħat u minuti.

(8) L-użu tal-indikatur tal-probabilità

L-indikatur "PROB" ma jistax jintuża fi tbassiriet TREND.

MET.TR.230 Tbassiriet għat-tluġh

(a) Tbassir għat-tluġh għandha tirreferi għal perjodu speċifikat ta' żmien u jrid ikun fih informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet mistennijin fuq il-kumplex tar-runways fir-rigward tad-direzzjoni tar-riħ qrib l-art u l-velocità tar-riħ u kwalunkwe varjazzjoni fih, it-temperatura, il-pessjoni u kwalunkwe element ieħor miftiehem lokalment bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom u l-operaturi.

(b) L-ordni tal-elementi u t-terminoloġija, l-unitajiet u l-iskali użati fit-tbassiriet għat-tluġh għandhom ikunu l-istess bħal dawk użati fir-rapporti għall-istess ajrudrom.

MET.TR.235 Twissijiet tal-ajrudrom u twissijiet u avvizi dwar il-gradjent tar-riħ

(a) It-twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ għandhom jinharġu skont il-mudell fl-Appendiċi 6.

(b) In-numru sekwenzjali msemmi fil-mudell fl-Appendiċi 6 għandu jikkorrispondi għan-numru ta' twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ maħruġin għall-ajrudrom minn 00.01 UTC tal-ġurnata kkonċernata.

(c) It-twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ jagħtu informazzjoni konciza u aġġornata marbuta mal-eżistenza osservata ta' gradjent tar-riħ li jinvolvi bidla fir-riħ minn quddiem/wara ta' 15-il kt (7.5 m/s) jew iktar li jista' jaffettwa b'mod hażin lill-inġenju tal-ajru matul il-passaġġ tal-avvicinament finali jew il-passaġġ tat-tluġh inizjali u l-inġenji tal-ajru fuq ir-runway matul it-tidwir għal-landjar jew il-ġirja tat-tluġh.

(d) Jekk dan ikun prattikabbli, it-twissija dwar il-gradjent tar-riħ għandha tkun marbuta ma' sezzjonijiet speċifiċi tar-runway u d-distanzi tul il-passaġġ tal-avvicinament jew il-passaġġ tat-tluġh kif miftiehem bejn l-uffiċċju meteoroloġiku tal-ajrudrom, l-unitajiet u l-operaturi xierqa kkonċernati tal-ATS.

*Kapitolu 3 — Rekwiziti tekniċi għal uffiċċji ta' osservazzjoni meteoroloġika***MET.TR.250 Messaġġi SIGMET**

(a) Il-kontenut u l-ordni tal-elementi f'messaġġ SIGMET għandhom ikunu skont il-mudell muri fl-Appendiċi 1.

- (b) Il-messaġġi SIGMET għandhom ikunu jikkonsistu fi tliet tipi:
- (1) SIGMET għal fenomeni tat-temp fir-rotta għajr irmied volkaniku jew ċikluni tropikali, imsejhin WS SIGMET;
  - (2) SIGMET għal irmied volkaniku, imsejhin WV SIGMET; kif ukoll
  - (3) SIGMET għal ċikluni tropikali, imsejhin WC SIGMET.
- (c) In-numru sekwenzjali ta' messaġġi SIGMET għandu jkun jikkonsisti fi tliet karattri li jinkludu ittra waħda u żewġ numri.
- (d) F'messaġġ SIGMET għandu jkun hemm inkluz fenomenu wiehed biss minn dawk elenkati fl-Appendiċi 1, filwaqt li jintużaw l-abbrevjazzjonijiet xierqa u l-valuri limitu li ġejjin tal-veloċità tar-riħ qrib l-art ta' 34 kt (17-il m/s) jew iktar għal ċiklun tropikali.
- (e) L-informazzjoni SIGMET rigward maltempati jew ċiklun tropikali ma tistax tkun tinkludi referenzi għal turbulenza u silġ assoċjati.
- (f) Jekk jitqassam f'forma diġitali, SIGMET għandu:
- (1) ikun f'format konformi ma' mudell ta' skambju ta' informazzjoni interoperabbli flivell globali u għandu juża l-lingwaġġ tal-immarrar ġeografiku (GML); kif ukoll
  - (2) ikun akkumpanjat mill-metadejta xierqa.

MET.TR.255 Messaġġi AIRMET

- (a) Il-kontenut u l-ordni tal-elementi f'messaġġ AIRMET għandhom ikunu skont il-mudell muri fl-Appendiċi 1.
- (b) In-numru sekwenzjali msemmi fil-mudell fl-Appendiċi 1 għandu jikkorrispondi għan-numru ta' messaġġi AIRMET mahruġin għar-reġjun ta' informazzjoni dwar titjir minn 00.01 UTC tal-ġurnata kkonċernata.
- (c) F'messaġġ AIRMET għandu jkun hemm inkluz fenomenu wiehed biss minn dawk elenkati fl-Appendiċi 1, filwaqt li jintużaw l-abbrevjazzjonijiet xierqa u l-valuri limitu li ġejjin, meta l-fenomenu jkun flivell ta' titjir ta' inqas minn 100, jew flivell ta' titjir inqas minn 150 f'żoni muntanjużi, jew oġhla, fejn ikun hemm bżonn:
- (1) veloċità tar-riħ ta' iktar minn 30 kt (15-il m/s);
  - (2) żoni mifruxin affettwati minn tnaqqis ta' vizibbiltà għal inqas minn 5 000 m, inkluz il-fenomenu tat-temp li jikkaġuna t-tnaqqis ta' vizibbiltà;
  - (3) żoni vasti ta' shab mifruħ jew b'temp mgħajjeb bis-shab b'għoli ta' bażi ta' inqas minn 1 000 ft (300 m) mil-livell tal-art: mifruħ, mgħajjeb.
- (d) Messaġġi AIRMET rigward maltempati jew shab kumulonimbu ma tistax tkun tinkludi referenzi għal turbulenza u silġ assoċjati.

MET.TR.260 Tbassiriet tal-erja għal titjiriet flivell baxx

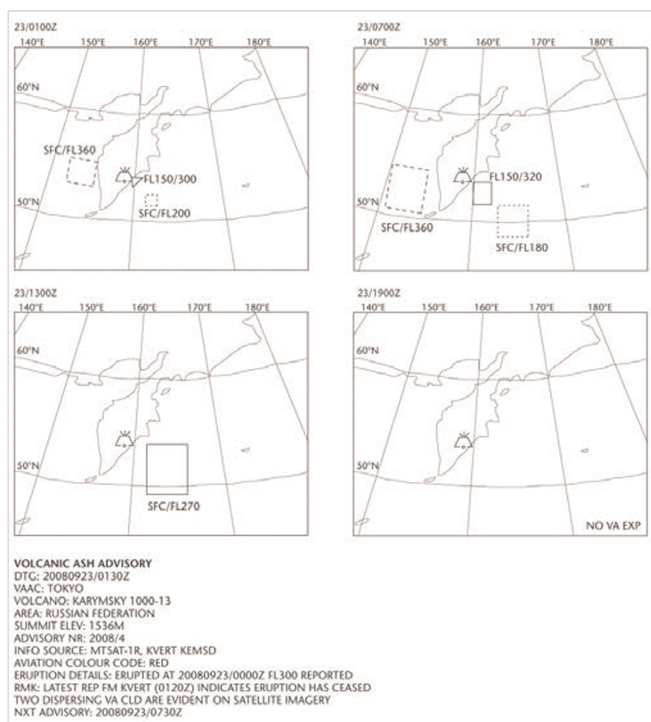
- (a) Meta tintuża l-forma ta' ċart għal tbassiriet tal-erja għal titjiriet flivell baxx, it-tbassir tat-temperatura ta' riħ 'il fuq u ajru ta' fuq għandu jinħareġ għal punti separati minn mhux iktar minn 300 NM u, tal-inqas, għall-altitudnijiet li ġejjin: 2 000, 5 000 u 10 000 ft (600, 1 500 u 3 000 m) u 15 000 ft (4 500 m) f'żoni muntanjużi. Il-hruġ ta' tbassiriet ta' temperatura ta' riħ 'il fuq u ajru ta' fuq f'altitudni ta' 2 000 ft (600m) jista' jkun soġġett għal kunsiderazzjonijiet orgografiċi lokali kif tistabbilixxi l-awtorità kompetenti.

- (b) Meta tintuża l-forma ta' ċart għal tbassiriet tal-erja għal titjiriet f'livell baxx, it-tbassir ta' fenomeni SIGWX għandu jinhareġ bhala tbassir SIGWX ta' livell baxx għal titjiriet f'livell sa 100, jew titjiriet sa livell 150 f'żoni muntanjużi, jew oġhla, fejn ikun hemm b'żonn. Tbassiriet SIGWX ta' livell baxx għandhom jinkludu:
- (1) il-fenomeni li ġejjin li jiġġustifikaw il-hruġ ta' SIGMET: silġ, turbulenza, shab kumulonimbu li jkun oskurat, spiss, inkorporat jew li jsehh flinja ta' tempesta ("squall line"), u maltempati tar-ramel/maltempati ta' trab u żbroffi ta' vulkani jew il-hlus ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera, u li huma mistennijin li jaffettwaw titjiriet ta' livell baxx; kif ukoll
  - (2) l-elementi li ġejjin fit-tbassiriet tal-erja għal titjiriet ta' livell baxx: rih qrib l-art, viżibbiltà tas-superfċje, fenomeni sinifikanti tat-temp, oskurazzjoni tal-muntanji, shab, ifformar ta' silġ, turbulenza, mewġ tal-muntanji u għoli ta' iżoterm ta' zero gradi.
- (c) Meta l-awtorità kompetenti tkun stabbilixxiet li d-densità tat-traffiku li jopera finqas minn livell 100 ta' titjir tiġġustifika l-hruġ ta' messaġġ AIRMET, it-tbassiriet tal-erja għandhom jinhareġu sabiex ikopru s-saff ta' bejn l-art u l-livell 100 ta' titjir, jew sa livell 150 ta' titjir f'żoni muntanjużi, jew oġhla, fejn ikun hemm b'żonn, u jrid ikun fihom informazzjoni dwar fenomeni tat-temp fir-rotta li jkunu ta' periklu għal titjiriet f'livell baxx, b'appoġġ tal-hruġ tal-messaġġ AIRMET u l-informazzjoni addizzjonali mehtieġa għal titjiriet ta' livell baxx.

Kapitolu 4 — Rekwiżiti tekniċi għal Ċentri Konsultattivi dwar l-Irmied Volkaniku (VAAC)

MET.TR.265 Responsabbiltajiet ta' Ċentru Konsultattiv dwar l-Irmied Volkaniku

- (a) L-informazzjoni ta' notifika dwar l-irmied volkaniku għandha tinhareġ b'lingwaġġ ċar abbrevjat u skont il-mudell muri fl-Appendiċi 7. Meta ma jkun hemm ebda abbrevjazzjoni disponibbli, għandu jintuża kliem b'lingwaġġ ċar bl-Ingliż, li jrid jinżamm għall-minimu possibbli.
- (b) L-informazzjoni ta' notifika dwar l-irmied volkaniku, meta tithejja f'format grafiku, għandha tkun speċifikata taht

u għandha tinhareġ billi jintużaw:

- (1) il-format tal-'portable network graphics' (PNG); jew
- (2) il-forma tal-kodiċi BUFR, meta tiġi skambjata f'format binari.

Kapitolu 5 — Rekwiżiti tekniċi għal Ċentri Konsultattivi dwar iċ-Ċikluni Tropikali (TCAC)

MET.TR.270 Responsabbiltajiet taċ-Ċentru Konsultattiv dwar iċ-Ċikluni Tropikali

- (a) L-informazzjoni ta' notifika dwar iċ-ċikluni tropikali għandha tinhareġ għal ċikluni tropiċi meta l-massimu tal-veloċità medja fuq 10 minuti tar-riħ qrib l-art ikun mistenni li jilhaq jew jaqbeż l-34 kt matul il-perjodu kopert mill-avviż.
- (b) L-informazzjoni tal-avviż dwar ċikluni tropikali għandha tkun skont l-Appendiċi 8.

Kapitolu 6 — Rekwiżiti tekniċi għal Ċentri tat-Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja (WAFCS)

MET.TR.275 Responsabbiltajiet taċ-Ċentri tat-Tbassir tal-Erjas Madwar id-Dinja

- (a) Id-WAFCS għandhom jużaw il-forma ta' kodiċi GRBI sabiex jipprovdu tbassiriet globali fi grilja u l-forma ta' kodiċi BUFR sabiex jipprovdu tbassir ta' fenomeni tat-temp sinifikanti.

- (b) Għal tbassiriet globali fi grilja, id-WAFCS għandhom:

(1) ihejju tbassiriet ta':

(i) ir-riħ 'il fuq;

(ii) it-temperatura tal-ajru ta' fuq;

(iii) l-umdità;

(iv) id-direzzjoni, il-veloċità u l-livell tat-titjir tar-riħ massimu;

(v) il-livell tat-titjir u t-temperatura tat-tropopawża;

(vi) żoni ta' shab kumulonimbu;

(vii) is-silġ;

(viii) turbulenza fl-ajru hieles u fis-shab; kif ukoll

(ix) l-altitudni ġeopotenzjali tal-livelli tat-titjir,

erba' darbiet kuljum u jkunu validi għal hinijiet fissi validi ta' 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 u 36 siegħa wara l-hin (00.00, 06.00, 12.00 u 18.00 UTC) tad-dejta sinottika li fuqha kienu bbażati t-tbassiriet;

- (2) johorġu tbassiriet fl-ordni msemmija fil-punt (1) u jqassmuhom kollha mill-iktar fis teknikament possibbli, iżda mhux iktar tard minn 6 sigħat wara l-hin standard ta' osservazzjoni;

- (3) jipprovdu tbassiriet bil-punti ta' grilja fi grilja regolari b'riżoluzzjoni orizzontali ta' 1.25° latitudni u longitudni u li jinkludu:

(i) dejta dwar ir-riħ għal titjiriet flivelli 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) u 530 (100 hPa);

(ii) dejta dwar it-temperatura għal titjiriet flivelli 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) u 530 (100 hPa);

- (iii) dejta dwar l-umdità għal titjiriet flivelli 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa) u 180 (500 hPa);
  - (iv) il-firxa orizzontali u l-livelli tat-titjir tas-shab kumulonimbu bażi u ta' fuq nett;
  - (v) l-ifformar ta' silġ iffokati għal titjiriet flivelli 60 (800 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) u 300 (300 hPa);
  - (vi) turbolenza fajru hieles għal saffi ffokati għal titjiriet flivelli 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 340 (250 hPa), 390 (200 hPa) u (150 hPa);
  - (vii) turbolenza fis-shab għal saffi ffokati għal titjiriet flivelli 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) u 300 (300 hPa); kif ukoll
  - (viii) dejta dwar l-altitudni ġeopotenzjali għal titjiriet flivelli 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) u 530 (100 hPa).
- (c) Għal tbassiriet globali ta' fenomeni tat-temp sinifikanti fir-rota, id-WAFCs għandhom:
- (1) ihejju tbassiriet SIGWX erba' darbiet kuljum u għandhom ikunu validi għal hinjiet fissi validi ta' 24 siegħa wara l-hin (00.00, 06.00, 12.00 u 18.00 UTC) tad-dejta sinottika li fuqha kienu bbażati t-tbassiriet. It-tqassim ta' kull tbassir għandu jsir mill-iktar fis-teknikament possibbli, iżda mhux iktar tard minn 9 sigħat wara l-hin standard ta' osservazzjoni;
  - (2) johorġu tbassiriet SIGWX bhala tbassiriet SIGWX ta' livell għoli għal titjiriet flivelli ta' bejn 250 u 630;
  - (3) jinkludu fi tbassiriet SIGWX l-affarijiet li ġejjin:
    - (i) ciklun tropikali diment li l-massimu tal-velocità medja fuq 10 minuti tar-riħ qrib l-art ikun mistenni li jilhaq jew jaqbeż l-34 kt (17 m/s);
    - (ii) linji ta' tempesta severi;
    - (iii) turbolenza moderata jew severa (fis-shab jew fl-ajru hieles);
    - (iv) formazzjoni ta' silġ moderata jew qawwija;
    - (v) maltempata tar-ramel/maltempata tat-trab mifruxa sew;
    - (vi) shab kumulonimbu assoċjat mal-maltempati u b'(i) sa (v);
    - (vii) Żoni ta' shab mhux f'konvezzjoni assoċjat ma' turbolenza moderata jew severa fis-shab u/jew formazzjoni ta' silġ moderata jew qawwija;
    - (viii) il-livell tat-titjir u t-tropopawża;
    - (ix) il-forzi propulsivi;
    - (x) informazzjoni dwar fejn sehew l-iżbroffi vulkanici li qegħdin jipproduċu shab ta' rmied ta' importanza għal operazzjonijiet ta' inġenji tal-ajru, li tinkludi: is-simbolu tal-iżbroff ta' vulkan fil-post tal-vulkan u, f'kaxxa testwali separata fuq iċ-ċart, is-simbolu tal-iżbroff ta' vulkan, isem il-vulkan, jekk magħruf, u l-latitudni/longitudni tal-iżbroff. Barra minn hekk, il-leġġenda taċ-ċarts SIGWX għandha tindika "CHECK SIGMET, ADVISORIES FOR TC AND VA, AND ASHTAM AND NOTAM FOR VA"; kif ukoll

- (xi) informazzjoni dwar il-post fejn jinhelsu l-materjali radjuattivi fl-atmosfera ta' importanza għall-operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru, li jinkludu: is-simbolu ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera fil-post tal-ħlus u, f'kaxxa separata fuq iċ-cart, is-simbolu ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera, il-latitudni/longitudni tal-post tal-ħlus u, jekk magħruf, isem is-sit tas-sors radjuattiv. Barra minn hekk, il-leggenda taċ-carts SIGWX fejn ikun indikat ħlus ta' radjazzjoni jrid ikun fiha "CHECK SIGMET AND NOTAM FOR RDOACT CLD".
- (4) Għandhom jiġu applikati l-kriterji li ġejjin għal tbassiriet SIGWX:
- (i) il-punti (i) sa (vi) tal-punt (3) għandhom jiġu inklużi biss jekk ikunu mistennjin li jseħhu bejn il-livelli inferjuri u superjuri tat-tbassir SIGWX;
- (ii) l-abbrevjazzjoni "CB" għandha tkun indikata biss meta tkun qiegħda tirreferi għall-okkorrenza jew l-okkorrenza mistennija ta' shab kumulonimbu:
- (A) li jaffettwa żona b'kopertura spazjali massima ta' 50 % jew iktar miż-żona kkonċernata;
- (B) tul linja bi ftit spazju jew ebda spazju bejn is-shab individwali; jew
- (C) inkorporat f'saffi ta' shab jew moħbi wara ċpar;
- (iii) l-inklużjoni ta' "CB" għandha tintiehem li tinkludi l-fenomeni tat-temp kollha normalment assoċjati ma' shab kumulonimbu, jiġifieri maltempata, formazzjoni ta' silġ moderata jew qawwija, turbolenza moderata jew severa, u silġ;
- (iv) meta żbroff ta' vulkan jew ħlus ta' materjali radjuattivi fl-atmosfera jiġġustifika l-inklużjoni tas-simbolu ta' attività volkanika jew is-simbolu ta' radjuattività fit-tbassiriet SIGWX, is-simboli għandhom jiġu inklużi fit-tbassiriet SIGWX indipendentement mill-gholi li jkunu mistennjin jew irrapportati li jilhqu l-kolonna tal-irmied jew il-materjal radjuattiv; kif ukoll
- (v) fil-każ ta' koincident jew it-trikkib parzjali tal-punti (i), (x) u (xi) tal-punt (3), għandha tinghata l-oghla prijorità lill-punt (x), segwit mill-punti (xi) u (i). Il-punt bl-oghla prijorità jrid jitqiegħed fil-post tal-avveniment, u għandha tintuża vleggħa li tlaqqa' l-post tal-punt(i) l-iehor mas-simbolu assoċjat tiegħu (tagħhom) jew il-kaxxa (kaxex) testwali.
- (d) Għandhom jinharġu tbassiriet SIGWX ta' livell medju għal titjiriet fliveli ta' bejn 100 u 250 għal żoni ġeografici limitati.
-

Appendiċi 1

Mudell għall-messaġġi SIGMET u AIRMET u ajrurapporti speċjali (uplink)

Leggenda:

M = inkluzjoni obbligatorja, parti minn kull messaġġ;

C = inkluzjoni mhux obbligatorja, kull meta applikabbli; kif ukoll

= = linja doppja tindika li t-test li jsegwi għandu jitqiegħed fil-linja li jmiss.

Nota.: Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numerici inkluzi fil-messaġġi SIGMET/AIRMET u fl-ajrurapporti speċjali jintwerew fl-Appendiċi 2.

Elementi	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji	
		SIGMET	AIRMET	SPECIAL AIR-REPORT		
Indikatur tal-post tal-FIR/CTA (M)	Indikatur tal-post tal-ICAO tal-unità tal-ATS li sservi l-FIR jew is-CTA li għalihom jirreferi s-SIGMET/AIRMET (M)	Nnnn		—	YUCC YUDD	
Identifikazzjoni (M)	Identifikazzjoni tal-messaġġ u numru sekwenzjali (M)	SIGMET nnn	AIRMET [nn]n	ARS	SIGMET 5 SIGMET A3 AIRMET 2 ARS	
Perjodu ta' validità (M)	Gruppi ta' binhar li jindikaw il-perjodu ta' validità f'UTC (M)	VALID nnnnnn/nnnnnn			—	VALID 221215/221600 VALID 101520/101800 VALID 251600/252200
Indikatur tal-post tal-MWO (M)	Indikatur tal-post tal-MWO li joriġina l-messaġġ b'sing separatorju (M)	nnnn—				YUDO— YUSO—
Isem l-FIR/CTA jew identifikazzjoni tal-inġenju tal-ajru (M)	Indikatur tal-post u l-isem tal-FIR/CTA li għalihom jinhareġ SIGMET/AIRMET jew is-sinjala ta' sejha radjutelefonika tal-inġenju tal-ajru (M)	nnnn nnnnnnnnnn FIR[/UIR] jew nnnn nnnnnnnnnn CTA	nnnn nnnnnnnnnn FIR[/n]	nnnnnn	YUCC AMSWELL FIR YUDD SHANLON FIR/UIR YUCC AMSWELL FIR/2 YUDD SHANLON FIR VA812	

JEKK TRID TIKKANĊELLA S-SIGMET, ARA D-DETTALJI FI TMIEM IL-MUDELL.

Elementi	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji
		SIGMET	AIRMET	SPECIAL AIR-REPORT	
Fenomeni (M)	Deskrizzjoni tal-fenomeni li jikkawgħuna l-hruġ ta' SIGMET/AIRMET (C)	OBSC TS[GR] EMBD TS[GR] FRQ TS[GR] SQL TS[GR] TC nnnnnnnnnn <i>jew</i> NN SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS [VA ERUPTION] [MT] [nnnnnnnnnn] [PSN Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>jew</i> Wnnn[nn]] VA CLD RDOACT CLD	SFC WSPD nn[n]MPS <i>(jew</i> SFC WSPD nn[n]KT) SFC VIS nnnnM (nn) ISOL TS[GR] OCNL TS[GR] MT OBSC BKN CLD nnn/[ABV]nnnnM <i>(jew</i> BKN CLD nnn/[ABV]nnnnFT) OVC CLD nnn/[ABV]nnnnM <i>(jew</i> OVC CLD nnn/[ABV]nnnnFT) ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW	TS TSGR SEV TURB SEV ICE SEV MTW HVY SS VA CLD [FL nnn/ nnn] VA [MT nnnnnnnnnn] MOD TURB MOD ICE	SEV TURB FRQ TS OBSC TSGR EMBD TSGR TC GLORIA TC NN VA ERUPTION MT ASHVAL PSN S15 E073 VA CLD MOD TURB MOD MTW ISOL CB BKN CLD 120/900M (BKN CLD 400/3000FT) OVC CLD 270/ABV3000M (OVC CLD 900/ABV10000FT) SEV ICE RDOACT CLD
Fenomeni osservat jew imbassar (M)	Indikazzjoni ta' jekk l-informazzjoni hijiex osservata u mistennija li tkompli, <i>jew</i> tbassir (M)	OBS [AT nnnnZ] FCST [AT nnnnZ]		OBS AT nnnnZ	OBS AT nnnnZ OBS FCST AT 1815Z
Post (C)	Post (jirreferi għal-latitude u l-longitudni (fi gradi u minuti))	Nnn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Nnn[nn] Ennn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>jew</i> N OF Nnn[nn] <i>jew</i> S OF Nnn[nn] <i>jew</i> N OF Snn[nn] <i>jew</i> S OF Snn[nn] <i>jew</i> [U] W OF Wnnn[nn] <i>jew</i> E OF Wnnn[nn] <i>jew</i> W OF Ennn[nn] <i>jew</i> E OF Ennn[nn]		NnnnnWnnnnn <i>jew</i> NnnnnEnnnnn <i>jew</i> SnnnnWnnnnn <i>jew</i> SnnnnEnnnnn	S OF N54 N OF N50 N2020 W07005 N2706 W07306 N48 E010 N OF N1515 AND W OF E13530 W OF E1554 N OF LINE S2520 W11510 – S2520 W12010

Elementi	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji
		SIGMET	AIRMET	SPECIAL AIR-REPORT	
		<i>jew</i> [N OF, NE OF, E OF, SE OF, S OF, SW OF, W OF, NW OF] [LINE] Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] <i>jew</i> WI Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – [Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]] <i>jew</i> ENTIRE FIR ⁽³⁾ <i>jew</i> ENTIRE CTA ⁽³⁾			WI N6030 E02550 – N6055 E02500 – N6050 E02630 ENTIRE FIR ENTIRE CTA
Livell (C)	Livell <i>jew</i> alti- tudni tat-titjira u l-firxa (C) ⁽¹⁾	[SFC/]FLnnn <i>jew</i> [SFC/]nnnnM (<i>jew</i> [SFC/]nnnnFT) <i>jew</i> FLnnn/nnn <i>jew</i> TOP FLnnn <i>jew</i> [TOP] ABV FLnnn <i>jew</i> ⁽²⁾ CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (<i>jew</i> CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE) <i>jew</i> CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (<i>jew</i> CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE) <i>jew</i> ⁽³⁾ FLnnn/nnn [APRX nnnKM BY nnnKM] [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] [Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]] [– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]]] (<i>jew</i> FLnnn/nnn [APRX nnnNM BI nnnNM] [Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]		FLnnn <i>jew</i> nnnnM (<i>jew</i> nnnnFT)	FL180 FLO50/080 TOP FL390 SFC/FL070 TOP ABV FL100 FL310/450 CB TOP FL500 WI 270KM OF CENTRE (CB TOP FL500 WI 150NM OF CENTRE) FL310/350 APRX 220KM B'35KM FL390

Elementi	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji	
		SIGMET	AIRMET	SPECIAL AIR-REPORT		
		– Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn] [– Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn]] [– Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn]]				
Ċaqliq jew ċaqliq mistenni (C)	Ċaqliq jew ċaqliq mistenni (direzzi- joni u veloċità) b'referenza għal wiehed mis-sittax-il punt tal-kumpass, jew wieqaf C)	MOV N [nnKMH] jew MOV NNE [nnKMH] jew MOV NE [nnKMH] jew MOV ENE [nnKMH] jew MOV E [nnKMH] jew MOV ESE [nnKMH] jew MOV SE [nnKMH] jew MOV SSE [nnKMH] jew MOV S [nnKMH] jew MOV SSW [nnKMH] jew MOV SW [nnKMH] jew MOV WSW [nnKMH] jew MOV W [nnKMH] jew MOV WNW [nnKMH] jew MOV NW [nnKMH] jew MOV NNW [nnKMH] (jew MOV N [nnKT] jew MOV NNE [nnKT] jew MOV NE [nnKT] jew MOV ENE [nnKT] jew MOV E [nnKT] jew MOV ESE [nnKT] jew MOV SE [nnKT] jew MOV SSE [nnKT] jew MOV S [nnKT] jew MOV SSW [nnKT] jew MOV SW [nnKT] jew MOV WSW [nnKT] jew MOV W [nnKT] jew MOV WNW [nnKT] jew MOV NW [nnKT] jew MOV NNW [nnKT]) jew STNR			—	MOV E 40KMH (MOV E 20KT) MOV SE STNR
Bidliet fl-intensità (C)	Bidliet misten- nijin fl-intensità (C)	INTSF jew WKN jew NC			—	WKN
Pożizzjoni tat-tbassir (C)	Tbassir tal-pożizzjoni tas-šaba ta' rmied volkaniku jew iċ-ċentru tat-TC jew fenomeni periko- luži ohrajn ⁽⁶⁾ fi tmiem il-perjodu ta' validità tal-messaġġ SIGMET (C)	FCST nnnnZ TC ĊENTRU Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn] jew FCST nnnnZ VA CLD APRX [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn] – Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn]	—	—	FCST 2200Z TC CENTRE N2740 W07345 FCST 1700Z VA CLD APRX S15 E075 – S15 E081 – S17 E083 – S18 E079 – S15 E075 FCST 0500Z ENTIRE FIR FCST 0500Z ENTIRE CTA FCST 0500Z NO VA EXP	

Elementi	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji
		SIGMET	AIRMET	SPECIAL AIR-REPORT	
<i>JEW</i>					
Thassir tas-SIGMET/AIRMET (C)	Thassir tas-SIGMET/AIRMET li jirreferi għall-identifikazzjoni tiegħu	CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn jew CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn [VA MOV LEJN nnnn FIR] ⁽³⁾	CNL AIRMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn	—	CNL SIGMET 2 101200/101600 CNL SIGMET 3 251030/251430 VA MOV LEJN YUDO FIR CNL AIRMET 151520/151800

(¹) Biss għal messagġi SIGMET għal shaba ta' rmied volkaniku u ċikluni tropikali.

(²) Biss għal messagġi SIGMET għal ċikluni tropikali.

(³) Biss għal messagġi SIGMET għal irmied volkaniku.

(⁴) Għal użu biss għal żewġ shabiet ta' rmied volkaniku jew żewġ ċentri ta' ċikluni tropikali li jaffettwaw l-FIR ikkonċernat fl-istess hin.

(⁵) In-numru ta' koordinati jrid jinżamm għall-minimu u normalment ma għandux ikun iktar minn sebgħa.

(⁶) Għal użu biss għal fenomeni perikolużi li mhumix shaba ta' rmied volkaniku u ċikluni tropikali.

Nota: Ma għandhax tiġi inkluża formazzjoni ta' silġ severa jew moderata jew turbolenza moderata (SEV ICE, MOD ICE, SEV TURB, MOD TURB) assoċjata ma' maltempati, shab kumulonimbu jew ċikluni tropikali.

Appendiċi 2

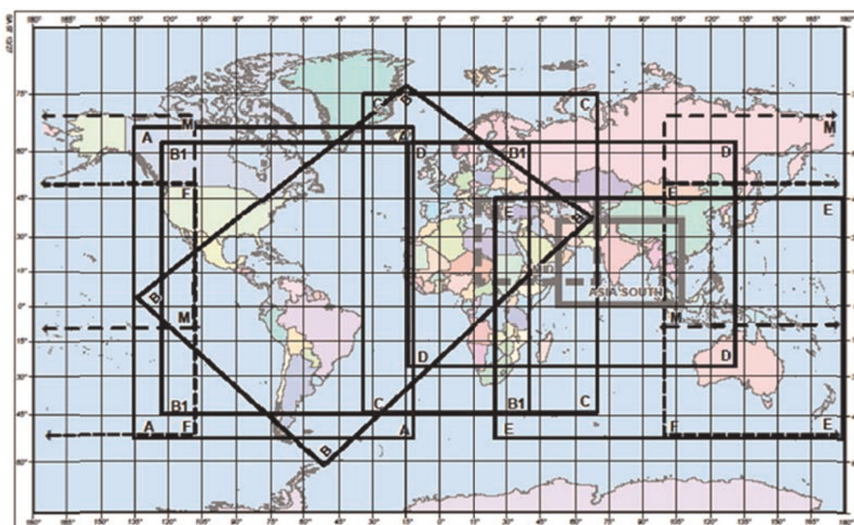
Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numeriči inklużi fil-messaġġi ta' notifika dwar irmied volkaniku u ċikluni tropikali, messaġġi SIGMET/AIRMET u twissijiet tal-ajrudromi u dwar il-gradjent tar-rih

Elementi	Medda	Riżoluzzjoni	
Elevazzjoni tas-summit:	M	000–8 100	1
	FT	000–27 000	1
Numru tan-notifika:	għal VA (indiči) (*)	000–2 000	1
	għal TC (indiči) (*)	00–99	1
Rih massimu qrib l-art:	MPS	00–99	1
	KT	00–199	1
Pressjoni ċentrali:	hPa	850–1 050	1
Il-veloċità tar-rih qrib l-art:	MPS	15–49	1
	KT	30–99	1
Viżibbiltà tas-superfċje:	M	0 000–0 750	50
	M	0 800–5 000	100
Shaba: għoli tal-baži:	M	000–300	30
	FT	000–1 000	100
Shaba: għoli tal-quċcata:	M	000–2 970	30
	M	3 000–20 000	300
	FT	000–9 900	100
	FT	10 000–60 000	1 000
Latitudnijiet:	° (gradi)	00–90	1
	(minuti)	00–60	1
Longitudnijiet:	° (gradi)	000–180	1
	(minuti)	00–60	1
Livelli ta' titjir:		000–650	10
Moviment:	KMH	0–300	10
	KT	0–150	5

(*) Mhux dimensjonali

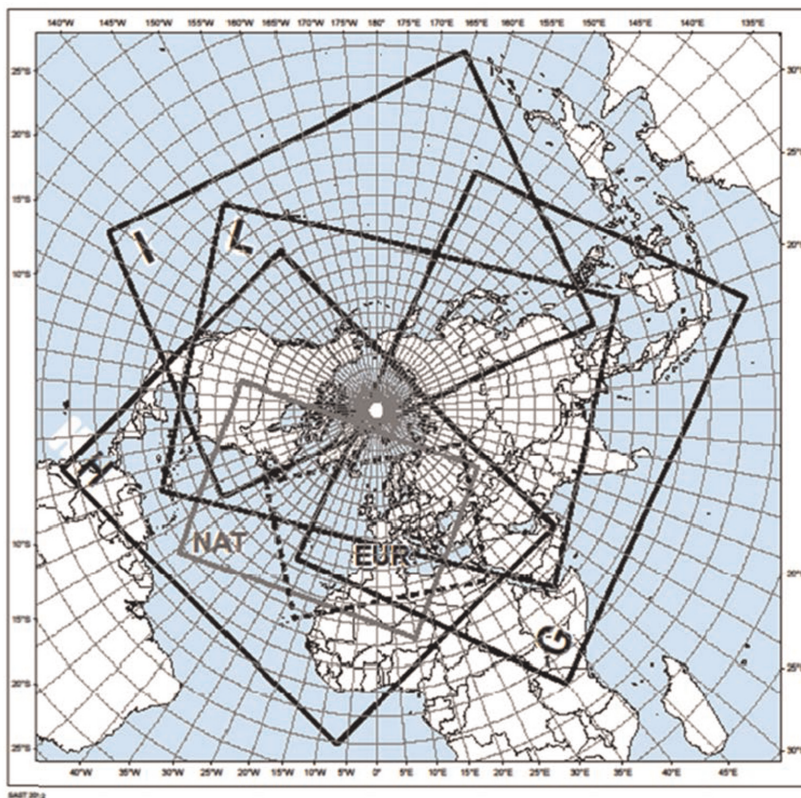
Appendiċi 3

Żoni fissi ta' kopertura tat-tbassiriet WAFS fil-forma ta' ċart

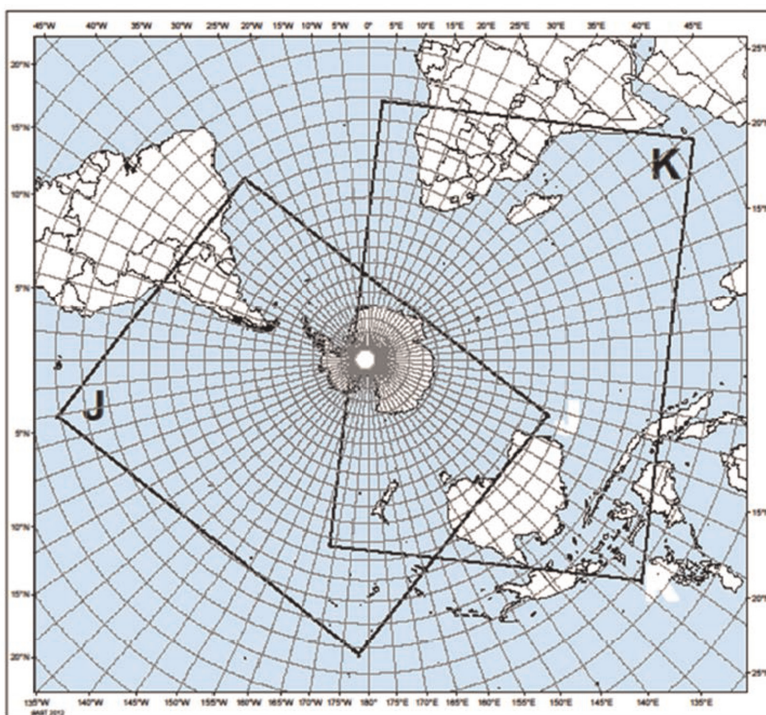
ĊART	LATITUDNI	LONGITUDNI	ĊART	LATITUDNI	LONGITUDNI
A	N6700	W13724	D	N6300	W01500
A	N6700	W01236	D	N6300	E13200
A	S5400	W01236	D	S2700	E13200
A	S5400	W13724	D	S2700	W01500
ASIA	N3600	E05300	E	N4455	E02446
ASIA	N3600	E10800	E	N4455	E18000
ASIA	0000	E10800	E	S5355	E18000
ASIA	0000	E05300	E	S5355	E02446
B	N0304	W13557	F	N5000	E10000
B	N7644	W01545	F	N5000	W11000
B	N3707	E06732	F	S5242	W11000
B	S6217	W05240	F	S5242	E10000
B1	N6242	W12500	M	N7000	E10000
B1	N6242	E04000	M	N7000	W11000
B1	S4530	E04000	M	S1000	W11000
B1	S4530	W12500	M	S1000	E10000
C	N7500	W03500	MID	N4400	E01700
C	N7500	E07000	MID	N4400	E07000
C	S4500	E07000	MID	N1000	E07000
C	S4500	W03500	MID	N1000	E01700

Projjezzjoni Mercator

ĊART	LATITUDNI	LONGITUDNI	ĊART	LATITUDNI	LONGITUDNI
EUR	N4633	W05634	I	N1912	E11130
EUR	N5842	E06824	I	N3330	W06012
EUR	N2621	E03325	I	N0126	W12327
EUR	N2123	W02136	I	S0647	E16601
G	N3552	W02822	L	N1205	E11449
G	N1341	E15711	L	N1518	E04500
G	S0916	E10651	L	N2020	W06900
G	S0048	E03447	L	N1413	W14338
H	N3127	W14836	NAT	N4439	W10143
H	N2411	E05645	NAT	N5042	E06017
H	S0127	W00651	NAT	N1938	E00957
H	N0133	W07902	NAT	N1711	W05406

Projjezzjoni stereografika polari (empisfera tat-Tramuntana)

ĊART	LATITUDNI	LONGITUDNI
J	S0318	W17812
J	N0037	W10032
J	S2000	W03400
J	S2806	E10717
K	N1255	E05549
K	N0642	E12905
K	S2744	W16841
K	S1105	E00317

Projjezzjoni stereografika polari (empisfera tan-Nofsinar)

Appendiċi 4

Mudell għat-TAF

Leggenda:

M = inklużjoni obbligatorja, parti minn kull messaġġ;

C = inklużjoni mhux obbligatorja, skont il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi jew il-metodu ta' osservazzjoni;

O = inklużjoni mhux obbligatorja.

Nota 1: Il-meded u r-rizoluzzjonijiet għall-elementi numerici inklużi fit-TAF huma murijin taht dan il-mudell.

Nota 2: L-ispejgazzjonijiet għall-abbrevjazzjonijiet jistgħu jinkisbu mill-*Proceduri għas-Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru — Abbrevjazzjonijiet u Kodiċijiet tal-ICAO (PANS-ABC, Dok 8400)*.

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji
Identifikazzjoni tat-tip ta' tbassir (M)	Tip ta' tbassir (M)	TAF jew TAF AMD jew TAF COR	TAF TAF AMD
Indikatur tal-post (M)	Indikatur tal-post tal-ICAO (M)	Nnnn	YUDO
Il-hin tal-hruġ ta' tbassir (M)	Il-jum u l-hin tal-hruġ tat-tbassir fil-UTC (M)	nnnnnnZ	160000Z
L-identifikazzjoni ta' tbassir nieqes (C)	Identifikatur ta' tbassir nieqes (C)	NIL	NIL

TMIEM IT-TAF JEKK IT-TBASSIR HUWA NIEQES.

Il-jiem u l-perjodu ta' validità tat-tbassir (M)	Il-jiem u l-perjodu ta' validità tat-tbassir fil-UTC (M)	nnnn/nnnn	1606/1624 0812/0918
L-identifikazzjoni ta' tbassir imhassar (C)	Identifikatur ta' tbassir imhassar (C)	CNL	CNL

TMIEM IT-TAF JEKK IT-TBASSIR JITHASSAR.

Riħ qrib l-art (M)	Direzzjoni tar-riħ (M)	nnn jew VRB	24004MPS; VRB01MPS (24008KT); (VRB02KT) 19005MPS (19010KT)
	Velocità tar-riħ (M)	[P]nn[n]	00000MPS (00000KT) 140P49MPS (140P99KT)
	Varjazzjonijiet sinifikanti fir-riħ (C)	G[P]nn[n]	12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)

Element	Kontenut dettal- jat	Mudell(i)			Eżempji
	Unitajiet ta' kejl (M)	MPS (jew KT)			
Vizibbiltà (M)	Vizibbiltà prevalenti (M)	Nnnn			C A V O K 0350 7000 9000 9999 CAVOK
Temp (C)	Intensità tat-temp fenomeni (C) ⁽¹⁾	– jew +	—		
	Karatteristiċi u tip tal-fenomeni tat-temp (C)	DZ jew RA jew SN jew SG jew PL jew DS jew SS jew FZDZ jew FZRA jew SHGR jew SHGS jew SHRA jew SHSN jew TSGR jew TSGS jew TSRA jew TSSN	FG jew BR jew SA jew DU jew HZ jew FU jew VA jew SQ jew PO jew FC jew TS jew BCFG jew BLDU jew BLSA jew BLSN jew DRDU jew DRSA jew DRSN jew FZFG jew MIFG jew PRFG		RA HZ +TSRA FG –FZDZ PRFG +TSRASN SNRA FG
Shab (M) ⁽²⁾	Ammont ta' shab u għoli tal-baġi jew vizibbiltà vertikali (M)	FEWnnn jew SCTnnn jew BKNnnn jew OVCnnn	VVnnn jew VV///	NSC	FEW010 VV005 OVC020 VV/// NSC SCT005 BKN012
	Tip ta' shab (C)	CB jew TCU	—		SCT008 BKN025CB
Temperatura (O) ⁽³⁾	Isem l-element (M)	TX			TX25/1013Z TN09/1005Z TX05/2112Z TNM02/2103Z
	Temperatura massima (M)	[M]nn/			
	Il-jum u l-hin li fihom issehh it-temperatura massima (M)	nnnnZ			
	Isem l-element (M)	TN			

Element	Kontenut dettal- jat	Mudell(i)	Eżempji
	Temperatura minima (M)	[M]nn/	
	Il-jum u l-ħin li fihom isseħħ it-temperatura minima (M)	nnnnZ	
Il-bidliet mistennijin f'wieħed jew iktar mill-elementi ta' hawn fuq matul il-perjodu ta' validità (C)	Bidla jew probabbiltà indikatur (M)	PROB30 [TEMPO] jew PROB40 [TEMPO] jew BECMG jew TEMPO jew FM	
	Perjodu ta' okkorrenza jew bidla (M)	nnnn/nnnn jew nnnnnn	
	Rih (C)	nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS jew VRBnnMPS jew nnn[P]nn[G[P]nn]KT jew VRBnnKT)	TEMPO 0815/0818 25017G25MPS (TEMPO 0815/0818 25034G50KT) TEMPO 2212/2214 17006G13MPS 1000 TSRA SCT010CB BKN020 (TEMPO 2212/2214 17012G26KT 1000 TSRA SCT010CB BKN020)
	Vizibbiltà prevalenti (C)	Nnnn	C A V O K BECMG 3010/3011 00000MPS 2400 OVC010 (BECMG 3010/3011 00000KT 2400 OVC010) PROB30 1412/1414 0800 FG
	Fenomenu tat-temp: intensità (C)	- jew +	—
Fenomenu tat-temp: karatteristiċi u tip (C)	DZ jew RA jew SN jew SG jew PL jew DS jew SS jew FZDZ jew FZRA jew SHGR jew SHGS jew SHRA jew SHSN jew TSGR jew TSGS jew TSRA jew TSSN	FG jew BR jew SA jew DU jew HZ jew FU jew VA jew SQ jew PO jew FC jew TS jew BCFG jew BLDU jew BLSA jew BLSN jew DRDU jew DRSA jew DRSN jew FZFG jew MIFG jew PRFG	

Element	Kontenut dettal- jat	Mudell(i)			Eżempji
	L-ammont ta' shab u l-gholi tal-baži jew il-vizibbiltà vertikali (C)	FEWnnn <i>jew</i> SCTnnn <i>jew</i> BKNnnn <i>jew</i> OVCnnn	VVnnn <i>jew</i> VV///	NSC	FM051230 15015KMH 9999 BKN020 (FM051230 15008KT 9999 BKN020) BECMG 1618/1620 8000 NSW NSC
	Tip ta' shab (C)	CB <i>jew</i> TCU	—		BECMG 2306/2308 SCT015CB BKN020

(¹) Ghandha tiġi inkluża kull meta applikabbli. Ebda kwalifikatur għal intensità moderata.

(²) Sa erba' saffi tas-shab.

(³) Tikkonsisti sa massimu ta' erba' temperaturi (żewġ temperaturi massimi u żewġ temperaturi minimi).

Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numerici inklużi fit-TAF

Elementi		Medda	Riżoluzzjoni
Direzzjoni tar-rih:	° veru	000–360	10
Velocità tar-rih:	MPS	00–99 (*)	1
	KT (*)	0-199	1
Vizibbiltà:	M	0 000–0 750	50
	M	0 800–4 900	100
	M	5 000–9 000	1 000
	M	10 000 –	0 (valur fiss: 9 999)
Vizibbiltà vertikali:	30's M (100's FT)	000–020	1
Shaba: gholi tal-baži tas-shab:	30's M (100's FT)	000–100	1
Temperatura tal-ara (massima u minima):	°C	– 80 – + 60	1

(*) Ma hemm ebda rekwiżit ajrunawtiku sabiex jiġu rrapportati velocitajiet tar-rih qrib l-art ta' 100 kt (50 m/s) jew iktar; madankollu, għie pprovdut għar-rapportar ta' velocitajiet tar-rih li jaslu sa 199 kt (99 m/s) għal skopijiet mhux ajrunawtiċi, skont il-bżonn.

Appendiċi 5

Mudell għall-METAR

Leggenda:

M = inkluzjoni obbligatorja, parti minn kull messaġġ;

C = inkluzjoni mhux obbligatorja, skont il-kundizzjonijiet meteoroloġiċi jew il-metodu ta' osservazzjoni;

O = inkluzjoni mhux obbligatorja.

Nota 1: Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numeriči inklużi fil-METAR jintwerew taht dan il-mudell.

Nota 2: L-ispejgazzjonijiet għall-abbrevjazzjonijiet jistgħu jinkisbu mill-*Proċeduri għas-Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru — Abbrevjazzjonijiet u Kodiċijiet tal-ICAO (PANS-ABC, Dok 8400)*.

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji
Identifikazzjoni tat-tip ta' rapport (M)	Tip tar-rapport (M)	METAR, METAR COR,	METAR METAR COR
Indikatur tal-post (M)	Indikatur tal-post tal-ICAO (M)	Nnnn	YUDO
Hin tal-osservazzjoni (M)	Il-jum u l-hin attwali tal-osservazzjoni fil-UTC (M)	nnnnnnZ	221630Z
L-identifikazzjoni ta' rapport awtomatizzat jew nieqes (C)	Identifikatur ta' rapport awtomatizzat jew nieqes (C)	AUTO jew NIL	AUTO NIL

TMIEM IL-METAR JEKK IR-RAPPORT HUWA NIEQES.

Riġ qrib l-art (M)	Direzzjoni tar-riġ (M)	Nnn	VRB	24004MPS (24008KT) 19006MPS (19012KT) 00000MPS (00000KT) 140P149MPS (140P99KT)	VRB01MPS (VRB02KT)
	Veloċità tar-riġ (M)	[P]nn[n]			
	Varjazzjonijiet sinifikanti fir-riġ (C)	G[P]nn[n]			12003G09MPS (12006G18KT)
	Unitajiet ta' kejl (M)	MPS (jew KT)			24008G14MPS (24016G28KT)
	Varjazzjonijiet direzzjonali sinifikanti (C)	nnnVnnn		—	02005MPS 350V070 (02010KT 350V070)
Viżibbiltà (M)	Viżibbiltà prevalenti jew minima (M)	Nnnn	C A V O K	0350 7000 9999 0800	CAVOK

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji
	Vizibbiltà minima u direzzjoni tal-vizibbiltà minima (C)	nnnn[N] jew nnnn[NE] jew nnnn[E] jew nnnn[SE] jew nnnn[S] jew nnnn[SW] jew nnnn[W] jew nnnn[NW]			2000 1200NW 6000 2800E 6000 2800
Medda viżwali tar-runway (C) ⁽¹⁾	Isem l-element (M)	R			R32/0400 R12R/1700 R10/M0050 R14L/P2000
	Runway (M)	nn[L]/jew nn[C]/jew nn[R]/			
	Medda viżwali tar-runway (M)	[P jew M]nnnn			R16L/0650 R16C/0500 R16R/0450 R17L/0450
	Tendenza fl-imghoddi tal-medda viżwali tar-runway (C)	U, D jew N			R12/1100U R26/0550N R20/0800D R12/0700
It-temp bħalissa (C)	L-intensità jew il-qrubija tat-temp bħalissa (C)	- jew +	—	VC	
	Karatteristiċi u tip tat-temp bħalissa (M)	DZ jew RA jew SN jew SG jew PL jew DS jew SS jew FZDZ jew FZRA jew FZUP jew FC ⁽²⁾ jew SHGR jew SHGS jew SHRA jew SHSN jew SHUP jew TSGR jew TSGS jew TSRA jew TSSN jew TSUP jew UP	FG jew BR jew SA jew DU jew HZ jew FU jew VA jew SQ jew PO jew TS jew BCFG jew BLDU jew BLSA jew BLSN jew DRDU jew DRSA jew DRSN jew FZFG jew MIFG jew PRFG jew //	FG jew PO jew FC jew DS jew SS jew TS jew SH jew BLSN jew BLSA jew BLDU jew VA	RA HZ VCFG +TSRA FG VCSH +DZ VA VCTS -SN MIFG VCBSA +TSRASN -SNRA DZ FG +SHSN BLSN UP FZUP TSUP FZUP //
Shab (M)	Ammont ta' shab u għoli tal-baži ta' shab jew vizibbiltà vertikali (M)	FEWnnn jew SCTnnn jew BKNnnn jew OVCnnn jew FEW/// jew SCT/// jew BKN/// jew OVC/// jew	VVnnn jew VV///	NSC jew NCD	FEW015 VV005 OVC030 VV/// NSC SCT010 OVC020 BKN/// ///015

Element	Kontenut dettaljat		Mudell(i)			Eżempji	
			///nnn jew /////				
	Tip ta' sħab (C)	CB jew TCU jew ///	—			BKN009TCU NCD SCT008 BKN025CB BKN025/// /////CB	
It-temperatura tal-arja u tal-punt tan-nida (M)	It-temperatura tal-arja u tal-punt tan-nida (M)	[M]nn/[M]nn				17/10 02/M08 M01/M10	
Valuri tal-pressjoni (M)	Isem l-element (M)	Q				Q0995 Q1009 Q1022 Q0987	
	QNH (M)	Nnnn					
Informazzjoni supplementari (C)	Temp riċenti (C)	REFZDZ jew REFZRA jew REDZ jew RE[SH]RA jew RERASN jew RE[SH]SN jew RESG jew RESHGR jew RESHGS jew REBLSN jew RESS jew REDS jew RETSRA jew RETSSN jew RETSGR jew RETSGS jew RETS jew REFC jew REVA jew REPL jew REUP jew REFZUP jew RETSUP jew RESHUP				REFZRA RETSRA	
	Gradjent tar-riħ (C)	WS Rnn[L] jew WS Rnn[C] jew WS Rnn[R] jew WS ALL RWY				WS R03 WS ALL RWY WS R18C	
	It-temperatura tal-wiċċ tal-baħar u l-qagħda tal-baħar jew għoli sinifikanti tal-mewġ (C)	W[M]nn/Sn jew W[M]nn/Hn[n][n]				W15/S2 W12/H75	
Qagħda tar-runway (C)	Dezinjatur tar-runway (M)	R nn[L]/ jew Rnn[C]/ jew Rnn[R]/		R/SN-OCLO		R99/421594	
	Depożiti fuq ir-runway (M)	n jew /			CLRD//		R/SNOCLO R14L/CLRD//
	Firxa tal-kontaminazzjoni tar-runway (M)	n jew /					
	Fond tad-depożitu (M)	nn jew //					
	Koeffiċjent tal-frizzjoni jew azzjoni ta' bbrejkjar (M)	nn jew //					

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)			Eżempji	
Tbassir tax-xejra (O)	Indikatur ta' bidla (M)	NOSIG	BECMG <i>jew</i> TEMPO		NOSIG TEMPO FM0330	
	Perjodu ta' bidla (C)		FMnnnn <i>u/jew</i> TLnnnn <i>jew</i> ATnnnn		BECMG FEW020 TL0430 TEMPO 25018G25MPS FZRA (TEMPO 25036G50KT)	
	Riĥ (C)		nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS (<i>jew</i> nnn[P]nn[G[P]nn]KT)		BECMG FM1030 TL1130 CAVOK	
	Vizibbiltà prevalenti (C)		nnnn		BECMG TL1700 0800 FG	
	Fenomeni tat-temp: intensità (C)		- <i>jew</i> +	—	N S W	BECMG AT1800 9000 NSW
	Fenomeni tat-temp: karatteristiċi u tip (C)		DZ <i>jew</i> RA <i>jew</i> SN <i>jew</i> SG <i>jew</i> PL <i>jew</i> DS <i>jew</i> SS <i>jew</i> FZDZ <i>jew</i> FZRA <i>jew</i> SHGR <i>jew</i> SHGS <i>jew</i> SHRA <i>jew</i> SHSN <i>jew</i> TSGR <i>jew</i> TSGS <i>jew</i> TSRA <i>jew</i> TSSN	FG <i>jew</i> BR <i>jew</i> SA <i>jew</i> DU <i>jew</i> HZ <i>jew</i> FU <i>jew</i> VA <i>jew</i> SQ <i>jew</i> PO <i>jew</i> FC <i>jew</i> TS <i>jew</i> BCFG <i>jew</i> BLDU <i>jew</i> BLSA <i>jew</i> BLSN <i>jew</i> DRDU <i>jew</i> DRSA <i>jew</i> DRSN <i>jew</i> FZFG <i>jew</i> MIFG <i>jew</i> PRFG		BECMG FM1900 0500 +SNRA BECMG FM1100 SN TEMPO FM1130 BLSN
L-ammont ta' shab u l-gholi tal-baġi ta' shab <i>jew</i> il-vizibbiltà vertikali (C)	FEWnnn <i>jew</i> SCTnnn <i>jew</i> BKNnnn <i>jew</i> OVCnnn	VVnnn <i>jew</i> VV///	N S C	TEMPO TL1200 0600 BECMG AT1200 8000 NSW NSC BECMG AT1130 OVC010		
Tip ta' shab (C)	CB <i>jew</i> TCU	—		TEMPO TL1530 +SHRA BKN012CB		

(¹) Ghandha tiġi inkluża jekk il-vizibbiltà *jew* il-medda vizwali tar-runway hija < 1 500 m; għal massimu ta' erba' runways.

(²) Qawwi jintuża sabiex jindika urugan *jew* tromba tal-ilma; moderat (ebda kwalifikatur) sabiex jindika tromba li ma tmissx mal-art.

Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numeriči inklużi fil-METAR

Element		Medda	Riżoluzzjoni	
Runway:	(mingħajr unitajiet)	01–36	1	
Direzzjoni tar-riħ:	°vera	000–360	10	
Velocità tar-riħ:	MPS	00–99	1	
	KT	00–199	1	
Viżibbiltà:	M	0 000–0 750	50	
	M	0 800–4 900	100	
	M	5 000–9 000	1 000	
	M	10 000—	0 (valur fiss: 9 999)	
Medda viżwali tar-runway:	M	0 000–0 375	25	
	M	0 400–0 750	50	
	M	0 800–2 000	100	
Viżibbiltà vertikali:	30's M (100's FT)	000–020	1	
Shab: għoli tal-baži tas-shab:	30's M (100's FT)	000–100	1	
Temperatura tal-arja:	°C	– 80 – +60	1	
Temperatura tal-punt tan-nida:				
QNH:	hPa	0 850–1 100	1	
Temperatura tal-wiċċ tal-baħar:	°C	–10 – +40	1	
Qagħda tal-baħar:	(mingħajr unitajiet)	0–9	1	
Għoli sinifikanti tal-mewġ	M	0–999	0.1	
Qagħda tar-runway	Deżinjatur tar-runway:	(mingħajr unitajiet)	01–36; 88; 99	1
	Depożiti fuq ir-runway:	(mingħajr unitajiet)	0–9	1
	Firxa tal-kontaminazzjoni tar-runway:	(mingħajr unitajiet)	1; 2; 5; 9	—
	Fond tad-depożitu	(mingħajr unitajiet)	00–90; 92–99	1
	Koeffiċjent ta' frizzjoni/azzjoni ta' bbrejkjar:	(mingħajr unitajiet)	00–95; 99	1

* Ma hemm ebda rekwiżit ajrunawtiku sabiex jiġu rrapportati velocitajiet tar-riħ qrib l-art ta' 100 kt (50 m/s) jew iktar; madankollu, ġie pprovdut għar-rapportar ta' velocitajiet tar-riħ li jaslu sa 199 kt (99 m/) għal skopijiet mhux ajrunawtiċi, skont il-bżonn.

Appendiċi 6

Mudell għal twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ

Leggenda:

M = inkluzjoni obbligatorja, parti minn kull messaġġ;

C = inkluzjoni mhux obbligatorja, kull meta applikabbli.

Nota 1: Il-meded u r-riżoluzzjonijiet għall-elementi numerici inkluzi fit-twissijiet dwar il-gradjent tar-riħ jintwerew fl-Appendiċi 2.

Nota 2: L-ispejgazzjonijiet għall-għall-abbrevjazzjonijiet jistgħu jinkisbu mill-Proċeduri għas-Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru — Abbrevjazzjonijiet u Kodiċijiet tal-ICAO (PANS-ABC, Dok 8400).

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempju
Indikatur tal-post tal-ajrudrom (M)	Indikatur tal-post tal-ajrudrom	nnnn	YUCC
Identifikazzjoni tat-tip ta' messaġġ (M)	It-tip ta' messaġġ u n-numru sekwenzjali	WS WRNG [n]n	WS WRNG 1
Il-hin ta' oriġini u l-perjodu ta' validità (M)	Il-jum u l-hin tal-hruġ u, fejn applikabbli, il-perjodu ta' validità fil-UTC (M)	nnnnnn [VALID TL nnnnnn] jew [VALID nnnnnn/nnnnnn]	211230 VALID TL 211330 221200 VALID 221215/221315

JEKK TRID TIKKANĊELLA T-TWISSIJA DWAR IL-GRADJENT TAR-RIĦ, ARA D-DETTALJI FI TMIEM IL-MUDELL.

Fenomenu (M)	Identifikazzjoni tal-fenomenu u fejn jinsab	[MOD] jew [SEV] WS IN APCH jew [MOD] jew [SEV] WS [APCH] RWYnnn jew [MOD] jew [SEV] WS IN CLIMB-OUT jew [MOD] jew [SEV] WS CLIMB-OUT RWYnnn jew MBST IN APCH jew MBST [APCH] RWYnnn jew MBST IN CLIMB-OUT jew MBST CLIMB-OUT RWYnnn	WS APCH RWY12 MOD WS RWY34 WS IN CLIMB-OUT MBST APCH RWY26 MBST IN CLIMB-OUT
Fenomenu osservat, irrapportat jew imbassar (M)	Identifikazzjoni ta' jekk il-fenomenu huwiex osservat jew irrapportat u mistenni li jkompli, jew tbassir	REP AT nnnn nnnnnnnn jew OBS [AT nnnn] jew FCST	REP AT 1510 B747 OBS AT 1205 FCST
Detalji dwar il-fenomenu (C)	Deskrizzjoni tal-fenomenu li jikkaġuna l-hruġ ta' twissija dwar il-gradjent tar-riħ	SFC WIND: nnn/nnMPS (jew nnn/nnKT) nnnM (nnnFT)-WIND: nnn/nnMPS (jew nnn/nnKT) jew nnKMH (jew nnKT) LOSS nnKM (jew nnNM) FNA RWYnn	SFC WIND: 320/5MPS 60M-WIND: 360/13MPS (SFC WIND: 320/10KT 200FT-WIND: 360/26KT) 60KMH LOSS 4KM FNA RWY13 (30KT LOSS 2NM FNA RWY13)

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempju
		<i>jew</i> nnKMH (<i>jew</i> nnKT) GAIN nnKM (<i>jew</i> nnNM) FNA RYnn	
<i>JEW</i>			
Thassir ta' twissija dwar il-gradjent tar-rih	Thassir ta' twissija dwar il-gradjent tar-rih b'riferiment għall-identifikazzjoni tagħha	CNL WS WRNG [n]n nnnnnn/ nnnnnn	CNL WS WRNG 1 211230/211330

Appendiċi 7

Mudell għal messaġġi ta' notifika għal irmied volkaniku

Leggenda:

M = inkluzjoni obbligatorja, parti minn kull messaġġ;

O = inkluzjoni mhux obbligatorja;

= = linja doppja tindika li t-test li jsegwi għandu jitqiegħed fil-linja li jmiss.

Nota 1: Il-meded u r-rizoluzzjonijiet għall-elementi numeriči inkluzi fil-messaġġi ta' notifika għal irmied volkaniku jintwerew fl-Appendiċi 2.

Nota 2: L-ispejgazzjonijiet għall-abbrevjazzjonijiet jistgħu jinkisbu mill-*Proċeduri għas-Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru — Abbrevjazzjonijiet u Kodiċijiet tal-ICAO (PANS-ABC, Dok 8400)*.

Nota 3: L-inkluzjoni ta' "żewġ punti" (:) wara kull intestatura tal-element hija obbligatorja.

Nota 4: In-numri 1 sa 18 huma inkluzi biss għal ċarezza u mhumiex parti mill-messaġġ ta' notifika, kif muri fl-eżempju.

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji
1	Identifikazzjoni tat-tip ta' messaġġ (M)	Tip ta' messaġġ	VA ADVISORY
2	Il-hin ta' oriġini (M)	Sena, xahar, jum, hin fil-UTC	DTG: 20080923/ 0130Z
3	Isem tal-VAAC (M)	Isem tal-VAAC	VAAC: TOKYO
4	Isem il-vulkan (M)	L-isem u n-numru IAVCEI tal-vulkan	VOLCANO: nnnnnnnnnnnnnnnnnnn [nnnnnn] jew UNKNOWN jew UNNAMED
5	Post tal-vulkan (M)	Post tal-vulkan fi gradi u minuti (M)	PSN: Nnnnn jew Snnnn Wnnnn jew Ennnn jew UNKNOWN
6	Stat jew reġjun (M)	Stat, jew reġjun jekk ma jkunx irrapportat irmied fuq Stat	AREA: nnnnnnnnnnnnnnnnn
7	Elevazzjoni tas-summit (M)	Elevazzjoni tas-summit f'm (jew ft)	ELEV TAS-SUMMIT: nnnnM (jew nnnnnFT)
8	Numru tan-notifika (M)	Numru tan-notifika: sena shiha u numru tal-messaġġ (sekwenza separata għal kull vulkan)	ADVISORY nnnn/nnnn NR: 2008/4

Element		Kontenut dettaljat	Mudell(i)		Eżempji	
9	Sors tal-informazzjoni (M)	Sors tal-informazzjoni bl-użu ta' kitba libera	INFO SOURCE:	<i>Kitba libera sa 32 karattru</i>	INFO SOURCE:	MTSAT-1R KVERT KEMSD
10	Kodiċi bil-kulur (O)	Kodiċi bil-kulur tal-avjazzjoni	AVIATION COLOUR CODE:	RED <i>jew</i> ORANGE <i>jew</i> YELLOW <i>jew</i> GREEN <i>jew</i> UNKNOWN <i>jew</i> NOT GIVEN <i>jew</i> NIL	AVIATION COLOUR CODE:	RED
11	Dettalji dwar l-izbroff (M)	Dettalji dwar l-izbroff (inkluzi data/hin tal-izbroff(i))	ERUPTION DETAILS:	<i>Kitba libera sa 64 karattru jew UNKNOWN</i>	ERUPTION DETAILS:	ERUPTION AT 20080923/0000Z FL300 REPORTED
12	Hin tal-osservazzjoni (<i>jew</i> stima) ta' rmied (M)	Jum u hin (fil-UTC) tal-osservazzjoni (<i>jew</i> stima) ta' rmied volkaniku	OBS (<i>jew</i> EST) VA DTG:	nn/nnnnZ	OBS VA DTG:	23/0100Z
13	Shaba ta' rmied osservata <i>jew</i> stmata (M)	Firxa orizzontali (fi gradi u minuti) u vertikali fil-hin ta' osservazzjoni tas-shaba ta' rmied osservata <i>jew</i> stmata <i>jew</i> , jekk ma tkunx maghrufa l-baži, il-quċċata tas-shaba ta' rmied osservata <i>jew</i> stmata; Il-moviment tas-shaba ta' rmied osservata <i>jew</i> stmata	OBS VA CLD <i>jew</i> EST VA CLD:	TOP FLnnn <i>jew</i> SFC/FLnnn <i>jew</i> FLnnn/nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] MOV N nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV NE nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV E nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV SE nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV S nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV SW nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV W nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> MOV NW nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLnnn/nnn nnn/nn[n]MPS (<i>jew</i> KT) (?) <i>jew</i> WIND FLnnn/nnn VRBnnMPS (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> WIND SFC/FLnnn nnn/nn[n]MPS (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> WIND SFC/FLnnn VRBnnMPS (<i>jew</i> KT)	OBS VA CLD:	FL250/300 N5400 E15930 – N5400 E16100 – N5300 E15945 MOV SE 20KT SFC/FL200 N5130 E16130 – N5130 E16230 – N5230 E16230 – N5230 E16130 MOV SE 15KT TOP FL240 MOV W 40KMH VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FL050/070 180/12MPS

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji	
14	<p>Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni tas-shab ta' rmied (+6 HR) (M)</p>	<p>Jum u hin (fil-UTC) (6 sigħat mill-“Hin ta' osservazzjoni (jew stima) ta' rmied” mogħti fl-Attribut 12);</p> <p>Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni (fi gradi u minuti) għal kull massa ta' shab għal dak il-hin validu fiss</p>	<p>FCST VA nn/nnnnZ CLD SFC <i>jew</i> FLnnn/[FL]nnn +6 HR: [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]]⁽¹⁾ <i>jew</i> NO VA EXP <i>jew</i> NOT AVBL <i>jew</i> NOT PROVIDED</p>	<p>FCST VA 23/0700Z CLD +6 HR: FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED</p>
15	<p>Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni tas-shab ta' rmied (+12 HR) (M)</p>	<p>Jum u hin (fil-UTC) (12-il siegħa mill-“Hin ta' osservazzjoni (jew stima) ta' rmied” mogħti fl-Attribut 12);</p> <p>Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni (fi gradi u minuti) għal kull massa ta' shab għal dak il-hin validu fiss</p>	<p>FCST VA nn/nnnnZ CLD SFC <i>jew</i> FLnnn/[FL]nnn +12 HR: [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]] <i>jew</i> NO VA EXP <i>jew</i> NOT AVBL <i>jew</i> NOT PROVIDED</p>	<p>FCST VA 23/1300Z CLD +12 HR: SFC/FL270 N4830 E16130 – N4830 E16600 – N5300 E16600 – N5300 E16130 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED</p>

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji
16	Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni tas-shab ta' rmied (+18 HR) (M) Tbassir tal-gholi u l-pożizzjoni (fi gradi u minuti) għal kull massa ta' shab għal dak il-hin validu fiss	FCST VA CLD +18 HR: nn/nnnnZ SFC <i>jew</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn] <i>jew</i> NO VA EXP <i>jew</i> NOT AVBL <i>jew</i> NOT PROVIDED	FCST VA 23/1900Z CLD +18 HR: NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
17	Kummenti (M)	Kummenti, jekk ikun hemm bżonn	RMK: Kitba libera sa 256 karattru <i>jew</i> NIL
18	Notifika li jmiss (M)	Sena, xahar, jum u hin fil-UTC	NXT ADVISORY: nnnnnnnn/nnnnZ <i>jew</i> NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ <i>jew</i> NO FURTHER ADVISORIES <i>jew</i> WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ
			RMK: LATEST REP FM KVERT (0120Z) INDICATES ERUPTION HAS CEASED. TWO DISPERSING VA CLD ARE EVIDENT ON SATELLITE IMAGERY NIL
			NXT ADVISORY: 20080923/0730Z NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ NO FURTHER ADVISORIES WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ

(1) Sa 4 saffi magħżulin.

(2) Jekk jiġi rrapportat irmied (eż. AIREP) iżda ma dan ma jkunx identifikabbli mid-dejta satellitari.

Appendiċi 8

Mudell għal messagġi ta' notifika għal ċikluni tropikali

Leggenda:

= = linja doppja tindika li t-test li jsegwi għandu jitqiegħed fil-linja li jmiss.

Nota 1: Il-meded u r-risoluzzjonijiet għall-elementi numeriči inklużi fil-messagġi ta' notifika għal ċikluni tropikali jintwerew fl-Appendiċi 2.

Nota 2: L-ispejgazzjonijiet għall-abbrevjazzjonijiet jistgħu jinkisbu mill-*Proċeduri għas-Servizzi ta' Navigazzjoni bl-Ajru — Abbrevjazzjonijiet u Kodiċijiet tal-ICAO (PANS-ABC, Dok 8400)*.

Nota 3: L-elementi kollha huma obbligatorji

Nota 4: L-inklużjoni ta' "żewġ punti" (:) wara kull intestatura tal-element hija obbligatorja.

Nota 5: In-numru 1 sa 19 huma inklużi biss għal ċarezza u mhumiex parti mill-messagġ ta' notifika, kif muri fl-eżempju.

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji
1	Identifikazzjoni tat-tip ta' messagġ	TC ADVISORY	TC ADVISORY
2	Hin ta' oriġini	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20040925/1600Z
3	Isem it-TCAC	TCAC: nnnn jew nnnnnnnnnn	TCAC: YUFO TCAC: MIAMI
4	Isem iċ-ċiklun tropikali	TC: nnnnnnnnnnnn jew NN	TC: GLORIA
5	Numru tan-notifika:	NR: nn	NR: 01
6	Pożizzjoni taċ-ċentru	PSN: Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn]	PSN: N2706 W07306
7	Direzzjoni u veloċità tal-moviment	MOV: N nnKMH (jew KT) jew NNE nnKMH (jew KT) jew NE nnKMH (jew KT) jew ENE nnKMH (jew KT) jew E nnKMH (jew KT) jew ESE nnKMH (jew KT) jew SE nnKMH (jew KT) jew SSE nnKMH (jew KT) jew S nnKMH (jew KT) jew SSW nnKMH (jew KT) jew SW nnKMH (jew KT) jew WSW nnKMH (jew KT) jew W nnKMH (jew KT) jew	MOV: NW 20KMH

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji	
		WNW nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> NW nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> NNW nnKMH (<i>jew</i> KT) <i>jew</i> SLW <i>jew</i> STNR		
8	Pressjoni ċentrali (f'hPa)	C: nnnHPA	C: 965HPA	
9	Riĥ massimu qrib l-art	Riĥ massimu qrib l-art qrib iċ-ċentru (medja fuq 10 minuti, fi m/s (<i>jew</i> kt))	MAX WIND: nn[n]MPS (<i>jew</i> nn[n]KT)	MAX WIND: 22MPS
10	Tbassir tal-pożizzjoni taċ-ċentru (+6 HR)	Jum u ħin (fil-UTC) (6 sigħat mid-"DTG" mogħti fl-Attribut 2); Tbassir tal-pożizzjoni (fi gradi u minuti) taċ-ċentru taċ-ċiklun tropikali	FCST PSN nn/nnnnZ +6 HR: Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]	FCST PSN 25/2200Z +6 HR: N2748 W07350
11	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (+6 HR)	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (6 sigħat wara d-"DTG" mogħti fl-Attribut 2)	FCST MAX WIND +6 HR: nn[n]MPS (<i>jew</i> nn[n]KT)	FCST MAX WIND +6 HR: 22MPS
12	Tbassir tal-pożizzjoni taċ-ċentru (+12 HR)	Jum u ħin (fil-UTC) (12-il siegħa mid-"DTG" mogħti fl-Attribut 2); Tbassir tal-pożizzjoni (fi gradi u minuti) taċ-ċentru taċ-ċiklun tropikali	FCST PSN nn/nnnnZ +12 HR: Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]	FCST PSN 26/0400Z +12 HR: N2830 W07430
13	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (+12 HR)	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (12-il siegħa wara d-"DTG" mogħti fl-Attribut 2)	FCST MAX WIND +12 HR: nn[n]MPS (<i>jew</i> nn[n]KT)	FCST MAX WIND +12 HR: 22MPS
14	Tbassir tal-pożizzjoni taċ-ċentru (+18 HR)	Jum u ħin (fil-UTC) (18-il siegħa mid-"DTG" mogħti fl-Attribut 2); Tbassir tal-pożizzjoni (fi gradi u minuti) taċ-ċentru taċ-ċiklun tropikali	FCST PSN nn/nnnnZ +18 HR: Nnn[nn] <i>jew</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>jew</i> Ennn[nn]	FCST PSN 26/1000Z +18 HR: N2852 W07500
15	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (+18 HR)	Tbassir tar-riĥ massimu qrib l-art (18-il siegħa wara d-"DTG" mogħti fl-Attribut 2)	FCST MAX WIND +18 HR: nn[n]MPS (<i>jew</i> nn[n]KT)	FCST MAX WIND +18 HR: 21MPS

Element	Kontenut dettaljat	Mudell(i)	Eżempji	
16	Tbassir tal-pożizzjoni taċ-ċentru (+24 HR)	Jum u ħin (fil-UTC) (24 siegħa mid-“DTG” mogħti fl-Attribut 2); Tbassir tal-pożizzjoni (fi gradi u minuti) taċ-ċentru taċ-ċiklun tropikali	FCST PSN nn/nnnnZ +24 HR: Nnn[nn] jew Snn[nn] Wnnn[nn] jew Ennn[nn]	FCST PSN 26/1600Z +24 HR: N2912 W07530
17	Tbassir tar-riħ massimu qrib l-art (+24 HR)	Tbassir tar-riħ massimu qrib l-art (24 siegħa wara d-“DTG” mogħti fl-Attribut 2)	FCST MAX nn[n]MPS WIND +24 HR: (jew nn[n]KT)	FCST MAX 20MPS WIND +24 HR:
18	Kummenti	Kummenti, jekk ikun hemm bżonn	RMK: <i>Kitba libera sa 256 karattru</i> jew NIL	RMK: NIL
19	Ħin mistenni tal-ħruġ tan-notifika li jmiss	Sena, xahar, jum u ħin (fil-UTC) mistennjin tal-ħruġ tan-notifika li jmiss	NXT MSG: [BFR] nnnnnnnn/nnnnZ jew NO MSG EXP	NXT MSG: 20040925/ 2000Z

ANNEX VI

REKWIŻITI SPECIFIĊI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' INFORMAZZJONI METEOROLOĠIK**(Parti-AIS)**

SUBPARTI A — REKWIŻITI ORGANIZZAZZJONALI ADDIZZJONALI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' INFORMAZZJONI METEOROLOĠIKA (AIS.OR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**AIS.OR.100 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali**

- (a) Fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika jrid jiżgura li l-informazzjoni u d-dejta jkunu disponibbli għall-operazzjonijiet f'forma adatta għal:
- (1) persunal operazzjonali tat-titjira, inkluż l-ekwipaġġ tat-titjira;
  - (2) is-sistemi ta' ppjanar u ġestjoni tat-titjiriet u s-simulaturi tat-titjiriet; kif ukoll
  - (3) il-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru li huma responsabbli għal servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir, servizzi ta' informazzjoni dwar it-titjir tal-ajrudrom u l-forniment ta' informazzjoni ta' qabel it-titjira.
- (b) Il-fornituri ta' servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika għandhom jiżguraw l-integrità tad-dejta u għandhom jikkonfermaw il-livell ta' eżattezza tal-informazzjoni mqasma għall-operazzjonijiet, inkluż is-sors ta' tali informazzjoni, qabel ma titqassam tali informazzjoni.

SUBPARTI B — REKWIŻITI TEKNIĊI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' INFORMAZZJONI METEOROLOĠIKA (AIS.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**AIS.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru**

Fornitur ta' servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika għandu jkun kapaċi juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operattivi tiegħu huma konformi mal-istandards fl-Annessi li ġejjin tal-Konvenzjoni ta' Chicago sakemm dawn ikunu rilevanti għall-forniment ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru fl-ispazju tal-ajru ikkonċernat:

- (a) L-Anness 4 dwar il-mapep ajrunawtiċi fil-11-il edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2009, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 58; kif ukoll
- (b) mingħajr preġudizzju għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 73/2010 ⁽¹⁾, l-Anness 15 dwar is-servizzi ta' informazzjoni ajrunawtika fl-14-il edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2013, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 38.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 73/2010 tas-26 ta' Jannar 2010 li jstipula r-rekwiżiti dwar il-kwalità tad-dejta ajrunawtika u l-informazzjoni ajrunawtika għall-Ajru Uniku Ewropew (ĠU L 23, 27.1.2010, p. 6).

ANNEX VII

REKWIŻITI SPECIFIĊI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAD-DEJTA**(Parti-DAT)**

SUBPARTI A — REKWIŻITI ADDIZZJONALI TAL-ORGANIZZAZZJONI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAD-DEJTA (DAT.OR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**DAT.OR.100 Dejta u informazzjoni ajrunawtiċi**

- (a) Il-fornitur ta' dejta jrid jirċievi, jiġbor, jittraduċi, jagħżel, jifformattja, iqassam u/jew jintegra d-dejta u l-informazzjoni ajrunawtiċi li jinħarġu minn sors awtorevoli sabiex jintużaw f'bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi fuq applikazzjoni/tagħmir iċċertifikati tal-inġenji tal-ajru.

F'każijiet speċifiċi, jekk id-dejta ajrunawtika ma tkunx ipprovduta mill-Aeronautical Information Publication (AIP) jew minn sors awtorevoli jew ma tkunx tissodisfa r-rekwiżiti applikabbli dwar il-kwalità tad-dejta (DQRs), dik id-dejta ajrunawtika tista' tinħareġ mill-fornitur tad-DAT stess u/jew minn fornituri oħrajn tad-DAT. F'dan il-kuntest, dik id-dejta ajrunawtika għandha tiġi vvalidata mill-fornitur tad-DAT li joriġinaha.

- (b) Meta jitolbuh dan il-klijenti tiegħu, il-fornitur tad-DAT jista' jipproċessa dejta mfaġġa apposta pprovduta mill-operatur tal-inġenju tal-ajru jew li toriġina minghand fornituri oħrajn tad-DAT għall-użu minn dak l-operatur tal-inġenju tal-ajru. Ir-responsabbiltà għal din id-dejta u l-aġġornament sussegwenti tagħha għandha tibqa' tal-operatur tal-inġenju tal-ajru.

DAT.OR.105 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali

- (a) Il-fornitur tad-DAT għandu:

(1) jieh u hsieb ir-riċevuta, il-ġbir, it-traduzzjoni, l-għażla, l-ifformattjar, it-tqassim u/jew l-integrazzjoni tad-dejta u l-informazzjoni ajrunawtiċi li jinħarġu mill-fornitur(i) tas-sors ta' dejta ajrunawtika fil-bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi għal applikazzjoni/tagħmir iċċertifikati tal-inġenji tal-ajru skont ir-rekwiżiti applikabbli. Il-fornitur tad-DAT tat-Tip 2 għandu jara li d-DQRs huma kompatibbli mal-użu mahsub tal-applikazzjoni/tagħmir iċċertifikati tal-inġenji tal-ajru permezz ta' arrangament adatt mad-detentur speċifiku tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir jew applikant għal approvazzjoni ta' dak id-disinn speċifiku;

(2) johroġ dikjarazzjoni tal-konformità li l-bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi li jkun ipproduċa huma konformi ma' dan ir-Regolament u l-istandards tal-industrija applikabbli; kif ukoll

(3) jagħti l-assistenza lid-detentur tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir meta jindirizza kwalunkwe azzjoni tal-kontinwità tal-ajrunavigabbiltà li hija marbuta mal-bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi li ġew prodotti.

- (b) Għall-hruġ ta' bażijiet ta' dejta, il-manijer responsabbli jrid iqabbd persunal attestanti identifikat fid-DAT.TR.100(b) u jalloka r-responsabbiltajiet tiegħu b'mod indipendenti sabiex, permezz tad-dikjarazzjoni tal-konformità, jattesta li d-dejta tissodisfa d-DQRs u li huma segwiti l-proċessi. Ir-responsabbiltà finali għad-dikjarazzjonijiet ta' hruġ tal-bażijiet ta' dejta iffirmati mill-persunal attestanti għandha tibqa' tal-manijer responsabbli tal-fornitur tad-DAT.

DAT.OR.110 Is-sistema ta' ġestjoni

Minbarra l-ATM/ANS.OR.B.005, il-fornitur tad-DAT, kif applikabbli għad-dispożizzjoni dwar it-tip ta' DAT, għandu jistabbilixxi u jmantni sistema tal-ġestjoni li tinkludi proċeduri ta' kontroll:

- (a) għall-hruġ, l-approvazzjoni jew it-tibdil ta' dokument;

- (b) għat-tibdil fid-DQRs;

- (c) għall-verifika li d-dejta li tasal tkun ġiet prodotta skont l-istandards applikabbli;

- (d) għall-aġġornar puntwali tad-dejta użata;
- (e) għall-identifikazzjoni u t-traċċabbiltà;
- (f) għall-proċessi għar-riċevuta, il-ġbir, it-traduzzjoni, l-għażla, l-ifformattjar, id-distribuzzjoni u/jew l-integrazzjoni tad-dejta f'bażi ta' dejta generika jew bażi ta' dejta kompatibbli mal-applikazzjoni/tagħmir speċifiċi tal-inġenji tal-ajru;
- (g) għat-tekniki ta' verifika u validazzjoni tad-dejta;
- (h) għall-identifikazzjoni ta' għodod, inklużi l-ġestjoni tal-konfigurazzjoni u l-kwalifikazzjoni tal-għodod, kif ikun hemm b'żonn;
- (i) għall-ġestjoni ta' żbalji/nuqqasijiet;
- (j) għall-koordinazzjoni mal-fornitur(i) tas-sorsi ta' dejta ajrunawtika u/jew fornitur(i) tad-DAT, u mad-detentur tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir jew applikant għal approvazzjoni ta' dak id-disinn speċifiku meta jipprovdu servizzi tad-DAT tat-Tip 2;
- (k) għall-hruġ ta' dikjarazzjoni tal-konformità; kif ukoll
- (l) għad-distribuzzjoni kkontrollata ta' bażijiet ta' dejta lill-utenti.

DAT.OR.115 Żamma tar-rekords

Minbarra l-ATM/ANS.OR.B.030, il-fornitur tad-DAT għandu jinkludi fis-sistema ta' żamma tar-rekords tiegħu l-elementi indikati fid-DAT.OR.110.

Sezzjoni 2 — Rekwiżiti speċifiċi

DAT.OR.200 Rekwiżiti ta' rapportar

(a) Il-fornitur tad-DAT għandu:

- (1) jirrapporta għand il-klijent u, fejn applikabbli, id-detentur tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir il-kazijiet kollha li fihom inharġu bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi mill-fornitur tad-DAT u mbagħad ġew identifikati li kellhom nuqqasijiet u/jew żbalji, u b'hekk ma kinux jissodisfaw ir-rekwiżiti tad-dejta applikabbli;
- (2) jirrapporta għand l-awtorità kompetenti n-nuqqasijiet u/jew l-iżbalji identifikati skont is-subparagrafu (1), li jistgħu jwasslu għal kundizzjoni mhux sikura. Tali rapport għandu jsir fil-forma u l-manjiera aċċettabbli għall-awtorità kompetenti;
- (3) meta l-fornitur iċċertifikat tad-DAT ikun qiegħed jaġixxi bhala fornitur għal fornitur iehor tad-DAT, jirrapporta wkoll ma' dik l-organizzazzjoni l-oħra l-kazijiet kollha li fihom hareġ bażijiet ta' dejta ajrunawtiċi lil dik l-organizzazzjoni li mbagħad instab li fihom żbalji; kif ukoll
- (4) jirrapporta għand il-fornitur tas-sors tad-dejta ajrunawtika kazijiet ta' dejta żbaljata, inkonsistenti jew nieqsa fis-sors ajrunawtiku.

(b) Il-fornitur tad-DAT għandu jistabbilixxi u jżomm sistema interna ta' rapportar fl-interess tas-sikurezza, biex ikunu jistgħu jingabru u jiġu vvalutati r-rapporti sabiex ikunu identifikati xejriet kuntrarji jew biex ikunu indirizzati nuqqasijiet, u sabiex jiġu estratti avvenimenti u azzjonijiet rapportabbli.

Din is-sistema interna ta' rapportar tista' tiġi integrata fis-sistema tal-ġestjoni kif mehtieg fl-ATM/ANS.OR.B.005.

SUBPARTI B — REKWIŻITI TEKNIĊI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TAD-DEJTA (DAT.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**DAT.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali**

Il-fornitur tad-DAT għandu:

(a) fir-rigward tad-dejta ajrunawtika neċessarja kollha:

- (1) jistabbilixxi DQRs li huma miftiehma ma' fornitur ieħor tad-DAT u fil-każ ta' fornitur tad-DAT tat-Tip 2, mad-detentur tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir jew applikant għal approvazzjoni ta' dak id-disinn speċifiku, sabiex jistabbilixxi l-kompatibbiltà ta' dawn id-DQRs mal-użu pjanat;
- (2) juża dejta minn sors(i) awtorevoli u, jekk ikun hemm bżonn, dejta ajrunawtika ohra vverifikata u vvalidata mill-fornitur tad-DAT stess u/jew minn fornitur(i) ohrajn tad-DAT;
- (3) jistabbilixxi proċedura li tiżgura li d-dejta hija pprocessata kif xieraq; kif ukoll
- (4) jistabbilixxi u jimplementa proċessi li jiżguraw li d-dejta mfassla apposta pprovdata jew mitluba minn operatur tal-inġenju tal-arju jew fornitur ieħor tad-DAT titqassam biss lil min jitlobha; kif ukoll

(b) fir-rigward tal-persunal attestanti li jiffirma d-dikjarazzjonijiet tal-konformità maħruġin skont id-DAT.OR.105(b), jiżgura li:

- (1) l-għarfien, l-isfond (inklużi funzjonijiet ohra fl-organizzazzjoni), u l-esperjenza tal-persunal attestanti jkunu adattati għar-responsabbiltajiet allokati lilu;
- (2) iżomm ir-rekords tal-persunal attenstanti kollu li jinkludu dettalji dwar l-ambitu tal-awtorizzazzjoni tagħhom; kif ukoll
- (3) il-persunal attestanti jiġi pprovdat b'evidenza tal-ambitu tal-awtorizzazzjoni tiegħu.

DAT.TR.105 Interfaċċji meħtieġa

Il-fornitur tad-DAT għandu jiżgura l-interfaċċji formali neċessarji ma':

- (a) sors(i) tad-dejta ajrunawtika u/jew fornituri ohrajn tad-DAT;
  - (b) id-detentur tal-approvazzjoni tad-disinn tat-tagħmir għall-forniment ta' DAT tat-Tip 2, jew applikant għal approvazzjoni ta' dak id-disinn speċifiku; kif ukoll
  - (c) operaturi ta' inġenji tal-ajru, kif ikun applikabbli.
-

ANNEX VIII

REKWIŻITI SPECIFIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' KOMUNIKAZZJONI, NAVIGAZZJONI JEW SORVELJANZA**(Parti-CNS)**

SUBPARTI A — REKWIŻITI ORGANIZZAZZJONALI ADDIZZJONALI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' KOMUNIKAZZJONI, NAVIGAZZJONI JEW SORVELJANZA (CNS.OR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**CNS.OR.100 Il-kompetenza u l-kapaċità teknika u operazzjonali**

- (a) Fornitur ta' servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza jrid jiżgura d-disponibbiltà, il-kontinwità, l-eżattezza u l-integrità tas-servizzi tiegħu.
- (b) Fornitur ta' servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza jrid jikkonferma l-livell ta' kwalità tas-servizzi li jkun qiegħed jipprovdi u jrid juri li t-tagħmir tiegħu qiegħed jingħata manutenzjoni regolari u, fejn ikun meħtieġ, jiġi kkalibrat.

SUBPARTI B — REKWIŻITI TEKNIĊI GĦALL-FORNITURI TA' SERVIZZI TA' KOMUNIKAZZJONI, NAVIGAZZJONI JEW SORVELJANZA (CNS.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**CNS.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza**

Fornitur ta' servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza jrid ikun jista' juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operattivi tiegħu huma konformi mal-istandards tal-Anness 10 dwar it-telekomunikazzjonijiet ajrunawtiċi għall-Konvenzjoni ta' Chicago dwar it-telekomunikazzjoni ajrunawtika fil-verżjonijiet li ġejjin safejn dawn ikunu rilevanti għall-forniment ta' servizzi ta' komunikazzjoni, navigazzjoni jew sorveljanza fl-ispazju tal-ajru kkonċernat:

- (a) Il-Volum I dwar l-ghajnuniet għan-navigazzjoni bir-radju fis-6 edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2006, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 89;
- (b) Il-Volum II dwar il-proċeduri ta' komunikazzjoni inklużi dawk bi status ta' PANS fis-6 edizzjoni tiegħu ta' Ottubru 2001, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 89;
- (c) Il-Volum III dwar is-sistemi ta' komunikazzjoni fit-2 edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2007, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 89;
- (d) Il-Volum IV dwar is-sistemi ta' sorveljanza bir-radar u għall-evitar tal-kollizjonijiet fir-4 edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2007, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża Nru 89; kif ukoll
- (e) Il-Volum V dwar l-użu tal-ispertu tal-frekwenzi tar-radju ajrunawtiku fit-3 edizzjoni tiegħu ta' Lulju 2013, inklużi l-emendi kollha sa u inkluża n-Nru 89.

ANNEX IX

REKWIŻITI SPEĊIFIĊI GHALL-FORNITURI TA' ĠESTJONI TAL-FLUSS TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU**(Parti-ATFM)**

REKWIŻITI TEKNIĊI GHALL-FORNITURI TA' ĠESTJONI TAL-FLUSS TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU (ATFM.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**ATFM.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-fornituri ta' servizzi tat-traffiku tal-ajru**

Fornitur tal-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru jrid ikun kapaċi juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operazzjonali tiegħu huma konformi mar-Regolamenti tal-Kummissjoni (UE) Nru 255/2010 ⁽¹⁾ u (UE) Nru 677/2011 kif ikunu rilevanti għas-servizzi tiegħu.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 255/2010 tal-25 ta' Marzu 2010 li jstabbilixxi regoli komuni dwar il-ġestjoni tal-fluss tat-traffiku tal-ajru (ĠU L 80, 26.3.2010, p. 10).

ANNEX X

REKWIŻITI SPECIFIĊI GĦALL-FORNITURI TA' ĠESTJONI TAL-ISPAZJU TAL-AJRU**(Parti-ASM)**

REKWIŻITI TEKNIĊI GĦALL-FORNITURI TA' ĠESTJONI TAL-ISPAZJU TAL-AJRU (ASM.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**ASM.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-fornituri ta' ġestjoni tal-ispazju tal-ajru**

Fornitur tal-ġestjoni tal-ispazju tal-ajru jrid ikun kapaci juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operazzjonali tiegħu huma konformi mar-Regolamenti tal-Kummissjoni (UE) Nru 2150/2005 ⁽¹⁾ u (UE) Nru 677/2011 kif ikunu rilevanti għas-servizzi tiegħu.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 2150/2005 tat-23 ta' Dicembru 2005 li jistabbilixxi regoli komuni għall-użu flessibbli tal-ispazju tal-ajru (ĠU L 342, 24.12.2005, p. 20).

ANNEX XI

REKWIŻITI SPEĊIFIĊI GHALL-FORNITURI TAD-DISINN TAL-PROCEDURA

(Parti-ASD)

—

ANNEX XII

REKWIŻITI SPECIFIĊI GHALL-MANIĠER TAN-NETWERK**(Parti-NM)**

REKWIŻITI TEKNIĊI GHALL-MANIĠER TAN-NETWERK (NM.TR)

Taqsim 1 — Rekwiżiti ġenerali**NM.TR.100 Metodi ta' hidma u proċeduri operazzjonali għall-Maniġer tan-Netwerk**

Il-Maniġer tan-Netwerk għandu jkun kapaci juri li l-metodi ta' hidma u l-proċeduri operazzjonali tiegħu huma konformi ma' leġislazzjoni oħra tal-Unjoni Ewropea u b'mod partikolari mar-Regolament (UE) Nru 255/2010 u (UE) Nru 677/2011 kif ikunu rilevanti għas-servizzi tiegħu.

ANNEX XIII

REKWIŻITI GHALL-FORNITURI TA' SERVIZZI RIGWARD IT-TAHRIG TAL-PERSUNAL U L-VALUTAZZJONI TAL-KOMPETENZA**(Parti-PERS)**

SUBPARTI A — PERSUNAL TAT-TAGHMIR ELETTRONIKU TAS-SIKUREZZA TAT-TRAFFIKU TAL-AJRU

Sezzjoni 1 — Ġenerali**ATSEP.OR.100 Kamp ta' applikazzjoni**

- (a) Din is-Subparti tistabbilixxi r-rekwiżiti li jrid jissodisfa l-fornitur ta' servizz fir-rigward tat-taħriġ u l-valutazzjoni tal-kompetenza tal-Persunal tat-Tagħmir Elettroniku tas-Sikurezza tat-Traffiku tal-Ajru (ATSEP).
- (b) Għall-fornituri ta' servizzi li japplikaw għal ċertifikat limitat skont l-ATM/ANS.OR.A.010(a) u (b) u/jew jiddikjaraw l-attivitajiet tagħhom skont l-ATM/ANS.OR.A.015, ir-rekwiżiti minimi li għandhom jissodisfaw fir-rigward tat-taħriġ u l-valutazzjoni tal-konformità tal-ATSEP jistgħu jiġu stabbiliti mill-awtorità kompetenti. Dawk ir-rekwiżiti minimi għandhom ikunu bbażati fuq il-kwalifikazzjoni, l-esperjenza u l-esperjenza riċenti, sabiex jiġu mantnuti tagħmir speċifiku jew tipi ta' tagħmir u jiġi żgurat livell ekwivalenti ta' sikurezza.

ATSEP.OR.105 Programm ta' taħriġ u valutazzjoni tal-kompetenza

Skont l-ATM/ANS.OR.B.005(a)(6), il-fornitur ta' servizz li jhaddem ATSEP għandu jstabbilixxi programm ta' taħriġ u valutazzjoni tal-kompetenza sabiex ikopri d-dmirijiet u r-responsabbiltajiet li jrid iwettaq l-ATSEP.

Meta l-ATSEP ikun imhaddem minn organizzazzjoni kkuntrattata, il-fornitur ta' servizz għandu jara li dak l-ATSEP ikun irċieva t-taħriġ u l-kompetenzi applikabbli previsti f'din is-Subparti.

ATSEP.OR.110 Żamma tar-rekords

Minbarra l-ATM/ANS.OR.B.030, il-fornitur ta' servizz li jhaddem ATSEP għandu jzomm rekords tat-taħriġ kollu li jkun wettaq l-ATSEP, kif ukoll il-valutazzjoni tal-kompetenza tal-ATSEP u jqiegħed it-tali rekords għad-dispożizzjoni:

- (a) fuq talba, tal-ATSEP ikkonċernat; kif ukoll
- (b) fuq talba, u bil-qbil tal-ATSEP, tal-impjegatur il-ġdid meta l-ATSEP ikun impjegat ta' entità ġdida.

ATSEP.OR.115 Għarfien tal-lingwi

Il-fornitur ta' servizz għandu jara li l-ATSEP huwa profiċjenti fil-lingwa/i meħtieġa sabiex iwettaq xogħlu.

Sezzjoni 2 — Rekwiżiti ta' taħriġ**ATSEP.OR.200 Rekwiżiti ta' taħriġ — Ġenerali**

Fornitur ta' servizz għandu jiżgura li l-ATSEP:

- (a) temm b'suċċess:
- (1) it-taħriġ bażiku kif stipulat fl-ATSEP.OR.205;
  - (2) it-taħriġ ta' kwalifika kif stipulat fl-ATSEP.OR.210; kif ukoll
  - (3) it-taħriġ fil-klassifikazzjoni tas-sistema/tagħmir kif stipulat fl-ATSEP.OR.215; kif ukoll
- (b) lesta b'suċċess it-taħriġ ta' proroga skont l-ATSEP.OR.220.

ATSEP.OR.205 Tahriġ bażiku

(a) It-tahriġ bażiku tal-ATSEPs għandu jinvolve:

- (1) is-suġġetti, it-temi u s-subtemi msemmijin fl-Appendiċi 1 (Tahriġ Bażiku — Kondiviż); kif ukoll
- (2) fejn rilevanti għall-attivitajiet tiegħu, is-suġġetti li jinsabu fl-Appendiċi 2 (Tahriġ bażiku — Fluss).

(b) Fornitur ta' servizz jista' jistabbilixxi l-iktar rekwiżiti edukattivi xierqa għall-ATSEP kandidat tiegħu u mbaġhad, jadatta n-numru u/jew il-livell ta' suġġetti, temi jew subtemi msemmijin fil-punt (a) fejn rilevanti.

ATSEP.OR.210 Tahriġ ta' kwalifika

It-tahriġ ta' kwalifika tal-ATSEPs għandu jinvolve:

- (a) is-suġġetti, it-temi u s-subtemi msemmijin fl-Appendiċi 3 (Tahriġ ta' kwalifika — Kondiviż); kif ukoll
- (b) fejn rilevanti għall-attivitajiet tiegħu, tal-inqas wiehed mill-flussi ta' kwalifika, li jinsabu fl-Appendiċi 4 (Tahriġ ta' kwalifika — Fluss).

ATSEP.OR.215 Tahriġ fil-klassifikazzjoni tas-sistemi u t-tagħmir

(a) It-tahriġ fil-klassifikazzjoni tas-sistema u t-tagħmir tal-ATSEPs għandu jkun applikabbli għax-xogħol li jrid jagħmel u jinkludi:

- (1) korsijiet fit-teorija; u/jew
- (2) korsijiet fil-prattika; u/jew
- (3) tahriġ fuq ix-xogħol.

(b) It-tahriġ fil-klassifikazzjoni tas-sistemi u t-tagħmir għandu jiżgura li l-ATSEP kandidat jikseb għarfien u hilet li jappartjenu:

- (1) għall-funzjonalità tas-sistema u t-tagħmir;
- (2) għall-impatt attwali u potenzjali tal-azzjonijiet tal-ATSEP fuq is-sistema u t-tagħmir; kif ukoll
- (3) għall-impatt tas-sistema u t-tagħmir fuq l-ambjent operazzjonali.

ATSEP.OR.220 Tahriġ ta' proroga

It-tahriġ ta' proroga tal-ATSEPs għandu jinkludi tahriġ ta' tiġdid, dwar titjib u modifiki fit-tagħmir/sistemi u/jew dwar l-emerġenzi.

Sezzjoni 3 — Rekwiżiti tal-valutazzjoni tal-kompetenza**ATSEP.OR.300 Valutazzjoni tal-kompetenza — Ġenerali**

Fornitur ta' servizz għandu jiżgura li l-ATSEP:

- (a) ikun ġie vvalutat bħala kompetenti qabel ma jibda b'xogħlu; kif ukoll
- (b) ikun soġġett għal valutazzjoni kontinwa tal-kompetenza skont l-ATSEP.OR.305.

ATSEP.OR.305 Valutazzjoni tal-kompetenza inizjali u kontinwa

Fornitur ta' servizz li jhaddem ATSEP għandu:

- (a) jistabbilixxi, jimplementa u jiddokumenta proċessi:
  - (1) għall-valutazzjoni tal-kompetenza inizjali u kontinwa tal-ATSEP;

- (2) għall-indirizzar ta' żbalji jew tgharriq fil-kompetenza tal-ATSEP, inkluż proċess ta' appell; kif ukoll
  - (3) għall-iżgurar li jkun hemm supervżjoni tal-persunal li ma jkunx ġie vvalutat bħala kompetenti; kif ukoll
- (b) għad-definizzjoni tal-kriterji li ġejjin li fuq il-bażi ta' tagħhom għandha tiġi vvalutata l-kompetenza inizjali u kontinwa:
- (1) il-hiliet tekniċi;
  - (2) il-hiliet komportamentali; kif ukoll
  - (3) l-gharfien.

Sezzjoni 4 — Strutturi u assessuri

ATSEP.OR.400 Strutturi għat-taħriġ tal-ATSEP

Fornitur ta' servizz li jhaddem ATSEP għandu jara li:

- (a) L-istrutturi għat-taħriġ tal-ATSEP ikollu l-esperjenza xierqa fil-qasam li fih ikun qed jinghata t-tagħlim; kif ukoll
- (b) l-istrutturi tat-taħriġ fuq ix-xogħol ikunu temmew b'suċċess kors ta' taħriġ fuq ix-xogħol u jkollhom il-hiliet li jintervjenu f'każijiet li fihom is-sikurezza tista' tkun ipperikolata matul it-taħriġ.

ATSEP.OR.405 Assessuri tal-hiliet tekniċi

Fornitur ta' servizz li jhaddem ATSEP għandu jara li l-assessuri tal-hiliet tekniċi jkunu temmew b'suċċess kors tal-assessuri u jkollhom l-esperjenza xierqa sabiex jivalutaw il-kriterji ddefiniti fl-ATSEP.OR.305(b).

—

Appendiċi 1

Taħriġ bażiku — Kondiviż**Suġġett 1: INDUZZJONI****TEMA 1 BASIND — Induzzjoni**

- Subtema 1.1 BASIND — Harsa Ġenerali lejn it-Taħriġ u l-Valutazzjoni
- Subtema 1.2 BASIND — Organizzazzjoni Nazzjonali
- Subtema 1.3 BASIND — Il-Post tax-Xogħol
- Subtema 1.4 BASIND — Ir-rwol tal-ATSEP
- Subtema 1.5 BASIND — Id-Dimensjoni Ewropea/Dinjija
- Subtema 1.6 BASIND — L-Istandards Internazzjonali u l-Prattiki Rakkomandati
- Subtema 1.7 BASIND — Is-Sigurtà tad-Dejta
- Subtema 1.8 BASIND — Il-Ġestjoni tal-Kwalità
- Subtema 1.9 BASIND — Is-Sistema tal-Ġestjoni tas-Sikurezza
- Subtema 1.9 BASIND — Is-Sahha u s-Sikurezza

Suġġett 2: FAMILJARIZZAZZJONI MAT-TRAFFIKU TAL-AJRU**TEMA 1 BASATF — Familjarizzazzjoni mat-Traffiku tal-Ajru**

- Subtema 1.1 BASATF — Il-Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru
  - Subtema 1.2 BASATF — Il-Kontroll tat-Traffiku tal-Ajru
  - Subtema 1.3 BASATF — Xbieki ta' Sikurezza Bbażati fuq l-Art
  - Subtema 1.4 BASATF — Għodod ta' Kontroll tat-Traffiku tal-Ajru u Ghajnuniet ta' Monitoraġġ
  - Subtema 1.5 BASATF — Familjarizzazzjoni
-

*Appendiċi 2***Tahriġ bażiku — Flussi**

Suġġett 3: IS-SERVIZZI TA' INFORMAZZJONI AJRUNAWTIKA

Suġġett 4: IL-METEOROLOĠIJA

Suġġett 5: IL-KOMUNIKAZZJONI

Suġġett 6: IN-NAVIGAZZJONI

Suġġett 7: IS-SORVELJANZA

Suġġett 8: L-IPROĊESSAR TAD-DEJTA

Suġġett 9: IL-MONITORAĠĠ U L-KONTROLL TAS-SISTEMI

Suġġett 10: IL-PROĊEDURI TA' MANUTENZJONI

Appendiċi 3

Taħriġ ta' kwalifika — Kondivizjoni**Suġġett 1: SIKUREZZA****TEMA 1 — Ġestjoni tas-Sikurezza**

Subtema 1.1 — Il-Politiki u l-Prinċipji

Subtema 1.2 — Il-Kunċett ta' Riskju u l-Prinċipji ta' Valutazzjoni tar-Riskju

Subtema 1.3 — Il-Proċess ta' Valutazzjoni tas-Sikurezza

Subtema 1.4 — L-Iskema ta' Klassifikazzjoni tar-Riskji tas-Sistema ta' Navigazzjoni bl-Ajru

Subtema 1.5 — Ir-Regolamentazzjoni tas-Sikurezza

Suġġett 2: IS-SAHHA U S-SIKUREZZA**TEMA 1 — Għarfien dwar il-Perikli u Regoli Legali**

Subtema 1.1 — Għarfien dwar il-Perikli

Subtema 1.2 — Regolamenti u Proċeduri

Subtema 1.3 — Tqandil ta' Materjal Perikoluż

Suġġett 3: FATTURI UMANI**TEMA 1 — Introduzzjoni dwar il-Fatturi Umani**

Subtema 1.1 — Introduzzjoni

TEMA 2 — Għarfien u Hiliet Operazzjonali

Subtema 2.1 — Għarfien, hiliet u kompetenza tal-ATSEP

TEMA 3 — Fatturi Psikoloġiċi

Subtema 3.1 — Konjizzjoni

TEMA 4 — Medika

Subtema 4.1 — Għeja

Subtema 4.2 — Kundizzjoni Fizika

Subtema 4.3 — Ambjent tax-Xogħol

TEMA 5 — Fatturi Organizzazzjonali u Soċjali

Subtema 5.1 — Htiġijiet Bażiċi tan-Nies fuq ix-Xogħol

Subtema 5.2 — Ġestjoni tar-Riżorsi tat-Tim

Subtema 5.3 — Hidma f'Tim u Rwoli tat-Tim

TEMA 6 — Komunikazzjoni

Subtema 6.1 — Rapport Miktub

Subtema 6.2 — Komunikazzjoni Verbali u Mhux Verbali

TEMA 7 — Stress

Subtema 7.1 — Sstress

Subtema 7.2 — Ġestjoni tal-Istress

TEMA 8 — Żball Uman

Subtema 8.1 — Żball Uman

Appendiċi 4

Tahriġ ta' kwalifika — Flussi

1. KOMUNIKAZZJONI — IL-VUĊI

Suġġett 1: VUĊI

TEMA 1 — Ajru-Art

- Subtema 1.1 — Trażmissjoni/Riċezzjoni
- Subtema 1.2 — Sistemi bl-Antenna tar-Radju
- Subtema 1.3 — Swiċċ tal-Vuċi
- Subtema 1.4 — Pożizzjoni tax-Xogħol tal-Kontrollur
- Subtema 1.5 — Interfaċċji tar-Radju

TEMA 2 — COMVCE — Art-Art

- Subtema 2.1 — Interfaċċji
- Subtema 2.2 — Protokolli
- Subtema 2.3 — Swiċċ
- Subtema 2.4 — Katina tal-komunikazzjoni
- Subtema 2.5 — Pożizzjoni tax-xogħol tal-kontrollur

Suġġett 2: PASSAĠĠ TAT-TRAŻMISSJONI

TEMA 1 — Il-Linji

- Subtema 1.1 — Teorija dwar il-Linji
- Subtema 1.2 — Trażmissjonijiet Diġitali
- Subtema 1.3 — Tipi ta' Linji

TEMA 2 — Links Speċifiċi

- Subtema 2.1 — Link tal-Microwaves
- Subtema 2.2 — Satellita

Suġġett 3: REĠISTRATORI

TEMA 1 — Ir-Reġistraturi Legali

- Subtema 1.1 — Ir-regolamenti
- Subtema 1.2 — Il-principji

Suġġett 4: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI

TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

- Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

- Subtema 2.1 — Is-sikurezza funzjonali

2. IL-KOMUNIKAZZJONI — DEJTA

Suġġett 1: DEJTA

TEMA 1 — Introduzzjoni dwar in-Netwerks

- Subtema 1.1 — It-Tipi

Subtema 1.2 — In-Netwerks

Subtema 1.3 — Is-Servizzi ta' Netwerks Esterni

Subtema 1.4 — L-Ghodod ta' Kejl

Subtema 1.5 — L-Individwazzjoni ta' Soluzzjoni

TEMA 2 — Il-Protokolli

Subtema 2.1 — Teorija Fundamentali

Subtema 2.2 — Protokolli Ġenerali

Subtema 3.3 — Protokolli Speċifiċi

TEMA 3 — In-Netwerks Nazzjonali

Subtema 3.1 — In-Netwerks Nazzjonali

TEMA 4 — IN-Netwerks Ewropej

Subtema 4.1 — It-Teknoloġiji tan-Netwerks

TEMA 5 — In-Netwerks Globali

Subtema 5.1 — In-Netwerks u l-Istandards

Subtema 5.2 — Deskrizzjoni

Subtema 5.3 — L-Arkitettura Globali

Subtema 5.4 — Is-Subnetwerks Ajru-Art

Subtema 5.5 — Is-Subnetwerks Art-Art

Subtema 5.6 — In-Netwerks Abbord l-Inġenji tal-Ajru

Subtema 5.7 — L-Applikazzjonijiet Ajru-Art

Suġġett 2: PASSAĠĠ TAT-TRAŻMISSJONI

TEMA 1 — Il-Linji

Subtema 1.1 — Teorija dwar il-Linji

Subtema 1.2 — Trażmissjoni Diġitali

Subtema 1.3 — Tipi ta' Linji

TEMA 2 — Links Speċifiċi

Subtema 2.1 — Link tal-Microwaves

Subtema 2.2 — Satellita

Suġġett 3: REĠISTRATURI

TEMA 1 — Ir-Reġistraturi Legali

Subtema 1.1 — Ir-regolamenti

Subtema 1.2 — Il-principji

Suġġett 4: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI

TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

3. NAVIGAZZJONI — SINJAL NONDIREZZJONALI (NDB)**Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI****TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-Navigazzjoni**

- Subtema 1.1 — Rekwiziti Operazzjonali
- Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni
- Subtema 1.3 — Il-Kunċett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)
- Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — NDB**TEMA 1 — NDB/Lokatur**

- Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema
- Subtema 1.2 — L-Arkitettura tal-Istazzjon fuq l-Art
- Subtema 1.3 — Is-Subsistema tat-Trażmettitur
- Subtema 1.4 — Is-Subsistema tal-Antenna
- Subtema 1.5 — Is-Subsistemi ta' Monitoraġġ u Kontroll
- Subtema 1.6 — It-Tagħmir Abbord
- Subtema 1.7 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA**TEMA 1 — GNSS**

- Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD**TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord**

- Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-Navigazzjoni Awtonoma

- Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-Navigazzjoni Vertikali

- Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza**

- Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

- Subtema 1.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

4. IN-NAVIGAZZJONI — SEJBIEN TAD-DIREZZJONI (DF)**Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI****TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-Navigazzjoni**

- Subtema 1.1 — Rekwiziti Operazzjonali
- Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Kunċett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)

Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — DF

TEMA 1 — DF

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Subtema 1.2 — L-Arkitettura tat-Tagħmir VDF/DDF

Subtema 1.3 — Is-Subsistema tar-Riċevitur

Subtema 1.4 — Is-Subsistema tal-Antenna

Subtema 1.5 — Is-Subsistemi ta' Monitoraġġ u Kontroll

Subtema 1.6 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA

TEMA 1 — GNSS

Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD

TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord

Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-Navigazzjoni Awtonoma

Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-Navigazzjoni Vertikali

Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI

TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

5. IN-NAVIGAZZJONI — IS-SINJAL TAR-RADJU OMNIDIREZZJONALI VHF (VOR)

Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI

TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-Navigazzjoni

Subtema 1.1 — Rekwiziti Operazzjonali

Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Kunċett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)

Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — VOR

TEMA 1 — VOR

Subtema 1.1 — L- Użu tas-Sistema

Subtema 1.2 — Il-Kunċetti Fundamentali tas-CVOR u/jew id-DVOR

Subtema 1.3 — L-Arkitettura tal-Istazzjon fuq l-Art

Subtema 1.4 — Is-Subsistema tat-Trażmettitur

- Subtema 1.5 — Is-Subsistema tal-Antenna
- Subtema 1.6 — Is-Subsistema ta' Monitoraġġ u Kontroll
- Subtema 1.7 — It-Tagħmir Abbord
- Subtema 1.8 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA

TEMA 1 — GNSS

- Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD

TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord

- Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-Navigazzjoni Awtonoma

- Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-Navigazzjoni Vertikali

- Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: — SIKUREZZA FUNZJONALI

TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

- Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

- Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

6. IN-NAVIGAZZJONI — TAGHMIR GHALL-KEJL TAD-DISTANZA (DME)

Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI

TEMA 1 — Il-kunċetti tan-navigazzjoni

- Subtema 1.1 — Rekwiżiti Operazzjonali
- Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni
- Subtema 1.3 — Il-Kunċett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)
- Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: IS-SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — DME

TEMA 1 — DME

- Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema
- Subtema 1.2 — Il-Kunċetti Fundamentali tad-DME
- Subtema 1.3 — L-Arkitettura tal-Istazzjon fuq l-Art
- Subtema 1.4 — Is-Subsistema tar-Riċevitur
- Subtema 1.5 — L-Ipproċessar tas-Sinjali
- Subtema 1.6 — Is-Subsistema tat-Trażmettitur
- Subtema 1.7 — Is-Subsistema tal-Antenna
- Subtema 1.8 — Is-Subsistema ta' Monitoraġġ u Kontroll
- Subtema 1.9 — It-Tagħmir Abbord
- Subtema 1.10 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA**TEMA 1 — GNSS**

Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD**TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord**

Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-Navigazzjoni Awtonoma

Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-Navigazzjoni Vertikali

Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

7. IN-NAVIGAZZJONI — IS-SISTEMA GHALL-ILLANDJAR BL-ISTRUMENTI**Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI****TEMA 1 — Il-kunċetti tan-navigazzjoni**

Subtema 1.1 — Rekwiżiti Operazzjonali

Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Kunċett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)

Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: IS-SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — ILS**TEMA 1 — ILS**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Subtema 1.2 — Il-Kunċetti Fundamentali tal-ILS

Subtema 1.3 — Is-Sistemi-2F

Subtema 1.4 — L-Arkitettura tal-Istazzjon fuq l-Art

Subtema 1.5 — Is-Subsistema tat-Trażmettitur

Subtema 1.6 — Is-Subsistema tal-Antenna

Subtema 1.7 — Is-Subsistema ta' Monitoraġġ u Kontroll

Subtema 1.8 — It-Tagħmir Abbord

Subtema 1.9 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA**TEMA 1 — GNSS**

Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD**TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord**

Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-navigazzjoni awtonoma

Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-Navigazzjoni Vertikali

Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

8. In-NAVIGAZZJONI — IS-SISTEMA TA' NŻUL B'MICROWAVES**Suġġett 1: NAVIGAZZJONI BBAŻATA FUQ IL-PRESTAZZJONI****TEMA 1 — Il-Kuncetti tan-Navigazzjoni**

Subtema 1.1 — Rekwiziti Operazzjonali

Subtema 1.2 — Navigazzjoni Bbażata fuq il-Prestazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Kuncett ta' Navigazzjoni ta' Erja (RNAV)

Subtema 1.4 — NOTAM

Suġġett 2: IS-SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — MLS**TEMA 1 — MLS**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Subtema 1.2 — Il-Kuncetti Fundamentali tal-MLS

Subtema 1.3 — L-Arkitettura tal-Istazzjon fuq l-Art

Subtema 1.4 — Is-Subsistema tat-Trażmettitur

Subtema 1.5 — Is-Subsistema tal-Antenna

Subtema 1.6 — Is-Subsistema ta' Monitoraġġ u Kontroll

Subtema 1.7 — It-Tagħmir Abbord

Subtema 1.4 — Il-Kontroll u l-Manutenzjoni tas-Sistemi

Suġġett 3: SISTEMA GLOBALI TA' NAVIGAZZJONI BIS-SATELLITA**TEMA 1 — GNSS**

Subtema 1.1 — Id-Dehra Ġenerali

Suġġett 4: IT-TAGHMIR ABBORD**TEMA 1 — Is-Sistemi Abbord**

Subtema 1.1 — Is-Sistemi Abbord

TEMA 2 — In-navigazzjoni awtonoma

Subtema 2.1 — In-Navigazzjoni Inerzjali

TEMA 3 — In-navigazzjoni vertikali

Subtema 3.1 — In-Navigazzjoni Vertikali

Suġġett 5: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-attitudni tas-sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-sikurezza funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

9. SORVELJANZA — RADAR TAS-SORVELJANZA PRIMARJA**Suġġett 1: RADAR TAS-SORVELJANZA PRIMARJA****TEMA 1 — Is-sorveljanza tal-ATC**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-PSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Subtema 1.2 — L-Antenna (PSR)

Subtema 1.3 — It-Trażmettituri

Subtema 1.4 — Il-Karatteristiċi tal-Miri Primarji

Subtema 1.5 — Ir-Riċevituri

Subtema 1.6 — L-Ipproċessar tas-Sinjali u l-Estrazzjoni tal-Plotts

Subtema 1.7 — It-Tgħaqqid tal-Plotts

Subtema 1.8 — Il-Karatteristiċi tar-Radar Primarju

TEMA 2 — SURPSR — Radar tal-Moviment fuq is-Superfiċje

Subtema 2.1 — L-Użu tal-SMR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Subtema 2.2 — Is-Sensur tar-Radar

TEMA 3 — SURPSR — Test u Kejl

Subtema 3.1 — Test u Kejl

Suġġett 2: INTERFAĊĊJA BNIJEM-MAGNA (HMI)**TEMA 1 — SURPSR — HMI**

Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO

Subtema 1.2 — HMI tal-ATSEP

Subtema 1.3 — HMI tal-Bdot

Subtema 1.4 — Skrins

Suġġett 3: TRAŻMISSJONI TAD-DEJTA TA' SORVELJANZA**TEMA 1 — SDT**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli

Subtema 1.2 — Il-Metodi ta' Verifika

Suġġett 4: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — SURPSR — L-Attitudni ta' Sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — SURPSR — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

Suġġett 5: IS-SISTEMI GHALL-IPPROĊESSAR TAD-DEJTA**TEMA 1 — Komponenti tas-Sistema**

Subtema 1.1 — Sistemi għall-Ipproċessar tad-Dejta ta' Sorveljanza

10. SORVELJANZA — RADAR TA' SORVELJANZA SEKONDARJA**Suġġett 1: RADAR TA' SORVELJANZA SEKONDARJA (SSR)****TEMA 1 — SSR u SSR Monopulsazzjoni**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-SSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Subtema 1.2 — L-Antenna (SSR)

Subtema 1.3 — L-Interrogatur

Subtema 1.4 — It-Transponder

Subtema 1.5 — Ir-Riċevituri

Subtema 1.6 — L-Ipproċessar tas-Sinjali u l-Estrazzjoni tal-Plotts

Subtema 1.7 — It-Tgħaqqid tal-Plotts

Subtema 1.8 — Test u Kejl

TEMA 2 — Modalità S

Subtema 2.1 — L-Introduzzjoni għall-Modalità S

Subtema 2.2 — Is-Sistema tal-Modalità S

TEMA 3 — Multilaterazzjoni

Subtema 3.1 — MLAT matul l-użu

Subtema 3.2 — Il-Prinċipji dwar l-MLAT

TEMA 4 — SURSSR — Ambjent

Subtema 4.1 — L-Ambjent tal-SSR

Suġġett 2: INTERFAĊĊJA BNIEDEM-MAGNA (HMI)**TEMA 1 — HMI**

Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO

Subtema 1.2 — HMI tal-ATSEP

Subtema 1.3 — HMI tal-Bdot

Subtema 1.1 — Skrins

Suġġett 3: TRAŻMISSJONI TAD-DEJTA TA' SORVELJANZA**TEMA 1 — SDT**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli

Subtema 1.2 — Il-Metodi ta' Verifika

Suġġett 4: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-attitudni tas-sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — Is-sikurezza funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

Suġġett 5: IS-SISTEMI GHALL-IPPROĊESSAR TAD-DEJTA**TEMA 1 — Komponenti tas-sistema**

Subtema 1.1 — Sistemi għall-Ipproċessar tad-Dejta ta' Sorveljanza

11. SORVELJANZA — SORVELJANZA DIPENDENTI AWTOMATIKA**Suġġett 1: SORVELJANZA — SORVELJANZA DIPENDENTI AWTOMATIKA (ADS)****TEMA 1 — Harsa ġenerali lejn l-ADS**

Subtema 1.1 — Definizzjoni tal-ADS

TEMA 2 — SURADS — ADS-B

- Subtema 2.1 — Introduzzjoni għall-ADS-B
- Subtema 2.2 — Tekniki tal-ADS-B
- Subtema 2.3 — Modalità 4 tal-VDL (STDMA)
- Subtema 2.4 — Squitter Estiż tal-Modalità S
- Subtema 2.5 — UAT
- Subtema 2.6 — ASTERIX

TEMA 3 — ADS-C

- Subtema 3.1 — Introduzzjoni għall-ADS-C
- Subtema 3.2 — Tekniki tal-ADS-C

Suġġett 2: INTERFAĊĠJA BNIEDEM-MAGNA (HMI)**TEMA 1 — HMI**

- Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO
- Subtema 1.2 — HMI tal-ATSEP
- Subtema 1.3 — HMI tal-Bdot
- Subtema 1.1 — Skrins

Suġġett 3: TRAŻMISSJONI TAD-DEJTA TA' SORVELJANZA**TEMA 1 — SDT**

- Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli
- Subtema 1.2 — Il-Metodi ta' Verifika

Suġġett 4: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI**TEMA 1 — L-Attitudni tas-Sikurezza**

Subtema 1.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

TEMA 2 — SURADS — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 2.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

Suġġett 5: IS-SISTEMI GHALL-IPPROĊESSAR TAD-DEJTA**TEMA 1 — Komponenti tas-sistema**

Subtema 1.1 — Sistemi għall-Ipproċessar tad-Dejta ta' Sorveljanza

12. DEJTA — L-IPROĊESSAR TAD-DEJTA**Suġġett 1: IS-SIKUREZZA FUNZJONALI****TEMA 1 — Is-Sikurezza Funzjonali**

Subtema 1.1 — Is-Sikurezza Funzjonali

Subtema 1.2 — L-Integrità u s-Sikurezza tas-Softwer

TEMA 2 — L-Attitudni tas-Sikurezza

Subtema 2.1 — L-Attitudni tas-Sikurezza

Suġġett 2: IS-SISTEMI GHALL-IPROĊESSAR TAD-DEJTA**TEMA 1 — Ir-reqwiżiti tal-utenti**

Subtema 1.1 — Ir-reqwiżiti tal-kontrollur

Subtema 1.2 — It-Trajjettorji, it-Tbassir u l-Kalkolu

Subtema 1.3 — Ix-Xbieki tas-Sikurezza fuq l-Art

Subtema 1.4 — Appoġġ għad-Deċiżjonijiet

TEMA 2 — Dejta dwar il-Komponenti tas-Sistema

Subtema 2.1 — Sistemi għall-Iproċessar

Subtema 2.2 — Sistemi għall-Iproċessar tad-Dejta dwar it-Titjira

Subtema 2.3 — Sistemi għall-Iproċessar tad-Dejta ta' Sorveljanza

Suġġett 3: PROĊESS TAD-DEJTA**TEMA 1 — Proċess tas-softwer**

Subtema 1.1 — Middleware

Subtema 1.2 — Sistemi operattivi

Subtema 1.3 — Kontroll tal-Konfigurazzjoni

Subtema 1.4 — Proċess ta' Żvilupp tas-Softwer

TEMA 2 — Il-pjattaforma tal-ħardwer

Subtema 2.1 — Aġġornament tat-Tagħmir

Subtema 2.2 — COTS

Subtema 2.3 — L-Interdipendenza

Subtema 2.4 — Il-Kapaċità taż-żamma

TEMA 3 — L-Ittestjar

Subtema 3.1 — L-Ittestjar

Suġġett 4: DEJTA**TEMA 1 — Il-Karatteristiċi Essenzjali tad-Dejta**

Subtema 1.1 — Is-Sinifikanza tad-Dejta

Subtema 1.2 — Il-Kontroll tal-Konfigurazzjoni tad-Dejta

Subtema 1.3 — L-Istandards tad-Dejta

TEMA 2 — Dejta tal-ATM — Struttura dettaljata

Subtema 2.1 — L-Erja tas-Sistema

Subtema 2.2 — Il-Punti Karatteristiċi

Subtema 2.3 — Il-Prestazzjonijiet tal-Inġenji tal-Ajru

Subtema 2.4 — Il-Maniġer tal-Iskrin

- Subtema 2.5 — Il-Messaġġi ta' Awtokordinazzjoni
- Subtema 2.6 — Id-Dejta dwar il-Kontroll tal-Konfigurazzjoni
- Subtema 2.7 — Id-Dejta dwar il-Konfigurazzjoni Fizika
- Subtema 2.8 — Id-Dejta Meteo Rilevanti
- Subtema 2.9 — Il-Messaġġi ta' Twissija u Żball lill-ATSEP
- Subtema 2.10 — Il-Messaġġi ta' Twissija u Żball lill-ATCO

Suġġett 5: DEJTA TA' KOMUNIKAZZJONI**TEMA 1 — Introduzzjoni dwar in-Netwerks**

- Subtema 1.1 — It-Tipi
- Subtema 1.2 — In-Netwerks
- Subtema 1.3 — Is-Servizzi ta' Netwerks Esterni
- Subtema 1.4 — L-Ghodod ta' Kejl
- Subtema 1.5 — L-Individwazzjoni ta' Soluzzjoni

TEMA 2 — Il-Protokolli

- Subtema 2.1 — It-Teorija Fundamentali
- Subtema 2.2 — Il-Protokolli Ġenerali
- Subtema 2.3 — Il-Protokolli Speċifiċi

TEMA 3 — DATDP — In-Netwerks Nazzjonali

- Subtema 3.1 — In-Netwerks Nazzjonali

Suġġett 6: SORVELJANZA PRIMARJA**TEMA 1 — Is-Sorveljanza tal-ATC**

- Subtema 1.1 — L-Użu tal-PSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Suġġett 7: SORVELJANZA SEKONDARJA**TEMA 1 — SSR u MSSR**

- Subtema 1.1 — L-Użu tal-SSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

TEMA 2 — Modalità S

- Subtema 2.1 — Introduzzjoni għall-Modalità S

TEMA 3 — Multilaterazzjoni

- Subtema 3.1 — Il-Prinċipji dwar l-MLAT

Suġġett 8: SORVELJANZA — HMI**TEMA 1 — HMI**

- Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO

Suġġett 9: TRAŻMISSJONI TAD-DEJTA TA' SORVELJANZA**TEMA 1 — Trażmissjoni tad-Dejta ta' Sorveljanza**

- Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli

13. MONITORAĠĠ U KONTROLL TAS-SISTEMA — KOMUNIKAZZJONI**Suġġett 1: STRUTTURA TAL-ANS****TEMA 1 — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP**

Subtema 1.1 — SMCCOM — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP

TEMA 2 — Programm ta' Manutenzjoni tal-ANSP

Subtema 2.1 — Il-Politiki

TEMA 3 — Kuntest tal-ATM

Subtema 3.1 — Il-Kuntest tal-ATM

TEMA 4 — Prattiki Amministrattivi tal-ANSP

Subtema 4.1 — L-Amministrazzjoni

Suġġett 2: SISTEMA/TAGHMIR TAL-ANS**TEMA 1 — L-Impatti Operazzjonali**

Subtema 1.1 — Id-Degradazzjoni jew it-Telf tas-Servizzi tas-Sistema/tat-Tagħmir

TEMA 2 — SMCCOM — Il-Funzjonalità u l-Operazzjoni tal-Pożizzjoni tal-Utent

Subtema 2.1 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-Utent

Subtema 2.2 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-SMC

Suġġett 3: GHODOD, PROĊESSI U PROĊEDURI**TEMA 1 — Ir-reqwiżiti**

Subtema 1.1 — SMS

Subtema 1.2 — QMS

Subtema 1.3 — Applikazzjoni tal-SMS fl-ambjent tax-xogħol

TEMA 2 — Ftehimiet ta' Manutenzjoni ma' Aġenziji Esterni

Subtema 2.1 — Il-prinċipji tal-ftehimiet

TEMA 3 — Il-Proċessi Ġenerali tal-SMC

Subtema 3.1 — Ir-rwoli u r-responsabbiltajiet

TEMA 4 — Is-Sistema ta' Ġestjoni tal-Manutenzjoni

Subtema 4.1 — Ir-Rapportar

Suġġett 4: TEKNOLOĠIJA**TEMA 1 — It-Teknoloġiji u l-Prinċipji**

Subtema 1.1 — Ġenerali

Subtema 1.2 — Il-Komunikazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Faċilitajiet

Suġġett 5: VUĊI TAL-KOMUNIKAZZJONI**TEMA 1 — Ajru-Art**

Subtema 1.1 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-Kontrollur

TEMA 2 — Art-Art

- Subtema 2.1 — L-Interfaċċji
- Subtema 2.2 — Is-Swiċċ
- Subtema 2.3 — Il-Požizzjoni tax-Xoghol tal-Kontrollur

Suġġett 6: IL-KOMUNIKAZZJONI — DEJTA**TEMA 1 — In-Netwerks Ewropej**

- Subtema 1.1 — It-Teknoloġiji tan-Netwerks

TEMA 2 — In-Netwerks Globali

- Subtema 2.1 — In-Netwerks u l-Istandards
- Subtema 2.2 — Deskrizzjoni
- Subtema 2.3 — L-Arkitettura Globali
- Subtema 2.4 — Is-Subnetwerks Ajru-Art
- Subtema 2.5 — Is-Subnetwerks Art-Art
- Subtema 2.6 — L-Applikazzjonijiet Ajru-Art

Suġġett 7: KOMUNIKAZZJONI — REĠISTRATORI**TEMA 1 — Reġistraturi legali**

- Subtema 1.1 — Ir-regolamenti
- Subtema 1.2 — Il-prinċipji

Suġġett 8: IN-NAVIGAZZJONI — PBN NDB**TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-NAV**

- Subtema 1.1 — NOTAM

14. MONITORAĠĠ U KONTROLL TAS-SISTEMA — NAVIGAZZJONI**Suġġett 1: STRUTTURA TAL-ANS****TEMA 1 — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP**

- Subtema 1.1 — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP

TEMA 2 — Programm ta' Manutenzjoni tal-ANSP

- Subtema 2.1 — Il-Politiki

TEMA 3 — Kuntest tal-ATM

- Subtema 3.1 — Il-Kuntest tal-ATM

TEMA 4 — Prattiki Amministrattivi tal-ANSP

- Subtema 4.1 — L-Amministrazzjoni

Suġġett 2: SISTEMA/TAGHMIR TAL-ANS**TEMA 1 — L-Impatti Operazzjonali**

- Subtema 1.1 — SMCNAV — Degradazzjoni jew Telf tas-Servizzi tas-Sistema/tat-Tagħmir

TEMA 2 — Il-Funzjonalità u l-Operazzjoni tal-Požizzjoni tal-Utent

- Subtema 2.1 — Il-Požizzjoni tax-Xoghol tal-Utent
- Subtema 2.2 — Il-Požizzjoni tax-Xoghol tal-SMC

Suġġett 3: GHODOD, PROĊESSI U PROĊEDURI**TEMA 1 — SMCNAV — Ir-rekwiżiti**

Subtema 1.1 — SMS

Subtema 1.2 — QMS

Subtema 1.3 — Applikazzjoni tal-SMS fl-ambjent tax-xoghol

TEMA 2 — Ftehimiet ta' Manutenzjoni ma' Aġenziji Esterni

Subtema 2.1 — Il-prinċipji tal-ftehimiet

TEMA 3 — Il-Proċessi Ġenerali tal-SMC

Subtema 3.1 — Ir-rwoli u r-responsabbiltajiet

TEMA 4 — SMCNAV — Is-Sistema ta' Ġestjoni tal-Manutenzjoni

Subtema 4.1 — Ir-Rapportar

Suġġett 4: TEKNOLOĠIJA**TEMA 1 — SMCNAV — It-Teknoloġiji u l-Prinċipji**

Subtema 1.1 — Ġenerali

Subtema 1.2 — Il-Komunikazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Faċilitajiet

Suġġett 5: IL-KOMUNIKAZZJONI — DEJTA**TEMA 1 — SMCNAV — In-Netwerks Ewropej**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġiji tan-Netwerks

TEMA 2 — In-Netwerks Globali

Subtema 2.1 — In-Netwerks u l-Istandards

Subtema 2.2 — Deskrizzjoni

Subtema 2.3 — L-Arkitettura Globali

Subtema 2.4 — Is-Subnetwerks Ajru-Art

Subtema 2.5 — Is-Subnetwerks Art-Art

Subtema 2.6 — L-Applikazzjonijiet Ajru-Art

Suġġett 6: KOMUNIKAZZJONI — REĠISTRATORI**TEMA 1 — Ir-Reġistraturi Legali**

Subtema 1.1 — Ir-regolamenti

Subtema 1.2 — Il-prinċipji

Suġġett 7: IN-NAVIGAZZJONI — PBN NDB**TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-NAV**

Subtema 1.1 — NOTAM

Suġġett 8: NAVIGAZZJONI — SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART - NDB**TEMA 1 — Lokatur tal-NDB**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Suġġett 9: NAVIGAZZJONI — SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART - DFI**TEMA 1 — SMCNAV — DF**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Suġġett 10: NAVIGAZZJONI — SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — VOR**TEMA 1 — VOR**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Suġġett 11: NAVIGAZZJONI — IS-SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — DME**TEMA 1 — DME**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

Suġġett 12: IN-NAVIGAZZJONI — IS-SISTEMI BBAŻATI FUQ L-ART — ILS**TEMA 1 — ILS**

Subtema 1.1 — L-Użu tas-Sistema

15. MONITORAĠĠ U KONTROLL TAS-SISTEMA — SORVELJANZA**Suġġett 1: STRUTTURA TAL-ANS****TEMA 1 — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP**

Subtema 1.1 — L-Organizzazzjoni u l-Operazzjoni tal-ANSP

TEMA 2 — Programm ta' Manutenzjoni tal-ANSP

Subtema 2.1 — Il-Politiki

TEMA 3 — Kuntest tal-ATM

Subtema 3.1 — Il-Kuntest tal-ATM

TEMA 4 — Prattiki Amministrattivi tal-ANSP

Subtema 4.1 — L-Amministrazzjoni

Suġġett 2: SISTEMA/TAGHMIR TAL-ANS**TEMA 1 — L-Impatti Operazzjonali**

Subtema 1.1 — SMCSUR — Degradazzjoni jew Telf tas-Servizzi tas-Sistema/tat-Tagħmir

TEMA 2 — Il-Funzjonalità u l-Operazzjoni tal-Pożizzjoni tal-Utent

Subtema 2.1 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-Utent

Subtema 2.2 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-SMC

Suġġett 3: GHODOD, PROĊESSI U PROĊEDURI**TEMA 1 — Ir-reqwiżiti**

Subtema 1.1 — SMS

Subtema 1.2 — QMS

Subtema 1.3 — Applikazzjoni tal-SMS fl-ambjent tax-xogħol

TEMA 2 — Ftehimiet ta' Manutenzjoni ma' Aġenziji Esterni

Subtema 2.1 — Il-prinċipji tal-ftehimiet

TEMA 3 — Il-Proċessi Ġenerali tal-SMC

Subtema 3.1 — Ir-rwoli u r-responsabbiltajiet

TEMA 4 — Is-Sistema ta' Ġestjoni tal-Manutenzjoni

Subtema 4.1 — Ir-Rapportar

Suġġett 4: TEKNOLOĠIJA**TEMA 1 — It-Teknoloġiji u l-Prinċipji**

Subtema 1.1 — Ġenerali

Subtema 1.2 — Il-Komunikazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Faċilitajiet

Suġġett 5: IL-KOMUNIKAZZJONI — DEJTA**TEMA 1 — In-Netwerks Ewropej**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġiji tan-Netwerks

TEMA 2 — In-Netwerks Globali

Subtema 2.1 — In-Netwerks u l-Istandards

Subtema 2.2 — Id-Deskrizzjoni

Subtema 2.3 — L-Arkitettura Globali

Subtema 2.4 — Is-Subnetwerks Ajru-Art

Subtema 2.5 — Is-Subnetwerks Art-Art

Subtema 2.6 — L-Applikazzjonijiet Ajru-Art

Suġġett 6: KOMUNIKAZZJONI — REĠISTRATORI**TEMA 1 — Ir-Reġistraturi Legali**

Subtema 1.1 — Ir-regolamenti

Subtema 1.2 — Il-prinċipji

Suġġett 7: IN-NAVIGAZZJONI — PBN**TEMA 1 — Il-Kunċetti tan-NAV**

Subtema 1.1 — NOTAM

Suġġett 8: SORVELJANZA — PRIMARJA**TEMA 1 — Is-Sorveljanza tal-ATC**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-PSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Suġġett 9: SORVELJANZA — SEKONDARJA**TEMA 1 — SSR u MSSR**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-SSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

TEMA 2 — Modalità S

Subtema 2.1 — Introduzzjoni għall-Modalità S

TEMA 3 — Multilaterazzjoni

Subtema 3.1 — Il-Prinċipji dwar l-MLAT

Suġġett 10: SORVELJANZA — HMI**TEMA 1 — HMI**

Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO

Suġġett 11: SORVELJANZA — TRAŻMISSJONI TAD-DEJTA**TEMA 1 — Trażmissjoni tad-Dejta ta' Sorveljanza**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli

16. MONITORAĠĠ U KONTROLL TAS-SISTEMA — DEJTA**Suġġett 1: STRUTTURA TAL-ANS****TEMA 1 — Organizzazzjoni u Operazzjoni tal-ANSP**

Subtema 1.1 — L-Organizzazzjoni u l-Operazzjoni tal-ANSP

TEMA 2 — Programm ta' Manutenzjoni tal-ANSP

Subtema 2.1 — Il-Politiki

TEMA 3 — Kuntest tal-ATM

Subtema 3.1 — Il-Kuntest tal-ATM

TEMA 4 — Prattiki amministrattivi tal-ANSP

Subtema 4.1 — L-Amministrazzjoni

Suġġett 2: SISTEMA/TAGHMIR TAL-ANS**TEMA 1 — L-Impatti Operazzjonali**

Subtema 1.1 — Id-Degradazzjoni jew it-Telf tas-Servizzi tas-Sistema/tat-Tagħmir

TEMA 2 — Il-Funzjonalità u l-Operazzjoni tal-Pożizzjoni tal-Utent

Subtema 2.1 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-Utent

Subtema 2.2 — Il-Pożizzjoni tax-Xogħol tal-SMC

Suġġett 3: GHODOD, PROĊESSI U PROĊEDURI**TEMA 1 — SMCDAT — Ir-Rekwiziti**

Subtema 1.1 — SMS

Subtema 1.2 — QMS

Subtema 1.3 — Applikazzjoni tal-SMS fl-ambjent tax-xogħol

TEMA 2 — Ftehimiet ta' Manutenzjoni ma' Aġenziji Esterni

Subtema 2.1 — Il-prinċipji tal-ftehimiet

TEMA 3 — Il-Proċessi Ġenerali tal-SMC

Subtema 3.1 — Ir-rwoli u r-responsabbiltajiet

TEMA 4 — Is-Sistema ta' Ġestjoni tal-Manutenzjoni

Subtema 4.1 — Ir-Rapportar

Suġġett 4: TEKNOLOĠIJA**TEMA 1 — It-Teknoloġiji u l-Prinċipji**

Subtema 1.1 — Ġenerali

Subtema 1.2 — Il-Komunikazzjoni

Subtema 1.3 — Il-Faċilitajiet

Suġġett 5: IL-KOMUNIKAZZJONI — DEJTA**TEMA 1 — In-Netwerks Ewropej**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġiji tan-Netwerks

TEMA 2 — In-Netwerks Globali

Subtema 2.1 — In-Netwerks u l-Istandards

Subtema 2.2 — Id-Deskrizzjoni

Subtema 2.3 — L-Arkitettura Globali

Subtema 2.4 — Is-Subnetwerks Ajru-Art

Subtema 2.5 — Is-Subnetwerks Art-Art

Subtema 2.6 — L-Applikazzjonijiet Ajru-Art

Suġġett 6: KOMUNIKAZZJONI — REĠISTRATORI**TEMA 1 — Ir-Reġistraturi Legali**

Subtema 1.1 — Ir-regolamenti

Subtema 1.2 — Il-prinċipji

Suġġett 7: IN-NAVIGAZZJONI — PBN**TEMA 1 — SMCDAT — Il-Kunċetti tal-NAV**

Subtema 1.1 — NOTAM

Suġġett 8: SORVELJANZA — PRIMARJA**TEMA 1 — Is-Sorveljanza tal-ATC**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-PSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

Suġġett 9: SORVELJANZA — SEKONDARJA**TEMA 1 — SSR u MSSR**

Subtema 1.1 — L-Użu tal-SSR għas-Servizzi tat-Traffiku tal-Ajru

TEMA 2 — Modalità S

Subtema 2.1 — Introduzzjoni għall-Modalità S

TEMA 3 — Multilaterazzjoni

Subtema 3.1 — Il-Prinċipji dwar l-MLAT

Suġġett 10: SORVELJANZA — HMI**TEMA 1 — HMI**

Subtema 1.1 — HMI tal-ATCO

Suġġett 11: SORVELJANZA — TRAŽMISSJONI TAD-DEJTA**TEMA 1 — Trażmissjoni tad-Dejta ta' Sorveljanza**

Subtema 1.1 — It-Teknoloġija u l-Protokolli

Suġġett 12: SORVELJANZA — SISTEMI GHALL-IPPROĊESSAR TA' DEJTA**TEMA 1 — Ir-Rekwiziti tal-Utenti**

Subtema 1.1 — Ir-rekwiziti tal-kontrollur

Subtema 1.2 — It-Trajettorji, it-Tbassir u l-Kalkolu

Subtema 1.3 — Ix-Xbieki tas-Sikurezza fuq l-Art

Subtema 1.4 — L-Appoġġ għad-Deciżjonijiet

Suġġett 13: SORVELJANZA — PROĊESS TAD-DEJTA**TEMA 1 — Il-Pjattaforma tal-Hardwer**

Subtema 1.1 — L-Aġġornament tat-Tagħmir

Subtema 1.2 — COTS

Subtema 1.3 — L-Interdipendenza

Suġġett 14: SORVELJANZA — DEJTA**TEMA 1 — Il-Karatteristiċi Essenzjali tad-Dejta**

Subtema 1.1 — Is-Sinifikanza tad-Dejta

Subtema 1.2 — Il-Kontroll tal-Konfigurazzjoni tad-Dejta

Subtema 1.2 — L-Istandards tad-Dejta
